

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

KỸ NĂNG VIẾT ĐOẠN VĂN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

PHẦN I

TỔNG QUAN VỀ VĂN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

I. NGHỊ LUẬN XÃ HỘI LÀ GÌ?

Theo Từ điển từ và ngữ Hán – Việt, “nghị luận” là dùng lí luận để phân tích ý nghĩa trái phải, bàn bạc, mở rộng vấn đề. Còn “xã hội” trước hết là một tập thể người cùng sống, gắn bó với nhau trong quan hệ sản xuất và các quan hệ khác. Cũng có thể hiểu “xã hội” là những gì thuộc về quan hệ giữa người với người về các mặt chính trị, kinh tế, triết học, lịch sử, văn học, ngôn ngữ... Từ đó có thể hiểu nghị luận xã hội là thể văn hướng tới phân tích, bàn bạc về các vấn đề liên quan đến các mối quan hệ của con người trong đời sống xã hội. Mục đích cuối cùng của nó là tạo ra những tác động tích cực đến con người và những mối quan hệ giữa người với người trong xã hội.

II. DẠNG CÂU HỎI

1. Nghị luận về **một tư tưởng, đạo lí** nêu ra hay liên quan đến văn bản Đọc hiểu. Với dạng đề này, trong đề bài thường trích nêu một hoặc một vài câu của ngữ liệu phân Đọc hiểu làm cơ sở cho yêu cầu nghị luận.

2. Nghị luận về **một sự việc, hiện tượng đời sống** được nêu trong văn bản; hoặc được nêu ra có thể tương đồng hoặc tương phản với hiện tượng, tư tưởng được nêu trong văn bản.

III. CÁC YÊU CẦU CƠ BẢN

Để làm tốt phần Nghị luận xã hội, trước tiên các em cần nắm vững các yêu cầu của dạng bài này:

1. Yêu cầu về nội dung

– **Thứ nhất**, đây cũng là yêu cầu quan trọng nhất: phải bám thật sát vấn đề cần nghị luận.

– **Thứ hai**, đã là nghị luận xã hội thì người viết phải nêu được **một quan điểm cá nhân** rõ ràng, chân thành, nghiêm túc và nhất quán.

– **Thứ ba**, phải phân tích được chỗ đúng hay chỗ sai của vấn đề đang bàn luận.

– **Thứ tư**, vì là nghị luận nên trong đoạn văn ngắn cần có những dẫn chứng thuyết phục bằng các ví dụ cụ thể trong đời sống, trong văn chương nghệ thuật. Vì vậy, điều cần thiết là phải có các kiến thức xã hội phong phú, đa dạng.

– **Thứ năm**, nghị luận xã hội yêu cầu thí sinh cần phải có khả năng đánh giá và nêu thái độ với vấn đề đời sống xã hội. Cho nên, trong quá trình làm bài người viết cần nêu ra những bài học nhận thức được sau khi bàn luận vấn đề. Từ đó, đề xuất các giải pháp thiết thực và khả thi giúp cuộc sống, xã hội tốt đẹp hơn.

2. Yêu cầu về hình thức

– Đoạn văn bắt đầu từ chữ viết hoa, lùi đầu dòng và kết thúc là dấu chấm câu xuống dòng. Hình thức cấu trúc chặt chẽ, phải đảm bảo ba phần liền mạch: câu mở đoạn, các câu phát triển ý (thân đoạn) và câu kết đoạn. Đặc biệt, trong đoạn văn, học sinh cần làm nổi bật câu chủ đề (câu mang ý chính của toàn đoạn).

– Đoạn văn có thể tổ chức theo một trong các hình thức kết cấu: diễn dịch, quy nạp, song hành hay móc xích, tổng – phân – hợp; đoạn văn so sánh, giải thích, tương phản, thuyết minh, tự sự hay nghị luận...

– Đoạn văn phải có luận điểm rõ ràng, đúng đắn; luận cứ xác thực, phép lập luận phù hợp.

– Đoạn văn phải có lời văn chính xác, sống động, cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận; trình bày sạch đẹp; đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.

– Đoạn văn ngắn sẽ đi liền với yêu cầu về sự mạch lạc, logic; lời văn súc tích, cô đọng; lí lẽ chặt chẽ, thuyết phục; dẫn chứng hợp lí, chân xác.

PHẦN II

PHƯƠNG PHÁP VIẾT ĐOẠN VĂN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI 200 CHỮ

I. Nghị luận về một tư tưởng, đạo lí

1. Đối tượng nghị luận

– Nghị luận về một tư tưởng đạo lí là bàn về một vấn đề thuộc lĩnh vực tư tưởng, đạo đức, lối sống, tâm hồn... của con người.

– Các tư tưởng, đạo lí đó thường được đúc kết trong những câu tục ngữ, danh ngôn, ngụ ngôn, khẩu hiệu hoặc khái niệm. Ví dụ: *Uống nước nhớ nguồn, Trung thực, Khiêm tốn, Nhân ái, Không có gì quý hơn độc lập tự do...*

2. Những điểm cần lưu ý trong đề bài nghị luận về một vấn đề tư tưởng đạo lí

– Vấn đề tư tưởng đạo lí có thể hoàn toàn đúng đắn, cần ca ngợi, khẳng định; hoặc hoàn toàn sai lầm, cần lên án, phê phán; cũng có thể vừa đúng, vừa sai.

– Vấn đề tư tưởng đạo lí có thể chưa thật đầy đủ, toàn diện, cần bổ sung.

– Đề bài nghị luận về vấn đề tư tưởng đạo lí có thể chia ra theo hai dạng:

+ Dạng mệnh lệnh: mệnh lệnh trong đề thường là: *hãy bàn luận, nêu suy nghĩ của mình, nêu ý kiến, nêu nhận xét, bày tỏ thái độ, trình bày suy nghĩ...* Chẳng hạn: Nêu suy nghĩ của anh (chị) về quan niệm: *Yêu thương là cho đi hơn nhận về.*

+ Dạng mở, không có mệnh lệnh: đạo lí *Có học mới hay, có cày mới giỏi...*

3. Dàn ý chung

❶ Mở đoạn (khoảng 4 dòng)

- Dẫn dắt ngắn gọn vào vấn đề.
- Trích dẫn nếu cần.
- Nêu lên được tính cấp thiết của vấn đề.

❷ Thân đoạn (khoảng 12 – 16 dòng) Giải – Nguyên – Minh – Luận – Dựng

Bước 1. Giải thích tư tưởng, đạo lí cần nghị luận. □ **Là gì?**

☞ Yêu cầu:

- Chỉ giải thích những từ ngữ, hình ảnh chứa hàm ý hoặc chưa rõ nghĩa.
- Phải đi từ yếu tố nhỏ đến yếu tố lớn: giải thích từ ngữ, hình ảnh trước, rồi mới khái quát ý nghĩa của toàn bộ vấn đề.
- Cần dựa vào văn bản phần Đọc hiểu để giải thích ý, tránh suy diễn.

Bước 2. Bình luận, nêu quan điểm cá nhân (thấy đúng, sai hay cả đúng cả sai). Lí giải cho quan điểm đó. □ **Tại sao?**

☞ Yêu cầu:

- Phân tích, chia tách tư tưởng đạo lí thành các khía cạnh để xem xét, đánh giá, đưa ra quan điểm các nhận rõ ràng.
- Lập luận bảo vệ cho quan điểm của mình, đồng thời bác bỏ những biểu hiện sai lệch có liên quan đến vấn đề tư tưởng, đạo lí đang bàn luận.
- Khi bàn luận, đánh giá cần thận trọng, khách quan, có căn cứ vững chắc.

Bước 3. Minh chứng bằng các dẫn chứng, ví dụ cụ thể. □ **Như thế nào?**

☞ Yêu cầu:

- Dẫn chứng cần chân thực, hợp lí, tiêu biểu, phục vụ cho việc bàn luận.
- Nên kết hợp các dẫn chứng lịch sử – hiện tại, trong nước – thế giới, người nổi tiếng – người bình thường, hiện thực – văn chương... sao cho phong phú, đa dạng và giàu sức thuyết phục.
- Có bốn cách lấy dẫn chứng phổ biến:
 - + Cách 1. Lấy dẫn chứng bằng các hiện tượng có thật hiển nhiên, không thể phủ nhận (ví dụ: thủng tầng ôzôn khiến bầu khí quyển bị ảnh hưởng...).
 - + Cách 2. Lấy dẫn chứng bằng số liệu cụ thể, rõ ràng (ví dụ: thống kê con số các vụ tai nạn giao thông, các vụ ngộ độc thực phẩm...).
 - + Cách 3. Lấy dẫn chứng bằng một ví dụ tiêu biểu, nổi tiếng, điển hình (ví dụ: thầy giáo Nguyễn Ngọc Kí đã vượt lên số phận để trở thành nhà giáo ưu tú...).
 - + Cách 4. Lấy dẫn chứng bằng lời nói của một người nổi tiếng (ví dụ: Chủ tịch Hồ Chí Minh từng nói: *Có tài mà không có đức là người vô dụng, có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó...*).

Bước 4. Luận bàn, đánh giá các khía cạnh của vấn đề: phê phán hạn chế, ca ngợi, khẳng định hướng tích cực... □ **Toàn diện chưa?**

☞ Yêu cầu:

- Các em học sinh nên tự đặt ra và trả lời các câu hỏi: Tư tưởng đạo lí đã đầy đủ, toàn diện chưa? Có thể bổ sung thêm điều gì?
- Cần xem xét từ nhiều góc độ, nhiều quan hệ để đánh giá và bổ sung cho hợp lí, chính xác, lật đi lật lại vấn đề, tránh phiến diện.
- Có thể đưa ra các quan điểm khác biệt nhưng phải hợp lí và thuyết phục.

Bước 5. Thực hành tư tưởng đạo lí trong thực tế: nêu bài học nhận thức và hành động. □ **Cần làm gì?**

☞ Yêu cầu:

- Bài học phải được rút ra từ chính tư tưởng đạo lí mà đề yêu cầu.
- Bài học cần chân thành và giản dị, phải hướng tới tuổi trẻ, ứng dụng thiết thực cho thực tế đời sống, không sáo rỗng, hình thức.
- Nên rút ra hai bài học, một về nhận thức, một về hành động.

③ Kết đoạn (khoảng 4 dòng)

- Nêu suy nghĩ về tầm quan trọng của vấn đề đã nghị luận.
- Đưa ra thông điệp hay lời khuyên cho mọi người.

4. Sơ đồ tư duy hướng dẫn viết đoạn văn

5. Ví dụ minh họa

Các bậc phụ huynh kính mến,

Kì thi của các em học sinh đang tới gần. Chúng tôi biết rằng các vị đều đang mong cho con mình sẽ giành được kết quả cao trong kì thi này.

Tuy nhiên, xin hãy nhớ rằng, trong số các em, những người có mặt tại kì thi, có người sẽ là một nghệ sĩ, người không cần hiểu sâu về Toán.

Có người sẽ là một doanh nhân, người không cần phải quá quan tâm đến lịch sử hay văn học Anh.

Có người sẽ là một nhạc sĩ, người mà với họ, môn Hóa học sẽ chẳng có ý nghĩa gì nhiều.

Có người sẽ là một vận động viên, người mà việc rèn luyện thể chất sẽ quan trọng hơn là môn Vật lý, giống như vận động viên Schooling của chúng ta.

Nếu con bạn đạt điểm cao, điều đó thật là tuyệt vời. Nhưng nếu con không thể, xin đừng làm mất đi sự tự tin và nhân phẩm của con.

Hãy nói với con rằng: Ồ thôi mà, đó chỉ là một kì thi. Con được sinh ra trên đời cho những điều lớn lao nhiều hơn thế.

Hãy nói với con rằng, dù điểm số của con là bao nhiêu, cha mẹ vẫn yêu con và không hề phán xét.

Xin hãy làm như vậy, và nếu các vị thực hiện điều đó, hãy chờ xem con mình chinh phục thế giới. Một kì thi hay một điểm số kém sẽ không thể gạt bỏ đi những ước mơ và tài năng bên trong của các con.

Và cuối cùng, xin đừng nghĩ rằng chỉ có kĩ sư hay bác sĩ mới là những người hạnh phúc duy nhất trên thế giới này.

Trân trọng,

Hiệu trưởng.

(Trích Bức thư kì lạ của thầy hiệu trưởng Singapore gửi phụ huynh khiến nhiều người phải suy ngẫm, <http://kenh14.vn>, ngày 26 – 8 – 2016)

Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về ý kiến của thầy Hiệu trưởng: *Xin đừng nghĩ rằng chỉ có kĩ sư hay bác sĩ mới là những người hạnh phúc duy nhất trên thế giới này.*

HƯỚNG DẪN LÀM BÀI	
Giải thích	– <i>Bác sĩ, kĩ sư</i> là những người trí thức có trình độ văn hóa chuyên môn cao, có kiến thức chuyên sâu, được mọi người và xã hội xem trọng. – <i>Hạnh phúc</i> là trạng thái sung sướng, vui vẻ, thoải mái, sáng khoái vì cảm thấy hoàn toàn đạt được ý nguyện. □ Câu nói của thầy Hiệu trưởng muốn khẳng định: trên thế giới này với những người đã đạt tới tầm cao của tri thức.
Phân tích	– Hạnh phúc trong cuộc sống rất phong phú, muôn màu muôn vẻ và có thể đến với bất kì ai khi thể hiện được năng lực bản thân; đạt được nguyện ước; chinh phục được những kế hoạch, mục tiêu đỉnh cao đặt ra trong học tập, lao động, nghiên cứu...

và chứng minh	– Hạnh phúc đôi khi rất bình dị, đến từ những điều bé nhỏ, giản dị trong cuộc đời chứ không nhất thiết có được khi phải đạt được những bậc thang tri thức hay danh vọng xã hội. – Sống một cuộc đời ý nghĩa, sống cống hiến, làm nhiều việc tốt cho cộng đồng... cũng là hạnh phúc.
Bàn luận và mở rộng	– Người hạnh phúc nhất là người mang hạnh phúc đến cho nhiều người nhất. – Được là chính bản thân mình; sống chân thành với đúng sở trường, ước mơ; biết phát huy cao độ năng khiếu bản thân. – Biết đồng cảm, sẻ chia, giúp đỡ người khác... – Phê phán những quan niệm lệch lạc; áp đặt chủ quan ích kỉ về hạnh phúc hoặc lối sống thờ ơ, phó mặc, không có ước mơ, không biết kiến tạo niềm vui.
Bài học nhận thức và hành động	– Cần hiểu thấu đáo, đúng đắn về hạnh phúc để sống hạnh phúc và giúp người khác cũng sống vui vẻ. – Nâng niu, trân trọng những niềm vui bình dị quanh mình; phải biết sống, hành động vì hạnh phúc chân chính và bền lâu.

II. Nghị luận về một sự việc, hiện tượng trong đời sống

1. Đối tượng nghị luận

– Đề tài nghị luận là các hiện tượng đời sống đáng được suy nghĩ trong cuộc sống hàng ngày, nhất là các hiện tượng liên quan trực tiếp đến tuổi trẻ và có ý nghĩa đối với xã hội...

– Các hiện tượng này có thể có ý nghĩa tích cực như: ý chí, nghị lực, tình yêu thương... nhưng cũng có thể là những hiện tượng tiêu cực cần phê phán như: *sự lười nhác, những thói quen xấu, tham nhũng...*

2. Những điểm cần lưu ý trong đề bài nghị luận về một sự việc, hiện tượng trong đời sống

- Có sự việc, hiện tượng tốt, cần ca ngợi, biểu dương.
- Có sự việc, hiện tượng không tốt, cần lưu ý, phê phán, nhắc nhở.
- Có đề cung cấp sẵn sự việc, hiện tượng dưới dạng một câu chuyện, một mẫu tin để người làm bài sử dụng.
- Có đề không cung cấp nội dung sẵn, mà chỉ gọi tên, người làm bài phải trình bày, mô tả sự việc, hiện tượng đó.

– Mệnh lệnh trong đề thường là: *nêu nhận xét, nêu ý kiến, nêu suy nghĩ của mình, bày tỏ thái độ, trình bày suy nghĩ...*

– Nghị luận về một sự việc, hiện tượng trong đời sống thường có ba loại nhỏ:

+ Trình bày suy nghĩ về một hiện tượng trong đời sống xã hội: như *nghị lực, ý chí, tình yêu thương...*

+ Trình bày suy nghĩ về hai hiện tượng trong đời sống xã hội trở lên: như *thất bại và thành công, cho và nhận...* Loại này cần xem xét quan hệ giữa hai hiện tượng.

+ Từ một hiện tượng thiên nhiên, trình bày suy nghĩ về đời sống xã hội như: *Giữa một vùng khô cằn sỏi đá, cây hoa dại vẫn mọc lên và nở những đóa hoa thật đẹp; câu chuyện hai biển hồ ở Palétstin...* Suy nghĩ của anh (chị) về hiện tượng trên.

3. Dàn ý chung

① Mở đoạn (khoảng 4 dòng)

– Dẫn dắt ngắn gọn vào hiện tượng.

– Nêu luận thái độ đánh giá chung về hiện tượng đó.

② Thân đoạn (khoảng 13 – 16 dòng) Thực – Nguyên – Thái – Biện – Liên

Bước 1. Thực trạng, các biểu hiện cụ thể trong cuộc sống của hiện tượng được nêu. □ **Như thế nào?**

☞ Yêu cầu:

– Có thể nêu mối quan hệ của hiện tượng này với ngữ liệu phần Đọc hiểu.

– Cần nêu những ví dụ, những trường hợp cụ thể, chi tiết và chân xác.

– Nếu nhớ rõ, có thể trích nguồn hoặc thông tin.

– Nếu không nhớ rõ thì tuyệt đối không được ghi sai lệch thông tin, làm giảm tính thuyết phục của bài viết.

Bước 2. Nguyên nhân dẫn đến thực trạng trên (Khách quan và chủ quan) □ **Do đâu?**

☞ Yêu cầu:

– Nguyên nhân của hiện tượng xã hội bao gồm cả nguyên nhân chủ quan và khách quan, nguyên nhân sâu xa và trực tiếp.

– Nguyên nhân đưa ra cần hợp lí, chính xác.

Bước 3. Nêu đánh giá, nhận định về mặt đúng – sai, lợi – hại, kết quả – hậu quả, bày tỏ thái độ biểu dương hay phê phán. □ **Thái độ như thế nào?**

☞ Yêu cầu:

– Thái độ đánh giá khách quan, rõ ràng.

– Có thể nêu những cách đánh giá mang màu sắc cá nhân, nhưng phải thuyết phục và hợp lí.

Bước 4. Biện pháp khắc phục hậu quả hoặc phát huy kết quả. □ **Làm gì?**

☞ Yêu cầu:

- Biện pháp đưa ra cần thiết thực, khả thi, không chung chung, trừu tượng.
- Biện pháp bao gồm cả biện pháp của xã hội – cơ quan Nhà nước – cá nhân; biện pháp cả ý thức – hành động.

Bước 5. Liên hệ bản thân, rút ra bài học nhận thức và hành động cho mình. □

Bài học gì?

☞ Yêu cầu:

- Bài học cho bản thân cần phù hợp với quan điểm, thái độ cá nhân nêu trước đó.

- Cần nêu hai bài học: một bài học nhận thức, một bài học hành động.

③ Kết đoạn (khoảng 4 dòng)

- Nêu suy nghĩ về tầm quan trọng của vấn đề đã nghị luận.
- Đưa ra thông điệp, hay lời khuyên cho mọi người.
- Nêu suy nghĩ về sự thay đổi của hiện tượng xã hội đó trong tương lai.

4. Sơ đồ tư duy hướng dẫn viết đoạn văn

5. Ví dụ minh họa

Dầu trôi nổi, dầu cực khổ thế nào mặc lòng, miễn là có kẻ mang đai đội mũ ngất ngưỡng ngồi trên, có kẻ áo rộng khăn đen lúc nhúc lạy dưới, trăm nghìn năm như thế cũng xong! Dân khôn mà chi! Dân ngu mà chi! Dân lợi mà chi! Dân hại mà chi! Dân càng nô lệ, ngôi vua càng lâu dài, bọn quan lại càng phú quý! Chẳng những thế mà thôi, “một người làm quan một nhà có phước”, dầu tham, dầu nhũng, dầu vơ vét, dầu rút tủa của dân thế nào cũng không ai phẩm bình; dầu lấy của dân mua vườn sắm ruộng, xây nhà làm cửa cũng không ai chê bai. Người ngoài thì khen đắc thời, người nhà thì dựa hơi quan, khiến những kẻ ham môi phú quý không đua chen vào đám quan trường sao được!

(Phan Châu Trinh, *Về luân lý xã hội ở nước ta*, Ngữ văn 11,

Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2017, trang 86 – 87)

Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về ý kiến: *Dầu tham, dầu nhũng, dầu vơ vét, dầu rút tĩa của dân thế nào cũng không ai phẩm bình; dầu lấy của dân mua vườn sấm ruộng, xây nhà làm cửa cũng không ai chê bai.*

HƯỚNG DẪN LÀM BÀI	
Mở đoạn	– Tham nhũng thì thời nào chẳng có, ở nơi nào, nước nào chẳng có. Vương Ông và Vương Quan muốn thoát cảnh tù đầy phải dứt lốt bọn quan lại: <i>Có ba trăm lạng, việc này mới xong</i> (Truyện Kiều – Nguyễn Du). Tam Nguyên Yên Đổ – Nguyễn Khuyến có câu nói về chuyện “công lí đồng tiền” thật nhẹ nhàng mà sâu sắc: <i>Có tiền việc ấy mà xong nhĩ Đời trước làm quan cũng thế a!</i> – Trích dẫn ý kiến.
Giải thích	– Từ điển Tiếng Việt do Hoàng Phê chủ biên đã giải thích từ “tham nhũng”, như sau: <i>Tham nhũng</i> là lợi dụng quyền hành để nhũng nhiều dân và lấy của dân. – <i>Không ai phẩm bình</i> là sự bỏ mặc biết mà không lên tiếng.
Phân tích và chứng minh	a. Thực trạng – Vấn đề tham ô, tham nhũng đang là một hiện tượng, một vấn đề nóng mà cả thế giới phải quan tâm. – Nó xảy ra hầu hết ở tất cả các cấp và các ngành trong xã hội. – Hình thức ngày càng tinh vi, kĩ xảo. □ Nếu thế giới có căn bệnh thế kỉ không có thuốc đặc trị là HIV/AIDS thì ta cũng có thể xem bệnh tham nhũng cũng giống như căn bệnh thế kỉ kia. b. Nguyên nhân – Điều đáng buồn là nó lại xuất phát từ những quan chức cấp cao của nhà nước đến các tầng lớp thượng lưu. – Ngay cả trong một công xưởng nhỏ bé cũng xuất hiện vấn đề tham ô. c. Hậu quả – Lương tâm và đạo đức biến chất. – Tham nhũng – nó như một con vi rút len lỏi vào từng góc ngách, hơi thở trong cuộc sống con người.
	– Cái ý nghĩ điên rồ rằng phải có tiền mới được sung sướng, phải có tiền mới khẳng định mình đã ăn sâu vào tiềm thức họ, khiến họ bỗng chốc trở thành kẻ tham ô, tham nhũng lúc nào không hay.

Bàn luận và đánh giá	– Tham nhũng – người ta cứ nghĩ nó là vấn đề nhẹ, giải quyết nhanh chóng, nhưng sự thật, nó lại như con đĩa cứ đeo bám xã hội hết đời này qua đời khác. Nó làm điên đảo tài chính – kinh tế và giết chết dân lành trong cơn túng quẫn tột cùng.
Bài học nhận thức và hành động	– Chúng ta biết đây là vấn đề nan giải, còn tồn tại lâu. Nhưng nếu chúng ta cứ ngồi đây mà nói theo cái kiểu chỉ biết nói mà không biết làm thì sao thay đổi được. – Khẳng định tầm quan trọng của vấn đề. – Liên hệ bản thân. – Đề xuất sáng kiến.

PHẦN III

DÀN Ý VÀ CÁC ĐOẠN VĂN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

A. CÁC ĐOẠN VĂN THAM KHẢO NGHỊ LUẬN VỀ TƯ TƯỞNG, ĐẠO LÍ

ĐỀ SỐ 1.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng- phân – hợp, trình bày suy nghĩ của em về *sức mạnh của tình người trong hoàn cảnh khó khăn thử thách đặc biệt là những ngày cả nước phòng chống dịch Covid 19.*

GỢI Ý LÀM BÀI

1/ Mở đoạn:

Giới thiệu vấn đề: Sức mạnh của tình người trong hoàn cảnh khó khăn thử thách

2/ Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích: Tình người là gì? Hoàn cảnh khó khăn thử thách gì?

- *Tình người* là tình cảm thân ái, cao quý giữa con người với con người được thể hiện bằng sự quan tâm, chia sẻ, yêu thương, đùm bọc lẫn nhau.

-*Hoàn cảnh khó khăn* là những nhân tố khách quan không thuận lợi tác động đến suy nghĩ, hành động của con người.

-*Thử thách* là tình huống khó khăn, nguy hiểm để qua đó thấy rõ tinh thần, khả năng của con người.

-*Sức mạnh của tình người trong hoàn cảnh khó khăn và thử thách* là thứ sức mạnh được tạo nên bởi sự quan tâm, chia sẻ, yêu thương giữa con người với con người trong tình huống bất lợi, từ đó khẳng định bản lĩnh, những phẩm chất tốt đẹp ở con người.

Bước 2: Triển khai, bàn luận vấn đề

- Trong hoàn cảnh khó khăn thử thách, tình người là động lực giúp con người vượt qua khó khăn, thử thách.

- Tình người là sự yêu thương, chia sẻ, giúp xoa dịu, trấn tĩnh tâm hồn khi gặp phải phải khó khăn, thử thách.
- Tình người tạo động lực khiến con người dám đối diện với thử thách, sẵn sàng giúp đỡ nhau để vượt qua khó khăn.

Dẫn chứng:

- Dân tộc Việt Nam đoàn kết chiến thắng giặc ngoại xâm, chiến thắng đại dịch Covid 19 mà cả thế giới e ngại, đón nhận kiều bào từ vùng dịch trở về ...
- Cây ATM gạo, giúp đỡ đồng bào miền Trung chịu ảnh hưởng nặng nề từ bão lũ lụt...
- Người hùng Nguyễn Ngọc Mạnh cứu bé gái rơi từ tầng 12 của chung cư Linh Đàm.
- Sự hy sinh quên mình cứu 3 bạn nữ bị đuối nước khi tắm biển của anh Nguyễn Văn Nhã (23 tuổi, sinh viên năm 4, Trường ĐHKH Huế)

Bước 3: Mở rộng

- Phê phán lối sống ích kỉ, vụ lợi cá nhân, nhỏ nhen, một bộ phận người sống thờ ơ, vô cảm, không chỉ thiếu tình thương mà còn lợi dụng tình thế khó khăn của người khác để trục lợi.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

- Tích cực trau dồi, mở rộng trái tim, trao đi yêu thương mỗi ngày để tạo nên những giá trị tuyệt vời cho cuộc sống.
- Liên hệ bản thân: Là một học sinh ngồi trên ghế nhà trường, em sẽ phải rèn luyện cho bản thân đức tính quý báu đấy.

3/ Kết đoạn: Tổng kết, khái quát lại vấn đề.

Có thể viết thành đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Đạo Phật có dạy “*Thế gian đau buồn bởi cái chết và sự tan rã. Nhưng người khôn ngoan không đau buồn vì ở tim họ có tình người ngự trị*”. **Thân đoạn** □ **Giải thích** □ Vậy tình người là gì? *Tình người* là tình cảm thân ái, cao quý giữa con người với con người được thể hiện bằng sự quan tâm, chia sẻ, yêu thương, đùm bọc lẫn nhau; *hoàn cảnh khó khăn* là những nhân tố khách quan không thuận lợi tác động đến suy nghĩ, hành động của con người; *thử thách* là tình huống khó khăn, nguy hiểm để qua đó thấy rõ tinh thần, khả năng của con người. Vậy *sức mạnh của tình người trong hoàn cảnh khó khăn và thử thách* là thứ sức mạnh được tạo nên bởi sự quan tâm, chia sẻ, yêu thương giữa con người với con người trong tình huống bất lợi, từ đó khẳng định bản lĩnh, những phẩm chất tốt đẹp ở con người. **Triển khai, bàn luận vấn đề 1** □ Trong hoàn cảnh khó khăn thử

thách, tình người là động lực giúp con người vượt qua khó khăn, thử thách. Nó là sự yêu thương, chia sẻ, giúp xoa dịu, trấn tĩnh tâm hồn ta, nó là động lực khiến con người dám đối diện với thử thách, sẵn sàng giúp đỡ nhau để vượt qua khó khăn, là điểm tựa vững chắc nhất trong hành trình cố gắng giải quyết vấn đề của con người.

Dẫn chứng □ Khi một đất nước, một con người có tình yêu thương sâu sắc, từ yêu tổ quốc, yêu đồng bào, sống chan hòa với mọi người. Tại sao nước ta lại không ngăn cấm nhập cảnh đối với những kiều bào ở vùng có dịch về nước? Vì chúng ta không để ai ở lại phía sau. Chúng ta có hàng trăm cây ATM trên khắp cả nước, hàng ngàn chiếc xe nối đuôi nhau từ 2 miền Bắc Nam về với miền Trung đang hứng chịu những cơn bão lịch sử... **Triển khai, bàn luận vấn đề 2** □ Hơn nữa trong hoàn cảnh khó khăn, tình người tạo nên những sức mạnh phi thường hay có khi là khả năng khơi dậy những điểm mạnh, tiềm năng vốn có trong con người.

Dẫn chứng □ Vào cuối tháng 2/ 2021 chúng ta không thể nào quên hình ảnh người hùng Nguyễn Ngọc Mạnh cứu bé gái 2 tuổi rơi từ tầng 12 của chung cư Linh Đàm. Và ngày 30/04/2021 chúng ta một lần nữa lại trân quý trước sự hy sinh quên mình cứu 3 bạn nữ bị đuối nước khi tắm biển của anh Nguyễn Văn Nhã (23 tuổi, sinh viên năm 4, Trường ĐHKH Huế) ,... Những hành động đẹp ấy là minh chứng cho hai chữ tình người. **Mở rộng** □ Thế nhưng trong xã hội hiện nay vẫn còn đâu đó một số người lối sống ích kỷ, vụ lợi cá nhân, nhỏ nhen, một bộ phận người sống thờ ơ, vô cảm, không chỉ thiếu tình thương mà còn lợi dụng tình thế khó khăn của người khác để trục lợi.... Thiết nghĩ cần lên án gay gắt. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, khi còn ngồi trên ghế nhà trường, em vô cùng tự hào về những gì mà dân tộc ta đã làm được, thật ngưỡng mộ với những con người phi thường ấy, em càng ý thức được hơn là bản thân mình cần phải rèn luyện đức tính quý báu đây và lan tỏa tỏa hơi ấm của tình thương ấy đến mọi ngõ ngách của đời sống. **Kết đoạn** □ Tóm lại, không có gì đáng quý hơn tình yêu thương giữa con người với con người. Bởi đó là một trong những giá trị làm nên một tinh thần dân tộc Việt Nam, con người Việt Nam.

ĐỀ SỐ 2.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về *sự cống hiến của thế hệ trẻ ngày nay*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1/ **Mở đoạn:** Giới thiệu vấn đề: Sự cống hiến

2/ **Thân đoạn:**

Bước 1: Giải thích: Công hiến là tự nguyện dâng hiến công sức của mình, đóng góp sức mình cho cộng đồng, xã hội.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- Công hiến vô cùng quan trọng, đừng hỏi tổ quốc đã làm gì cho ta, ta hãy hỏi ta đã làm gì cho tổ quốc hôm nay. Thế hệ trẻ Việt Nam đã công hiến cho đất nước và tổ quốc, trong thời chiến và thời bình.

- Ngày hôm nay ta càng cần phải công hiến, tự nguyện, có trách nhiệm, trên nhiều lĩnh vực: thanh niên tình nguyện, trên giảng đường, trong nhà máy ...

- Ý nghĩa của sự công hiến:

+ Thanh niên mang sức trẻ, sự nhiệt tình công hiến cho đất nước sẽ khiến cho đất nước giàu mạnh, bền vững và không ngừng phát triển.

+ Công hiến cho đất nước cũng cho thấy tinh thần trách nhiệm của bản thân với sự nghiệp chung.

+ Công hiến cho đất nước còn giữ gìn truyền thống tốt đẹp của cha ông: cha ông đã bảo vệ tổ quốc khỏi kẻ thù, thế hệ trẻ công hiến xây dựng đất nước.

Bước 3: Mở rộng

Bên cạnh đó có 1 bộ phận thanh niên chưa xác định được tinh thần công hiến, còn ích kỷ, chỉ biết đến bản thân mình.....

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

Học tập, rèn luyện để góp một phần nhỏ bé của mình công hiến cho quê hương, đất nước ngày càng giàu đẹp, văn minh.

3/ Kết đoạn: Khẳng định vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ “Đừng hỏi Tổ quốc đã làm gì cho ta/Mà hãy hỏi ta đã làm gì cho Tổ quốc hôm nay”. Câu hát đã gọi cho ta nhiều suy ngẫm về sự công hiến của thế hệ trẻ ngày nay. **Thân đoạn** □ Vậy sự công hiến là gì và vai trò của nó là gì?

Giải thích □ Công hiến là tự nguyện dâng hiến công sức của mình, đóng góp sức mình cho cộng đồng, xã hội. **Triển khai và bàn luận vấn đề** □ Đối với thời đại hiện nay, sự công hiến của các thế hệ, đặc biệt là của thế hệ trẻ là vô cùng quan trọng. Ta có thể thấy được sự công hiến của thế hệ trẻ ở mọi lúc mọi nơi. **Dẫn chứng** □ Trong thời chiến, họ là những thanh niên xung phong xả thân mình vì độc lập tự do của Tổ quốc. Đó là mười cô gái ở ngã ba Đồng Lộc, là chị Võ Thị Sáu, anh Nguyễn Văn Trỗi và hàng triệu, hàng triệu thanh niên trẻ khác trên khắp đất nước. **Trở lại thời bình**, thế hệ trẻ lại miệt mài học tập, rèn luyện đem lại những tấm huy chương sáng giá, không ngừng khám phá, tìm tòi sáng tạo những cái mới góp phần xây dựng đất nước. Họ là những người trẻ, sẵn sàng từ bỏ phố thị phồn

hoa, tập nập đến với những bản làng, những miền quê xa xôi để đem con chữ, đem ánh sáng tri thức đến cho những người dân vùng cao. Họ là những người không quản ngại xa xôi, vất vả để thực hiện những chương trình tình nguyện, giúp đỡ những số phận, hoàn cảnh khó khăn. Họ còn là những chiến sĩ trẻ tuổi, chấp nhận hi sinh tình yêu, hạnh phúc sum vầy bên gia đình để làm nhiệm vụ bảo vệ đất nước, bảo vệ Tổ quốc nơi hải đảo xa xôi hay những vùng biên hẻo lánh. Tất cả, tất cả những con người như thế đã nguyện cống hiến tất cả cho đất nước, cho nhân dân, những hành động của họ thật đẹp, thật ý nghĩa biết bao. **Ý nghĩa** □ Việc làm ấy không chỉ giúp thế hệ trẻ có những hiểu biết sâu rộng, làm nền tảng để bước vào tương lai, thể hiện một phong cách sống cao đẹp mà còn giúp đất nước ngày càng phát triển, hòa nhập với thế giới một cách bình đẳng, khẳng định vị thế trước toàn thế giới. **Bài học 1** □ Chính vì những lợi ích to lớn như vậy mà thế hệ trẻ phải biết cách gìn giữ và phát huy hơn nữa, cống hiến nhiều hơn nữa để giúp đất nước ngày càng phát triển. **Mở rộng** □ Tuy nhiên, bên cạnh những người trẻ đang ngày đêm cố gắng, nỗ lực cống hiến để làm giàu đẹp thêm cho quê hương, đất nước thì đâu đó vẫn còn những con người sống thờ ơ, vô tâm, ích kỉ, luôn nghĩ đến quyền lợi của cá nhân mà quên đi trách nhiệm đối với cộng đồng, xã hội và những người xung quanh. Thật đáng buồn, đáng chê trách biết bao trước những con người có lối sống như thế. Đó là những người đáng bị cả xã hội lên án, chấn chỉnh và bài trừ để xã hội được phát triển tốt hơn. **Bài học 2** □ Là học sinh, là thế hệ trẻ của đất nước, tôi cũng như các bạn hãy học tập, rèn luyện bản thân để góp một phần nhỏ bé của mình cống hiến cho quê hương, đất nước ngày càng giàu đẹp, văn minh. **Kết đoạn** □ Tóm lại, lối sống cống hiến là một lối sống cao đẹp và cần có ở mỗi người nhất là thế hệ trẻ bởi lẽ nó không những giúp mỗi người phát huy được giá trị của bản thân mà còn góp phần làm giàu đẹp thêm cho quê hương, đất nước như nhà thơ Tố Hữu đã từng nhắn nhủ:

*“Nếu là con chim, chiếc lá
Thì con chim phải hót, chiếc lá phải xanh
Lẽ nào vay mà không có trả
Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình”*

ĐỀ SỐ 3.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về *sự hi vọng*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn

Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: hi vọng.

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

Hi vọng là niềm tin, sự tin tưởng vào những điều tốt đẹp sẽ xảy đến, sống lạc quan, không ngừng nỗ lực trong cuộc sống và công việc để có được cuộc sống tốt đẹp hơn.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- Trong cuộc sống, mỗi con người ai cũng sẽ có lúc gặp phải khó khăn, gian khổ, trắc trở. Nếu chúng ta không ngừng hi vọng về một tương lai tươi sáng hơn, một cuộc sống tốt đẹp hơn ở phía trước, chúng ta sẽ có động lực để cố gắng vươn lên, vượt qua khó khăn ở thực tại
- Biết hi vọng, tin tưởng, con người ta sẽ trở nên lạc quan hơn, cuộc sống sẽ vui vẻ hơn và tận hưởng được trọn vẹn vẻ đẹp cuộc sống mang lại.
- Người có sự hi vọng, cố gắng vươn lên sẽ được mọi người yêu quý, ngưỡng mộ và học tập theo, từ đó truyền được nguồn cảm hứng, những thông điệp tốt đẹp đến với mọi người, tạo ra một xã hội tốt đẹp hơn.

Dẫn chứng: Học sinh tự lấy dẫn chứng về những con người tuy gặp khó khăn nhưng không ngừng hi vọng và vươn lên để minh họa cho bài làm văn của mình.

Lưu ý: dẫn chứng phải tiêu biểu, xác thực, được nhiều người biết đến.

Bước 3: Mở rộng

Tuy nhiên trong xã hội vẫn còn có nhiều người sống với lối sống tiêu cực, bi quan, gặp chút khó khăn là muốn bỏ cuộc giữa chừng, không phấn đấu vươn lên mà chỉ dựa dẫm vào người khác. Lại có những người sống trong ảo tưởng về cuộc sống tốt đẹp mà không cố gắng vươn lên,... những người này đáng bị xã hội thẳng thắn lên án, chỉ trích.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

Là học sinh, mỗi chúng ta hãy lựa chọn cho mình những hi vọng đúng đắn và sống hết mình từng giây từng phút để thực hiện những giấc mơ của bản thân, hãy luôn giữ lấy sự lạc quan, niềm hi vọng và hướng về phía trước, đến những điều tốt đẹp.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại tầm quan trọng của hi vọng.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Tôi rất thích câu nói của Helen Keller: “*Bạn chẳng thể làm gì mà thiếu đi hi vọng*” và coi đó là kim chỉ nam cho những quyết định của mình.

Thân đoạn □ Vậy hy vọng là gì? Người ta thường nói nhiều đến “*niềm hi vọng*”, “*tia hi vọng*”, “*hi vọng mong manh*”... và rất nhiều những ngôn từ khác nhau để nói về hi vọng. Nhưng chúng ta thấy đây, hi vọng dù lớn lao hay chỉ là một đốm

lửa, tia lửa đi nữa thì nó vẫn chứa đựng trong đó là cả một chờ đợi, mong mỏi mãnh liệt. **Giải thích** □ Hi vọng là niềm tin, sự tin tưởng vào những điều tốt đẹp sẽ xảy đến, sống lạc quan, không ngừng nỗ lực trong cuộc sống và công việc để có được cuộc sống tốt đẹp hơn. **Triển khai và bàn luận vấn đề** □ Bởi thế, hi vọng mang đến cho cuộc sống này nhiều ý nghĩa. Hi vọng tạo cho con người động lực để sống, để tồn tại. Nó cũng tạo cho con người niềm tin, sự lạc quan hướng đến thế giới của tương lai. Bởi “*cuộc sống luôn cho bạn cơ hội thứ hai – đó gọi là ngày mai*”. Một ngày nào đó, bất chợt một biến cố lớn trong đời bạn xảy ra, bạn trở nên tuyệt vọng, không có ý chí vươn lên. Cuộc sống bạn tràn ngập màu đen như bóng tối của đường hầm. Và khi một cái đầu đầy nỗi sợ hãi thì còn chỗ trống nào cho những ước mơ. Khi đó, bạn hãy bình tĩnh đánh thức bản ngã, thức dậy bản lĩnh, đốt lửa hi vọng, thắp sáng niềm tin. Bạn sẽ thấy cuối đường hầm tối tăm kia là ánh sáng, dù nhỏ, nhưng bạn tiến tới càng gần thì càng thấy con đường sáng hiện ra. Hi vọng luôn mang đến cho chúng ta cuộc sống lạc quan, sự an yên trong tâm hồn, tìm thấy niềm vui trong bất hạnh khổ đau. Bởi vậy đừng từ bỏ hi vọng dù là rất nhỏ. **Dẫn chứng** □ Gần đây, chúng ta không khỏi cảm phục trước diễn viên Quốc Tuấn – người cha không từ bỏ hi vọng, đồng hành cùng con suốt mười lăm năm ròng rã. Để rồi, sau tất cả, hạnh phúc đã thực sự mỉm cười với anh và gia đình. Con của anh bây giờ đã là 1 cậu bé rắn rỏi, chơi piano rất hay, học rất giỏi. Hay hình ảnh đội tuyển U23 Việt Nam, dù bị dẫn trước trong những trận đấu ở giải U23 Châu Á nhưng chưa bao giờ từ bỏ hy vọng của mình. Những phút giây cuối cùng của trận đấu, hy vọng giúp các anh bùng cháy, hy vọng giúp các anh vững đôi chân và giữ được “cái đầu lạnh”. Để rồi, chúng ta có những trận đấu lộn ngược dòng ngoạn mục trong chuyến hành trình kỳ diệu đến với ngôi vị Á quân. **Mở rộng** □ Tuy nhiên trong cuộc sống không phải ai cũng tìm được ngọn lửa hi vọng để thắp sáng tương lai của chính mình. Vẫn còn đâu đó một số người bi lụy trước khó khăn, từ bỏ ước mơ và sống một cuộc đời mờ nhạt; một số khác thì lại cứ lao theo những ảo vọng xa vời, những mộng tưởng phù phiếm mà dần lãng quên giá trị đích thực của cuộc sống và cuối cùng họ trở thành cái bóng mờ nhạt trên chính cuộc đời của mình. **Bài học** □ Là học sinh, mỗi chúng ta hãy lựa chọn cho mình những hi vọng đúng đắn và sống hết mình từng giây từng phút để thực hiện những giấc mơ của bản thân, hãy luôn giữ lấy sự lạc quan, niềm hi vọng và hướng về phía trước, đến những điều tốt đẹp. **Kết đoạn** □ Tóm lại, hi vọng chính là nguồn sức mạnh giúp con người vượt qua những khổ đau bế tắc để chạm tới thành công.

ĐỀ SỐ 4.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của việc đọc sách.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Ý nghĩa của việc đọc sách

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

- Sách là tài sản vô giá, là người bạn tốt. Bởi sách là nơi lưu trữ toàn bộ sản phẩm tri thức của con người, giúp ích cho con người về mọi mặt trong đời sống xã hội.
- Đọc sách là quá trình tiếp thu kiến thức.

Bước 2: Triển khai vấn đề

- Đọc sách giúp ta có thêm tri thức, mở rộng hiểu biết, thu thập thông tin một cách nhanh nhất
- Sách bồi dưỡng tinh thần, tình cảm cho chúng ta, để chúng ta trở thành người tốt
- Sách là người bạn đồng viên, chia sẻ làm vơi đi nỗi buồn
- Tác hại khi không đọc sách: Hạn hẹp về tầm hiểu biết, tâm hồn cần cỗi.

Bước 3: Mở rộng

- Thật đáng buồn cho những ai không hiểu được giá trị của việc đọc sách,...

Bước 4: Bài học

- Lựa chọn sách để đọc
- Chăm đọc sách mỗi ngày

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề nghị luận.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Tổng thống Barack Obama từng phát biểu: “Việc đọc rất quan trọng. Nếu bạn biết cách đọc, cả thế giới sẽ mở ra cho bạn”. **Thân đoạn** □ Vậy, đâu là ý nghĩa của việc đọc sách? Trước hết, đối với bản thân con người, đọc sách là quá trình tiếp thu kiến thức. Sách là quyển nhật kí từ thuở hồng hoang của nhân loại. Nào cần tới một tấm vé máy bay hay cỗ máy nào đó, chỉ cần chăm chú vào những trang sách bé nhỏ là cả quá khứ, hiện tại và tương lai sẽ ngay lập tức hiện ra chờ ta khám phá. Hơn thế, đến với sách ta còn có thể giải khuây cho tâm hồn hay còn có thể tìm được chính mình. “Cuộc gặp gỡ tình cờ với một cuốn sách có thể thay đổi hẳn số phận một con người”. Một sự “cứu rỗi” diệu kì! Kế đến, đối với gia đình, nhà trường hay xã hội, đọc sách là cách gắn kết và giáo dục con người. Hơn thế nữa đọc sách giúp ta có thêm tri thức, mở rộng hiểu biết, thu thập thông tin một cách nhanh nhất. Nó bồi dưỡng tinh thần, tình cảm cho chúng ta, để chúng ta trở thành người tốt. Sách là người bạn đồng viên, chia sẻ làm vơi đi nỗi buồn. Nếu không đọc sách: Hạn hẹp về tầm hiểu biết, tâm hồn cần cỗi. **Dẫn chứng** □ Có lẽ vì thế mà thứ luôn hiện diện trong mỗi căn nhà người Do Thái chính là những tủ sách. Còn gì tuyệt vời hơn một người cha ân cần dạy con đọc sách? Còn gì đáng

nhớ hơn những câu chuyện mẹ kể hằng đêm? Đòn roi hay đồ chơi đẹp ư? Không, hãy đặt vào tay con trẻ những quyển sách và dạy chúng khám phá, chúng sẽ trở thành những thiếu niên thông tuệ, đạo đức mà xã hội vẫn cần. **Mở rộng** □ Vậy nên, thật đáng buồn cho những ai không hiểu được giá trị của việc đọc sách. Họ sẽ lớn khôn về hình thể đầy nhưng trí tuệ, tâm hồn cứ mãi nhỏ bé, yếu ớt và bị đào thải mà thôi. **Liên hệ** □ Thật may mắn khi tôi vẫn tìm được niềm vui trong sách và vẫn tận hưởng những giờ đọc quý giá. Còn bạn thì sao, liệu đã thấu suốt ý nghĩa của việc đọc sách chưa? **Kết đoạn** □ Hãy cầm sách lên và tự vấn “*Hôm nay, tôi đã đọc được những gì?*”, bạn nhé!

ĐỀ SỐ 5.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về *tinh thần tự học*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn

Cuộc sống luôn vận động và phát triển không ngừng. Nó đòi hỏi con người phải vận động để theo kịp sự phát triển của xã hội. Chính vì vậy mà tinh thần tự học có vai trò vô cùng quan trọng.

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích tự học là gì?

- Tự học là sự chủ động, tích cực tìm hiểu kiến thức qua hướng dẫn của thầy cô. Tự học mà không cần người khác nhắc nhở mình

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- *Tự học giúp chúng ta chủ động trong việc tìm kiếm, tiếp thu được nhiều kiến thức bổ ích* và có thể tự rút ra được những bài học cho riêng mình mà không bị phụ thuộc vào bất cứ ai. Từ đó, mỗi chúng ta sẽ trở nên năng động hơn trong chính cuộc sống của mình.
- *Tự học giúp ta ghi nhớ kiến thức lâu hơn*, mỗi người sẽ có cách tổng hợp, chọn lọc kiến thức khác nhau, biến kiến thức nền chung thành bài học riêng cho mỗi người và khi gặp trường hợp thực tiễn lại có những cách xử lý khác nhau.
- Tự học ngoài việc giúp chúng ta có thêm kiến thức còn giúp chúng ta rèn luyện tính kiên trì vì đó là một quá trình dài đòi hỏi con người phải thật cố gắng thì mới cho kết quả tốt như mong muốn.
- Tự học là một trong những yếu tố giúp giúp ta *thành công trong học tập* và trong mọi lĩnh vực cs.

Dẫn chứng: Bác Hồ, Mạc Đĩnh Chi,

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

Bên cạnh những tấm gương tốt về tinh thần tự học, chúng ta cần phê phán những tư tưởng sai lệch. Đó là những thành phần không thấy được tầm quan trọng của việc học dẫn đến không có tinh thần chủ động học tập. Luôn ỷ lại, ù lì, lười nhác, không có ý chí, nghị lực, học tới đâu hay tới đó.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

Tự học có ý nghĩa quan trọng nên bản thân mỗi chúng ta phải xây dựng cho mình tinh thần tự học trên nền tảng của sự say mê, ham học, ham hiểu biết, giàu khát vọng và kiên trì trên con đường chinh phục tri thức. Từ đó bản thân mỗi con người cần có ý chí, nghị lực, chủ động, tích cực, sáng tạo, độc lập trong học tập. Có như vậy mới chiếm lĩnh được tri thức để vươn tới những ước mơ, hoài bão của mình.

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề: Tự học là một đức tính tốt mà mỗi chúng ta cần phải rèn luyện để nâng cao kiến thức cũng như giúp ích cho xã hội.

Có thể viết đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ Xã hội đang hướng đến nền kinh tế của tri thức. Mà để có được tri thức vững chắc, thì tinh thần tự học lại là yếu tố quyết định. **Thân đoạn** □ Vậy tự học là gì? **Giải thích** □ Tự học là sự chủ động, tích cực tìm hiểu kiến thức qua hướng dẫn của thầy cô. Tự học mà không cần người khác nhắc nhở mình. **Triển khai bàn luận vấn đề** □ Tự học giúp chúng ta tiếp nhận kiến thức bằng niềm đam mê, hứng thú, chủ động. Còn giúp chúng ta có thói quen không dựa dẫm vào những thứ có sẵn, mà còn giúp ta sáng tạo, linh hoạt hơn trong mọi việc. Muốn thực hiện ước mơ, thì tự học là con đường giúp ta biến ước mơ trở thành hiện thực. Chúng ta cần lĩnh hội được những kiến thức trọng tâm, sáng tạo trong cách học.... không chỉ tiếp nhận kiến thức trong trường học mà còn cả trong gia đình và xã hội. Dù ở hình thức nào thì tự học vẫn là yếu tố quan trọng nhất, có vậy thì chúng ta mới thành công. **Dẫn chứng** □ Lịch sử Việt nam đã ghi dấu biết bao con người nhờ tự học mà tên tuổi của họ được tạc vào lịch sử. Hồ Chí Minh với đôi bàn tay trắng ra đi từ bến cảng nhà Rồng, nhờ tự học mà Người biết nhiều ngoại ngữ và đã tìm được đường đi cho cả dân tộc Việt Nam đến bến bờ hạnh phúc. Thần đồng Lương Thế Vinh nhờ cố gắng chủ động tự học cộng với phẩm chất thông minh trời ban mà sau đỗ trạng, chế ra bảng cửu chương còn lưu truyền mãi đến ngày nay... Trạng nguyên lừng danh Mạc Đĩnh Chi, lúc nhỏ nhờ biết chủ động tự học, sáng tạo cách

học bắt đom đóm bỏ vỏ trứng mà sau đỗ trạng, đi xứ làm rạng danh nước nhà, được phong "*Lưỡng Quốc Trạng Nguyên*" vang danh hai nước, ghi vào sử sách nhân loại về những tấm gương tự học sáng ngời. Và còn rất nhiều những tấm gương khác nữa: Lê Quý Đôn, Nguyễn Hiền... Nhờ tự học họ đã trở thành những bậc hiền tài, làm rạng danh cho gia đình, quê hương, xứ sở. **Mở rộng** □ Bên cạnh những tấm gương sáng ngời về học tập, thì thế hệ trẻ hiện nay **một số đông đang có tính ỷ lại, học tập một cách bị động, học gạo, không mang lại hiệu quả cao.** Các em học tập theo một cách đối phó, chỉ để đối phó với cha mẹ, thầy cô, hoặc để có thành tích tốt, bảng điểm đẹp, nhưng kết quả thực chất lại không có gì. Lý do bởi các em đâu có đam mê, đâu có hứng thú, chỉ học cho có, vì trách nhiệm mà thôi. **Cũng có những người lại tự mãn, quá tin vào bản thân.** Họ cho rằng những gì họ biết đã là quá đủ, đủ để phục vụ cho cuộc sống, nhưng họ đâu biết rằng, đến một ngày cuộc sống, cũng như xã hội thay đổi, những gì họ biết đã không còn là đủ. Khi đó, họ sẽ trở thành những con người đi chậm lại so với xã hội, dẫn đến tình trạng chán nản, mất niềm tin vào cuộc sống. **Bài học** □ Là học sinh, chúng ta nên tự rèn luyện cho mình tinh thần tự học để việc học tập luôn có được hiệu quả tốt nhất. Có như vậy, mới có thể tiếp nhận đầy đủ kiến thức để vươn tới những ước mơ của mình. **Kết đoạn** □ Tóm lại, tự học là con đường ngắn nhất và duy nhất để hoàn thiện bản thân và biến ước mơ thành hiện thực. Có lẽ bởi vậy mà sinh thời Lenin đã từng dạy: "*Học, học nữa, học mãi*".

ĐỀ SỐ 6.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về *sức mạnh của tình yêu thương*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Nêu vấn đề nghị luận: sức mạnh của tình yêu thương.

Dẫn dắt câu nói:

- "*Nếu có một gia vị làm tăng thêm hơi ấm và ý nghĩa trong cuộc sống... đó chính là tình yêu thương. Nếu có một tình cảm thiêng liêng giúp chúng ta vượt qua bao khó khăn, thử thách đó chính là tình yêu thương*".

- *Nơi lạnh nhất không phải là Bắc Cực mà là nơi thiếu vắng tình yêu thương.*

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

-Tình yêu thương là cái gốc của nhân loại, là sợi dây vô hình gắn kết con người với con người, thể hiện trong nhiều mối quan hệ: cha mẹ - con cái, vợ - chồng, anh - em, ông bà - cháu, tình bạn, tình yêu đôi lứa, tình cảm giữa người với người dù không cùng màu da, sắc tộc,...

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- Biểu hiện của tình yêu thương: hỏi han, quan tâm, động viên, chia sẻ, giúp đỡ nhau về vật chất và tinh thần, chăm sóc khi đau ốm,...

- Tình yêu thương có sức mạnh vô cùng to lớn:

+Cho ta chỗ dựa tinh thần để niềm vui được nhân lên, nỗi buồn được giải tỏa; cho ta sự giúp đỡ khi cần.

+Nhờ được yêu thương, ta có cảm giác mình không đơn độc, một mình, có đủ dũng khí để vượt qua những điều tưởng như không thể.

+Tình yêu thương giúp con người biết cảm thông, thấu hiểu, vị tha; để con người có thêm nhiều cơ hội hiểu nhau, sống tốt đẹp, thân ái với nhau hơn. -I-Tình yêu thương có thể cảm hóa cái xấu, cái ác; xóa bỏ những ngăn cách, hận thù, làm cho cuộc sống ngày càng tốt đẹp, nhân văn (Thí sinh lấy dẫn chứng trong văn học và thực tế.)

-Xã hội không có tình yêu thương sẽ chỉ toàn điều ích kỷ, dối trá, lừa lọc, tàn nhẫn. Dẫn chứng: Những giọt nước mắt nóng hổi lăn trên gò má khi xem một bộ phim khiến ta xúc động, có khi đó là nỗi niềm trắc ẩn trước số phận bất hạnh của những cảnh đời éo le, một ánh mắt triu mến cảm thông, một cái nắm tay siết chặt tình bạn bè hay những hành động cử chỉ giản đơn hơn...

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

-Tình yêu thương phải thật lòng, phải xuất phát từ trái tim.

- Phê phán những biểu hiện sống thờ ơ, vô cảm, thiếu ý thức về tình yêu thương, không biết trân trọng những điều ý nghĩa có được từ tình yêu thương.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

3. Kết đoạn

Khẳng định: "*Con người sống không có tình thương cũng giống như vườn hoa không có ánh nắng mặt trời*" (Vích-to Huy-gô)

Có thể tham khảo đoạn văn sau

Mở đoạn □ "*Nơi lạnh nhất không phải là Bắc Cực mà là nơi thiếu vắng tình yêu thương*". **Thân đoạn** □Vậy ta hiểu tình yêu thương là gì? **Giải thích** □Tình yêu thương là cái gốc của nhân loại, là sợi dây vô hình gắn kết con người với con

người. **Triển khai và bàn luận vấn đề** □ **Biểu hiện** □ Tình yêu thương được biểu hiện ở sự đồng cảm, thấu hiểu, sẻ chia và gắn bó giữa con người với con người, từ suy nghĩ và còn thể hiện qua cả hành động tương thân tương ái, giúp đỡ nhau trong lúc khó khăn hoạn nạn. **Vai trò** □ Tình yêu thương có sức mạnh vô cùng to lớn. Nó cho ta chỗ dựa tinh thần để niềm vui được nhân lên, nỗi buồn được giải tỏa; cho ta sự giúp đỡ khi cần. Nhờ được yêu thương, ta có cảm giác mình không đơn độc, một mình, có đủ dũng khí để vượt qua những điều tưởng như không thể. Tình yêu thương giúp con người biết cảm thông, thấu hiểu, vị tha; để con người có thêm nhiều cơ hội hiểu nhau, sống tốt đẹp, thân ái với nhau hơn. Tình yêu thương có thể cảm hóa cái xấu, cái ác; xóa bỏ những ngăn cách, hận thù, làm cho cuộc sống ngày càng tốt đẹp, nhân văn. **Dẫn chứng** □ Những giọt nước mắt nóng hổi lăn trên gò má khi xem một bộ phim khiến ta xúc động, có khi đó là nỗi niềm trắc ẩn trước số phận bất hạnh của những cảnh đời éo le, một ánh mắt triu mến cảm thông, một cái nắm tay siết chặt tình bạn bè hay những hành động cử chỉ giản đơn hơn... Tất cả là minh chứng cho lòng yêu thương. **Bài học** □ Bản thân là học sinh chúng ta hãy thể hiện tình yêu thương từ những việc làm nhỏ nhất, hãy dắt tay một em nhỏ, một cụ già qua đường, động viên các bạn khi gặp những khó khăn, dành phần tiền ăn sáng của mình tạo quỹ thập đỏ trong nhà trường, giúp đỡ những bạn có hoàn cảnh gia đình khó khăn biết vượt khó học giỏi... Mỗi khi làm việc đó ta sẽ thấy vui hơn, hạnh phúc hơn và thấy tâm hồn mình cao đẹp hơn được mọi người tin yêu và kính trọng. **Mở rộng** □ Tuy nhiên, nếu thiếu tình yêu thương cuộc sống con người sẽ trở nên trống rỗng, cằn cỗi, tâm hồn con người bị xơ cứng, ích kỉ, hẹp hòi, đó là những con người cả đời chỉ lo đến quyền lợi cá nhân, thờ ơ vô cảm trước nỗi đau bất hạnh của người khác, đó là biểu hiện của lối sống ích kỉ, hẹp hòi đi ngược với đạo lí “*thương người như thể thương thân*” họ đáng bị xã hội lên án. **Bài học** □ Và chúng ta đừng bao giờ như họ, hãy yêu thương chân thành không vụ lợi, thậm chí ngay cả bản thân phải sống trong hoàn cảnh bất hạnh, nghèo khổ cũng cần phải yêu thương người khác. **Kết đoạn** □ Như vậy, tình yêu thương là một tình cảm cao đẹp của con người bởi lẽ “*Con người sống không có tình yêu thương cũng giống như vườn hoa không có ánh nắng mặt trời*” (Vích-to Huy-gô)

ĐỀ SỐ 7.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của sự đồng cảm sẻ chia trong cuộc sống.

GỢI Ý LÀM BÀI

1/ Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận

2/ Thân đoạn:

Bước 1. Giải thích:

- Đồng cảm: Là biết rung cảm trước những vui buồn của người khác, đặt mình vào hoàn cảnh của người khác để hiểu và cảm thông với họ.
- Sẻ chia: Cùng người khác san sẻ vui buồn, những khó khăn về vật chất, giúp nhau trong hoạn nạn.

Bước 2. Triển khai và bàn luận vấn đề

*** Biểu hiện:**

- Về vật chất: quyên góp, ủng hộ, giúp đỡ những người hoạn nạn, khó khăn.
- Về tinh thần: Biết lắng nghe, mở lòng để thấu hiểu họ, thể hiện tình cảm, sự thấu hiểu đối với những người gặp khó khăn hoạn nạn.

Chứng minh: Chương trình “Trái tim cho em”, việc tử tế, giúp đỡ đồng bào lũ lụt, người nghèo, người khuyết tật.

*** Ý nghĩa:**

- Đối với người nhận: những người gặp khó khăn sẽ rất vui, họ cảm thấy được an ủi, được quan tâm và chia sẻ.
- Đối với người ủng hộ: những người ủng hộ sẽ được an lòng, cảm thấy nhẹ nhàng, thanh thản và sống tốt hơn.

Dẫn chứng: Các chương trình thiện nguyện như “Trái tim cho em”, “Lục lạc vàng”, rồi những việc tử tế giúp đỡ đồng bào bị lũ lụt, người nghèo, người khuyết tật và gần đây là giúp đỡ đồng bào chống dịch Covid 19,...

Bước 3. Bàn luận, mở rộng

- Phê phán bệnh vô cảm, lối sống ích kỉ, sống thiếu trách nhiệm với đồng loại, với cộng đồng ở một số người.

(Hiện nay phong trào từ thiện không đúng với bản chất: quảng cáo hoặc đánh bóng tên tuổi.)

Bước 4. Rút ra bài học

- ĐC và SC là một hành động đẹp cần phát huy, lan tỏa.

- Học tập và rèn luyện, tham gia các hoạt động, các phong trào thiện nguyện,...

3/ Kết đoạn: Khẳng định, khái quát vấn đề cần nghị luận

- Cuộc sống sẽ tốt đẹp hơn khi chúng ta biết đồng cảm, sẻ chia.

Có thể viết thành đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ “Sống trong đời sống cần có một tấm lòng. Để làm gì em biết không? Để gió cuốn đi...” (Trịnh Công Sơn). Lời bài hát trên đã nói lên được ý nghĩa, vai trò của sự đồng cảm và sẻ chia trong cuộc sống. **Thân đoạn** □ Vậy đồng cảm là gì? Sẻ chia là gì? **Giải thích** □ Đồng cảm là biết rung cảm trước những vui buồn của người khác, đặt mình vào hoàn cảnh của người khác để hiểu và cảm thông với họ. Còn sẻ chia là cùng người khác san sẻ vui buồn, những khó khăn về vật chất, giúp nhau trong hoạn nạn. **Triển khai và bàn luận** □ **Biểu hiện** □ Người ta có thể quyên góp, ủng hộ, giúp đỡ bằng vật chất hoặc biết lắng nghe, mở lòng để thấu hiểu đối với những người gặp khó khăn hoạn nạn. **Ý nghĩa** □ Và kết quả thì người nhận sẽ thấy vui, thấy được an ủi, được quan tâm và sẻ chia phần nào còn người cho thì cảm thấy được an lòng, nhẹ nhàng, thanh thản và sống tốt hơn. **Dẫn chứng** □ Bằng chứng là các chương trình thiện nguyện như “Trái tim cho em”, “Lục lạc vàng”, rồi những việc tử tế giúp đỡ đồng bào bị lũ lụt, người nghèo, người khuyết tật và gần đây là giúp đỡ đồng bào chống dịch Covid 19,... đã minh chứng cho điều đó. **Mở rộng** □ Bên cạnh, những người sống sẵn sàng “cho” đi mà không cần “nhận” lại ta lại thấy đâu đó một số người sống vô cảm, ích kỉ, thiếu trách nhiệm với đồng loại, với cộng đồng. Những năm gần đây, một số phong trào thiện nguyện không đúng với bản chất của nó như quảng cáo, đánh bóng tên tuổi hay trục lợi cá nhân cũng mọc lên nhiều. Thiết nghĩ cần lên án gay gắt. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, em nhận thức rằng đồng cảm và sẻ chia là một hành động đẹp cần phát huy, lan tỏa. Vì thế khi còn ngồi trên ghế nhà trường, em sẽ cố gắng rèn đức luyện tài, tập cho mình thói quen lắng nghe để đồng cảm, sẻ chia để cuộc sống ngày càng tươi đẹp hơn. **Kết đoạn** □ Tóm lại, cuộc sống của mỗi chúng ta sẽ tốt đẹp hơn nhiều nếu chúng ta biết đồng cảm, sẻ chia cùng nhau vì vốn dĩ “Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình”.

ĐỀ SỐ 8.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của tinh thần đoàn kết, tương thân tương ái của nhân dân ta trong việc phòng chống đại dịch Covid 19.

GỢI Ý LÀM BÀI

1/ Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận.

Tinh thần đoàn kết, tương thân tương ái của nhân dân ta trong việc phòng chống đại dịch Covid 19 là một nét đẹp trong hành động và trong văn hóa ứng xử.

2/ Thân đoạn:

Bước 1. Giải thích:

- Đoàn kết là kết thành một khối thống nhất, cùng hoạt động vì một mục đích chung, không chia rẽ.
- Tương thân tương ái: là tinh thần thương yêu lẫn nhau

Bước 2. Triển khai và bàn luận vấn đề

- Cả hệ thống chính trị vào cuộc.
- Tất cả người dân cùng chung tay chống giặc bằng những hành động cụ thể.

Khẳng định đây là những hoạt động văn hóa ứng xử tốt đẹp của nhân dân ta

- Đoàn kết tạo nên sức mạnh chung thống nhất
- ĐK giúp đất nước vượt qua khó khăn, chung tay cùng với chính phủ đương đầu với “sóng thần” Covid 19.
- Giúp những người bị cách ly hoặc mắc Covid 19 nhận được những ấm áp về tinh thần và vật chất.
- Góp phần lan tỏa tình yêu thương trong xã hội, góp phần tạo nên một xã hội tốt đẹp hơn.

=>Đoàn kết và tương thân tương ái đều là những biểu hiện của tình yêu nước.

Dẫn chứng: Ủng hộ những chai nước rửa tay khô, những chiếc khẩu trang y tế, những bữa ăn miễn phí, lương thực, thực phẩm.... cho vùng bị cách ly...

Bước 3. Bàn luận, mở rộng

- Nêu gương tốt về tinh thần đoàn kết.
- Phê phán những biểu hiện sai trái, tin giả, trục lợi khi mua những thiết bị y tế.

Bước 4. Rút ra bài học

- * Nhận thức: là một nét đẹp trong hành động và trong văn hóa ứng xử của người Việt
- * Hành động: Rèn cho mình đức tính đoàn kết, tương thân tương ái trong cuộc sống từ những việc nhỏ nhất.

3/ Kết đoạn: Khẳng định, khái quát vấn đề cần nghị luận

Có thể viết thành đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ Tinh thần đoàn kết, tương thân tương ái của nhân dân ta trong việc phòng chống đại dịch Covid 19 là một nét đẹp trong hành động và trong văn hóa ứng xử. **Thân đoạn** □ Vậy đoàn kết và tương thân tương ái là gì? **Giải thích** □ Đoàn kết là kết thành một khối thống nhất, cùng hoạt động vì một mục đích chung, không chia rẽ còn tương thân tương ái là tinh thần thương yêu lẫn nhau. **Triển khai bàn luận** □ Đây là những hoạt động văn hóa ứng xử tốt đẹp của nhân dân ta. **Vai trò** □ Đoàn kết tạo nên sức mạnh chung thống nhất, giúp đất nước vượt qua khó khăn, giúp những người bị cách ly hoặc mắc Covid 19 nhận được những ấm áp về tinh thần và vật chất, góp phần lan tỏa tình yêu thương trong xã hội để tạo nên một xã hội tốt đẹp hơn. **Dẫn chứng** □ Ta dễ dàng nhận thấy điều đó qua đại dịch Covid 19 khi cả hệ thống chính trị, người dân vào cuộc cùng chung tay chống giặc bằng những hành động cụ thể như ủng hộ những chai nước rửa tay khô, những chiếc khẩu trang y tế, lương thực, thực phẩm, những bữa ăn miễn phí cho vùng bị cách ly... Đoàn kết và tương thân tương ái đều là những biểu hiện của tình yêu nước. **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên trong xã hội hiện nay khi cả nước đang oằn

mình chống dịch thì vẫn còn đâu đó những hạng người với những biểu hiện sai trái, tung tin giả, trục lợi cho cá nhân. Những hành động này cần lên án gay gắt. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh khi đang ngồi trên ghế nhà trường phải ra sức học tập và rèn luyện thật tốt bên cạnh đó cũng rèn cho mình đức tính đoàn kết, tương thân tương ái trong cuộc sống từ những việc nhỏ nhất, góp phần vào vườn hoa đẹp để cùng cả nước chống dịch. **Kết đoạn** □ Tóm lại, với tinh thần đoàn kết, tương thân tương ái trong thời gian tới, nhất định dịch Covid 19 sẽ được ngăn chặn và đẩy lùi.

ĐỀ SỐ 9.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của sự cống hiến cho cuộc đời trong cuộc chiến chống đại dịch Covid 19 hiện nay.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: ý nghĩa của sự cống hiến cho cuộc đời trong cuộc chiến chống đại dịch Covid 19 hiện nay.

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

Cống hiến là sự hi sinh lợi ích của bản thân, làm việc hết mình, dốc lòng, dốc sức đóng góp cho công việc chung của tập thể.

Bước 2: Triển khai vấn đề

- Cống hiến sẽ giúp cho con người khẳng định được giá trị của bản thân và phát huy vai trò trách nhiệm của mình với mọi người và xã hội.
- Cống hiến sẽ làm cho cuộc sống tốt đẹp hơn, lan tỏa yêu thương đến cộng đồng.
- Người cống hiến sẽ được mọi người yêu quý, ngưỡng mộ, ca ngợi và trân trọng.

Dẫn chứng

Sẽ chia những chai sát khuẩn, những chiếc khẩu trang, những cây gạo ATM, những bó rau, những con cá, những bữa cơm không đồng,...đã làm ấm lòng đồng bào để vượt qua đại dịch. Những thiên thần áo trắng, các lực lượng công an, bộ đội...cũng căng mình chiến đấu vì Covid.

Bước 3: Mở rộng

Phê phán những thành phần vô cảm, ích kỉ không có tinh thần cống hiến...

Bước 4: Bài học

- Ra sức rèn đức luyện tài và góp một phần nhỏ bé của mình vào xây dựng quê hương đất nước.
- Hãy cùng nhau chống dịch bằng những việc làm nhỏ nhất.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề nghị luận.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ “*Đừng hỏi Tổ quốc đã làm gì cho ta/ Mà hãy hỏi ta đã làm gì cho Tổ quốc hôm nay*”- câu hát trên đã gọi cho ta nhiều suy ngẫm về sự cống hiến của mỗi người cho cuộc đời đặc biệt là trong đại dịch Covid 19 hiện nay. **Thân đoạn** □ Vậy theo bạn cống hiến là gì? **Giải thích** □ Theo tôi cống hiến là sự hi sinh lợi ích của bản thân, làm việc hết mình, dốc lòng, dốc sức đóng góp cho công việc chung của tập thể. **Triển khai và bàn luận** □ Cống hiến sẽ giúp cho con người khẳng định được giá trị của bản thân và phát huy vai trò trách nhiệm của mình với mọi người và xã hội. Cống hiến sẽ làm cho cuộc sống tốt đẹp hơn, lan tỏa yêu thương đến cộng đồng. Người cống hiến sẽ được mọi người yêu quý, ngưỡng mộ, ca ngợi và trân trọng. Ta có thể bắt gặp sự cống hiến của mọi người ở khắp mọi nơi, mọi thời điểm. **Dẫn chứng** □ Trong đại dịch Covid 19 thì sự cống hiến của mọi người càng được thể hiện rõ hơn, sâu sắc hơn. Sẽ chia những chai sát khuẩn, những chiếc khẩu trang, những cây gạo ATM, những bó rau, những con cá, những bữa cơm không đồng,...đã làm ấm lòng đồng bào để vượt qua đại dịch. Những thiên thần áo trắng, các lực lượng công an, bộ đội...cũng căng mình chiến đấu vì Covid. Kết quả của sự cống hiến đó là Việt Nam đã từng bước kiểm soát tốt dịch bệnh và trở thành điểm sáng trên bản đồ thế giới về chống dịch. **Mở rộng** □ Thế nhưng bên cạnh những người cống hiến quên mình vì đất nước thì vẫn còn đâu đó những

thành phần vô cảm, ích kỉ không có tinh thần cống hiến thiết nghĩ đáng lên án. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, là thế hệ trẻ của đất nước vậy nên ngay từ bây giờ phải ra sức rèn đức luyện tài và góp một phần nhỏ bé của mình vào xây dựng quê hương đất nước và trước hết hãy cùng nhau chống dịch bằng những việc làm nhỏ nhất. **Kết đoạn** □ Tóm lại sự cống hiến có vai trò, ý nghĩa vô cùng quan trọng trong cuộc sống của con người ở mọi thời đại.

ĐỀ SỐ 10.

“Phải chăng lắng nghe là một biểu hiện của yêu thương”. Em hãy viết đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) để trả lời câu hỏi trên.

GỢI Ý LÀM BÀI

1/Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: *“Phải chăng lắng nghe là một biểu hiện của yêu thương”*

2/ Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích:

- *Lắng nghe* là quá trình chủ động, tập trung tiếp nhận những âm thanh, vang động bên ngoài lẫn đời sống nội tâm của người khác.
- *Yêu thương* là tình cảm gắn bó tha thiết, quan tâm hết lòng với người khác.

Bước 2: Triển khai bàn luận vấn đề

- Việc lắng nghe người khác là một biểu hiện của yêu thương:
- + Việc lắng nghe thể hiện sự quan tâm, đồng cảm, sẻ chia và thấu hiểu với những tâm tư, tình cảm của người khác, giúp cho người nói giải tỏa căng thẳng, buồn bực, muộn phiền và cảm thấy thoải mái, thanh thản hơn.
- + Lắng nghe thể hiện mong muốn giúp đỡ, cứu mang người khác trong hoàn cảnh khó khăn.
- + Nếu thiếu đi sự lắng nghe trong cuộc sống, con người sẽ dần xa cách nhau, trở nên chai sạn trong cảm xúc, thờ ơ, vô cảm với chính bản thân và mọi người xung quanh.

Bước 3: Mở rộng vấn đề:

Phê phán những thành phần, những cá thể không biết lắng nghe...

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động:

- Biết lắng nghe bản thân và mọi người xung quanh.
- Chống tư tưởng bảo thủ, chủ quan, luôn coi mình là đúng...

3/ Kết đoạn: Khẳng định vấn đề : Lắng nghe là một kĩ năng vô cùng quan trọng trong cuộc sống và vì vậy mỗi chúng ta hãy biết lắng nghe bản thân và mọi người xung quanh một cách chân thành nhất

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Có rất nhiều cách để chúng ta có thể biểu lộ tình yêu thương của mình và phải chăng lắng nghe là một biểu hiện của yêu thương. **Thân đoạn** □ Vậy , tại sao biết lắng nghe lại là một biểu hiện của sự yêu thương ? Trước khi trả lời câu hỏi này , ta phải hiểu được lắng nghe là gì, yêu thương là gì ? **Giải thích** □ *Lắng nghe* là quá trình chủ động, tập trung tiếp nhận những âm thanh, vang động bên ngoài lẫn đời sống nội tâm của người khác; *Yêu thương* là tình cảm gần bó tha thiết, quan tâm hết lòng với người khác. **Triển khai và bàn luận** □ Việc lắng nghe người khác là một biểu hiện của yêu thương vì lắng nghe thể hiện sự quan tâm, đồng cảm, sẻ chia và thấu hiểu với những tâm tư, tình cảm của người khác, giúp cho người nói giải tỏa căng thẳng, buồn bực, muộn phiền và cảm thấy thoải mái, thanh thản hơn; lắng nghe thể hiện mong muốn giúp đỡ, cứu trợ người khác trong hoàn cảnh khó khăn. Nếu thiếu đi sự lắng nghe trong cuộc sống, con người sẽ dần xa cách nhau, trở nên chai sạn trong cảm xúc, thờ ơ, vô cảm với chính bản thân và mọi người xung quanh. **Dẫn chứng** □ Khi ta lắng nghe được lời tâm sự của một gia đình có hoàn cảnh khó khăn , ta lại cảm thấy muốn giúp đỡ họ , để họ bớt cực khổ , vất vả hơn trong cuộc sống . Đó chẳng phải là biểu hiện của sự yêu thương sao ? Ta biết lắng nghe là ta biết tiếp nhận từ người khác , ta cũng cảm nhận được sự vất vả , khó khăn phần nào của những hộ nghèo , những gia đình khó khăn . **Vai trò** □ Và khi ta biết cách lắng nghe , mọi người sẽ tôn trọng , quý mến ta . Lòng yêu thương của ta cũng từ đó mà lan tỏa . **Bàn luận, mở rộng** □ Nhưng trong xã hội hiện nay , vẫn còn tồn tại những thành phần, những cá thể không biết lắng nghe , họ chỉ biết theo đúng một quan điểm riêng của mình, bảo thủ, cố chấp như vậy đồng nghĩa với việc là họ sẽ không có được tình yêu thương của bản thân mình , thật đáng buồn và đáng lên án biết bao. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, lứa tuổi hồn nhiên nhất để đón nhận cũng như cho đi những tình yêu thương, hãy bằng trái tim chân thành, để vun đắp nên yêu thương đẹp đẽ trong cuộc đời mình. **Kết đoạn** □ Tóm lại lắng nghe là một kĩ năng vô cùng quan trọng trong cuộc sống và vì vậy mỗi chúng ta hãy biết lắng nghe bản thân và mọi người xung quanh một cách chân thành nhất để cuộc đời mình thêm ý nghĩa hơn và tràn đầy ngọt ngào bởi tình yêu thương.

ĐỀ SỐ 11.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về *sự sẻ chia trong cuộc sống*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề : Sự sẻ chia trong cuộc sống

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

- Sẻ chia là một dạng tình cảm xuất phát từ trái tim, sự đồng cảm, và tình yêu thương, được thể hiện khi ta biết quan tâm, lo lắng và giúp đỡ những người xung quanh.

- Nói cách khác, sẻ chia chính là cho đi mà không mong muốn được nhận lại.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- Sẽ giúp phát triển các mối quan hệ xã hội.

- Tạo nên sự gắn kết với những người xung quanh.

- Không bao giờ cảm thấy cô đơn, lạnh lẽo.

- Sẽ cảm thấy hạnh phúc và thanh thản hơn rất nhiều.

Dẫn chứng: Tình nguyện viên trong tâm dịch, lũ lụt, những mảnh thường quân trong cuộc sống hàng ngày,...

Bước 3: Mở rộng

Phê phán một số người sống ích kỉ, chỉ biết nhận lại chứ không biết cho đi. Họ chỉ biết đến lợi ích của bản thân mình mà không quan tâm đến người khác muốn gì, nghĩ gì, cần giúp đỡ gì.

Bước 4: Bài học

Cần học cách đồng cảm, sẻ chia với những người xung quanh từ những việc làm nhỏ nhất.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Đối với mỗi cuộc đời con người, sự sẻ chia trong cuộc sống là điều vô cùng cần thiết. **Thân đoạn** □ Vậy sẻ chia là gì? Tại sao nó lại quan trọng đến vậy? **Giải thích** □ Sẻ chia là một dạng tình cảm xuất phát từ trái tim, sự đồng cảm, và tình yêu thương, được thể hiện khi ta biết quan tâm, lo lắng và giúp đỡ những người xung quanh. Nói cách khác, sẻ chia chính là cho đi mà không mong muốn được nhận lại. **Triển khai và bàn luận** □ Bạn biết đấy, cuộc sống là sự tổng hòa của các mối quan hệ xã hội. Biết sẻ chia chắc chắn sẽ giúp bạn phát triển các mối quan hệ xã hội, tạo nên sự gắn kết với những người xung quanh, từ đó không

bao giờ cảm thấy cô đơn, lạnh lẽo. Đồng thời khi ai đó gặp khó khăn, giúp được họ - dù chỉ một chút thôi – chắc chắn bạn sẽ cảm thấy hạnh phúc và thanh thản hơn rất nhiều. **Dẫn chứng** □ Trong thực tế, không khó để ta bắt gặp và cảm phục những con người mang trong mình đức tính này. Những tình nguyện viên mang trên mình màu áo xanh tình nguyện, các mạnh thường quân không quản ngại khó khăn đến với vùng bão lũ hay đơn giản hơn là một cậu bé biết dành tiền ăn sáng tặng cho người hành khất và gần đây nhất là những bó rau, những hũ thịt, những con gà, con cá... của những người dân trên khắp cả nước dành tặng cho những người đang sống ở Sài Gòn. Đó đều là những bông hoa đẹp điểm tô cho vườn đời thêm rực rỡ. **Mở rộng** □ Tuy nhiên, vẫn còn đâu đó một số người sống ích kỉ, chỉ biết nhận lại chứ không biết cho đi. Họ chỉ biết đến lợi ích của bản thân mình mà không quan tâm đến người khác muốn gì, nghĩ gì, cần giúp đỡ gì. **Bài học** □ Đứng trước hiện tượng này, tất cả chúng ta cần học cách đồng cảm, sẻ chia với những người xung quanh từ những việc làm nhỏ nhất: gửi lời chào tới bố mẹ trước khi đi học, chúc người bạn cùng bàn một ngày tốt lành khi tới lớp... Như vậy, chắc chắn cuộc sống ý nghĩa hơn rất nhiều. **Kết đoạn** □ Tóm lại, cuộc sống của mỗi chúng ta sẽ tốt đẹp hơn nhiều nếu chúng ta biết sẻ chia cùng nhau bởi đúng như một nhà văn Nga từng nói: *“Nơi lạnh nhất không phải là Bắc Cực mà là nơi thiếu vắng tình thương của con người”*.

ĐỀ SỐ 12.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về *trách nhiệm của mỗi người trong đại dịch*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: *trách nhiệm của mỗi người trong đại dịch*.

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

Trách nhiệm là việc mỗi người phải làm và phải có ý thức với những điều đó.. Người sống có trách nhiệm sẽ luôn chủ động trong mọi việc.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Chấp hành tốt quy định phòng chống dịch như đeo khẩu trang, thường xuyên sát khuẩn,...

Dẫn chứng:

- Ta dễ dàng nhận thấy ý thức trách nhiệm của mỗi công dân khi nhiều người xung phong vào tuyến đầu chống dịch, đó có thể là những người đang công tác là y bác sĩ, bộ đội, công an, cũng có thể là những người về hưu và thậm chí là những sinh viên y khoa đang còn ngồi trên ghế nhà trường...Điều đó thật tự hào làm sao. Mỗi cá nhân như một vì sao tinh tú góp phần tô sáng cho bầu trời âm u mà ở nơi đó đại dịch không hoành hành.

- Đó có thể là những cô gái chàng trai trốn cách li, không khai báo y tế khi vừa về từ vùng dịch, hay là vì lợi ích cá nhân mà cho những người nhập cảnh trái phép. Những hành vi ấy thật đáng suy ngẫm.

Bước 3: Mở rộng

Phê phán một bộ phận không nhỏ thiếu đi tinh thần trách nhiệm...

Bước 4: Bài học

Chung tay đẩy lùi dịch bệnh như đeo khẩu trang, giữ khoảng cách tối thiểu đến nơi công cộng, thường xuyên sát khuẩn...

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □Ta từng tự hào vì đất nước Việt Nam hơn 4000 năm dựng nước và giữ nước thì giờ đây ta lại thêm tự hào vì mang trong mình dòng máu của mảnh đất anh hùng, kiên cường chống dịch Covid 19. Để có được điều đó bên cạnh sự chỉ đạo sáng suốt của các cấp lãnh đạo thì còn phải kể đến ý thức trách nhiệm của mỗi người dân. **Thân đoạn** □Vậy ý thức trách nhiệm là gì? **Giải thích** □Trách nhiệm là việc mỗi người phải làm và phải có ý thức với những điều đó.. Người sống có trách nhiệm sẽ luôn chủ động trong mọi việc. **Triển khai và bàn luận vấn đề** □ Để làm được điều đó mỗi người phải chấp hành tốt quy định phòng chống dịch như đeo khẩu trang, thường xuyên sát khuẩn,... **Dẫn chứng** □Ta dễ dàng nhận thấy ý thức trách nhiệm của mỗi công dân khi nhiều người xung phong vào tuyến đầu chống dịch, đó có thể là những người đang công tác là y bác sĩ, bộ đội, công an, cũng có thể là những người về hưu và thậm chí là những sinh viên y khoa đang còn ngồi trên ghế nhà trường...Điều đó thật tự hào làm sao. Mỗi cá nhân như một vì sao tinh tú góp phần tô sáng cho bầu trời âm u mà ở nơi đó đại dịch không hoành hành. Đó có thể là những cô gái chàng trai trốn cách li, không khai báo y tế khi vừa về từ vùng dịch, hay là vì lợi ích cá nhân mà cho những người nhập cảnh trái phép. Những hành vi ấy thật đáng suy ngẫm. **Mở rộng** □Tuy nhiên bên cạnh đó vẫn còn có một bộ phận không nhỏ thiếu đi tinh thần trách nhiệm. **Bài học** □Bản

thân em là học sinh ngoài việc học tập và rèn luyện thì cần phải chung tay đẩy lùi dịch bệnh như đeo khẩu trang, giữ khoảng cách tối thiểu đến nơi công cộng, thường xuyên sát khuẩn... **Kết đoạn** □ Tóm lại, mỗi người hãy cùng chung tay đồng lòng chống dịch thì nhất định ngày chiến thắng Covid-19 sẽ không còn xa.

ĐỀ SỐ 13.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của lòng tốt trong cuộc sống hôm nay.

BÀI LÀM

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề

2.Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích:

- Lòng tốt là những hành động, việc làm cao đẹp xuất phát từ tấm lòng nhằm giúp đỡ người khác.
- Người có lòng tốt sẵn sàng cảm thông, chia sẻ; luôn nhường nhịn, hi sinh; không bao giờ tranh giành quyền lợi hay ghen ghét, đố kị, cũng không nghĩ xấu, nói xấu cho ai...

Bước 2: Triển khai vấn đề

Biểu hiện của lòng tốt: nhỏ là dắt người già qua đường, nhặt của rơi trả lại người mất, lớn hơn là cứu người bị nạn, mở lòng từ bi cả đời mình làm việc thiện.

Dẫn chứng: dắt bà cụ qua đường, nhặt của rơi trả lại người mất, giúp đỡ người khi gặp hoạn nạn...

Bước 3: Bàn luận, mở rộng: Phê phán, lên án đấu tranh chống lại cái ác

Bước 4: Bài học: Liên hệ bản thân

- Quý trọng người có lòng tốt
- Nâng niu, nuôi dưỡng hạt mầm thương yêu để lòng tốt nảy nở từ những việc làm nhỏ nhất...
- Mặt khác không để lòng tốt bị lợi dụng

3. Kết đoạn: Khẳng định tầm quan trọng của lòng tốt trong xã hội hôm nay.

Tóm lại, mỗi người chỉ được sống một lần, chúng ta hãy sống với tấm lòng, sự tử tế, cho đi và yêu thương nhiều hơn để xã hội này ngày càng tốt hơn, con người được sống tình cảm hơn vì vốn dĩ: “Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình”. (Tố Hữu)

Hoặc: Tóm lại, mỗi chúng ta cần làm việc tốt để cuộc sống ngày càng thêm tươi đẹp như câu nói “*Sống trong đời cần có một tấm lòng*” (Trịnh Công Sơn)

Có thể viết đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ Lòng tốt là một trong những điều không thể thiếu trong cuộc sống con người hiện nay. **Thân đoạn** □ Vậy lòng tốt là gì? **Giải thích** □ Lòng tốt là những hành động, việc làm cao đẹp xuất phát từ tấm lòng nhằm giúp đỡ người khác. **Triển khai vấn đề** □ **Biểu hiện** □ Người có lòng tốt sẵn sàng cảm thông, chia sẻ; luôn nhường nhịn, hi sinh; không bao giờ tranh giành quyền lợi hay ghen ghét, đố kị, cũng không nghĩ xấu, nói xấu cho ai... Đường đời vốn nhiều chông gai, không ai là không từng vấp ngã. Khi người ngã, đưa đôi tay nắm lấy bàn tay đang cần sự giúp đỡ của họ để rồi khi chính bản thân rơi vào hoàn cảnh tương tự, sẽ có một bàn tay khác nắm lấy tay ta, sẻ chia, giúp đỡ. **Vai trò của lòng tốt** □ Lòng tốt không chỉ giúp cho con người gần con người hơn, biết sống yêu thương nhau hơn mà còn xây dựng một xã hội tốt đẹp hơn. **Bàn luận** □ Hãy thử tưởng tượng một xã hội chỉ toàn những con người xấu xa, ích kỷ, chỉ biết nghĩ cho chính mình thì thế giới này sẽ chỉ toàn những ganh ghét, hãm hại lẫn nhau, rồi sự sống sẽ đi về đâu? **Vai trò của lòng tốt** □ Hơn thế nữa, lòng tốt là một trong những quy chuẩn đạo đức của con người. Nó giúp cho con người sống người hơn, rời xa với lớp thú không có tình yêu, không có cảm xúc. **Dẫn chứng** □ Minh chứng cho lòng tốt mà ta bắt gặp hàng ngày là một cái nắm tay dắt bà cụ qua đường hay nhặt của rơi trả lại người mất... lớn hơn là giúp đỡ người khi gặp hoạn nạn... **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên, trên thực tế con người không phải ai cũng tốt, cái ác vẫn tồn tại vì tham lam, đố kị, vì bồng lộc quyền hành nhiều khi cả những cái hảo huyền mà người ta đối xử với nhau một cách tàn nhẫn, chúng ta cần lên án đấu tranh chống lại cái ác. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, là thế hệ tương lai của đất nước phải biết nâng niu, nuôi dưỡng hạt mầm thương yêu để lòng tốt nảy nở từ những việc làm nhỏ nhất và nhất định không để lòng tốt bị lợi dụng. Hãy sống và đối xử tốt với mọi người để lòng tốt được lan tỏa. **Kết đoạn** □ Tóm lại, mỗi người chỉ được sống một lần, chúng ta hãy sống với tấm lòng, sự tử tế, cho đi và yêu thương nhiều hơn để xã hội này ngày càng tốt hơn, con người được sống tình cảm hơn vì vốn dĩ: “*Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình*”. (Tô Hữu)

ĐỀ SỐ 14.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của lối sống chân thật.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề

Sống chân thật là điều vô cùng cần thiết của con người trong cuộc sống.

2.Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích:

Sống chân thật là sống thành thật với lòng mình, đối xử với tất cả mọi người xung quanh bằng tấm lòng chân thành và hướng tới những giá trị thật và bền vững.

Hoặc:

Sống chân thật là sống ngay thẳng, thật thà, chân thành, không dối trá, dối đãi với những người xung quanh bằng tình cảm thật lòng và không có sự toan tính.

Bước 2: Triển khai vấn đề

-Sống chân thật mới có cơ hội thử thách để thành công.

-Sống chân thật sẽ làm mối quan hệ giữa người và người sẽ tốt đẹp hơn, cái ác cái xấu cũng sẽ giảm đi, cái tốt được đề cao và tôn vinh.

- Nếu sống không chân thật, con người sẽ đánh mất lòng tin ở mọi người.

- Người chân thành luôn tạo ra sự tin cậy quanh họ, là chỗ dựa tinh thần ấm áp của bạn bè, người thân.

- Những ai sống bằng sự giả dối, cuộc sống sẽ luôn bất an , pháp phòng lo sợ người khác phát hiện ra sự dối trá của mình, tiếp tục nghĩ ra kiểu dối trá khác để đối phó.

Dẫn chứng: Gian lận trong thi cử , gian lận đề thi trong một cuộc thi,... không phải là biểu hiện của lối sống chân thật

Bước 3: Bàn luận mở rộng:

-Nói dối, giả dối, thiếu chân thật là một hành vi xấu nhưng có khi ta cũng phải nói dối để bảo vệ một giá trị lớn lao hơn. Trong những trường hợp đặc biệt, vì tinh thần nhân đạo, bí mật quốc gia, buộc người ta phải nói dối. Cần biết bao lời nói dối của một bác sĩ để một bệnh nhân nan y còn có hy vọng, cố gắng chữa trị; người chiến sĩ bị giặc bắt, dù bị tra tấn dã man vẫn không khai báo tổ chức, đơn vị

Bước 4: Bài học:

- Phải sống chân thật từ những việc nhỏ nhất.

3.Kết đoạn:

Tóm lại, lối sống chân thật là lối sống đẹp mà mỗi người đều cần có trong cuộc sống để hướng tới những giá trị hạnh phúc và bền vững trong đời.

Có thể viết đoạn văn như sau:

Đoạn 1

Mở đoạn □ Lối sống chân thật là phẩm chất và lối sống mà mỗi người đều cần trang bị cho bản thân trong cuộc sống. **Thân đoạn** □ Vậy sống chân thật là gì? **Giải thích** □ Hiểu một cách đơn giản thì sống chân thật là sống ngay thẳng, thật thà, chân thành, không dối trá, dối đãi với những người xung quanh bằng tình cảm thật lòng và không có sự toan tính. **Triển khai vấn đề** □ Những người sống chân thật với lòng mình sẽ luôn theo đuổi những giá trị cuộc sống bền vững và có ý nghĩa thay vì những hư vinh hão huyền chẳng bền lâu. Những con người này thực sự đáng quý vì họ đối xử với chính bản thân và người xung quanh bằng tấm lòng trắc ẩn và chân thành. Họ luôn lan tỏa yêu thương và lòng tử tế nhằm giúp cho xã hội được tốt đẹp và hạnh phúc hơn. Hơn nữa, những người có lối sống chân thật thì luôn hiểu bản thân mình khao khát điều gì và sẵn sàng dấn thân đam mê và theo đuổi đam mê ấy. Những người sống chân thật ấy cũng là những người vô cùng dũng cảm vì họ dám thành thật với lòng mình mà đối xử với bản thân và những người xung quanh bằng sự tử tế nhất. **Dẫn chứng** □ Hành động gian lận trong thi cử, gian lận để thắng trong một cuộc thi,...không phải là biểu hiện của lối sống chân thật. **Bàn luận, mở rộng** □ Ngược lại với những người sống chân thật là những kẻ dối trá. Đó là những con người luôn dùng những lời lẽ, thủ đoạn để lừa dối mọi người nhằm thu về lợi ích cá nhân. Những kẻ dối trá như thế sẽ bị mọi người ghét bỏ, xa lánh và sớm muộn gì cũng rơi vào hoàn cảnh lạc lõng, cô đơn. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh hãy thành thật với người khác và với chính mình trong mọi hoàn cảnh bởi lẽ “*Sự khôn ngoan cao cấp, đó là sự chân thành*”. **Kết đoạn** □ Tóm lại, lối sống chân thật là lối sống đẹp mà mỗi người đều cần có trong cuộc sống để hướng tới những giá trị hạnh phúc và bền vững trong đời.

Đoạn 2

Mở đoạn □ Lối sống chân thật là phẩm chất và lối sống mà mỗi người đều cần trang bị cho bản thân trong cuộc sống. **Thân đoạn** □ Vậy, sống chân thật là sống như thế nào? **Giải thích** □ Sống chân thật là sống thành thật với lòng mình, đối xử

với tất cả mọi người xung quanh bằng tấm lòng chân thành và hướng tới những giá trị thật và bền vững. **Phân tích, chứng minh** □ Những người sống chân thật với lòng mình sẽ luôn theo đuổi những giá trị cuộc sống bền vững và có ý nghĩa thay vì những hư vinh hão huyền chẳng bền lâu. Những con người này thực sự đáng quý vì họ đối xử với chính bản thân và người xung quanh bằng tấm lòng trắc ẩn và chân thành. Họ luôn lan tỏa yêu thương và lòng tử tế nhằm giúp cho xã hội được tốt đẹp và hạnh phúc hơn. Hơn nữa, những người có lối sống chân thật thì luôn hiểu bản thân mình khao khát điều gì và sẵn sàng dấn thân đam mê và theo đuổi đam mê ấy. Những người sống chân thật ấy cũng là những người vô cùng dũng cảm vì họ dám thành thật với lòng mình mà đối xử với bản thân và những người xung quanh bằng sự tử tế nhất. **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên bên cạnh đó vẫn còn những người không chân thật, sống giả dối cần lên án gay gắt. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh hãy sống chân thật từ những điều nhỏ nhất: chân thật trong học bài và làm bài, chân thật trong đối nhân xử thế,... Có như vậy mình mới là bông hoa xinh đẹp trong mắt mọi người. **Kết đoạn** □ Tóm lại, sống chân thật là lối sống đẹp mà mỗi người cần có trong cuộc sống để hướng tới những giá trị hạnh phúc và bền vững trong đời.

ĐỀ SỐ 15.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của việc trân quý những gì đang có trong cuộc sống mỗi người.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận: ý nghĩa của việc trân quý những gì đang có trong cuộc sống mỗi người.

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

Trân quý là hành động gìn giữ, trân trọng, nâng niu với thái độ tích cực một hoặc nhiều thứ gì đó. Hiểu đơn giản trân quý là tỏ ý, quý trọng tất cả những gì mình có.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- Người biết trân quý cuộc sống này luôn là người được mọi người ngợi ca và yêu mến.

- Trân quý giúp chúng ta kết nối với mọi người, lan tỏa yêu thương nhiều hơn, bản thân chính chúng ta sẽ cảm thấy vui vẻ, hạnh phúc và viên mãn hơn.

- Luôn luôn trân quý những điều tốt đẹp đó.

Dẫn chứng

Những người đã và đang trân trọng cuộc sống gia đình, trân trọng tình bè bạn, tình thầy trò,...Hình ảnh của một người đàn ông thành đạt nhưng vẫn không quên về nhà chúc mừng mẹ trong ngày sinh nhật hay về ăn với cha già những bữa cơm cuối tuần...

Bước 3: Mở rộng

Phê phán những người không biết trân quý những gì đang có thậm chí là có hành động chống phá, thiết nghĩ cần lên án.

Bước 4: Bài học

- Mỗi người hãy biết trân quý những gì mình đang có.

- Liên hệ bản thân

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề nghị luận.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Cuộc sống của chúng ta có vô vàn những điều tốt đẹp cần được trân quý. **Thân đoạn** □ Trước hết, ta hiểu thế nào là trân quý? **Giải thích** □ Trân quý là hành động gìn giữ, trân trọng, nâng niu với thái độ tích cực một hoặc nhiều thứ gì đó. Hiểu đơn giản trân quý là tỏ ý, quý trọng tất cả những gì mình có. **Triển khai vấn đề** □ Mọi người ai cũng nên trân quý cuộc sống này. Bởi mỗi người chỉ sống một lần trong đời, thời gian qua đi thì không thể nào lấy lại được. Nhưng những điều quan trọng cần được chúng ta trân quý. Người biết trân quý cuộc sống này luôn là người được mọi người ngợi ca và yêu mến. Nếu chúng ta không tự trân quý cuộc sống này thì ai cũng không thể giúp mọi người được. Trân quý hiện tại giúp chúng ta kết nối với mọi người, lan tỏa yêu thương nhiều hơn, bản thân chính chúng ta sẽ cảm thấy vui vẻ, hạnh phúc và viên mãn hơn. Vậy nên hãy tự biết được giá trị của mình, biết được mình ở vị trí nào và sẽ nâng niu tất cả những điều mình đang có. Luôn luôn trân quý những điều tốt đẹp đó. **Dẫn chứng** □ Thực tế hiện nay ta có thể bắt gặp được rất nhiều người sở hữu đức tính cao đẹp đó. Tiêu biểu như những người đã và đang trân trọng cuộc sống gia đình, trân trọng tình bè bạn, tình thầy trò,...Hình ảnh của một người đàn ông thành đạt nhưng vẫn không quên về nhà chúc mừng mẹ trong ngày sinh nhật hay về ăn với cha già những bữa cơm cuối tuần... đó chẳng phải là trân quý hay sao? Trân quý, nâng niu những điều ta đang có chính là một hành động tốt đáng được lan tỏa. **Mở rộng** □ Ngoài kia, có biết bao nhiêu người không được sống trong hạnh phúc, sống trong hòa bình vậy mà lại có những người dù đang sống trong độc lập, tự do nhưng lại không biết trân trọng nó

thậm chí là có hành động chống phá, thiết nghĩ cần lên án. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, cần phải biết trân quý những gì mình đang có đó có thể là kỉ niệm tuổi học trò hay bằng điểm đỗ mà em đã cố công dày dấp... **Kết đoạn** □ Tóm lại, mỗi chúng ta hãy biết nâng niu, trân trọng, trân quý những gì ta đang có, đừng để tuột mất nó nếu không ta sẽ sống trong đau khổ và ân hận suốt đời.

ĐỀ SỐ 16.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của những điều giản dị đối với cuộc sống con người.

GỢI Ý LÀM BÀI

1/ Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề

2/ Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích: Điều giản dị trong cuộc sống con người chính là những gì gần gũi, gắn bó thân thiết xung quanh mỗi người.

Bước 2: Triển khai vấn đề

- Những điều giản dị có ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với cuộc sống con người.
- Những điều giản dị có thể trở thành điểm tựa, bồi đắp cho con người giá trị tinh thần cao quý (tình làng nghĩa xóm, gia đình sâu nặng...); góp phần thanh lọc tâm hồn, hoàn thiện nhân cách để trở thành người tử tế.

Dẫn chứng:....

Bước 3: Bàn luận mở rộng: Phê phán những người không biết trân trọng những điều bình dị của cuộc sống.

Bước 4: Bài học: Bản thân em là học sinh điều giản dị đối với em là được học, được vui chơi, được tận hưởng hạnh phúc tuổi thơ,...

3/ Kết đoạn: Mỗi người cần biết trân trọng những điều giản dị nhỏ bé, bởi đó có thể là nơi vẫy gọi ta về, làm bừng sáng kí ức đẹp đẽ...

Có thể viết đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ Cuộc sống của con người đâu cần những thứ xa hoa, lộng lẫy mới tạo nên hạnh phúc, ý nghĩa. Hạnh phúc và ý nghĩa của cuộc đời đôi khi lại xuất phát từ những điều được cho là bình dị, giản dị nhất. **Thân đoạn** □ Vậy điều giản dị là gì? **Giải thích** □ Điều giản dị trong cuộc sống con người chính là những gì gần gũi, gắn bó thân thiết xung quanh mỗi người. **Triển khai vấn đề** □ Những điều giản dị có ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với cuộc sống con người. Những

điều giản dị có thể trở thành điểm tựa, bồi đắp cho con người giá trị tinh thần cao quý (tình làng nghĩa xóm, gia đình sâu nặng...); góp phần thanh lọc tâm hồn, hoàn thiện nhân cách để trở thành người tử tế. **Dẫn chứng** □ Giản dị là sáng dậy sớm và hít hà hương thơm của buổi sớm mai hay ngồi một chỗ nào đó ngắm những cơn mưa đầu mùa hay đơn giản hơn là những tiếng cười vui vẻ của người thân trong gia đình,... đó là những điều vô cùng bình dị trong cuộc sống thường nhật. Bác Hồ- vị lãnh tụ vĩ đại của dân tộc ta, Người hoàn toàn có thể sinh sống trong những căn nhà to với kẻ hầu người hạ, nhưng Bác đã chọn cách sống thanh tịnh giữa một căn nhà sàn và sở thích nuôi cá, trồng cây. Chính những điều giản dị và nhỏ bé đó thôi cũng đã khiến Bác vui lòng, thoải mái nhất, trở thành người sống giản dị nhất trong những người giản dị. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh điều giản dị đối với em không có gì to tát là được học, được vui chơi, được tận hưởng hạnh phúc tuổi thơ,... **Kết đoạn** □ Tóm lại, những điều ý nghĩa nhất luôn xuất phát từ những điều giản dị nhất, vì vậy hãy sống thật có ích, thật vui tươi vì tương lai tươi sáng, hãy tô điểm những điều giản dị trong cuộc sống để cuộc đời thêm đẹp, thêm vui.

ĐỀ SỐ 17.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của tình yêu thương.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu về vấn đề cần nghị luận

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích: Tình yêu thương là sự sẻ chia, thấu hiểu giữa con người với con người.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Ý nghĩa của tình yêu thương:

- Sưởi ấm tâm hồn những con người cô đơn, đau khổ, bất hạnh, truyền cho họ sức mạnh, nghị lực để vượt lên hoàn cảnh.
- Tạo sức mạnh cảm hoá kì diệu đối với những người “lầm đường lạc lối”; mang lại niềm hạnh phúc, niềm tin và cơ hội để có cuộc sống tốt đẹp hơn;
- Là cơ sở xây dựng một xã hội tốt đẹp, có văn hóa.

Dẫn chứng: Giúp đỡ đồng bào lũ lụt, ủng hộ nhân dân vùng dịch,...

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

Phê phán những người trong xã hội sống thiếu tình thương, vô cảm, dửng dưng trước nỗi đau chung của đồng loại; những kẻ ích kỉ, chỉ biết lo cho cuộc sống của bản thân mình mà không quan tâm đến bất cứ ai.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

- Tình yêu thương có vai trò rất quan trọng trong cuộc sống
- Chúng ta hãy nâng niu hạnh phúc gia đình; hãy sống yêu thương, biết sẻ chia, đồng cảm với những cảnh ngộ trong cuộc đời.

3/ Kết đoạn: Tổng kết, khẳng định lại vấn đề: Tình yêu thương có vai trò quan trọng trong cuộc sống con người, là lẽ sống của mỗi người.

Có thể viết thành đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ "Sống trong đời sống cần có một tấm lòng. Để làm gì em biết không. Để gió cuốn đi..." những câu hát ý nghĩa trong bài hát "Để gió cuốn đi" của cố nhạc sĩ Trịnh Công Sơn không chỉ giúp chúng ta lắng mình lại giữa bộn bề của cuộc sống mà còn cho chúng ta thấy giá trị của tình yêu thương. **Thân đoạn** □ Vậy tình yêu thương là gì? **Giải thích** □ Tình yêu thương là sự sẻ chia, thấu hiểu giữa con người với con người. **Triển khai vấn đề** □ **Ý nghĩa** □ Tình thương chính là sợi dây gắn kết giữa con người với con người, từ đó hình thành nên những mối quan hệ thiêng liêng, đáng trân trọng, đó là tình cảm gia đình, bạn bè, thầy trò, tình cảm cộng đồng,... Khi biết yêu thương, biết cho đi những yêu thương, chúng ta không những gieo vào trong lòng người nhận hạt giống tình cảm mà còn nhận lại tình yêu thương, sự tôn trọng của người khác. Bởi vậy có thể nói, tình yêu thương là chất xúc tác giúp con người gần nhau hơn mà giúp cho cuộc sống của chúng ta trở nên vui vẻ, ý nghĩa hơn. **Dẫn chứng** □ Việt Nam là đất nước có truyền thống "Thương người như thể thương thân", truyền thống ấy được thể hiện thông qua chính những hành động sẻ chia tình nghĩa, đó là việc cứu trợ người dân miền Trung trong đợt lũ lịch sử 2020, là hành động giải cứu nông sản, ủng hộ người Hải Dương, người Sài Gòn trước sự tấn công của đại dịch Covid 19 đầu năm 2021, ... **Bàn luận, mở rộng** □ Bên cạnh những hành động yêu thương, sẻ chia đáng trân trọng, trong xã hội hiện đại ngày nay vẫn tồn tại một thực trạng đáng buồn, đó là sự vô cảm, ích kỉ của một số bộ phận người, đó là việc nhân danh tình thương, nhân danh những nhà hảo tâm giúp đỡ người bất hạnh để quảng bá thương hiệu, để đánh bóng tên tuổi cho bản thân. Đó là những hành động vụ lợi, ích kỉ cần lên án và bài trừ. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, hãy cùng nhau lan tỏa yêu thương từ những hành động nhỏ bé nhất như hiếu thảo với bố mẹ, lễ phép với thầy cô, có ý thức giúp đỡ bạn bè và những người bất hạnh khác... **Kết đoạn** □ Tóm lại, đừng ngại yêu thương, cũng đừng ngại "cho" đi, vì "sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình".

ĐỀ SỐ 18.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của lối sống trách nhiệm.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở bài

- Dẫn dắt, giới thiệu vấn đề cần nghị luận: lối sống có trách nhiệm trong xã hội.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích:

Sống có trách nhiệm là lối sống làm tròn bổn phận, nghĩa vụ đối với bản thân mình, với gia đình và xã hội; hơn hết còn phải có trách nhiệm với những suy nghĩ, hành động và việc làm của bản thân mình.

Bước 2: Triển khai vấn đề

- Người sống có trách nhiệm luôn tự giác làm những điều cần làm, sẵn sàng gánh vác, nhận lấy về mình công việc về mình. Họ luôn tích cực và tự giác thực hiện nhiệm vụ được giao, chủ động làm những việc cần làm, không né tránh hay thờ ơ hay đùn đẩy trách nhiệm cho người khác.

- Sống có trách nhiệm là giúp cho mọi người rèn luyện tư chất bản thân và nâng cao kĩ năng sống, tinh thần trách nhiệm, làm tròn nghĩa vụ bổn phận với xã hội, với gia đình và với chính bản thân mình.

- Sống có trách nhiệm là biểu hiện của lối sống đẹp, giúp con người sống có ý thức, có bản lĩnh, có ước mơ, khát vọng; có trái tim nhân ái và giàu lòng vị tha... thể hiện nhân cách cao cả, luôn hướng đến người khác.

- Sống có trách nhiệm giúp mỗi người xác định được mục đích và phương hướng sống đúng đắn trong cuộc đời.

- Sống có trách nhiệm không chỉ làm cho cuộc đời của mỗi chúng ta tốt đẹp mà còn làm cho mọi người xung quanh, cho xã hội tiến bộ phát triển hơn.

Dẫn chứng: Chủ tịch Hồ Chí Minh – khi mới chỉ mười tám đôi mươi đã mang trong mình một lòng yêu nước sâu sắc. Người đã quyết tâm ra đi tìm đường cứu nước dù chỉ với hai bàn tay trắng. Bằng nhiệt huyết cách mạng cũng như trách nhiệm của một người con với nhân dân, tổ quốc, Bác Hồ đã quyết tâm tìm ra con đường cứu nước đúng đắn cho dân tộc Việt Nam. Không chỉ riêng Người, mà biết bao nhiêu người con Việt Nam đã ngã xuống cho sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc. Họ mang trong trái tim mình một trách nhiệm với quê hương, đất nước cho dù phải hy sinh cả tính mạng thì họ cũng cam lòng.

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

- Phê phán, lên án những kẻ sống vô kỷ luật, thiếu trách nhiệm đối với bản thân và xã hội.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

- Nhận thức: Sống có trách nhiệm là một lối sống đúng đắn cần phải được cổ động và thực hiện phổ biến trong cộng đồng.

- Hành động: Mỗi con người cần phải sống có trách nhiệm để góp sức mình xây dựng quê hương, đất nước.

3. Kết đoạn: Khái quát lại vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ “Một người đâu phải nhân gian/Sống trong một đóm lửa tàn mà thôi”. Hai câu thơ trên của nhà thơ Tố Hữu đã nhắc nhở chúng ta về một trong những lối sống cao đẹp đó là sống có trách nhiệm. **Thân đoạn** □ *Vậy sống có trách nhiệm là sống như thế nào?* **Giải thích** □ Sống có trách nhiệm là lối sống làm tròn bổn phận, nghĩa vụ đối với bản thân mình, với gia đình và xã hội; hơn hết còn phải có trách nhiệm với những suy nghĩ, hành động và việc làm của bản thân mình. **Triển khai vấn đề** □ Người sống có trách nhiệm luôn tự giác làm những điều cần làm, sẵn sàng gánh vác, nhận lấy về mình công việc về mình. Họ luôn tích cực và tự giác thực hiện nhiệm vụ được giao, chủ động làm những việc cần làm, không né tránh hay thờ ơ hay đùn đẩy trách nhiệm cho người khác. Sống có trách nhiệm là giúp cho mọi người rèn luyện tư chất bản thân và nâng cao kỹ năng sống, tinh thần trách nhiệm, làm tròn nghĩa vụ bổn phận với xã hội, với gia đình và với chính bản thân mình. Con người không thể tách mình ra khỏi đời sống xã hội. Bởi vậy, mỗi cá nhân phải sống có trách nhiệm đối với xã hội để quyền hạn và lợi ích của mình được đảm bảo và đảm bảo lợi ích của người khác, góp phần phát triển và giữ gìn đất nước. Sống có trách nhiệm là biểu hiện của lối sống đẹp, giúp con người sống có ý thức, có bản lĩnh, có ước mơ, khát vọng; có trái tim nhân ái và giàu lòng vị tha... thể hiện nhân cách cao cả, luôn hướng đến người khác. Sống có trách nhiệm giúp mỗi người xác định được mục đích và phương hướng sống đúng đắn trong cuộc đời. Sống có trách nhiệm không chỉ làm cho cuộc đời của mỗi chúng ta tốt đẹp mà còn làm cho mọi người xung quanh, cho xã hội tiến bộ phát triển hơn. **Dẫn chứng** □ Chủ tịch Hồ Chí Minh – khi mới chỉ mười tám đôi mươi đã mang trong mình một lòng yêu nước sâu sắc. Người đã quyết tâm ra đi tìm đường cứu nước dù chỉ với hai bàn tay trắng. Bằng nhiệt huyết cách mạng cũng như trách

nhệm của một người con với nhân dân, tổ quốc, Bác Hồ đã quyết tâm tìm ra con đường cứu nước đúng đắn cho dân tộc Việt Nam. Không chỉ riêng Người, mà biết bao nhiêu người con Việt Nam đã ngã xuống cho sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc. Họ mang trong trái tim mình một trách nhiệm với quê hương, đất nước cho dù phải hy sinh cả tính mạng thì họ cũng cam lòng. **Mở rộng** □ Bên cạnh những người sống có trách nhiệm thì trong cuộc sống, vẫn còn đâu đó nhiều người sống thiếu trách nhiệm với bản thân, gia đình và cộng đồng. Những người như thế thật đáng chê trách... **Bài học** □ Là một học sinh, trách nhiệm quan trọng nhất với em đó chính là cố gắng học tập tốt, nghiêm chỉnh chấp hành nội quy của trường, lớp cũng như biết yêu thương bạn bè, kính trọng thầy cô và những người xung quanh đồng thời phải xác định cho bản thân một ước mơ, một lý tưởng để cố gắng hoàn thành nó và trở thành người có ích trong tương lai. **Kết đoạn** □ Tóm lại, mỗi người “*Hãy có trách nhiệm với cuộc đời mình. Hãy biết rằng chính bạn là người sẽ đưa bạn tới nơi bạn muốn đến chứ không phải ai khác*”. (Les Brown)

ĐỀ SỐ 19.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về vai trò ký ức tuổi thơ mỗi người.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn

Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: Tầm quan trọng của ký ức tuổi thơ mỗi người.

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

Ký ức tuổi thơ: những kỉ niệm thời thơ ấu khi chúng ta còn bé, vô lo vô nghĩ, hồn nhiên vui chơi tinh nghịch.

Bước 2: Triển khai vấn đề

- Mỗi con người ai cũng có tuổi trẻ, cũng trải qua những năm tháng trẻ con vui tươi, hồn nhiên, những kỉ niệm đó sẽ theo chúng ta đến suốt cuộc đời, góp phần làm hoàn thiện tính cách, lối sống của bản thân sau này.
- Ký ức tuổi thơ có vai trò vô cùng quan trọng đối với mỗi con người, mỗi người đều có những kỉ niệm cho riêng mình.

Người không có tuổi thơ, không có kí ức đẹp là những người có tâm hồn nghèo nàn, sau này khi nhìn lại không có gì đáng nhớ tạo ra sự trống rỗng.

Chứng minh

Học sinh tự lấy dẫn chứng về tầm quan trọng của kí ức đối với cuộc sống của con người.

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

Tuy nhiên trong cuộc sống cũng có những kí ức đau buồn của thời trẻ mà con người ta muốn quên đi, nó là vết thương lớn theo ta đến suốt đời. Lại có những người thu mình trong một góc từ nhỏ, ít giao lưu, những người này sẽ có ít kí ức để nhớ về.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: ký ức tuổi thơ dù đẹp hay chưa đẹp thì đều cũng sẽ là thứ mà khi chúng ta của hiện tại nhìn vào có thể định hướng được tương lai cho mình.

- Hành động: liên hệ bản thân

3. Kết đoạn: Khái quát lại vấn đề nghị luận: Tầm quan trọng của kí ức tuổi thơ mỗi người.

Có thể viết thành đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Ai trong chúng ta cũng có những ký ức tuổi thơ về một thời trẻ con đã qua. Đó có thể là những kỷ niệm vui và hạnh phúc nhưng cũng có thể là những kỷ niệm mà chúng ta phạm sai lầm và rút kinh nghiệm. **Thân đoạn** □ Vậy kí ức tuổi thơ là gì và nó có vai trò quan trọng như thế nào với mỗi người ? **Giải thích** □ Kí ức tuổi thơ là những kỉ niệm thời thơ ấu khi chúng ta còn bé, vô lo vô nghĩ, hồn nhiên vui chơi tinh nghịch. Mỗi con người ai cũng có tuổi trẻ, cũng trải qua những năm tháng trẻ con vui tươi, hồn nhiên, những kỉ niệm đó sẽ theo chúng ta đến suốt cuộc đời, góp phần làm hoàn thiện tính cách, lối sống của bản thân sau này. **Vai trò** □ Kí ức tuổi thơ có vai trò vô cùng quan trọng đối với mỗi con người. Ai cũng có những kỉ niệm riêng, mang lại cho chúng ta những bài học đầu đời, những dấu ấn khó phai, nó đi theo ta cả đoạn đường đời, dạy cho chúng ta nhiều bài học quý giá. Kí ức tuổi thơ của chúng ta gắn với mái nhà, với gia đình, với bạn bè, với đường làng ngõ xóm, nơi chúng ta sinh ra, góp phần nuôi nấng tâm hồn ta ngay từ thuở ban đầu. Kí ức là những gì đã qua không thể lấy lại được, nhất là tuổi thơ - cái tuổi hồn nhiên vô lo vô nghĩ nhất của mỗi người. Chúng ta hãy sống và trân trọng những kí ức đó dù vui hay buồn bằng tình cảm chân thành nhất. **Mở rộng** □ Tuy nhiên trong cuộc sống cũng có những kí ức đau buồn của thời trẻ mà con người ta muốn quên đi, nó là vết thương lớn theo ta đến suốt đời. Lại có những

người thu mình trong một góc từ nhỏ, ít giao lưu, những người này sẽ có ít kí ức để nhớ về. Những hoàn cảnh này thật đáng thương xót. **Bài học** □ Là một con người, chắc hẳn mỗi chúng ta ai cũng có những kí ức tuổi thơ để nhớ về. Chính vì thế mỗi chúng ta cần trân trọng cuộc sống, trân trọng thực tại và sau này để có nhiều kí ức tươi đẹp. **Kết bài** □ Tóm lại, mỗi người chúng ta chỉ sống có một lần vậy nên không chỉ trân trọng kí ức tuổi thơ mà còn phải trân trọng chính cuộc sống của mình ở hiện tại và vun đắp cho một tương lai tốt đẹp.

ĐỀ SỐ 20.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của tính tiết kiệm trong đời sống con người.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: ý nghĩa của tính tiết kiệm trong đời sống con người.

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

- Tiết kiệm là biết sử dụng một cách hợp lí, đúng mức của cải vật chất, thời gian, sức lực của mình và người khác, không xa hoa, lãng phí, phung phí bừa bãi.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Ý nghĩa của tính tiết kiệm trong đời sống của con người

- Tiết kiệm luôn được biết đến là sự cần thiết để đưa cuộc sống của con người đạt được sự phồn vinh, ấm no, hạnh phúc.

- Tiết kiệm là một phẩm chất cần có ở mỗi con người.

- Tiết kiệm là một trong những yếu tố quan trọng để ta đạt được đến thành công.

- Tiết kiệm giúp đỡ gia đình làm giảm chi tiêu, gánh nặng cho gia đình.

- Tiết kiệm là biểu hiện của nếp sống văn minh, văn hóa, là biểu hiện đạo đức mỗi người.

- Giúp chủ động cho tương lai, nhất là những lúc gặp khó khăn hoạn nạn, lúc người thân, bạn bè cần giúp đỡ.

- Người sống tiết kiệm sẽ được mọi người yêu mến, kính trọng.

Dẫn chứng:

- Bác Hồ

- Bill Gates, nhà lập trình nổi tiếng, cha đẻ của phần mềm lập trình máy tính Microsoft đã rất thành công trong con đường sự nghiệp của mình nhờ tính tiết kiệm. Ông tiết kiệm những chi tiêu không cần thiết, giảm bớt những hoạt động hằng ngày không hữu ích, tiết kiệm tài sản để dành cho những việc quan trọng sau này, tiết kiệm mang lại cho ông hạnh phúc.

- Isaac Newton sử dụng vật chất một cách tiết kiệm nhất để giành kinh phí cho những cuộc thí nghiệm khoa học, sáng chế. Chính lao động tạo ra các giá trị vật chất còn tiết kiệm mang lại cho cuộc sống sự phồn vinh.

Bước 3: Mở rộng:

- Phê phán những người không biết tiết kiệm, sống buông thả, phung phí thời gian, tiền bạc, của cải của bản thân, gia đình và xã hội.
- Cần phân biệt tiết kiệm với lối sống ki bo, bủn xỉn, chỉ biết đến bản thân mình.

Bước 4: Bài học

- Tự mình biết quản lý những chi tiêu trong cuộc sống.
- Không chỉ tự mình thực hành tiết kiệm mà chúng ta nên vận động mọi người cùng hưởng ứng chủ trương tiết kiệm, chống lãng phí của Nhà nước.
- Liên hệ bản thân:

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề

Tiết kiệm là một đức tính tốt mà mỗi người chúng ta cần học tập, chúng ta cần phải hiểu rõ được trách nhiệm của bản thân trong việc thực hành tiết kiệm.

Có thể viết thành đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Người xưa thường nói: “Giàu có do trời, ảm no do cần kiệm”. Đó chính là một đức tính tốt đẹp con người thường nhắc nhở mình. Vì lẽ đó tiết kiệm có ý nghĩa vô cùng to lớn trong cuộc sống của mỗi người. **Thân đoạn** □ **Giải thích** □ Tiết kiệm là biết sử dụng một cách hợp lý, đúng mức của cải vật chất, thời gian, sức lực của mình và người khác, không xa hoa, lãng phí, phung phí bừa bãi. **Ý nghĩa** □ Tiết kiệm là một phẩm chất cần có ở mỗi con người. Nó luôn được biết đến là sự cần thiết để đưa cuộc sống của con người đạt được sự phồn vinh, ảm no, hạnh phúc. Tiết kiệm là một trong những yếu tố quan trọng để ta đạt được đến thành công. Nó giúp đỡ gia đình làm giảm chi tiêu, gánh nặng cho gia đình. Tiết kiệm là biểu hiện của nếp sống văn minh, văn hóa, là biểu hiện đạo đức mỗi người.

Nó giúp chủ động cho tương lai, nhất là những lúc gặp khó khăn hoạn nạn, lúc người thân, bạn bè cần giúp đỡ. Người sống tiết kiệm sẽ được mọi người yêu mến, kính trọng. **Dẫn chứng** □ Thực tế đã chứng minh có rất nhiều những tấm gương sáng ngời về tiết kiệm như Bác Hồ, vua Lý Thái Tổ,... Hay Bill Gates, nhà lập trình nổi tiếng, cha đẻ của phần mềm lập trình máy tính Microsoft đã rất thành công trong con đường sự nghiệp của mình nhờ tính tiết kiệm. Ông tiết kiệm những chi tiêu không cần thiết, giảm bớt những hoạt động hằng ngày không hữu ích, tiết kiệm tài sản để dành cho những việc quan trọng sau này, tiết kiệm mang lại cho ông hạnh phúc. **Mở rộng** □ Bên cạnh những người luôn sống tiết kiệm thì đâu đó trong cuộc sống này vẫn còn có nhiều người không biết tiết kiệm. Họ sống buông thả, phung phí thời gian, tiền bạc, của cải của bản thân, gia đình và xã hội. Những người như thế thật đáng chê trách và lên án. Cũng cần phân biệt tiết kiệm với lối sống ki bo, bủn xỉn, chỉ biết đến bản thân mình. **Bài học** □ Là học sinh, việc rèn luyện được tính tiết kiệm là vô cùng cần thiết. Vì nó sẽ dạy cho học sinh cách tiêu xài hợp lý và đúng đắn nhất, tự mình biết quản lý những chi tiêu trong cuộc sống. Để sau này, khi đã bước ra xã hội, đức tính ấy sẽ giúp cho học sinh dễ dàng đạt được những điều mình muốn, những hạnh phúc, phồn vinh trong cuộc sống và thực hiện được những khát khao mà ta nhắm tới. **Kết đoạn** □ Tóm lại, tiết kiệm không chỉ là việc làm quan trọng, cấp thiết mà còn là một trong những phẩm chất cần có của mỗi con người nếu muốn thành công trên đường đời.

ĐỀ SỐ 21.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về vai trò của tự lập.

GỢI Ý LÀM BÀI

1/ **Mở đoạn:** Giới thiệu vấn đề: Vai trò của tự lập trong cuộc sống.

2/ Thân đoạn

Bước 1: Giải thích:

Tự lập là khả năng tự làm việc, học tập, giải quyết những vấn đề cá nhân của mình mà không ỷ lại, nhờ vả, dựa vào sự giúp đỡ của người khác.

Bước 2: Triển khai vấn đề

***Biểu hiện của tính tự lập:** xác định rõ mục đích, lí tưởng của đời mình, chủ động giải quyết các vấn đề trong cuộc sống, không ỷ lại hoặc trông chờ vào sự giúp đỡ của người khác.

*** Ý nghĩa của tự lập**

- Làm cho cuộc sống của mình năng động hơn, tích cực hơn, tự chủ hơn.
- Khi tự lập, con người có ý thức hơn trong mọi hành động, rèn luyện được những tính cách khác: gọn gàng, tự giác, có ý chí phấn đấu vươn lên, kiên trì với mục tiêu,...
- Tự lập giúp con người có tính sáng tạo hơn.
- Tính tự lập giúp con người khẳng định giá trị bản thân.
- Được mọi người tin tưởng, tin nhiệm hơn.
- Tính tự lập giúp xã hội hoàn thiện và phát triển.

*Dẫn chứng minh họa:

+ Thần đồng Đỗ Nhật Nam.

+ Hs tự lập trong học tập sẽ chủ động tìm tòi, lĩnh hội tri thức, ghi nhớ kiến thức lâu hơn; có khả năng vận dụng kiến thức vào giải quyết các vấn đề nảy sinh trong cs.....

+Nước Nhật Bản là một trong những đất nước mà con người được rèn luyện tính tự lập một cách tuyệt vời nhất. Có rất nhiều câu chuyện kể về cách dạy con của Người Nhật. Một đứa trẻ bị đi lạc trong rừng 2 ngày, nhưng khi cảnh sát tìm thấy em vẫn rất khỏe mạnh và không hề khóc lóc, run sợ. Đó là vì tính tự lập, biết chăm sóc bản thân trong hoàn cảnh nguy hiểm của em đã được nuôi dạy từ nhỏ.

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

- Cần phê phán những người thiếu tính tự lập, sống ỷ lại, dựa dẫm vào người khác
- Tuy nhiên, tự lập không đồng nghĩa với việc khước từ mọi sự giúp đỡ chân thành, đúng đắn của mọi người xung quanh.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

- Nhận thức được tầm quan trọng của tính tự lập đối với mỗi người.
- Có ý thức và hành động cụ thể rèn luyện tính tự lập trong học tập, cuộc sống.

3/ Kết đoạn: Khẳng định vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ Con người muốn hoàn thiện bản thân thì phải rèn luyện nhiều đức tính quý báu và một trong số những đức tính tốt đẹp mà ta cần có chính là tính tự lập. **Thân đoạn** □ Vậy thế nào là tự lập? **Giải thích** □ Tự lập là tự giác làm những việc của bản thân mình mà không đợi ai nhắc nhở, chê trách. **Phân tích, chứng minh** □ **Biểu hiện** □ Biểu hiện của người có tính tự lập là xác định rõ mục đích, lí tưởng của đời mình, chủ động giải quyết các vấn đề trong cuộc sống, không ỷ lại hoặc trông chờ vào sự giúp đỡ của người khác. **Vai trò, ý nghĩa** □ Tự lập mang đến cho con người nhiều lợi ích. Trước hết, tự lập giúp con người ở trong thế chủ động, không trông chờ vào ai, tự làm mọi việc, từ đó làm chủ được cuộc sống,

có thể học hỏi và làm được nhiều việc hơn. Bên cạnh đó, người tự lập sẽ biết tận dụng quỹ thời gian của mình, hoàn thành công việc được giao một cách trọn vẹn mà không để người khác phải nhắc nhở, tạo được lòng tin của mọi người và chữ tín cho bản thân. Việc mỗi người tự lập sẽ làm cho cuộc sống của mình trở nên năng động hơn, nhiều màu sắc hơn và ý nghĩa hơn. **Dẫn chứng** □ Chắc hẳn chúng ta còn nhớ “*thần đồng*” Đỗ Nhật Nam, dù tuổi còn nhỏ nhưng em đã tạo nên tiếng vang lớn trong và ngoài nước bằng chính khả năng bản thân. Khi còn nhỏ, cha mẹ em đã định hướng, dẫn dắt em những bước đầu như dạy em nên học tiếng anh như thế nào hay rèn luyện ra sao. Để rồi sau đó bằng sự tự chủ, em đã vươn lên, nỗ lực bằng chính đôi chân của mình. Và ngày nay em đã thành công... **Mở rộng** □ Bên cạnh những người có tính tự lập thì một thực trạng mà chúng ta dễ dàng nhận thấy trong cuộc sống hiện nay đó là những con người chỉ biết dựa dẫm, ỷ lại vào người khác mà không cố gắng phấn đấu vươn lên, những người chỉ biết nghe theo sự sắp xếp của người khác, không có chính kiến và hướng đi cho riêng mình,... những người này sẽ không có được thành công và tự làm cho bản thân mình ngày càng trì trệ, thiết nghĩ đáng bị xã hội thẳng thắn phê phán. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, tự lập không có gì to tát mà chỉ là sắp xếp đồ dùng cá nhân của mình sạch sẽ ngăn nắp, chăm chỉ học tập tốt, tự động làm những việc của bản thân mình, tự mình hoàn thành tốt mọi công việc được giao, tự chịu trách nhiệm về công việc mình làm, luôn năng động và sáng tạo trong học tập và trong cuộc sống, không bao giờ chán nản hay lùi bước trước khó khăn trở ngại. Có làm được như vậy, bản thân sẽ sớm hình thành được bản lĩnh tự lập, mai này trở thành người hữu ích, đem sức mình xây dựng quê hương, đất nước. **Kết đoạn** □ Tóm lại, cuộc sống của mỗi người là do chính mình định đoạt, hãy sống, học tập và rèn luyện để trở thành một công dân có ích bởi thành công sẽ không đến với những ai không có tính tự lập.

ĐỀ SỐ 22.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về **vai trò của những ước mơ trong cuộc sống**

GỢI Ý LÀM BÀI

1/ Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề

Ước mơ có vai trò quan trọng với cuộc sống con người, đối với tuổi trẻ càng quan trọng hơn, là động lực, phương hướng cho những bước đi vững chắc vào đời.

2/ Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

“Ước mơ” là những mong muốn, nguyện ước tốt đẹp mà con người mong muốn có được trong tương lai.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Vai trò của những ước mơ

- Người có ước mơ mới có động lực làm việc, học tập và cống hiến cho xã hội. Khi mỗi con người trên con đường thực hiện ước mơ của mình cũng chính là đóng góp cho xã hội, cho đất nước phát triển.
- Trên con đường thực hiện ước mơ chúng ta có thể gặp những khó khăn thử thách, khi vượt qua được thử thách đó chúng ta sẽ có thêm những bài học quý giá để hoàn thiện bản thân mình.
- Người sống có ước mơ sẽ thấy cuộc sống tươi đẹp hơn, nhiều màu sắc hơn.
- Khi theo đuổi ước mơ, chúng ta sẽ rèn luyện được những đức tính quý báu như kiên trì, nhẫn nại, chăm chỉ...

Dẫn chứng: Bác Hồ, các sĩ tử,...

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

Trong xã hội vẫn còn nhiều người sống không có ước mơ, hoài bão, vô cảm hoặc có ước mơ nhưng không cố gắng thực hiện mà chỉ hão huyền, viễn vông về một cuộc sống tốt đẹp hơn → những người này đáng bị phê phán, chỉ trích.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

- Là một học sinh ngồi trên ghế nhà trường chúng ta cần phải có ước mơ mục đích sống cho riêng mình.
- Để đạt được ước mơ chúng ta cần ra sức rèn luyện học tập, tu dưỡng đạo đức để chuẩn bị những tư trang cần thiết cho con đường đi tới ước mơ của mình.

3/ Kết đoạn: Khái quát lại tầm quan trọng của ước mơ

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Câu nói "Ước mơ giống như ngọn hải đăng ngoài khơi xa, chúng ta như những con thuyền lênh đênh, trôi nổi giữa biển nước. Ngọn hải đăng soi sáng khiến con thuyền của ta cập bến tới bờ mà không bị mất phương hướng" đã nói lên tầm quan trọng của ước mơ. **Thân đoạn** □ Vậy, ước mơ là gì? **Giải thích** □ “Ước mơ” là những mong muốn, nguyện ước tốt đẹp mà con người mong muốn có được trong tương lai. **Triển khai vấn đề** □ **Vai trò** □ Ước mơ chẳng khác nào ngọn đèn soi sáng khi ta chìm vào vực thẳm bóng tối, là chiếc la bàn chỉ hướng khi ta lạc giữa rừng sâu. Người có ước mơ mới có động lực làm việc, học tập và cống hiến cho xã hội. Trên con đường thực hiện ước mơ chúng ta có thể gặp những khó khăn thử thách, khi vượt qua được thử thách đó chúng ta sẽ có thêm những bài học quý giá để hoàn thiện bản thân mình. Người sống có ước mơ sẽ thấy cuộc sống tươi đẹp hơn, nhiều màu sắc hơn. **Dẫn chứng** □ Thử hỏi, nếu không phải là mong muốn, ước vọng về một nền hòa bình độc lập cho dân tộc, thì người thanh niên

Nguyễn Tất Thành có đủ can đảm, dũng cảm rời bến cảng Nhà Rồng để chính thức bắt đầu cuộc hành trình đi tìm đường cứu nước? Nếu không phải là ước mơ về những năm tháng say mê học hỏi trên giảng đường đại học, thì làm sao hàng ngàn sĩ tử có thể quyết tâm ôn luyện, học tập từng ngày như vậy? Nói như thế mới thấy được tầm quan trọng của ước mơ. **Mở rộng** □ Tuy nhiên trong xã hội vẫn còn nhiều người sống không có ước mơ, hoài bão, vô cảm hoặc có ước mơ nhưng không cố gắng thực hiện mà chỉ hão huyền, viễn vông về một cuộc sống tốt đẹp hơn và những người này đáng bị phê phán, chỉ trích. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh đang ngồi trên ghế nhà trường thì hãy nuôi dưỡng cho mình một ước mơ, hãy chăm chút cho ước mơ lớn lên và trưởng thành mỗi ngày. **Kết đoạn** □ Tóm lại, “*đừng bao giờ từ bỏ ước mơ*” bởi “*đủ nắng hoa sẽ nở. Đủ gió chong chóng sẽ quay. Đủ yêu thương hạnh phúc sẽ đông đầy*” và chắc chắn đủ ước mơ bạn sẽ gặt hái được thành công.

ĐỀ SỐ 23.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về **sức mạnh ý chí của con người trong cuộc sống**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1/ Mở đoạn

Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: ý chí, nghị lực sống của con người.

Ví dụ: Một trong những đức tính quý báu của con người mà ai cũng cần rèn luyện chính là ý chí, nghị lực.

2/ Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Ý chí là khả năng tự xác định mục đích cho hành động và hướng hoạt động của mình, quyết tâm khắc phục mọi khó khăn nhằm đạt mục đích đó. Ý chí còn được hiểu là hoài bão, quyết tâm, lý tưởng, sự kiên định của con người trong công việc. *Sức mạnh ý chí* là sức mạnh bắt nguồn từ ý chí, nghị lực, lòng quyết tâm, khát vọng của mỗi người.

Bước 2: Triển khai vấn đề

- Tất cả mọi việc trên đời này không phải dễ dàng mà thành công được, để đạt được thành công, chúng ta phải cần có ý chí theo đuổi mục tiêu. Có thể nói, ý chí, nghị lực chính là một trong những yếu tố quan trọng nhất quyết định đến thành công của con người.

- Nếu trong xã hội con người ai khi gặp khó khăn cũng bỏ cuộc thì xã hội sẽ không phát triển được như hiện nay, con người sẽ rơi vào bế tắc.
- Người có ý chí, nghị lực luôn là tấm gương sáng để chúng ta học tập và noi theo, giúp xã hội này tiến bộ hơn.

Dẫn chứng:

Học sinh tự lấy dẫn chứng để minh họa cho bài làm văn của mình.

Lưu ý: dẫn chứng phải xác thực, tiêu biểu, được nhiều người biết đến.

Gợi ý: nhà giáo Nguyễn Ngọc Kí, chủ tịch Hồ Chí Minh, nhà bác học Thomas Edison,...

Bước 3: Bàn luận mở rộng

- Những người chưa làm nhưng thấy khó khăn đã nản chí, thấy thất bại thì hủy hoại và sống bất cần đời.
- Những người có điều kiện đầy đủ nhưng không chịu học tập, buông thả, không nghĩ đến tương lai.
- Những người khi gặp khó khăn là buông xuôi, nản chí, phó mặc cho số phận.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

* **Nhận thức:** Ý chí nghị lực chính là động lực, niềm tin mạnh mẽ nhất của con người.

*** Hành động:**

- Phải luôn rèn luyện cho mình ý chí và nghị lực
- Học tập những tấm gương về ý chí và nghị lực.

3. Kết đoạn:

Khái quát và khẳng định lại tầm quan trọng của ý chí, nghị lực sống của con người.

CÓ THỂ VIẾT THÀNH ĐOẠN VĂN NHƯ SAU

Mở đoạn □ Một trong những đức tính quý báu của con người mà ai cũng cần rèn luyện chính là ý chí. **Thân đoạn** □ Vậy ý chí là gì? **Giải thích** □ Ý chí là khả năng tự xác định mục đích cho hành động và hướng hoạt động của mình, quyết tâm khắc phục mọi khó khăn nhằm đạt mục đích đó. Ý chí còn được hiểu là hoài bão, quyết tâm, lý tưởng, sự kiên định của con người trong công việc. **Triển khai vấn đề** □ **Vai trò** □ Sức mạnh ý chí là sức mạnh bắt nguồn từ ý chí, nghị lực, lòng quyết tâm, khát vọng của mỗi người. Ý chí mạnh mẽ, kiên cường có sức mạnh vô cùng to lớn, giúp mỗi người, mỗi tập thể, mỗi quốc gia vượt qua những thử thách khó khăn để đạt được mục tiêu, mơ ước của mình. Thực tế cuộc sống và lịch sử đã có vô vàn minh chứng về sức mạnh ý chí của con người. **Dẫn chứng** □ Bằng ý chí kiên cường bảo vệ giang sơn, bao thế hệ cha anh đã ra nơi biên cương bảo vệ Tổ quốc, đánh bại những kẻ thù xâm lược. Với ý chí và nghị lực phi thường, những con người không may mắn vẫn phấn đấu vươn lên sống hạnh phúc, trở thành người có ích, truyền cảm hứng cho cộng đồng (Bill Gate, Nick Vujicic, Nguyễn Ngọc Ký,

chủ tịch Hồ Chí Minh, nhà bác học Thomas Edison,...). Bằng ý chí mạnh mẽ, ta sẽ làm chủ được bản thân, không bị sa ngã trước những cám dỗ cuộc đời. Sức mạnh ý chí không tự nhiên mà có, nó phải được rèn giũa, phát triển trong những hoàn cảnh khó khăn, thử thách trong cuộc sống. Tinh thần vượt khó, lòng dũng cảm, hiểu rõ mục tiêu và khát vọng của bản thân sẽ là những tiền đề không thể thiếu để có được ý chí mạnh mẽ, vững vàng. **Mở rộng** □ Tuy vậy, trong cuộc sống hôm nay, nhiều bạn còn yếu đuối, thiếu ý chí, dễ dàng gục ngã trước những cám dỗ, dễ chán nản từ bỏ khi gặp khó khăn thử thách. Đó là những hiện tượng cần phê phán. Ý chí nghị lực chính là động lực, niềm tin mạnh mẽ nhất của con người. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh ngay từ khi ngồi trên ghế nhà trường phải luôn rèn luyện cho mình ý chí và nghị lực từ những việc nhỏ nhất bên cạnh đó học tập những tấm gương về ý chí và nghị lực để từ đó ta dám sống và dám đi đến thành công. **Kết đoạn** □ Tóm lại, có thể nói mọi sức mạnh của con người đều do ý chí sản sinh ra và chỉ cần có ước mơ đủ lớn, ý chí sẽ đưa bạn đến thành công.

ĐỀ SỐ 24.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về **sức mạnh của niềm tin**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1/ **Mở đoạn:** Giới thiệu, dẫn dắt vấn đề nghị luận: Bàn về sức mạnh của niềm tin trong cuộc sống của con người.

2/ Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

- Niềm tin: sự tin tưởng, tin nhiệm vào những điều có thể làm trong cuộc sống dựa trên cơ sở hiện thực nhất định.
- Sức mạnh niềm tin trong cuộc sống là sức mạnh tinh thần, giúp con người làm được những điều mong ước, hoàn thành những dự định.

Bước 2: Triển khai vấn đề

* **Biểu hiện của sức mạnh niềm tin trong cuộc đời:** Luôn lạc quan, yêu đời, không gục ngã trước bất kì khó khăn, thử thách nào.

* **Vì sao cần có sức mạnh niềm tin trong cuộc đời:**

- Có niềm tin sẽ tạo ra sức mạnh để vượt qua những khó khăn, trắc trở.
- Vì cuộc đời không bao giờ lường hết cho ta những hiểm nguy, cuộc sống của chúng ta luôn trực chờ sự tổn thương nên cần có niềm tin để vượt qua.

- Người có niềm tin vào bản thân dám khẳng định năng lực và phẩm chất của mình, coi đó là nguồn sức mạnh chân chính, có ý nghĩa quyết định.
- Niềm tin là nền tảng của mọi thành công.

Bước 3: Bàn luận mở rộng

Dù niềm tin có vai trò cực kì quan trọng trong cuộc sống nhưng lại có nhiều người vẫn chưa nhận thức được giá trị ấy. Họ cho rằng niềm tin chỉ thuộc về tinh thần không có tác động gì đến cuộc đời họ. Chính vì thế, họ sống bất cần, mông lung giữa cuộc đời này. Ngoài ra còn có những người có niềm tin mù quáng và sai trái, nhưng lại cố chấp không chịu thay đổi. Niềm tin sai trái dẫn đến hành động sai trái và để lại nhiều hậu quả khủng khiếp.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

***Nhận thức:** Mỗi cá nhân trước hết phải ý thức được giá trị quan trọng của niềm tin

***Hành động**

- Tự bản thân phải biết xây dựng niềm tin cuộc sống cho mình
- Đừng cố chấp mà phải biết lắng nghe mọi người xung quanh, tiếp thu những ý kiến tốt để hoàn thiện bản thân ngày càng tốt hơn.
- Xây dựng niềm tin qua hành động thực tế trong công việc của bản thân, trong cách hành xử với mọi người xung quanh.

3/Kết đoạn: Khẳng định, nhấn mạnh lại vai trò, tầm quan trọng của niềm tin đối với con người trong cuộc sống.

CÓ THỂ VIẾT ĐOẠN VĂN NHƯ SAU

Mở đoạn □ Steve Jobs từng chia sẻ “Cuộc đời đôi khi sẽ ném gạch vào đầu bạn. Nhưng đừng bao giờ đánh mất niềm tin”. **Thân đoạn** □ Vậy niềm tin là gì?

Giải thích □ Niềm tin là sự tin tưởng, tin nhiệm vào những điều có thể làm trong cuộc sống dựa trên cơ sở hiện thực nhất định. Sức mạnh niềm tin trong cuộc sống là sức mạnh tinh thần, giúp con người làm được những điều mong ước, hoàn thành những dự định. **Triển khai vấn đề** □ **Biểu hiện** Biểu hiện của sức mạnh niềm tin trong cuộc đời là luôn lạc quan, yêu đời, không gục ngã trước bất kì khó khăn, thử thách nào. **Vai trò** □ Vì sao con người cần có sức mạnh niềm tin trong cuộc đời? Vì cuộc đời không bao giờ lường hết cho ta những hiểm nguy, cuộc sống của chúng ta luôn trực chờ sự tổn thương nên cần có niềm tin để vượt qua. Có niềm tin sẽ tạo ra sức mạnh để vượt qua những khó khăn, trắc trở. Người có niềm tin vào bản thân dám khẳng định năng lực và phẩm chất của mình, coi đó là nguồn sức mạnh chân chính, có ý nghĩa quyết định. Niềm tin là nền tảng của mọi thành công.

Dẫn chứng □ Khi xưa nếu như không có niềm tin liệu rằng Bác có ra đi tìm đường cứu nước, mang lại ánh sáng mới nhiệm màu cho dân tộc Việt Nam và nếu như không có niềm tin liệu rằng có những chuyến du hành đầy ấn tượng vào vũ trụ không. Nếu không có niềm tin, con người sẽ mãi mãi chìm trong bóng tối của sự tiêu cực, chỉ nghĩ đến khó khăn thất bại. Nhờ có niềm tin mà con người có thể phân biệt được đúng sai và tốt xấu. **Mở rộng** □ Dù niềm tin có vai trò cực kì quan trọng trong cuộc sống nhưng lại có nhiều người vẫn chưa nhận thức được giá trị ấy. Họ cho rằng niềm tin chỉ thuộc về tinh thần không có tác động gì đến cuộc đời họ. Chính vì thế, họ sống bất cần, mông lung giữa cuộc đời này. Ngoài ra còn có những người có niềm tin mù quáng và sai trái, nhưng lại cố chấp không chịu thay đổi. Niềm tin sai trái dẫn đến hành động sai trái và để lại nhiều hậu quả khủng khiếp. **Bài học** □ Mỗi cá nhân trước hết phải ý thức được giá trị quan trọng của niềm tin. Và tự bản thân phải biết xây dựng niềm tin cuộc sống cho mình, biết lắng nghe mọi người xung quanh, tiếp thu những ý kiến tốt để hoàn thiện bản thân ngày càng tốt hơn. **Kết đoạn** □ Tóm lại, niềm tin sẽ mãi mãi là một hành trang quý báu trong cuộc sống của mỗi người vì thế hãy biết xây dựng và luôn luôn có niềm tin vào cuộc sống này bạn nhé!

ĐỀ SỐ 25.

Thế nào là **một cuộc sống có ý nghĩa**? Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về vấn đề trên.

GỢI Ý LÀM BÀI

1/ Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Sống có ý nghĩa

2/ Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

- Sống có ý nghĩa trước hết là làm những việc mình yêu thích, đam mê, sống cho những nhiệt huyết của bản thân.
 - Không chỉ vậy, sống có ý nghĩa không chỉ là nghĩ cho riêng bản thân mình mà sống có ý nghĩa còn là mang lại niềm vui, hạnh phúc đến cho người khác.
- => Sống có ý nghĩa là sống hết mình với niềm đam mê của bản thân và mang niềm đam mê đó phục vụ cho cộng đồng, xã hội.

Bước 2: Triển khai vấn đề

***Biểu hiện những người sống có ý nghĩa:**

- Nhiệt tình, sẵn sàng giúp đỡ những người xung quanh.
- Không màng đến lợi ích cá nhân, luôn đặt lợi ích của cộng đồng, xã hội lên đầu.

***Tác dụng của sống có ý nghĩa:**

- Bản thân: cảm thấy thoải mái, có động lực cố gắng, phấn đấu theo đuổi mục tiêu, giúp ích được cho những người xung quanh.
- Với mọi người: được mọi người yêu quý, kính trọng.
- Góp một phần nhỏ bé xây dựng quê hương, đất nước.

* Chứng minh: Học sinh lấy dẫn chứng phù hợp, có phân tích ngắn gọn.

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

-Phê phán lối sống thờ ơ, ích kỉ của một bộ phận thanh niên hiện nay. Hoặc là lười biếng không chịu học tập, làm việc hoặc là chỉ luôn nghĩ về lợi ích của cá nhân, không cống hiến, đóng góp cho cộng đồng. Đây là lối sống vị kỉ đáng lên án và loại bỏ.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

- Hãy ra sức học tập, rèn luyện, suy nghĩ tích cực, biết ước mơ và nỗ lực thực hiện ước mơ để cuộc sống của bản thân có ý nghĩa.
- Không ngừng sống vì cộng đồng, tác động tới người khác để mọi người xung quanh mình cũng hướng đến cuộc sống tích cực, có ý nghĩa nhất.
- Liên hệ bản thân: Em đã làm những gì để có một cuộc sống có ý nghĩa với bản thân và những người xung quanh.

3/ Kết đoạn: Khẳng định vấn đề sống ý nghĩa là một lối sống đẹp mà bất cứ ai trong chúng ta cũng cần hướng đến.

CÓ THỂ VIẾT ĐOẠN VĂN NHƯ SAU

Mở đoạn □ Cuộc sống là một món quà mà Thượng Đế trao tặng cho mỗi chúng ta và món quà ấy chính là sự tồn tại và cách để sự tồn tại ấy trở nên vô giá, chính là cách làm người, cách sống có ý nghĩa. **Thân đoạn** □ Vậy sống có ý nghĩa là sống như thế nào? **Giải thích** □ Sống có ý nghĩa trước hết là làm những việc mình yêu thích, đam mê, sống cho những nhiệt huyết của bản thân. Không chỉ vậy, sống có ý nghĩa không chỉ là nghĩ cho riêng bản thân mình mà sống có ý nghĩa còn là mang lại niềm vui, hạnh phúc đến cho người khác. Sống có ý nghĩa là sống hết mình với niềm đam mê của bản thân và mang niềm đam mê đó phục vụ cho cộng đồng, xã hội. **Triển khai vấn đề** □ **Biểu hiện** Biểu hiện của người sống có ý nghĩa

là nhiệt tình, sẵn sàng giúp đỡ những người xung quanh; không màng đến lợi ích cá nhân, luôn đặt lợi ích của cộng đồng, xã hội lên đầu. **Ý nghĩa** □ Sống có ý nghĩa bản thân sẽ cảm thấy thoải mái, có động lực cố gắng, phấn đấu theo đuổi mục tiêu, giúp ích được cho những người xung quanh, góp một phần nhỏ bé xây dựng quê hương, đất nước. Sống có ý nghĩa sẽ được mọi người yêu quý, kính trọng. **Dẫn chứng** □ Lịch sử đã chứng minh biết bao nhiêu con người sống có ý nghĩa để chúng ta có cuộc sống ngày hôm nay. Trong những ngày vừa qua khi cả nước gồng mình chống giặc sống có ý nghĩa đơn giản nhất là bạn biết tự bảo vệ bản thân mình và mọi người xung quanh, sẵn sàng giúp đỡ mọi người “lá lành đùm lá rách” những lợn rau, những bữa cơm,...mà bản thân có thể. **Mở rộng** □ Thế nhưng, trên đời này vẫn còn có nhiều người đang lãng phí cuộc đời mình một cách vô nghĩa. Họ không có ước mơ gì để mơ ước, không có mục tiêu nào để hướng tới, không có một ai để gắn kết và yêu thương. Họ đang tồn tại chứ không phải đang sống. Họ đang cố đi hết quãng đời được sống trong cô đơn, thù ghét, mệt mỏi chứ không cố đạt lấy một mục đích cao thượng nào. Những người như thế thật đáng thương, đáng trách. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh sống có ý nghĩa là ra sức học tập, rèn luyện, suy nghĩ tích cực, biết ước mơ và nỗ lực thực hiện ước mơ để cuộc sống của bản thân có ý nghĩa. Không ngừng sống vì cộng đồng, tác động tới người khác để mọi người xung quanh mình cũng hướng đến cuộc sống tích cực, có ý nghĩa nhất. **Kết đoạn** □ Tóm lại, hãy sống một cuộc đời có ý nghĩa bạn nhé bởi “Sự mất mát lớn nhất là bạn để cho tâm hồn tàn lụi ngay khi còn sống”.

ĐỀ SỐ 26.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về **ý nghĩa của lòng quyết tâm**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1/ Mở đoạn

Giới thiệu vấn đề: Lòng quyết tâm

2/ Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

Quyết tâm là cố gắng, nỗ lực để thực hiện mục tiêu cho dù phải đối mặt với thử thách.

Bước 2: Triển khai vấn đề

- Trên con đường bước tới thành công, luôn có những khó khăn tiếp bước. Không có một con đường nào là bước đi dễ dàng. Luôn luôn tồn tại những thử thách để chúng ta rèn luyện bản thân. Nhưng mấy ai dám đương đầu với khó khăn?
- Sự quyết tâm sẽ giúp con người có thêm năng lượng, cũng là cơ sở để thôi thúc chúng ta tiếp tục hành động để hoàn thành mục tiêu đã đề ra.
- Lòng quyết tâm cùng con người khắc phục được những hạn chế của bản thân để tiếp tục hoàn thành mục tiêu.

Dẫn chứng:

- Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhà bác học Ê - đi - son,...
- Nguyễn Ngọc Ký, Nick Vujick, Hellen Keller... là những tấm gương sáng, đem đến cho ta bài học quý báu về giá trị của ý chí, nghị lực và sự quyết tâm.

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

Phê phán những người không có lòng quyết tâm, gặp khó khăn đã nản, ...

Bước 4: Bài học

Với một học sinh, lòng quyết tâm giúp chúng ta kiên trì học tập, rèn luyện để hoàn thiện bản thân tốt hơn

3/ Kết đoạn: Khẳng định vấn đề

CÓ THỂ VIẾT ĐOẠN VĂN THAM KHẢO

Mở đoạn □ Trong cuộc sống, không phải lúc nào con đường đi đến thành công cũng bằng phẳng, đôi khi chúng ta còn gặp phải thất bại, không thể đứng dậy đi tiếp. Nhưng có lòng quyết tâm, ta sẽ vượt qua tất cả. **Thân đoạn** □ Vậy thế nào là sự quyết tâm? **Giải thích** □ Quyết tâm là cố gắng, nỗ lực để thực hiện mục tiêu cho dù phải đối mặt với thử thách. **Triển khai vấn đề** □ Trên con đường bước tới thành công, luôn có những khó khăn tiếp bước. Không có một con đường nào là bước đi dễ dàng. Nhưng mấy ai dám đương đầu với khó khăn? Sự quyết tâm sẽ giúp con người có thêm năng lượng, cũng là cơ sở để thôi thúc chúng ta tiếp tục hành động để hoàn thành mục tiêu đã đề ra. Lòng quyết tâm cùng con người khắc phục được những hạn chế của bản thân để tiếp tục hoàn thành mục tiêu. Người quyết tâm luôn đạt được thành công. **Dẫn chứng** □ Thực tế trong cuộc sống cho ta thấy rất nhiều tấm gương sở hữu đức tính cao đẹp này. Tiêu biểu như nhà bác học Ê - đi - son, để phát minh ra đèn điện, ông đã phải trải qua biết bao đớn đau, thất bại mới thành công. Chủ tịch Hồ Chí Minh khi còn là một chàng thanh niên đã ra đi tìm đường cứu nước với hai bàn tay trắng. Người ra đi với quyết tâm tìm ra con đường cứu

nước cho dân tộc Việt Nam và Người đã thành công. **Bàn luận, mở rộng** □ Bên cạnh những người có lòng quyết tâm ấy ta cũng gặp đâu đó những con người thấy khó khăn thì nản, luôn luôn lùi bước trước sóng gió cuộc đời. Những con người như thế thật đáng chê trách. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, lòng quyết tâm là kiên trì học tập, rèn luyện để trở thành con ngoan, trò giỏi, mai này trở thành người có ích xây dựng đất nước. **Kết đoạn** □ Tóm lại, mỗi chúng ta không ngừng cố gắng, nỗ lực, quyết tâm vươn đến những điều tốt đẹp nhất trong cuộc sống bằng những gì có thể, bạn nhé!

ĐỀ SỐ 27.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về **giá trị của thời gian**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Giá trị của thời gian.

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

Thời gian là một khái niệm để diễn tả trình tự xảy ra trước sau của các sự kiện trong vũ trụ, thời gian chỉ đi theo một chiều duy nhất từ quá khứ đến hiện tại và tương lai.

Bước 2. Triển khai vấn đề

- Thời gian giúp chúng ta khôn lớn, trưởng thành trong nhận thức.
- Thời gian là liều thuốc giúp chúng ta chứng minh bản thân, vươn đến thành công.
- Thời gian còn giúp xóa đi những hận thù, làm nhòa đi những ân oán, khiến cho cuộc đời bình tâm và nhẹ nhàng hơn

Bước 3. Mở rộng vấn đề

- Cần có thái độ phê phán những người không biết quý trọng thời gian.

Bước 4. Bài học

- Là một học sinh cần ý thức được giá trị quý báu của thời gian để tránh làm lãng phí thời gian của mình cũng như của những người xung quanh.
- Biết cách lên kế hoạch, sắp xếp mọi việc sao cho sử dụng quỹ thời gian hiệu quả nhất: biết phân chia hợp lý giữa thời gian học tập và vui chơi giải trí, ...

- Nhưng tránh hấp tấp nóng vội bởi mỗi việc cần được đầu tư một quỹ thời gian nhất định của nó thì có thể thành công, chỉ cần biết làm chủ thời gian, nỗ lực và kiên trì ắt sẽ thành công.
- Sống hết mình từng giây từng phút để không hối hận khi thời gian qua đi, để cuộc sống trở nên ý nghĩa hơn.

3. Kết đoạn

Khẳng định giá trị của thời gian.

CÓ THỂ VIẾT ĐOẠN VĂN MẪU NHƯ SAU:

Chọn 1 trong hai mở đoạn và kết đoạn sau

Mở đoạn 1 □ Trên cuộc đời này có bao điều quý giá nhưng có lẽ quý giá nhất chính là thời gian. **Mở đoạn 2** □ Brian Tracy đã từng nói rằng: “*Tài sản lớn nhất của bạn là khả năng kiếm tiền. tài nguyên lớn nhất của bạn là thời gian*”. Quả thực, thời gian đối với mỗi chúng ta có ý nghĩa vô cùng quan trọng. **Thân đoạn** □ Vậy, thời gian là gì? **Giải thích** □ Thời gian là một khái niệm để diễn tả trình tự xảy ra trước sau của các sự kiện trong vũ trụ, thời gian chỉ đi theo một chiều duy nhất từ quá khứ đến hiện tại và tương lai. **Triển khai vấn đề** □ Thời gian giúp chúng ta khôn lớn, trưởng thành trong nhận thức. Thời gian là liều thuốc giúp chúng ta chứng minh bản thân, vươn đến thành công. Thời gian còn giúp xóa đi những hận thù, làm nhòa đi những ân oán, khiến cho cuộc đời bình tâm và nhẹ nhàng hơn. Thời gian có giá trị to lớn trong mọi mặt của cuộc sống. **Dẫn chứng** □ Trong kinh doanh đúng thời điểm là lãi, sai thời điểm là lỗ. Trong chiến tranh, đúng thời cơ là thắng, sai thời cơ là bại. Còn trong học tập nếu mỗi người nhận thức được giá trị của thời gian, biết tiết kiệm thời gian sẽ có cơ hội để trau dồi kiến thức, am hiểu về nhiều thứ và đó chính là cơ sở của sự thành công sau này. Thời gian là món quà vô giá mà cuộc sống đã ban tặng, nếu bạn biết trân trọng và sử dụng tiết kiệm, bạn sẽ thành công ngược lại nếu bạn phung phí bạn ắt sẽ thất bại. **Bàn luận, mở rộng** □ Bên cạnh những người xem “*thời gian là vàng*” thì xã hội hiện nay vẫn lắm người không biết quý trọng thời gian, sử dụng thời gian phung phí vào những việc vô bổ, không có ý nghĩa. **Bài học** □ Mỗi người cần nhận thức tầm quan trọng của thời gian và hãy nhớ rằng thời gian trôi qua sẽ không trở lại. Bản thân em là học sinh thì cần phải có một nếp sinh hoạt hợp lý, phân bổ thời gian phù hợp, học tập thật chăm chỉ, tích lũy tri thức, kinh nghiệm cho bản thân và cũng đừng quên quan tâm, yêu thương những người xung quanh mình, sống hết mình từng giây từng phút để không hối hận khi thời gian qua đi, để cuộc sống trở nên ý nghĩa hơn. **Kết đoạn 1** □ Tóm lại, mỗi người hãy trân trọng từng phút giây mình đang sống, bạn có thể trì hoãn nhưng thời gian thì không bởi “*thời gian là vàng*”

Kết đoạn 2 □ Tóm lại, thanh xuân và tuổi trẻ của con người ngắn lắm, hãy làm điều gì đó ngay bây giờ, đừng để khi mắt đã mờ chân đã yếu, ta lại phải than thở, tiếc nuối về những ngày tháng tuổi trẻ bạn nhé!

ĐỀ SỐ 28.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về **lòng dũng cảm**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1/ Mở đoạn: Trực tiếp hoặc gián tiếp

Cách 1. Lòng dũng cảm là một đức tính vô cùng cần thiết đối với mỗi con người.

Cách 2. Những ngày vừa qua cả nước xôn xao trước hình ảnh cứu em bé rơi từ tầng 12 chung cư của anh Nguyễn Ngọc Mạnh phải chăng đó là minh chứng cho lòng dũng cảm

.....

2/ Thân đoạn:

Bước 1. Giải thích

Lòng dũng cảm là tinh thần sẵn sàng dân thân, dù trong bất kì tình huống nào cũng kiên cường, không ngại khó khăn, nguy hiểm.

Bước 2: Triển khai vấn đề

*** Biểu hiện**

Biểu hiện của lòng dũng cảm là khí thế mạnh mẽ, dám đương đầu với khó khăn, thử thách mà không hề run sợ, luôn đấu tranh cho lẽ phải.

*** Lí giải vì sao cần đức tính dũng cảm**

- Con người cần dũng cảm để chống lại những gì phản tiến bộ, phản nhân văn, những điều xấu, điều ác để khiến xã hội ngày càng tốt đẹp hơn.

- Dũng cảm dạy chúng ta biết đấu tranh cho lẽ phải, thậm chí biết cứu giúp người khác, biết hi sinh cho những điều xứng đáng để cuộc sống tươi đẹp hơn.

*** Ý nghĩa:**

- Lòng dũng cảm có ý nghĩa vô cùng lớn bởi đó chính là một trong những yếu tố để ta có thể vượt qua khó khăn và đạt được thành công.

*** Chứng minh**

- Trong lịch sử dân tộc ta, mặc dù bị phương Bắc đô hộ, nhưng tổ tiên vẫn kiên cường, gan dạ, dũng cảm chống giặc ngoại xâm. Không chỉ vậy cha ông còn anh dũng đánh trả những kẻ thù lớn mạnh như Pháp, Mỹ.

- Cuộc sống hòa bình nhưng vẫn có nhiều tấm gương phòng chống tội phạm, chiến sĩ công an hi sinh thân mình để bắt tội phạm,...

- Đối với học sinh lòng dũng cảm đơn giản như dám thừa nhận về việc chưa làm bài tập về nhà, làm sai dám nhận lỗi, dũng cảm nói ra các khuyết điểm của bạn bè trong lớp, bảo vệ cái tốt và lên án cái xấu.

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

- Phê phán những người hèn nhát, không dám lên tiếng trước những bất công xã hội.

- Phê phán những người ngộ nhận lòng dũng cảm với sự liều lĩnh, bất chấp, không biết hậu quả trước sau.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

- Bài học nhận thức: hiểu giá trị đúng đắn mà lòng dũng cảm mang lại

- Bài học hành động: Tu dưỡng, rèn luyện dòng dũng cảm từ những việc nhỏ bé nhất trong cuộc sống hàng ngày để có dũng khí đương đầu với những khó khăn

3/ Kết đoạn

Khẳng định vấn đề

CÓ THỂ VIẾT ĐOẠN VĂN THAM KHẢO NHƯ SAU

Mở đoạn □ Những ngày vừa qua cả nước trân quý trước sự hy sinh quên mình cứu 3 bạn nữ bị đuối nước khi tắm biển của anh Nguyễn Văn Nhã (23 tuổi, sinh viên năm 4, Trường ĐHKH Huế). Phải chăng đó là minh chứng cho lòng dũng cảm. **Thân đoạn** □ Vậy, lòng dũng cảm là gì? **Giải thích** □ Lòng dũng cảm là tinh thần sẵn sàng dấn thân, dù trong bất kì tình huống nào cũng kiên cường, không ngại khó khăn, nguy hiểm. **Triển khai vấn đề** □ **Biểu hiện** □ Biểu hiện của lòng dũng cảm là khí thế mạnh mẽ, dám đương đầu với khó khăn, thử thách mà không hề run sợ, luôn đấu tranh cho lẽ phải. **Ý nghĩa** □ Trong cuộc sống, lòng dũng cảm có ý nghĩa vô cùng lớn bởi đó chính là một trong những yếu tố để ta có thể vượt qua khó khăn và đạt được thành công. **Dẫn chứng** □ Minh chứng rõ nhất cho ý nghĩa của lòng dũng cảm đó là tấm gương của biết bao vị anh hùng, chiến sĩ, thậm chí là nông dân can trường xả thân vì đất nước. Trong lịch sử dân tộc ta, mặc dù bị phương Bắc đô hộ, nhưng tổ tiên vẫn kiên cường, gan dạ, dũng cảm chống giặc ngoại xâm. Không chỉ vậy cha ông còn anh dũng đánh trả những kẻ thù lớn mạnh như Pháp, Mỹ. Hiện nay, lòng dũng cảm vẫn luôn được phát huy, không chỉ dũng cảm trong chiến trường mà mỗi người dân Việt Nam còn dũng cảm trong công việc, trong đời sống, **Dẫn chứng** □ ví dụ như tấm gương của các nhóm “hiệp sĩ đường phố”, tấm gương cứu em bé 2 tuổi rơi từ tầng 12 chung cư Hà Nội những ngày cuối tháng 2 của anh Mạnh ,.... **Mở rộng** □ Thế nhưng trong xã hội hiện nay vẫn còn đâu đó một số người không dám thừa nhận lỗi mà mình tự gây ra, hèn nhát khi gặp khó khăn, ích kỉ chỉ nghĩ đến bản thân...Thiệt nghĩ cần lên án gay gắt. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, lòng dũng cảm không gì to tát cả chỉ là dám thừa nhận về việc chưa làm bài tập về nhà, dám nhận lỗi khi mình làm sai, dám dũng cảm nói ra các khuyết điểm của bạn bè trong lớp, bảo vệ cái tốt và lên án cái xấu. **Kết đoạn** □ Tóm lại, lòng dũng cảm là một trong những truyền thống đáng tự hào của dân tộc, cần được những thế hệ đi sau giữ gìn và phát huy mạnh mẽ, có như vậy đất nước mới có thể phát triển, xã hội mới trở nên văn minh, giàu đẹp.

ĐỀ SỐ 29.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về vấn đề **sống có ích**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu về vấn đề cần nghị luận: sống có ích.

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích: Sống có ích là sống có ước mơ, hoài bão, biết vươn lên trong cuộc sống và chan hòa, yêu thương, giúp đỡ những người xung quanh, có ý thức cống hiến cho cuộc đời.

Bước 2: Triển khai vấn đề

- Biểu hiện: Có một lối sống tích cực, suy nghĩ cho người khác, luôn vì lợi ích của cái chung. (Học sinh là sự chăm chỉ học tập, biết phụ giúp gia đình.)

- Ý nghĩa: Giúp bản thân sống tốt đẹp hơn, luôn vui vẻ hạnh phúc, giúp cho xã hội ngày càng tốt đẹp, văn minh hơn.

- Dẫn chứng: Các hoạt động ngày thường, yêu thương ông bà cha mẹ, học tập tốt, biết bảo vệ môi trường...

Bước 3: Bàn luận, mở rộng:

Phê phán những lối sống không lành mạnh, thiếu lạc quan ảnh hưởng tiêu cực đến chính con người họ và ảnh hưởng cho cả xã hội.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

Mỗi cá nhân phải nhận thức được lối sống có ích, có những hành động, việc làm đúng đắn.

3. Kết đoạn: Mở rộng, kết luận lại vấn đề.

CÓ THỂ VIẾT ĐOẠN VĂN THAM KHẢO NHƯ SAU

Mở đoạn □ “Sống, trong đời sống, cần có một tấm lòng. Để làm gì em biết không? Để gió cuốn đi...” Lời bài hát của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn giúp chúng ta nhận thấy việc sống có ích vô cùng quan trọng đối với con người. **Thân đoạn** □ Vậy thế nào là sống có ích? **Giải thích** □ Sống có ích là sống có ước mơ, hoài bão, biết vươn lên trong cuộc sống và chan hòa, yêu thương, giúp đỡ những người xung quanh, có ý thức cống hiến cho cuộc đời. **Triển khai vấn đề** □ **Biểu hiện** □ Biểu hiện của người sống có ích là người biết đặt ra mục tiêu cho bản thân mình và

cố gắng, phấn đấu hoàn thành mục tiêu đó bằng năng lực của bản thân. Bên cạnh đó, người sống có ích còn là người luôn giúp đỡ những người xung quanh hoặc những người có hoàn cảnh khó khăn mà không màng đến lợi ích cá nhân của bản thân. Người sống có ích còn là người biết nhìn xa trông rộng, sống và cống hiến năng lực, trí tuệ của bản thân mình cho sự nghiệp phát triển nước nhà. **Ý nghĩa** □ Việc sống có ích có ý nghĩa quan trọng và lợi ích to lớn đối với mỗi con người. Nó không chỉ khiến cuộc sống của bản thân mình trở nên tốt đẹp hơn mà còn giúp ích cho xã hội, cho đất nước ngày càng phát triển phồn thịnh theo hướng tốt đẹp và chính chúng ta sẽ được mọi người yêu quý, tôn trọng. **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên, trong cuộc sống vẫn còn có những người sống với thói ích kỉ, chỉ biết đến bản thân mình, không cố gắng vươn lên, không biết san sẻ với người khác, lại có những người lạnh lùng, vô cảm trước nỗi đau của đồng loại,... những người này đáng bị xã hội thẳng thắn lên án. **Dẫn chứng** □ + **Bài học** □ Là một học sinh, với em sống có ích đơn giản chỉ là học tập thật tốt, nghe lời ông bà cha mẹ, lễ phép với thầy cô, có nhận thức đúng đắn về việc giữ gìn và bảo vệ tổ quốc, luôn biết yêu thương và giúp đỡ những người xung quanh,... **Kết đoạn** □ Tóm lại, mỗi người chỉ được sống một lần, chúng ta hãy sống, cho đi và yêu thương để làm cho xã hội này ngày càng tốt đẹp hơn vì vốn dĩ: “*Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình*”. (Tố Hữu)

ĐỀ SỐ 30.

Đọc đoạn trích sau và viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-Hợp trình bày suy nghĩa của em về nhận định: **Lan tỏa yêu thương sẽ được hạnh phúc.**

“Cậu bé Andy Đào Nguyên (11 tuổi) quyết định lấy hết số tiền 10 triệu đồng đưa mẹ để mua khẩu trang y tế phát miễn phí cho người dân. Vì theo cậu “Để người ta bị bệnh thì tội lắm”

*...Theo chị Hằng (mẹ của bé), sau khi hình ảnh của mình ngập tràn trên mạng xã hội, được nhiều người quan tâm Andy cho rằng mình rất **hạnh phúc** và chỉ muốn phát khẩu trang miễn phí tiếp mà thôi. Nhân cơ hội này chị cũng muốn **lan tỏa** việc phát khẩu trang miễn phí đến với mọi người hơn. Nhất là những cháu nhỏ có thể làm những việc nhỏ để sau này làm những việc lớn hơn nữa.”*

(Theo <http://thanhnien.vn/05/02/2020>)

GỢI Ý LÀM BÀI

1/ Mở đoạn:

- Giới thiệu vai trò của tình yêu thương ở cuộc sống
- Giới thiệu mẫu chuyện: **Lan tỏa yêu thương sẽ được hạnh phúc.**

2/ Thân đoạn:

Bước 1. Giải thích:

- Lan tỏa yêu thương: chia sẻ, cho đi, truyền yêu thương cho người khác.
- Hạnh phúc: trạng thái cảm xúc khi con người thỏa mãn nhu cầu đó.
- Mẫu chuyện trên cậu bé đã lan tỏa yêu thương bằng cách dùng tiền mừng tuổi để mua khẩu trang phát miễn phí cho mọi người.

=> Rút ra vấn đề nghị luận: **cần phải biết chia sẻ yêu thương cho người khác thì bản thân mình mới được hạnh phúc.**

Bước 2: Triển khai vấn đề

***Vai trò của lan tỏa yêu thương trong cuộc sống**

- Với cá nhân: Lan tỏa yêu thương sẽ giúp người khác có sức mạnh, động lực cả về vật chất lẫn tinh thần để vượt qua khó khăn. Nó là cơ sở tạo ra những phẩm chất khác cao đẹp.
- Với xã hội tạo nên lẽ sống tương thân tương ái, nhân ái yêu thương.
- Nếu không biết lan tỏa yêu thương con người sẽ trở nên ích kỉ, sống vô cảm.

***Dẫn chứng:**

- Đại dịch Covid 19
- Lũ lụt miền Trung,
-

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

- Lan tỏa yêu thương phải xuất phát từ tấm lòng chân thành, không vụ lợi. Yêu thương chứ không phải sự ban ơn. Cho đi không cần nhận lại. Cần khuyến khích nhân rộng hành động yêu thương này ở cộng đồng.
- Thực tế cuộc sống ngày nay có những người ích kỉ, thiếu trách nhiệm với cộng đồng.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

- Lan tỏa yêu thương là hành động đẹp cần phát huy.
- Hiểu hơn lẽ sống yêu thương, chia sẻ, giá trị đích thực của hạnh phúc.
- Rèn luyện lẽ sống yêu thương (tham gia hoạt động thiện nguyện, hoạt động vì cộng đồng, biết quan tâm đến người khác..)

3/ Kết đoạn:

- Khẳng định, khái quát vấn đề cần nghị luận
- Gửi gắm thông điệp

“Một định lí trong đời sống mà ai cũng đồng tình: một ánh lửa sẽ chia là một ánh lửa lan tỏa,...Đôi môi có mở rộng trao ban, tâm hồn mới tràn ngập vui sướng”.
(Hai biển hồ)

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Suy ngẫm về tình yêu thương trong cuộc sống, một nhà văn Nga đã từng bộc bạch *“Nơi lạnh nhất trên thế giới không phải là Bắc Cực mà là nơi không có tình thương”*. Quả thực cuộc sống của mỗi người luôn cần có được sự yêu thương, chia sẻ từ những người xung quanh giống như một quan điểm mà tôi vô cùng tâm đắc: *“Lan tỏa yêu thương sẽ được hạnh phúc”*. **Thân đoạn** □ Vậy lan tỏa yêu thương là gì? Hạnh phúc là gì? **Giải thích** □ Lan tỏa yêu thương là chia sẻ, cho đi, truyền yêu thương cho người khác còn hạnh phúc là trạng thái cảm xúc khi con người thỏa mãn nhu cầu đó. Mẫu chuyện trên cậu bé đã lan tỏa yêu thương bằng cách dùng tiền mừng tuổi để mua khẩu trang phát miễn phí cho mọi người. Qua câu chuyện ta rút ra được rằng cần phải biết chia sẻ yêu thương cho người

khác thì bản thân mình mới được hạnh phúc. **Triển khai vấn đề** □ **Ý nghĩa** □ Lan tỏa yêu thương sẽ giúp người khác có sức mạnh, động lực cả về vật chất lẫn tinh thần để vượt qua khó khăn. Nó là cơ sở tạo ra những phẩm chất khác cao đẹp. Là lẽ sống tương thân tương ái, nhân ái yêu thương. Nếu không biết lan tỏa yêu thương con người sẽ trở nên ích kỉ, sống vô cảm. **Dẫn chứng** □ Ta dễ dàng nhận thấy điều đó qua đại dịch Covid 19 hay những ngày miền Trung oằn mình chống lũ....Chỉ là một hành động sẻ chia những bữa cơm miễn phí, những chiếc khẩu trang, những chai sát khuẩn, ...sẽ lan tỏa yêu thương đến mọi người. Nhưng lan tỏa yêu thương phải xuất phát từ tấm lòng chân thành, không vụ lợi. Yêu thương chứ không phải sự ban ơn. Cho đi không cần nhận lại. Cần khuyến khích nhân rộng hành động yêu thương này mọi lúc, mọi nơi. **Bàn luận, mở rộng** □ Thực tế cuộc sống ngày nay có không ít những người ích kỉ, thiếu trách nhiệm với cộng đồng thật đáng lên án. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh khi còn ngồi trên ghế nhà trường phải ra sức học tập và rèn luyện thật tốt, bên cạnh đó phải rèn luyện lẽ sống yêu thương như tham gia hoạt động thiện nguyện, hoạt động vì cộng đồng, biết quan tâm đến người khác. **Kết đoạn** □ Tóm lại hãy học cách yêu thương từ những điều nhỏ nhất, cho dù đó là những điều không hoàn hảo, không vẹn toàn, bởi:

“Có gì đẹp trên đời hơn thế

Người với người sống để yêu nhau” (Tố Hữu)

ĐỀ SỐ 31.

Viết đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc T-P-H, trình bày suy nghĩ của em **về những hi sinh thầm lặng của các y, bác sĩ trên mặt trận chống dịch Co-vid 19 hiện nay.**

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Dẫn dắt và nêu vấn đề nghị luận: những hi sinh thầm lặng của các bác sĩ trên mặt trận chống dịch Co-vid 19 hiện nay.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Sự hi sinh thầm lặng là biểu hiện cao cả nhất của tình thương, người biết hi sinh thầm lặng sẽ nhận về mình những thiệt thòi, thậm chí hi sinh cả tính mạng đem đến hạnh phúc, tốt đẹp cho người khác.

Bước 2: Triển khai vấn đề

- Phải đối mặt với nhiều rủi ro, nguy hiểm khi tiếp xúc với những người bệnh, cũng có thể bị nhiễm bệnh.
- Phải chịu đựng nóng bức của thời tiết, cùng việc trang thiết bị còn thiếu thốn, phải tự cách li, sống xa gia đình, phải bỏ lại những dự định, công việc riêng tư...
- Nhưng họ vẫn kiên trì bám trụ trên trận địa chống dịch mà cả nước đang cùng nhau gắng sức chỉ mong mọi khó khăn bị đẩy lùi và chiến thắng dịch bệnh.

Dẫn chứng: Chúng ta dễ dàng bắt gặp những đôi mắt thâm quầng vì thiếu ngủ của đội ngũ y, bác sĩ, chiến sĩ lực lượng vũ trang nơi tuyến đầu “chống giặc” đã làm lay động hàng triệu trái tim.

Bước 3: Mở rộng

- Phê phán những người không có đức hy sinh, ích kỷ, vô cảm dửng dưng với đồng loại.
- Phê phán những người thiếu ý thức, coi thường sức khỏe, tung tin đồn giả, trục lợi cá nhân,...

Bước 4: Bài học

- *Nhận thức: là lối sống đẹp cần phát huy.
- *Hành động:
 - Tự phòng dịch bệnh cho mình và người thân.
 - Tham gia các phong trào thiện nguyện chống dịch.

3. Kết đoạn: Khẳng định, khái quát vấn đề cần nghị luận

Có thể viết đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ Chiến trường nào cũng biết bao gian khổ, trận chiến nào cũng có những mất mát hy sinh. Trong cuộc chiến phòng, chống dịch COVID-19 hơn một năm qua đã đọng lại trong em thật nhiều suy nghĩ về những hy sinh thầm lặng của các y, bác sĩ. **Thân đoạn** □ Vậy sự hi sinh thầm lặng là gì? **Giải thích** □ *Sự hi sinh thầm lặng* là biểu hiện cao cả nhất của tình thương, người biết hi sinh thầm

lặng sẽ nhận về mình những thiệt thòi, thậm chí hi sinh cả tính mạng đem đến hạnh phúc, tốt đẹp cho người khác. **Triển khai vấn đề** □ Các y, bác sĩ ấy phải đối mặt với nhiều rủi ro, nguy hiểm khi tiếp xúc với những người bệnh, cũng có thể bị nhiễm bệnh, phải chịu đựng nóng bức của thời tiết, cùng việc trang thiết bị còn thiếu thốn, phải tự cách li, sống xa gia đình, phải bỏ lại những dự định, công việc riêng tư... Nhưng trên hết họ vẫn kiên trì bám trụ trên trận địa chống dịch mà cả nước đang cùng nhau gắng sức chỉ mong mọi khó khăn bị đẩy lùi và chiến thắng dịch bệnh. **Dẫn chứng** □ Chúng ta dễ dàng bắt gặp những đôi mắt thâm quầng vì thiếu ngủ của đội ngũ y, bác sĩ, chiến sĩ lực lượng vũ trang nơi tuyến đầu “chống giặc” đã làm lay động hàng triệu trái tim. Họ còn được gọi là *“những anh hùng thầm lặng trên mặt trận không tiếng súng”*, những người mà chúng ta không thể chỉ dùng từ *“cảm ơn”* là đủ. **Mở mở rộng** □ Thế nhưng trong những ngày qua khi cả nước oằn mình chống dịch vẫn còn đâu đó những người không có đức hy sinh, ích kỷ, vô cảm đứng vững với đồng loại, thiếu ý thức, coi thường sức khỏe, tung tin đồn giả, trục lợi cá nhân,... Thiết nghĩ những hành động đó cần lên án gay gắt. **Bài học** □ Mỗi người hãy tự phòng dịch bệnh cho mình và người thân, tham gia các phong trào thiện nguyện chống dịch để lan tỏa những hành động đẹp đến cho tất cả mọi người. **Kết đoạn** □ Có thể nói những hy sinh thầm lặng của *các y, bác sĩ trên mặt trận chống dịch Co-vid 19* đã và đang thắp lên niềm tin về ngày chiến thắng dịch Covid-19 không còn xa phía trước.

ĐỀ SỐ 32.

Viết đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc T-P-H, trình bày suy nghĩ của em về lòng biết ơn.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: Lòng biết ơn

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Biết ơn là ghi nhớ công lao của những người đã giúp đỡ mình hay đơn giản hơn là đem lại cho mình cuộc sống bình yên, hạnh phúc.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Biểu hiện: Lòng biết ơn được biểu hiện ở cả trong suy nghĩ lẫn những hành động từ cụ thể đến lớn lao. Đó là suy nghĩ, thái độ trân trọng, kính mến, là hành động trả ơn, báo đáp công ơn của bản thân với những người có ơn với mình.

Ý nghĩa:

- Lòng biết ơn có ý nghĩa vô cùng thiêng liêng và là sợi dây để gắn bó tình cảm giữa người với người.
- Phát huy, kế thừa truyền thống tốt đẹp, giúp con người sống có tình nghĩa, biết yêu thương, san sẻ, gắn kết giữa con người với con người.
- Lòng biết ơn giúp con người hoàn thiện về nhân cách, hướng con người ta đến lối sống nghĩa tình, lành mạnh.
- Lòng biết ơn giúp gây dựng những mối quan hệ tốt đẹp.

Bước 3: Mở rộng

Tuy nhiên, trong cuộc sống hiện nay, có không ít người sống vô ơn bạc nghĩa, “ăn cháo đá bát”.....

Bước 4: Bài học

Ra sức học tập và rèn luyện để xứng đáng là con ngoan, trò giỏi bên cạnh đó cũng cần giữ gìn và phát huy lòng biết ơn.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề cần nghị luận

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □“Dù ai đi ngược về xuôi/Nhớ ngày Giỗ Tổ mùng mười tháng ba”. Câu ca dao đậm đà tình nghĩa trên đã đi vào lòng mỗi người dân Việt Nam từ thế hệ này sang thế hệ khác là một minh chứng cho lòng biết ơn trong cuộc sống này. **Thân đoạn** □Vậy, lòng biết ơn là gì? **Giải thích** □Biết ơn là ghi nhớ công lao của những người đã giúp đỡ mình hay đơn giản hơn là đem lại cho mình cuộc sống bình yên, hạnh phúc. **Triển khai vấn đề** □ **Biểu hiện** □Lòng biết ơn được biểu hiện ở cả trong suy nghĩ lẫn những hành động từ cụ thể đến lớn lao. Đó là suy nghĩ, thái độ trân trọng, kính mến, là hành động trả ơn, báo đáp công ơn của bản thân với những người có ơn với mình. **Ý nghĩa** □ Lòng biết ơn có ý nghĩa vô cùng thiêng

liêng và là sợi dây để gắn bó tình cảm giữa người với người. Nó phát huy, kế thừa truyền thống tốt đẹp, giúp con người sống có tình nghĩa, biết yêu thương, san sẻ, gắn kết giữa con người với con người. Không những thế lòng biết ơn còn giúp con người hoàn thiện về nhân cách, hướng con người ta đến lối sống nghĩa tình, lành mạnh. Mặc khác nó giúp gây dựng những mối quan hệ tốt đẹp. **Dẫn chứng** □ Thực tế chứng minh, đất nước Việt Nam đã thể hiện lòng biết ơn của mình bằng những ngày lễ mang tính chất kỉ niệm, tưởng nhớ, ví dụ như ngày 20/11 là ngày để tất cả thế hệ học sinh cả nước tri ân đối với công lao dạy dỗ của thầy cô giáo, ngày 27/7 là ngày ghi nhớ công lao của thương binh liệt sĩ – những người đã hi sinh máu xương, cuộc đời của mình để bảo vệ Tổ quốc, những ngày cúng giỗ trong gia đình,... **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên, trong cuộc sống hiện nay, có không ít người sống vô ơn bạc nghĩa, “*ăn cháo đá bát*”. Thái độ vô ơn ấy thật đáng phê phán. **Bài học** □ Là thế hệ tương lai của đất nước, bản thân em ra sức học tập và rèn luyện để xứng đáng là con ngoan, trò giỏi bên cạnh đó cũng cần giữ gìn và phát huy lòng biết ơn. **Kết đoạn** □ Tóm lại, xin mượn lời của Cicero để khẳng định một lần nữa: “*Lòng biết ơn không chỉ là đức tính vĩ đại nhất mà còn là khởi nguồn của mọi đức tính tốt đẹp khác*”.

ĐỀ SỐ 33.

Em hãy viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về *sức mạnh của sự tử tế*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Nêu vấn đề nghị luận: Người tử tế trong cuộc sống hiện nay.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Người tử tế là người sống lương thiện, không bao giờ nghĩ xấu về ai và làm hại ai, luôn giúp đỡ mọi người và chia sẻ với những người có hoàn cảnh khó khăn.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Biểu hiện của người sống tử tế:

- Luôn sẵn sàng mở lòng giúp đỡ những người xung quanh. Cho đi mà không yêu cầu đền đáp.
- Sống trung thực, không gian dối, vụ lợi.
- Sống đúng lương tâm, suy nghĩ, cảm xúc của bản thân.....

Ý nghĩa của lối sống tử tế:

- Sức mạnh của sự tử tế:
 - + Đem lại những điều tốt đẹp và hữu ích đến mọi người
 - + Gắn kết con người, phục hồi các giá trị đạo đức
 - + Thúc đẩy xã hội phát triển, văn minh và tiến bộ
- Luôn được mọi người kính trọng, nể phục.
- Bản thân có được sự thanh thản trong tâm hồn.

Dẫn chứng:

- Bác sĩ 9X Nguyễn Văn Hiếu tốt nghiệp bằng giỏi, có một công việc ổn định ở bệnh viện Thanh Nhàn (Hà Nội) song đã vượt 700km, bỏ phố lên rừng chữa bệnh cho đồng bào miền núi Điện Biên.
- Thầy giáo Huỳnh Hạnh Phúc trở về từ Đại học Harvard (Mỹ) và đóng góp cho Việt Nam với dự án phi lợi nhuận nhằm chung tay xây dựng nền giáo dục bình đẳng và hoàn thiện cho trẻ em Việt Nam mang tên “*Teach For Vietnam*” (giảng dạy vì Việt Nam).
- Mới đây nhất, câu chuyện về Anh Nguyễn Ngọc Mạnh – một lái xe tải 31 tuổi cứu cháu bé 3 tuổi rơi từ tầng 12 của chung cư đã khiến mỗi chúng ta đều xúc động. Hình ảnh đó không chỉ khiến mọi người cảm phục về lòng dũng cảm, gan dạ của anh, mà còn tiếp thêm cho mỗi chúng ta niềm tin về sức mạnh của tình yêu thương, sẽ chia hết mình trong cuộc sống.
- Những mạnh thường quân sẵn sàng bỏ tiền ra mua những chiếc xe cấp cứu không đồng...

Bước 3: Mở rộng

Phê phán những con người sống ích kỉ, giả dối, vô cảm mặc kệ những nỗi đau của đồng loại

Bước 4: Bài học

- * Nhận thức: là lối sống tốt
- * Hành động:
 - Lựa chọn cho mình một cách sống.

- Làm việc tử tế: làm tốt nhiệm vụ học tập, giúp bạn vượt khó trong học tập, chăm sóc và quan tâm đến người thân trong gia đình....và đặc biệt hãy luôn tử tế với chính mình.

3. Kết đoạn: Sự tử tế là nguồn cội cho những điều tốt đẹp, hãy trân trọng và phát huy nó.

3. Kết bài

Rút ra bài học nhận thức và hành động từ vấn đề: Hạt giống tử tế luôn có trong mỗi con người chúng ta, việc cần làm là hãy cố gắng tạo ra cơ hội để chúng nảy nở và đơm hoa kết trái, nhận lại hoa thơm quả ngọt cho chính mình và cho mọi người.

Có thể viết đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ Tử tế vừa là một phẩm đức cao quý vừa là một lối sống cần có trong xã hội. **Thân đoạn** □ Vậy tử tế là gì? **Giải thích** □ Người tử tế là người sống lương thiện, không bao giờ nghĩ xấu về ai và làm hại ai, luôn giúp đỡ mọi người và chia sẻ với những người có hoàn cảnh khó khăn. **Triển khai vấn đề** □ **Biểu hiện** □ Sự tử tế được biểu hiện bằng hành động giúp đỡ, sẻ chia, cứu mang những người gặp khó khăn, thiếu thốn, đó có thể là người thân, bạn bè hay thậm chí là cả những người xa lạ. Những việc làm đó hoàn toàn xuất phát từ lòng yêu thương, cảm thông, đùm bọc giữa người với người. **Ý nghĩa** □ Người sống tử tế sẽ luôn được mọi người kính trọng, nể phục. Bản thân người sống tử tế cũng sẽ có được sự thanh thản trong tâm hồn. **Dẫn chứng** □ Từ xưa đến nay, việc tử tế luôn được cả xã hội đề cao và nêu gương. Chương trình “*Việc tử tế*” được sản xuất và phát sóng trên kênh truyền hình VTV đã ghi lại hàng trăm, hàng nghìn việc làm tử tế trên khắp các mọi miền đất nước với mong muốn ca ngợi và lan tỏa sự tử tế đến toàn xã hội. Chẳng hạn như Bác sĩ 9X Nguyễn Văn Hiếu tốt nghiệp bằng giỏi, có một công việc ổn định ở bệnh viện Thanh Nhàn (Hà Nội) song đã vượt 700km, bỏ phố lên rừng chữa bệnh cho đồng bào miền núi Điện Biên hay thầy giáo Huỳnh Hạnh Phúc trở về từ Đại học Harvard (Mỹ) và đóng góp cho Việt Nam với dự án phi lợi nhuận nhằm chung tay xây dựng nền giáo dục bình đẳng và hoàn thiện cho trẻ em Việt Nam mang tên “*Teach For Vietnam*” (giảng dạy vì Việt Nam) hay những mạnh thường quân sẵn sàng bỏ tiền ra mua những chiếc xe cấp cứu không đồng... Tất cả là minh chứng cho sự tử tế. **Mở rộng** □ Thế nhưng, trong xã hội hiện nay sự tử tế

đã bị biến tướng đi khi một bộ phận người cố tình đi từ thiện nhằm đánh bóng tên tuổi cá nhân, khoe mẽ tài sản và coi thường người khác. Chính vì vậy, khi làm việc từ thiện, chúng ta cần xuất phát từ chính lòng yêu thương con người, từ sự chân thành, đồng cảm, có như vậy, việc từ thiện mới thật sự có ý nghĩa với chính bản thân mình và những người xung quanh. **Bài học** □ Là học sinh, hãy biết làm những việc từ thiện mỗi ngày, hãy chung tay góp sức xây dựng cuộc sống tốt đẹp hơn bằng những hành động từ thiện như: làm tốt nhiệm vụ học tập, giúp bạn vượt khó trong học tập, chăm sóc và quan tâm đến người thân trong gia đình...và đặc biệt hãy luôn từ thiện với chính mình để từ đó từng bước hoàn thiện nhân cách của bản thân. **Kết đoạn** □ Tóm lại, sự từ thiện là nguồn cội cho những điều tốt đẹp, hãy trân trọng và phát huy nó bởi “*Sống trong đời sống cần có một tấm lòng – để làm gì em biết không? Để gió cuốn đi, để gió cuốn đi*”.

ĐỀ SỐ 34.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **tình bạn**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Trong cuộc sống, bên cạnh những tình cảm ruột thịt, máu mủ thân thiết thì tình bạn cũng là một tình cảm thiêng liêng, đáng trân trọng.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Tình bạn: Là tình cảm đẹp đẽ, thiêng liêng giữa con người với con người. Nó là thứ tình cảm quan tâm, chia sẻ, lo lắng cho nhau.

Bước 2: Triển khai vấn đề

- Trong cuộc sống: trường học (đôi bạn cùng tiến, quý khuyến học vì bạn)
- Trong các tác phẩm văn học:

+ Những người lính cùng đồng cam cộng khổ trong Đồng chí (Chính Hữu) và BTVTĐXKK (Phạm Tiến Duật) Và sự lo lắng quan tâm của Phương Định (Những ngôi sao xa xôi)

+ Đôi bạn vong niên: Lí Bạch- Mạnh Hạo Nhiên; Nguyễn Khuyến- Dương Khuê; Bá Nha- Tử kì,...

Ý nghĩa

- Có thể chia sẻ, tâm sự, trút bỏ nỗi lòng
- Là nguồn động lực để ta vượt qua khó khăn, gian khổ trong cuộc sống.
- Giúp ta tiến bộ hơn
- Cuộc sống thêm ý nghĩa hơn.

Bước 3: Mở rộng

Lên án, phê phán những tình bạn chỉ lợi dụng, trục lợi, nói xấu nhau,...

Bước 4: Bài học

*Nhận thức: Là tình cảm đẹp và thiêng liêng của con người.

*Hành động:

- Biết tôn trọng, lắng nghe, thấu hiểu nhau
- Chơi một cách chân thành, thẳng thắn.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Trong cuộc sống, bên cạnh những tình cảm ruột thịt, máu mủ thân thiết thì tình bạn cũng là một tình cảm thiêng liêng, đáng trân trọng. **Thân đoạn** □ Vậy tình bạn là gì? **Giải thích** □ Tình bạn là tình cảm đẹp đẽ, thiêng liêng giữa con người với con người. Nó là thứ tình cảm quan tâm, chia sẻ, lo lắng cho nhau. **Triển khai vấn đề** □ Giữa dòng đời với biết bao bon chen, xô đẩy, có được một tình bạn chân thành là điều vô cùng may mắn. **Ý nghĩa** □ Tình bạn là nơi giúp ta chia sẻ, tâm sự, trút bỏ nỗi lòng. Đó là niềm vui, là chỗ dựa lớn lao đem đến cho ta sức mạnh vượt qua mọi khó khăn, gian khổ. Đồng thời, “*học thầy không tày học bạn*”, từ họ ta có thể nhìn ra thiếu sót của bản thân, mà phấn đấu, nỗ lực để hoàn thiện hơn. **Dẫn chứng** □ Tuy nhiên, không phải ai cũng tìm được cho riêng mình những người tri âm tri kỉ như Lưu Bình và Dương Lễ, Bá Nha và Tử Kỳ, Nguyễn

Khuyến và Dương Khuê... **Bàn luận, mở rộng** □ Một chút tham lam ích kỉ hay ghen ghét đố kỵ cũng có thể khiến người gọi là “*bạn*” kia lợi dụng hay phản bội hòng trục lợi từ ta. Thêm nữa, là bạn tốt không đồng nghĩa với việc bao che, đồng tình với những hành động sai trái của đối phương mà phải mạnh dạn thẳng thắn giúp bạn nhận ra sai lầm và quay lại với con đường đúng đắn. **Bài học** □ Vì vậy, tất cả chúng ta cần đối xử với những người bạn của mình bằng tất cả sự chân thành và không ngừng giúp đỡ nhau vươn lên trong cuộc sống. **Kết đoạn** □ Bởi đúng như Ralph Waldo Emerson từng nói: “*Cách duy nhất để có một người bạn là hãy làm một người bạn*”.

ĐỀ SỐ 35.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về “**thói vô trách nhiệm**”

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn

Giới thiệu và dẫn dắt vào vấn đề cần nghị luận: Thói vô trách nhiệm.

2. Thân đoạn

a. Giải thích

Vô trách nhiệm: là việc mỗi con người trốn tránh trước lỗi lầm, những hành động chưa đúng của mình, không có ý thức, trách nhiệm trước công việc của bản thân. Vô trách nhiệm là một tính xấu mà mỗi chúng ta cần phải bài trừ.

b. Triển khai vấn đề

* Biểu hiện của người vô trách nhiệm:

- Người vô trách nhiệm thường không quan tâm, mặc kệ những công việc mà bản thân mình được giao phó; không hoàn thành đúng hạn công việc hoặc chất lượng công việc không được tốt.
- Người vô trách nhiệm không dám nhìn nhận thực tế vào những lỗi lầm của mình.
- Người vô trách nhiệm còn là người không biết giữ lời hứa, từ đó vô tình khiến cho lời nói của mình trở nên mất giá trị, ảnh hưởng đến uy tín của bản thân.

* Tác hại:

- Tác hại của việc vô trách nhiệm là làm mất lòng tin ở mọi người vì không thực hiện đúng được những gì bản thân đã cam kết,
- Người vô trách nhiệm khó có thể thành công trong công việc và cuộc sống...

* Chứng minh

Học sinh tự lấy dẫn chứng để làm minh chứng cho người vô trách nhiệm trong bài làm văn của mình.

c. Bàn luận, mở rộng:

Bên cạnh đó trong xã hội có nhiều người sống có trách nhiệm với bản thân, luôn nỗ lực vươn lên, sẵn sàng chịu trách nhiệm trước hành vi, lỗi lầm của mình, biết suy nghĩ cho cục diện,... những người này xứng đáng là tấm gương sáng để chúng ta học tập và noi theo.

d. Bài học nhận thức và hành động

-Mỗi người phải có nhận thức rõ ràng về biểu hiện cũng như tác hại của thói vô trách nhiệm.

-Không ngừng đặt trách nhiệm của mình với cuộc sống lên hàng đầu.

3. Kết đoạn: Khái quát lại vấn đề nghị luận: thói vô trách nhiệm.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Sinh thời nhà văn Nam Cao từng nói “*Cầu thả trong bất kì nghề gì cũng là bất lương*”. Câu nói ấy cũng nhằm hướng tới bài học về thói vô trách nhiệm. Khi bạn không có trách nhiệm, bạn sẽ là một kẻ “*bất lương*”. **Thân đoạn** □ Vậy thế nào là vô trách nhiệm? **Giải thích** □ Vô trách nhiệm là vô tâm, cầu thả, không quan tâm đến đúng sai, phải trái. **Triển khai vấn đề** □ **Biểu hiện** □ Người vô trách nhiệm thường không quan tâm, mặc kệ những công việc mà bản thân mình được giao phó; không hoàn thành đúng hạn công việc hoặc chất lượng công việc không được tốt. Người vô trách nhiệm không dám nhìn nhận thực tế vào những lỗi lầm của mình. Người vô trách nhiệm còn là người không biết giữ lời hứa, từ đó vô tình khiến cho lời nói của mình trở nên mất giá trị, ảnh hưởng đến uy tín của bản thân. **Tác hại** □ Bởi thế, thói vô trách nhiệm để lại những hậu quả nghiêm trọng, làm mất lòng tin ở mọi người vì không thực hiện đúng được những gì bản thân đã cam kết và hơn thế nữa họ khó có thể thành công trong công việc và cuộc sống... **Dẫn chứng** □ Bạn thử nghĩ xem, nếu một bác sĩ vô trách nhiệm sẽ làm chết bệnh nhân, một giáo viên vô trách nhiệm sẽ làm hỏng cả một thế hệ, một ông vua vô trách nhiệm khiến quốc gia suy vong... **Bàn luận, mở rộng** □ May mắn thay trong cuộc sống vẫn còn có nhiều người sống với tinh thần trách nhiệm, luôn hoàn thành thật tốt công việc được giao. Lại có những người luôn cố gắng vươn lên, vượt qua hoàn cảnh khó khăn để hướng đến những điều tốt đẹp hơn,... những người này xứng đáng là tấm gương sáng để chúng ta học tập và noi theo. **Bài học** □ Mỗi chúng ta hãy bắt đầu có trách nhiệm với chính bản thân, sau đó là

gia đình và xã hội. Sống có trách nhiệm không khó nếu chúng ta bắt đầu từ những điều đơn giản nhất. **Kết đoạn** □ Tóm lại, cuộc sống của mỗi người do mỗi người tự lựa chọn và định hướng, hãy trở thành một người để người khác học tập noi theo.

ĐỀ SỐ 36.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về *lòng nhân ái*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Lòng nhân ái là một trong những truyền thống tốt đẹp của dân tộc ta từ xưa đến nay.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Lòng nhân ái là tình cảm thiêng liêng, sự tôn trọng, yêu thương, quan tâm chăm sóc lẫn nhau giữa con người với con người.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Biểu hiện :

- Trong đại dịch covid 19 : hàng nghìn suất ăn, chỗ ở miễn phí, cây ATM gạo,
- Phong trào thiện nguyện : Trái tim cho em, Tết vì người nghèo, Cặp lá yêu thương,...
- Trong gia đình-> ngoài xã hội

Lòng nhân ái có ý nghĩa vô cùng quan trọng trong cuộc sống.

- Lòng nhân ái là biểu hiện cao đẹp nhất của con người.=> là thước đo để đánh giá một con người.
- Khi ta giúp đỡ và yêu thương kẻ khác, ta không chỉ mang đến niềm vui cho họ mà là cho chính mình.

- Lòng nhân ái chính là móc xích kết nối giữa con người trong xã hội lại với nhau, tạo nên một cộng đồng vững mạnh, tốt đẹp và văn minh.

Bước 3: Mở rộng

- Phê phán những con người lựa chọn sống khép mình, tàn nhẫn, độc ác, lạnh lùng, vô cảm,..thấy người bị nạn mà không giúp... Vì lợi nhuận mà tàn phá môi trường, đầu độc con người vì thuốc giả, thực phẩm bẩn,..

Bước 4: Bài học

*Bản thân: Học cách yêu thương, lan tỏa yêu thương tới mọi người xung quanh

* Gia đình: Hãy nuôi dưỡng yêu thương ngay trong chính mỗi nhà.

* Nhà trường: Cần giáo dục, bồi đắp thêm về lòng nhân ái

* Xã hội: Cần lan tỏa, tôn vinh những hành động nhân ái đẹp để để mọi người học tập.

3. Kết đoạn

Tình cảm nhân ái thật ấm áp, bình dị, gần gũi và có ý nghĩa vô cùng lớn lao, cao đẹp trong cuộc đời mỗi người.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □Tục ngữ Việt Nam có câu “*Thương người như thể thương thân*”. Câu nói ấy là minh chứng cho lòng nhân ái của dân tộc Việt Nam. **Thân đoạn** □ Vậy, lòng nhân ái là gì? **Giải thích** □ Lòng nhân ái là là tình cảm thiêng liêng, sự tôn trọng, yêu thương, quan tâm chăm sóc lẫn nhau giữa con người với con người. **Triển khai và bàn luận vấn đề** □ **Ý nghĩa** □ Ý nghĩa của lòng nhân ái thật bao la. Lòng nhân ái giúp con người biết quan tâm, yêu thương, giúp đỡ những người xung quanh, biết rung động, biết đồng cảm sẻ chia trước những hoàn cảnh bất hạnh đáng thương. **Dẫn chứng** □ Khi miền Trung oằn mình trong lũ dữ, nhân dân cả nước quyên góp tiền của cùng miền Trung khắc phục hậu quả. Trong mùa dịch covid-19, nhiều cá nhân tập thể đã chia sẻ vật chất đến những người có hoàn cảnh khó khăn; chính phủ Việt Nam giang tay đón đồng bào từ vùng dịch trở về,

tạo điều kiện nơi ăn chốn ở cho công dân mình. Tất cả đều là minh chứng đẹp đẽ cho lòng nhân ái. **Ý nghĩa** □ Sống nhân ái, yêu thương còn tạo ra lực hấp dẫn kéo con người xích lại gần nhau, tạo thành khối thống nhất chống lại cái ác, sự ích kỷ, hận thù. Lòng nhân ái cũng là yếu tố cốt lõi để tạo nên một cuộc sống hạnh phúc, là nguồn năng lượng tạo ra xã hội văn minh, hiện đại. Người có lòng nhân ái sẽ được mọi người xung quanh yêu mến, quý trọng, biết ơn. **Mở rộng** □ Ngược lại sống ích kỷ chỉ lo nghĩ cho bản thân mình, đứng trước những khổ đau, bất hạnh của người khác chỉ khiến cho bản thân trở nên tầm thường nhỏ bé. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, hãy học cách yêu thương, lan tỏa yêu thương tới mọi người xung quanh, hãy nuôi dưỡng yêu thương ngay chính trong gia đình mình, hãy là một tấm gương nhân ái để xã hội ngày càng tốt đẹp hơn. **Kết đoạn** □ Và hãy sống như sinh thời Nhạc sĩ Trịnh Công Sơn từng nhắn nhủ " *Sống trong đời sống, cần có một tấm lòng. Để làm gì, em biết không? Để gió cuốn đi...* ",

ĐỀ SỐ 37.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **lý tưởng sống của thanh niên hiện nay**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận

Sự phát triển của thế giới đang diễn ra từng ngày, từng giờ đòi hỏi con người cũng cần có những thay đổi để thích ứng. Đứng trước những đòi hỏi đó, là một người thanh niên, học sinh Việt Nam trong thế hệ mới chúng ta cần phải có mục đích sống, lí tưởng sống cho bản thân.

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

- Lí tưởng sống là mục đích sống cao đẹp.
- Lí tưởng sống cao đẹp là lí tưởng sống vì mọi người.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

*** Biểu hiện:**

- + Những người sống, chiến đấu, hi sinh để bảo vệ TQ.
- + Những người cống hiến hết mình để xây dựng đất nước.
- Lí tưởng sống vô cùng quan trọng với mỗi con người.
- Vì sao con người cần có lí tưởng sống?
- + Có lí tưởng con người sẽ có hướng phấn đấu để vươn lên.
- + Lí tưởng sống giúp con người vượt qua được khó khăn, thử thách.
- + Lí tưởng sống cao đẹp là điều kiện để con người sống có ý nghĩa, giúp con người hoàn thiện vẻ đẹp tâm hồn.
- + Nếu không có lí tưởng sống con người sẽ sống không có mục đích, đạo đức suy thoái, ảnh hưởng đến bản thân, gia đình.
- Suy nghĩ về những tấm gương có lí tưởng sống cao đẹp=> Đáng trân trọng

Dẫn chứng: Đỗ Nhật Nam,....

Bước 3: Mở rộng

- Lí tưởng sống có vai trò vô cùng quan trọng với thanh niên nói riêng và con người nói chung.
- Phần lớn thanh niên hiện nay có lí tưởng sống cao đẹp, sống có ích.
- Tuy nhiên vẫn còn một bộ phận nhỏ thanh niên sống không lí tưởng, ích kỉ, lười biếng cần lên án.

Bước 4: Bài học

- Ra sức học tập và rèn luyện thật tốt.
- Có lí tưởng đúng đắn, có mục đích rõ ràng.

3. Kết đoạn

- Nêu suy nghĩ của em về lí tưởng sống cao đẹp đối với mỗi học sinh, thanh niên ngày nay.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Có bao giờ bạn tự hỏi mình sinh ra trên cuộc đời là vì điều gì? Bạn sống để làm gì? Việc xác định lí tưởng, mục đích sống cho bản thân sẽ là một kim chỉ nam hoàn chỉnh để chúng ta có thể đi đến được thành công. Chính vì thế, lí tưởng sống đối với một người thanh niên là vô cùng quan trọng. **Thân đoạn** □ Vậy lí tưởng sống là gì? **Giải thích** □ Lí tưởng sống là định hướng, là mục đích sống đúng đắn, lành mạnh và tích cực. **Triển khai vấn đề** □ **Biểu hiện** □ Biểu hiện của người sống có lí tưởng là những người cống hiến hết mình để xây dựng đất nước. **Ý nghĩa** □ Lí tưởng sống là điều vô cùng cần thiết đối với cuộc sống mỗi người. Nó là động lực thúc đẩy mỗi người mạnh mẽ, can đảm đối mặt mọi chông gai thử thách, đứng lên bước tiếp, chinh phục thành công. Lí tưởng sống như chiếc kim chỉ nam trong cuộc đời mỗi con người; định vị cho mọi hành động; là nhân tố không thể thiếu quyết định đến sự thành bại trong cuộc đời mỗi con người. **Dẫn chứng** □ Trong một bài phỏng vấn gần đây, Đỗ Nhật Nam từng chia sẻ: “*Em chưa bao giờ nghĩ mình là thần đồng nên không thấy áp lực gì. ... Em vẫn nghĩ là mọi người ưu ái cho những nỗ lực của bản thân em thôi ạ*” Lí tưởng sống của Nam đó là trau dồi thêm thật nhiều tri thức. Chúng ta cũng hẳn còn nhớ đến chiến thắng lịch sử của đội tuyển Việt Nam trên trường quốc tế vào năm 2018: huy chương bạc U23 Châu Á; huy chương vàng AFF Cup 2018 với những cái tên lẫy lừng được ghi danh như Duy Mạnh, Quang Hải, Đoàn Văn Hậu ... đã làm nên những chiến thắng mang tính lịch sử dân tộc, mang về tám huy chương vàng cho quốc gia... **Bàn luận, mở rộng** □ Trái ngược với hình ảnh đẹp đẽ đó là một bộ phận không ít các bạn trẻ có lối sống bạc nhược, không có lí tưởng sống rõ ràng, đúng đắn. Thật đáng phê phán. Tạo hóa ban cho mỗi người sự sống vì vậy mỗi chúng ta phải biết trân trọng sự sống ấy. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh khi còn ngồi trên ghế nhà trường phải ra sức học tập và rèn luyện thật tốt, phải có lí tưởng đúng đắn, có mục đích rõ ràng. **Kết đoạn** □ Tóm lại, hãy chọn cho bản thân một cuộc sống thật ý nghĩa bởi “*Tuổi trẻ không có lí tưởng giống như buổi sáng không có mặt trời.*”

ĐỀ SỐ 38.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **lòng hiếu thảo**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Lòng hiếu thảo

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích: Chọn 1 trong 2 cách giải thích

- Lòng hiếu thảo có nghĩa là kính trọng ông bà, cha mẹ và tổ tiên của mình, là yêu thương chăm sóc phụng dưỡng cha mẹ ông bà khi già yếu và trách nhiệm thờ phụng khi họ qua đời.

- Hiếu thảo là hành động đối xử tốt với ông bà, cha mẹ, hay với những người có công dưỡng dục mình.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Biểu hiện của lòng hiếu thảo

- Lòng hiếu thảo không chỉ được thể hiện qua thái độ, lời nói mà còn qua hành động cụ thể:

+ Cung kính và tôn trọng, vâng lời ông bà, cha mẹ

+ Hương khói cho cha mẹ khi họ qua đời....

- Hiếu thảo là một chuẩn mực đạo đức, thể hiện đạo lý uống nước nhớ nguồn, đền ơn đáp nghĩa.

- Hiếu thảo là thước đo để đánh giá đạo đức, nhân cách một con người.

Ý nghĩa của lòng hiếu thảo:

- Người có lòng hiếu thảo luôn được mọi người yêu mến và quý trọng.

- Lòng hiếu thảo gắn kết các thành viên trong gia đình với nhau, xóa bỏ sự đố kỵ, ích kỷ cá nhân và lối sống thờ ơ, vô cảm.

- Lòng hiếu thảo là cội nguồn của lòng biết ơn nhân dân, Tổ quốc. Có hiếu có tình cha mẹ thì mới có hiếu với đất nước.

Dẫn chứng:

Những câu chuyện về con người hiếu thảo như vua Thuấn dù bị cha đánh chửi, bị mẹ kế và em trai hãm hại nhưng vẫn luôn hiếu kính họ, vẫn luôn bảo vệ cha những lúc ông gặp nguy hiểm, nhường nhịn em trai mình; hay như Chử Đồng Tử lấy chiếc khố duy nhất táng cha; những cô cậu bé còn nhỏ tuổi nhưng đã vừa học vừa làm chăm sóc cha mẹ ông bà bị bệnh của mình...

Bước 3: Mở rộng

- Trong xã hội còn nhiều người sống bất hiếu, vô lễ, đánh đập đối xử tàn nhẫn, bỏ rơi cha mẹ già, khi cha mẹ sống đối xử thậm tệ, chết đi làm ma rất to, xây mộ, lăng, đốt vàng mã..
- Nhận thức lệch lạc, sai lầm: Trách móc cha mẹ không cho ta cuộc sống đầy đủ..

Bước 4: Bài học

* Nhận thức: Đây là hành động đẹp cần lan tỏa.

* Hành động:

- Kính trọng và yêu thương ông bà cha mẹ .
- Chăm sóc, phụng cha mẹ ông bà khi về già.
- Yêu thương anh em trong nhà cũng là thể hiện lòng hiếu thảo
- Phấn đấu học tập và rèn luyện đạo đức tốt để trở thành người có ích cho xã hội.

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề: Tấm lòng hiếu thảo thể hiện lối sống trọng tình trọng nghĩa, mãi mãi là một nét đẹp cao quý trong nền văn hóa Việt Nam.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ “Công cha như núi Thái Sơn/ Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra”. Lời bài ca dao trên đã nêu bật tầm quan trọng của chữ hiếu trong cuộc sống con người. **Thân đoạn** □ Vậy, lòng hiếu thảo là gì? **Giải thích** □ Lòng hiếu thảo có nghĩa là kính trọng ông bà, cha mẹ và tổ tiên của mình, là yêu thương chăm sóc phụng dưỡng cha mẹ ông bà khi già yếu và trách nhiệm thờ phụng khi họ qua đời. **Triển khai vấn đề** □ Hiếu thảo chính là giá trị cốt lõi của và là trung tâm trong hệ thống đạo đức của nho giáo. Nó không chỉ biểu hiện qua tình cảm mà còn biểu hiện trong những hành động cụ thể. **Biểu hiện** □ Biểu hiện của người có lòng hiếu thảo chính là biết cung kính ông bà cha mẹ, biết vâng lời và làm cho cha mẹ vui lòng. Khi cha mẹ khỏe mạnh thì ngoan ngoãn vâng lời, khi già yếu, ốm đau thì

hết lòng chăm sóc phụng dưỡng. Khi cha mẹ nhắm mắt xuôi tay thì thành tâm thờ cúng. Nhị thập tứ hiếu luôn là bài học giáo dục đạo đức ngàn đời còn mãi. **Vai trò, ý nghĩa** □ Người có lòng hiếu thảo luôn được mọi người yêu mến và quý trọng. Lòng hiếu thảo gắn kết các thành viên trong gia đình với nhau, xóa bỏ sự đố kỵ, ích kỷ cá nhân và lối sống thờ ơ, vô cảm. Nó còn là cội nguồn của lòng biết ơn nhân dân, Tổ quốc bởi có hiếu có tình với cha mẹ thì mới có hiếu với đất nước. **Dẫn chứng** □ Những câu chuyện về con người hiếu thảo như vua Thuần dù bị cha đánh chửi, bị mẹ kế và em trai hãm hại nhưng vẫn luôn hiếu kính họ, vẫn luôn bảo vệ cha những lúc ông gặp nguy hiểm, nhường nhịn em trai mình; hay như Chử Đồng Tử lấy chiếc khố duy nhất táng cha; những cô cậu bé còn nhỏ tuổi nhưng đã vừa học vừa làm chăm sóc cha mẹ ông bà bị bệnh của mình... Vô vàn những câu chuyện làm chúng ta cảm động đang xảy ra xung quanh ta hàng ngày. **Bàn luận, mở rộng** □ Ấy vậy nhưng vẫn có những con người sống thờ ơ, vô cảm, bội bạc, thậm chí là đánh đập người thân của một bộ phận người trong xã hội hiện nay. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh khi còn ngồi trên ghế nhà trường phải ra sức học tập và rèn luyện thật tốt và phải luôn luôn hiếu thảo với bậc sinh thành. **Kết đoạn** □ Bởi hiếu thảo không chỉ đơn giản là để ta sống cho trọn vẹn mà còn là hành trang cần thiết để ta bước vào đời.

ĐỀ SỐ 39.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **ý nghĩa của lời xin lỗi trong cuộc sống**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: **ý nghĩa của lời xin lỗi trong cuộc sống**.

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

Lời xin lỗi là một hình thức nhận lỗi của bạn trước một đối tượng nào đó.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Ý nghĩa

- Nó không chỉ thể hiện những cốt cách trong con người bạn mà nó còn dùng để người khác đánh giá bạn.
- Có lời nhận lỗi, bạn sẽ được mọi người tha thứ, rộng lượng bỏ qua.
- Lời xin lỗi cho bạn cơ hội để chuộc lại lỗi lầm của mình.
- Nếu lời xin lỗi của bạn đủ chân thành, bạn có thể chạm đến trái tim của mọi người.

Dẫn chứng

Hành động của cậu bé 8 tuổi ở Hải Phòng lỡ làm vỡ gương ô tô đã viết giấy gửi lời xin lỗi và số điện thoại ngõ ý đền bù cho chủ nhân chiếc ô tô để trước cổng trường mà báo chí đưa tin trong suốt thời gian qua khiến chúng ta phải suy ngẫm.

Bước 3: Mở rộng

Tuy nhiên, có những lời xin lỗi như mang tính chất bắt buộc, gượng ép, không cam tâm, tình nguyện. Nếu như vậy, thì lời xin lỗi cũng chỉ như gió thoảng mây bay, không mang lại ý nghĩa gì.

Bước 4: Bài học

- Hãy cúi đầu và nói lời xin lỗi với một thái độ chân thành, sửa sai.

3. Kết đoạn: Khái quát lại vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Có ai đó đã từng nói: “*Một lời xin lỗi vụng về vẫn tốt hơn sự im lặng*”. Trong cuộc sống, hẳn có những lần bạn mắc phải sai lầm. Những lúc như vậy, chúng ta sẽ phải nói lời xin lỗi. **Thân đoạn** □ Vậy thế nào là lời xin lỗi? **Giải thích** □ Đó là một hình thức nhận lỗi của bạn trước một đối tượng nào đó. **Triển khai vấn đề** □ Thực tế đã cho thấy, khi chúng ta làm hỏng một thứ gì đó không thuộc quyền sở hữu của mình hay phạm phải lỗi sai thì ta đều cúi đầu nhận lỗi. **Ý nghĩa** □ Thật vậy, lời xin lỗi đóng một vai trò hết sức quan trọng trong đời sống của chúng ta. Nó không chỉ thể hiện những cốt cách trong con người bạn mà nó còn dùng để người khác đánh giá bạn. Chưa dừng lại ở đó, có lời nhận lỗi, bạn sẽ được

mọi người tha thứ, rộng lượng bỏ qua. Hơn hết, họ còn cho bạn cơ hội để chuộc lại lỗi lầm của mình. Nếu lời xin lỗi của bạn đủ chân thành, bạn có thể chạm đến trái tim của mọi người. **Dẫn chứng** □ Hành động của cậu bé 8 tuổi ở Hải Phòng lỡ làm vỡ gương ô tô đã viết giấy gửi lời xin lỗi và số điện thoại ngõ ý đền bù cho chủ nhân chiếc ô tô để trước cổng trường mà báo chí đưa tin trong suốt thời gian qua khiến chúng ta phải suy ngẫm. **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên, có những lời xin lỗi như mang tính chất bắt buộc, gượng ép, không cam tâm, tình nguyện. Nếu như vậy, thì lời xin lỗi cũng chỉ như gió thoảng mây bay, không mang lại ý nghĩa gì. **Bài học** □ Qua đây, mỗi chúng ta khi sai phạm, hãy cúi đầu và nói lời xin lỗi với một thái độ chân thành, sửa sai. **Kết đoạn** □ Có như vậy, bạn mới được mọi người tha thứ và có cơ hội sửa lỗi lầm của mình. Bởi như ai đó đã nói “*Một lời xin lỗi vụng về vẫn tốt hơn sự im lặng*”.

ĐỀ SỐ 40.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **ý nghĩa của việc biết chấp nhận sai sót của người khác**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: ý nghĩa của việc biết chấp nhận sai sót của người khác.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Biết chấp nhận sai sót của người khác là sự đồng cảm bao dung, chấp nhận những sai sót, lỗi lầm của người khác và rộng lượng tha thứ cho những thiếu sót ấy.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Ý nghĩa của việc chấp nhận sai sót của người khác:

+ Trong cuộc sống, ai cũng có lúc phạm phải sai lầm nên việc bao dung, tha thứ và chấp nhận là điều cần thiết đối với con người.

- + Chấp nhận những thiếu sót của người khác sẽ khiến cho mối quan hệ giữa con người trở nên tốt đẹp hơn.
- + Biết bỏ qua sai sót cho người khác sẽ tạo điều kiện cho họ khắc phục, sửa chữa lỗi lầm.
- + Nếu không biết tha thứ, bỏ qua cho người khác và hẹp hòi, con người sẽ luôn sống trong sự hận thù, mối quan hệ giữa con người sẽ trở nên áp lực, căng thẳng.

Dẫn chứng:

Nhìn vào pháp luật Việt Nam, ta luôn thấy có sự khoan hồng với tội phạm khi họ biết bản thân đã sai và ra đầu thú. Trong cuộc sống, ai cũng có lúc phạm sai lầm nên việc chấp nhận bao dung, tha thứ cho những sai lầm đó là điều cần thiết đối với mỗi con người.

Bước 3: Mở rộng

Tuy nhiên, trong xã hội ngày nay vẫn có những người sống ích kỉ, nhỏ nhen, luôn soi mói người khác, không chấp nhận những sai lầm, thiếu sót của họ. Họ là những người mà chúng ta phải phê phán, tìm ra cách sửa chữa cho những người đó để cuộc sống mỗi người trở nên tốt đẹp hơn.

Bước 4: Bài học

*Nhận thức: chấp nhận sai sót với người khác là điều cần thiết đối với con người.

*Hành động:

- Chúng ta cần mở rộng lòng mình để sẵn sàng tha thứ, bỏ qua sai lầm của người khác.
- Giúp đỡ người khác nhận ra và khắc phục những sai lầm.
- Liên hệ bản thân.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Louise Hay từng nói: “*Tình yêu thương luôn là biện pháp để chữa lành mọi vết thương. Và con đường dẫn đến tình yêu thương là sự tha thứ. Tha thứ hòa tan oán ghét.*” Câu nói trên đã đưa cho chúng ta một ý nghĩa: biết chấp nhận sai sót của người khác là một trong những phẩm chất quý giá của con người.

Thân đoạn □ **Giải thích** □ Biết chấp nhận sai sót của người khác là sự đồng cảm, bao dung, chấp nhận những sai sót, lỗi lầm của người khác và rộng lượng tha thứ cho những lỗi lầm của họ.

Triển khai vấn đề □ Cuộc đời của mỗi người là hữu hạn mà bản thân mỗi chúng ta cũng không nhân vô thập toàn mà cách sống, thái độ sống lại do chính mình lựa chọn? Vậy tại sao không chọn sống một cuộc đời vui vẻ, đầy ý nghĩa, bao dung độ lượng chứ? Biết chấp nhận sai sót là khi ta chấp nhận những thiếu sót của người khác, không khó chịu khi người khác lỡ may sai sót, không vừa ý mình hay chưa làm tốt công việc.

Ý nghĩa □ Trong cuộc sống, ai cũng có lúc phạm phải sai lầm nên việc bao dung, tha thứ và chấp nhận là điều cần thiết đối với con người. Chấp nhận những sai sót của người khác sẽ khiến cho mối quan hệ giữa con người tốt đẹp hơn. Biết bỏ qua sai sót cho người khác sẽ tạo điều kiện cho họ khắc phục, sửa chữa lỗi lầm. William Arthur Ward đã có câu nói : “*Tình bạn tươi tốt bên suối nguồn tha thứ.*” Nếu không biết bao dung, tha thứ, bỏ qua những sai sót của người khác thì con người sẽ luôn sống trong sự hận thù, mối quan hệ giữa con người sẽ trở nên áp lực và căng thẳng.

Dẫn chứng □ Nhìn vào pháp luật Việt Nam, ta luôn thấy có sự khoan hồng với tội phạm khi họ biết bản thân đã sai và ra đầu thú. Trong cuộc sống, ai cũng có lúc phạm sai lầm nên việc chấp nhận bao dung, tha thứ cho những sai lầm đó là điều cần thiết đối với mỗi con người.

Mở rộng □ Tuy nhiên, trong xã hội ngày nay vẫn có những người sống ích kỷ, nhỏ nhen, luôn soi mói người khác, không chấp nhận những sai lầm, thiếu sót của họ. Họ là những người mà chúng ta phải phê phán, tìm ra cách sửa chữa cho những người đó để cuộc sống mỗi người trở nên tốt đẹp hơn. Biết tha thứ cho người khác không thể giúp ta thay đổi quá khứ nhưng có thể mở rộng tương lai.

Bài học □ Chúng ta cần mở rộng lòng mình để sẵn sàng tha thứ, bỏ qua sai lầm của người khác, giúp đỡ người khác nhận ra và khắc phục những sai lầm.

Kết đoạn □ Tóm lại, hãy biết chấp nhận sai sót của người khác để cuộc sống tốt đẹp hơn.

ĐỀ SỐ 41.

Viết đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc T-P-H, trình bày suy nghĩ của mình về *vai trò của khát vọng trong cuộc sống*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: **vai trò của khát vọng trong cuộc sống.**

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

- Khát vọng là những mong muốn lớn lao, tốt đẹp của mỗi con người, nó mang một sức thôi thúc mạnh mẽ mà khiến họ cần phải hành động để đạt được khát vọng của bản thân.
- Mỗi con người sẽ có những khát vọng riêng trong cuộc sống của mình. Khát vọng là động lực để con người phát triển và vươn tới thành công.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Vai trò của khát vọng với con người:

- Có khát vọng tức là con người có những ước mơ. Một người sống không thể thiếu ước mơ vì những ước mơ, khát vọng giúp con người nỗ lực và phấn đấu không ngừng.
- Có khát vọng, con người sẽ có sức mạnh để vượt qua những khó khăn, chông gai trong cuộc sống.
- Con người có khát vọng là con người sống có lí tưởng riêng và những người như vậy nhất định sẽ thành công.
- Khát vọng khác với tham vọng. Cần phải tỉnh táo để không biến những khát vọng của mình thành những tham vọng.

Dẫn chứng: Bác Hồ, Nicvujick,....

Bước 3: Mở rộng

Phê phán những người sống không có khát vọng, sống như những cỗ máy.

Bước 4: Bài học

* **Nhận thức:** Có khát vọng sống là tốt...

* **Hành động:** Liên hệ bản thân: Em đã phải là người sống có khát vọng chưa? Hãy chia sẻ về những khát vọng của mình?

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Để sống một cuộc đời có ý nghĩa, con người không thể thiếu đi những khát vọng chân chính. *"Những khát vọng chính là cơn gió đẩy con thuyền cuộc đời, tuy rằng nó vẫn thường gây nên cơn dông tố."* Câu nói trên của La Fontaine đã nói lên vai trò của khát vọng trong cuộc sống con người. **Thân đoạn** □ Để sống một cuộc đời có ý nghĩa, con người không thể thiếu đi những khát vọng chân chính. **Giải thích** □ Khát vọng là những mong muốn lớn lao, tốt đẹp của mỗi con người, nó mang một sức thôi thúc mạnh mẽ mà khiến họ cần phải hành động để đạt được khát vọng của bản thân. Mỗi con người sẽ có những khát vọng riêng trong cuộc sống của mình. **Vai trò** □ Khát vọng là động lực để con người phát triển và vươn tới thành công. Khi con người có khát vọng tức là con người có những ước mơ. Một người sống không thể thiếu ước mơ vì những ước mơ, khát vọng giúp con người nỗ lực và phấn đấu không ngừng. Có khát vọng, con người sẽ có sức mạnh để vượt qua những khó khăn, chông gai trong cuộc sống. Con người có khát vọng là con người sống có lí tưởng riêng và những người như vậy nhất định sẽ thành công. Tuy nhiên cũng cần phải tỉnh táo để hiểu khát vọng khác với tham vọng để không biến những khát vọng của mình thành những tham vọng của bản thân. Vì như thế sẽ dễ thất bại. **Dẫn chứng** □ Thử hỏi, vào 5/6/1911, nếu người thanh niên yêu nước Nguyễn Tất Thành không vì khát vọng giành lại độc lập cho dân tộc mà đặt chân lên con tàu Đô đốc Đờ Tác – tơ – ri, biết đến bao giờ chúng ta mới được sống trong hòa bình như ngày hôm nay? Và nếu không có những con người dám ước mơ, dám thực hiện như Chủ tịch Tập đoàn Vingroup, có lẽ thương hiệu ô tô Made in Vietnam 100% sẽ chẳng bao giờ trở thành hiện thực. .. **Bàn luận, mở rộng** □ Bên cạnh những người có khát vọng sống chân chính thì đâu đó trong cuộc sống hiện nay vẫn có nhiều người sống không có khát vọng, ước mơ, chỉ nghe theo sự sắp đặt của người khác, không có ý chí vươn lên, lại có những người quá ảo tưởng về khả năng của bản thân có thể làm nhiều thứ mà chủ quan, lơ

là, chậm chạp, không thực hiện khát vọng của mình,...Những người này đáng bị xã hội thẳng thắn phê phán. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh ngay từ bây giờ cần ra sức học tập và rèn luyện, nuôi dưỡng ước mơ, sống với những khát vọng đam mê chân chính và đặc biệt phải có niềm tin vào tương lai phía trước. **Kết đoạn** □ Tóm lại, ai cũng có trong mình khát vọng sống, hãy sống với khát vọng của riêng mình, nỗ lực hết mình cho khát vọng ấy. Bởi nếu cuộc đời này là bầu trời rộng lớn thì khát vọng chính là đôi cánh giúp ta có thể bay xa.

ĐỀ SỐ 42.

Stephen R.Covery Chia sẻ: Khi lắng nghe thấu hiểu, bạn không chỉ nghe bằng tai, mà quan trọng hơn, bạn còn nghe bằng mắt và con tim. Bạn lắng nghe để cảm nhận, để giải nghĩa, để hiểu được hành vi của người khác.

(Stephen R.Covery, *7 thói quen để thành đạt*, Vũ Tiến Phúc dịch, NXB Tổng hợp TP. Hồ Chí Minh, 2016, tr.353)

Từ ý kiến trên, em hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về **ý nghĩa của việc lắng nghe thấu hiểu đối với mỗi người trong cuộc sống.**

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: ý nghĩa của việc lắng nghe thấu hiểu đối với mỗi người trong cuộc sống.

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

Lắng nghe là thái độ im lặng khi người khác nói, là sự mở lòng để đón nhận âm thanh của cuộc sống vang động vào lòng.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- Lắng nghe và thấu hiểu chính là yếu tố quan trọng để đưa con người tới thành công.
- Lắng nghe trong giao tiếp thể hiện thái độ tôn trọng mình và tôn trọng người, gây được thiện cảm với người khác.
- Khi khiêm tốn lắng nghe, ta sẽ học hỏi được nhiều điều ở mọi người.

- Còn khi lắng nghe bản thân mình thì đó là cách để hoàn thiện nhân cách.
- Thường con người sẽ thích nói hơn là lắng nghe, bởi vậy nếu ta thay đổi một chút, lắng nghe người khác nhiều hơn ta sẽ hiểu người khác hơn, từ đó sẽ tạo nên những mối quan hệ tốt đẹp.
- Nếu bạn biết lắng nghe và chia sẻ với họ những điều trong cuộc sống thì bạn bè sẽ càng thêm yêu quý, tôn trọng bạn và mối quan hệ đó cũng sẽ ngày càng tốt đẹp hơn.

Dẫn chứng:

Chương trình “*Cha mẹ thay đổi*” được phát sóng trên VTV7 đem đến cho người đọc những cảm xúc, những bài học khác nhau khi nuôi dạy con cái. Từ việc lắng nghe những tâm tư, chia sẻ của con cái, cha mẹ sẽ thay đổi để đem đến tình yêu thương cho con để gia đình ngày càng gắn kết khăng khít.

Bước 3: Mở rộng

Phê phán những người thích thể hiện bản thân, cố chấp, không biết lắng nghe và thấu hiểu những người xung quanh.

Bước 4: Bài học

Cần học cách lắng nghe nhiều hơn: trở thành một chỗ dựa chia sẻ tâm tình khi bạn bè gặp chuyện buồn; điềm tĩnh, cầu thị trong tranh luận, biết lắng nghe và tôn trọng những ý kiến trái chiều, tránh xúc phạm người khác chỉ vì sự hiếu thắng của bản thân.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ *Bạn có biết chìa khóa để mở cánh cửa tâm hồn mỗi người, để mở cánh cửa hạnh phúc trong gia đình, để mở cánh cửa thành công trong xã hội là gì không? Đó là lắng nghe và thấu hiểu. Vì vậy, Stephen R. Covey chia sẻ: “Khi lắng nghe thấu hiểu, bạn không chỉ nghe bằng tai, mà quan trọng hơn, bạn còn nghe bằng mắt và con tim. Bạn lắng nghe để cảm nhận, để giải nghĩa, để hiểu được hành vi của người khác.”.* **Thân đoạn** □ *Vậy, lắng nghe và thấu hiểu là gì?*

Giải thích □ Lắng nghe là thái độ im lặng khi người khác nói, là sự mở lòng để đón nhận âm thanh của cuộc sống vang động vào lòng. **Triển khai và bàn luận vấn đề** □ Lắng nghe và thấu hiểu chính là yếu tố quan trọng để đưa con người tới thành công. **Ý nghĩa** □ Lắng nghe trong giao tiếp thể hiện thái độ tôn trọng mình và tôn trọng người, gây được thiện cảm với người khác. Khi khiếm tốn lắng nghe, ta sẽ học hỏi được nhiều điều ở mọi người. Còn khi lắng nghe bản thân mình thì đó là cách để hoàn thiện nhân cách. Thường con người sẽ thích nói hơn là lắng nghe, bởi vậy nếu ta thay đổi một chút, lắng nghe người khác nhiều hơn ta sẽ hiểu người khác hơn, từ đó sẽ tạo nên những mối quan hệ tốt đẹp. Hãy thử tưởng tượng nếu khi đi cùng bạn bè, bạn chỉ nói mà không lắng nghe người khác thì sẽ như nào? Mối quan hệ bạn bè rạn nứt? Tình cảm bạn bè ngày càng xa cách? Nếu bạn biết lắng nghe và chia sẻ với họ những điều trong cuộc sống thì bạn bè sẽ càng thêm yêu quý, tôn trọng bạn và mối quan hệ đó cũng sẽ ngày càng tốt đẹp hơn. **Dẫn chứng** □ Chương trình “*Cha mẹ thay đổi*” được phát sóng trên VTV7 đem đến cho người đọc những cảm xúc, những bài học khác nhau khi nuôi dạy con cái. Từ việc lắng những tâm tư, chia sẻ của con cái, cha mẹ sẽ thay đổi để đem đến tình yêu thương cho con để gia đình ngày càng gắn kết khăng khít. Biết lắng nghe để hiểu đời, hiểu người hơn cũng là để nhìn lại chính mình và hoàn thiện nhân cách của bản thân. **Ý nghĩa** □ Lắng nghe chính là một phẩm chất góp phần hoàn thiện bản thân và kéo con người lại gần nhau hơn. **Bàn luận, mở rộng** □ Người ta nói “*nói là bạc, im lặng là vàng, lắng nghe là kim cương*.”, câu nói đó đã nhấn mạnh sự quan trọng của việc lắng nghe nhưng trong xã hội ngày nay vẫn có những người thích thể hiện bản thân, cố chấp, không biết lắng nghe và thấu hiểu những người xung quanh. Đó là những người chúng ta cần phải phê phán và lên án. **Bài học** □ Là học sinh, chúng ta cần học cách lắng nghe nhiều hơn: trở thành một chỗ dựa chia sẻ tâm tình khi bạn bè gặp chuyện buồn; điềm tĩnh, cầu thị trong tranh luận, biết lắng nghe và tôn trọng những ý kiến trái chiều, tránh xúc phạm người khác chỉ vì sự hiếu thắng của bản thân. **Kết đoạn** □ Có như vậy, thiên đường sẽ ở ngay trên mặt đất này, cho bạn và cho tôi.

ĐỀ SỐ 43.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **vai trò của tính tự lập**

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Vai trò của tính tự lập

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Tính tự lập là sự tự ý thức của con người khi làm một việc gì đó mà không cần sự nhắc nhở, đôn đốc hay dựa dẫm và người khác.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Vai trò của tính tự lập

- Người có tính tự lập luôn luôn là người đạt nhiều thành công trong cuộc sống.
- Tính tự lập giúp chúng ta có động lực để làm việc.
- Có tự lập, chúng ta mới biết được ngoài kia có biết bao sóng gió, thử thách.
- Nếu không có tự lập, bạn sẽ chẳng bao giờ làm được việc gì thậm chí hình thành thói ỷ lại, dựa dẫm vào người khác

Dẫn chứng

Jack Ma, nhờ có tính tự lập mà ông đã trở thành tỉ phú.....

Bước 3: Mở rộng

Hiện nay, có rất nhiều các bậc phụ huynh rất nuông chiều con, không cho con sống tự lập để rồi gây ra nhiều hậu quả đáng tiếc. Tuy nhiên, không phải lúc nào chúng ta cũng tự lập.

Bước 4: Bài học

Chăm chỉ học tập tốt, biết tự mình hoàn thành tốt mọi công việc được giao, tự chịu trách nhiệm về công việc mình làm, luôn năng động và sáng tạo trong học tập và trong cuộc sống, không bao giờ chán nản hay lùi bước trước khó khăn trở ngại.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Tính tự lập có một vai trò vô cùng quan trọng trong cuộc sống của mỗi con người. **Thân đoạn** □ Vậy tính tự lập là gì? **Giải thích** □ Tính tự lập là sự tự ý thức của con người khi làm một việc gì đó mà không cần sự nhắc nhở, đôn đốc hay dựa dẫm và người khác. **Triển khai và bàn luận** □ **Ý nghĩa** □ Người có tính tự lập luôn luôn là người đạt nhiều thành công trong cuộc sống. Tính tự lập giúp chúng ta có động lực để làm việc. Có tự lập, chúng ta mới biết được ngoài kia có biết bao sóng gió, thử thách. Nếu không có tự lập, bạn sẽ chẳng bao giờ làm được việc gì thậm chí hình thành thói ỷ lại, dựa dẫm vào người khác. **Dẫn chứng** □ Thực tế cho chúng ta thấy có rất nhiều người có tính tự lập. Như Jack Ma, nhờ có tính tự lập mà ông đã trở thành tỉ phú. Thử hỏi xem nếu không có tính tự lập thì chúng ta sẽ làm được gì? Sẽ đạt được thành công, sẽ bước trên con đường trải đầy hoa hay không? **Bàn luận, mở rộng** □ Hiện nay, có rất nhiều các bậc phụ huynh rất nuông chiều con, không cho con sống tự lập để rồi gây ra nhiều hậu quả đáng tiếc. Tuy nhiên, không phải lúc nào chúng ta cũng tự lập. Đôi lúc chúng ta vẫn phải hỏi ý kiến của người lớn, những người thân trong gia đình để có hướng đi tốt nhất cho chính bản thân mình. **Bài học** □ Là học sinh, muốn có tính tự lập, trước hết phải chăm chỉ học tập tốt, biết tự mình hoàn thành tốt mọi công việc được giao, tự chịu trách nhiệm về công việc mình làm, luôn năng động và sáng tạo trong học tập và trong cuộc sống, không bao giờ chán nản hay lùi bước trước khó khăn trở ngại. Có làm được như vậy, học sinh sẽ sớm hình thành được bản lĩnh tự lập, mai này trở thành người hữu ích, đem sức mình xây dựng quê hương, đất nước. **Kết đoạn** □ Tóm lại, tự lập là một đức tính rất tốt, rất quý báu cho những ai muốn thành công trong cuộc đời đầy bon chen xô bồ này.

ĐỀ SỐ 44.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **giá trị của tình yêu thương**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Giá trị của tình yêu thương.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

- Yêu thương con người là sự quan tâm, giúp đỡ của chúng ta đối với những người xung quanh
- Là làm những điều tốt đẹp cho người khác và nhất là những người gặp khó khăn hoạn nạn.
- Là thể hiện tính cảm yêu thương và quý mến người khác.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Biểu hiện

Tình yêu thương được thể hiện thông qua hành động lời nói, cử chỉ, thái độ ứng xử của bản thân đối với mọi người xung quanh. Tình cảm cao đẹp ấy không chỉ bó hẹp trong phạm vi gia đình mà còn được mở rộng đối với những người xa lạ trong xã hội.

Ý nghĩa

Tình yêu thương có vai trò rất quan trọng đối với cuộc sống mỗi người.

- Sưởi ấm tâm hồn những con người cô đơn, đau khổ, bất hạnh, truyền cho họ sức mạnh, nghị lực để vượt lên hoàn cảnh.
- Tạo sức mạnh cảm hoá kì diệu đối với những người “lầm đường lạc lối”; mang lại niềm hạnh phúc, niềm tin và cơ hội để có cuộc sống tốt đẹp hơn;
- Là cơ sở xây dựng một xã hội tốt đẹp, có văn hóa.

Dẫn chứng: Trong lũ lụt, trong cuộc sống đời thường,...

Bước 3: Mở rộng

Tình yêu thương quan trọng như vậy nhưng xã hội hiện nay vẫn có người không biết yêu thương, cảm thông với mọi người, vô cảm, dửng dưng trước nỗi đau chung của đồng loại; những kẻ ích kỉ, chỉ biết lo cho cuộc sống của bản thân mình mà không quan tâm đến bất cứ ai.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: Tình yêu thương có vai trò quan trọng trong cuộc sống của mỗi người.
- Hành động: Mỗi người chúng ta phải biết yêu thương lẫn nhau, yêu thương đồng loại.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề: Tình yêu thương có vai trò quan trọng trong cuộc sống con người, là lẽ sống của mỗi người.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ *Tôi nhớ có một câu nói: “Con người vốn sinh ra không phải để tan biến đi như một hạt cát, mà là để lưu dấu trên mặt đất và sống mãi trong trái tim người khác.”* Tình yêu thương là nét đẹp mộc mạc, bình dị giữa người với người- nó lan tỏa và khiến thế giới này trở nên đẹp hơn. **Thân đoạn** □ Vậy, yêu thương con người là gì? **Giải thích** □ Yêu thương là quan tâm, chăm sóc, mang đến những điều tốt đẹp nhất cho người khác, khiến họ được vui vẻ hạnh phúc. **Triển khai vấn đề** □ Tình yêu thương là thứ tình cảm thiêng liêng xuất phát từ trái tim. **Biểu hiện** □ Nó luôn hiện diện trong cuộc sống của mỗi con người bất cứ khi nào và bất cứ nơi đâu. Tình yêu thương được thể hiện thông qua hành động lời nói, cử chỉ, thái độ ứng xử của bản thân đối với mọi người xung quanh. Tình cảm cao đẹp ấy không chỉ bó hẹp trong phạm vi gia đình mà còn được mở rộng đối với những người xa lạ trong xã hội. Đó là rung động xúc cảm, đồng cảm trước mọi việc đang diễn ra xung quanh mình. **Dẫn chứng** □ Nhìn thấy một cụ già qua đường, ta thấy xót thương, lo lắng. Từ suy nghĩ ấy, ta hành động cụ thể bằng việc dắt cụ qua đường. Hay đơn giản khi xem bộ phim, ta cũng có thể bật khóc khi đồng cảm với nhân vật trong đó. Có thể thấy tất cả những điều ấy là điển hình của tình yêu thương. **Ý nghĩa** □ Tình yêu thương có vai trò rất quan trọng đối với cuộc sống mỗi người. Nó sưởi ấm tâm hồn những con người cô đơn, đau khổ, bất hạnh, truyền cho họ sức mạnh, nghị lực để vượt lên hoàn cảnh. Nó tạo sức mạnh cảm hoá kì diệu đối với những người “lầm đường lạc lối”; mang lại niềm hạnh phúc, niềm tin và cơ hội để có cuộc sống tốt đẹp hơn; là cơ sở xây dựng một xã hội tốt đẹp, có văn hóa. **Bàn luận, mở rộng** □ Tình yêu thương quan trọng như vậy nhưng xã hội hiện nay vẫn có người không biết yêu thương, cảm thông với mọi người, vô cảm, đứng đưng trước nỗi đau chung của đồng loại; những kẻ ích kỉ, chỉ biết lo cho cuộc sống của bản thân mình mà không quan tâm đến bất cứ ai. **Bài học** □ Mỗi người chúng ta

phải biết yêu thương lẫn nhau, yêu thương đồng loại. **Kết đoạn** □ Tóm lại hãy là người giống như câu nói “*Cảm ơn đời mỗi sớm mai thức dậy. Ta có thêm ngày mới để yêu thương.*”

ĐỀ SỐ 45.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **con đường để đạt được ước mơ.**

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: con đường để đạt được ước mơ.

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

- Ước mơ là ước mong, khát vọng, là những gì tốt đẹp mà ta luôn hướng tới. Mỗi người sẽ có những ước mơ khác nhau.
- Con đường đạt được ước mơ chính là cách thức để ta biến ước mơ thành hiện thực.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- Tại sao con người cần có ước mơ?
- + Ước mơ chính là động lực thúc đẩy ta hành động.
- + Người có ước mơ là người sống có lí tưởng riêng và nhất định sẽ thành công với những sự lựa chọn của mình.
- Con đường thực hiện ước mơ:
- + Không ngừng nâng cao năng lực của bản thân, trau dồi tri thức và kĩ năng.
- + Không chùn bước trước khó khăn, sẵn sàng vượt qua mọi trở ngại.
- + Con đường thực hiện ước mơ phải bắt đầu từ ngày hôm nay, từ những bước nhỏ nhất.

+ Điều quan trọng nhất trong quá trình đi đến ước mơ đôi khi không phải là đích đến mà là hành trình.

Bước 3: Mở rộng

Phê phán những kẻ bất chấp tất cả để đạt được ước muốn của mình.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: Ước mơ là những gì tốt đẹp mà ta luôn hướng tới.
- Hành động: Liên hệ bản thân: Em có ước mơ gì? Em đã lựa chọn con đường nào để thực hiện những ước mơ đó?

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Nhà văn Trung Quốc – Lỗ Tấn đã từng viết: “*Ước mơ không phải là cái gì sẵn có cũng không phải cái gì không thể có. Ước mơ giống như một con đường tiềm ẩn để con người khai phá và vượt qua*”. Trong cuộc sống, hẳn mỗi người trong chúng ta đều có những ước mơ nhưng để đạt được ước mơ con người phải nỗ lực không ngừng. **Thân đoạn** □ Vậy ước mơ là gì? Và con đường để đạt được ước mơ là như thế nào? **Giải thích** □ Ước mơ là ước mong, khát vọng, là những gì tốt đẹp mà ta luôn hướng tới còn con đường đạt được ước mơ chính là cách thức để ta biến ước mơ thành hiện thực. **Triển khai vấn đề** □ Vậy tại sao con người cần có ước mơ? Vì ước mơ chính là động lực thúc đẩy ta hành động. Người có ước mơ là người sống có lí tưởng riêng và nhất định sẽ thành công với những sự lựa chọn của mình. Cuộc đời thật có quá nhiều ước mơ, có những ước mơ đã trở thành sự thật và cả những ước mơ mãi mãi chỉ là mơ ước mà thôi. Nhưng chúng ta hãy cảm nhận những ước mơ trong chính con người mình và học cách để nuôi dưỡng nó. Trước hết, phải tìm cho mình một hoài bão, đam mê và tự đặt câu hỏi cho mình có dám đánh đổi tất cả để hoàn thành được ước nguyện đó hay không, Con đường biến ước mơ thành hiện thực đều phải trải qua ba giai đoạn: Điều đầu tiên và quan trọng nhất là phải nuôi trong mình một ước mơ, lẽ sống để có động lực phấn đấu và vươn lên. Tiếp đó, ta luôn có những kế hoạch và dự định để từng bước cụ thể hoá, hiện thực hóa ước mơ. Muốn làm được điều đó mỗi chúng ta cần tự trang bị cho mình kiến thức và nền tảng giáo dục vững chắc. Cuối cùng, phải

biết kiên trì, nhẫn nại và nỗ lực hết mình. Không thành công nào mà chưa từng trải qua thất bại, những bài học từ sai lầm đã qua sẽ tôi luyện cho ý chí thêm mạnh mẽ và vững vàng. **Bàn luận, mở rộng** □ Trong xã hội ngày nay bên cạnh những bạn trẻ sống có ước mơ có lý tưởng rất đáng trân trọng, thì vẫn còn đâu đó những bạn trẻ sống không có ước mơ, sống buông bỏ đời mình theo số phận tới đâu thì tới, thật đáng buồn. **Bài học** □ Là một học sinh ngồi trên ghế nhà trường chúng ta cần phải có ước mơ cho riêng mình. Để đạt được ước mơ chúng ta cần ra sức rèn luyện học tập, tu dưỡng đạo đức để chuẩn bị những tư trang cần thiết cho con đường đi tới ước mơ của mình. **Kết đoạn** □ Tóm lại, "Hãy tin vào mình và những gì mình làm, bạn sẽ đạt được điều bạn muốn. Hãy theo đuổi những ước mơ của bạn đến cùng, bạn sẽ biến nó thành hiện thực".

ĐỀ SỐ 46.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **sự cần thiết phải trân trọng cuộc sống mỗi ngày.**

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Sự cần thiết phải trân trọng cuộc sống mỗi ngày.

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

- Trân trọng cuộc sống mỗi ngày là thái độ quý trọng, nâng niu, tận dụng mọi khoảnh khắc của hiện tại, không bỏ phí dù chỉ một giây phút nhỏ bé.
- Trân trọng cuộc sống mỗi ngày nghĩa là mỗi con người sống trọn vẹn, làm việc và tận hưởng những giá trị của cuộc sống, bỏ qua mọi rối ren, ưu phiền, luôn hướng đến những điều tốt đẹp.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Sự cần thiết phải trân trọng cuộc sống mỗi ngày:

- Mỗi ngày là một phần tạo nên dòng chảy dài của cuộc sống. Trân trọng cuộc sống mỗi ngày giúp ta hiểu được ý nghĩa của từng điều nhỏ bé để tạo nền tảng vững chắc cho tương lai.

- Trân trọng cuộc sống mỗi ngày giúp con người sống trọn vẹn trong từng khoảnh khắc, sống có ý nghĩa.
- Trân trọng cuộc sống mỗi ngày là thái độ sống tích cực, chỉ những người biết trân trọng từng khoảnh khắc, tận dụng nó mới có thể tạo nên thành công.

Dẫn chứng

-Đại dịch Covid 19-> trân trọng cuộc sống từng ngày,...

Bước 3: Mở rộng

- Phê phán những người không biết trân trọng cuộc sống mỗi ngày.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: Trân trọng cuộc sống mỗi ngày là thái độ quý.
- Hành động: Phải biết trân trọng cuộc sống mỗi ngày.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Mỗi con người chúng ta chỉ được sống một lần, chính vì vậy hãy biết trân trọng cuộc sống hằng ngày để không sống hoài, sống phí. **Thân đoạn** □ Vậy trân trọng cuộc sống mỗi ngày là gì? **Giải thích** □ Trân trọng cuộc sống mỗi ngày nghĩa là mỗi con người sống trọn vẹn, làm việc và tận hưởng những giá trị của cuộc sống, bỏ qua mọi rối ren, ưu phiền, luôn hướng đến những điều tốt đẹp. **Triển khai vấn đề** □ Mỗi con người có một đam mê, một cách trân trọng cuộc sống khác nhau, có người hướng đến những điều lớn lao, có người khao khát bình dị, nhưng dù thế nào đi nữa, nếu biết trân trọng cuộc sống của mình thì bằng cách này hay cách khác, chúng ta đều sẽ hạnh phúc. **Ý nghĩa** □ Chúng ta phải trân trọng cuộc sống mỗi ngày. Vì mỗi ngày là một phần tạo nên dòng chảy dài của cuộc sống. Trân trọng cuộc sống mỗi ngày giúp ta hiểu được ý nghĩa của từng điều nhỏ bé để tạo nên tảng vững chắc cho tương lai. Trân trọng cuộc sống mỗi ngày giúp con người sống trọn vẹn trong từng khoảnh khắc, sống có ý nghĩa. Trân trọng cuộc sống mỗi ngày giúp con người lạc quan hơn, hoàn thành tốt mọi mục tiêu mà nó còn giúp cho chúng ta lan tỏa được tình yêu thương, thông điệp tốt đẹp ra xã hội. Trân trọng cuộc sống mỗi ngày là thái độ sống tích cực để tạo nên thành công. **Dẫn chứng** □ Hiện nay, khi đại dịch Covid-19 đang diễn biến vô cùng phức tạp, có lẽ nhiều người mới bắt đầu cảm thấy cuộc sống này thật đáng trân trọng khi con số tử vong ngày càng cao. Không những thế nó càng làm cho nền kinh tế điêu đứng, nhiều trẻ em không được đến trường,... Mọi hoạt động buộc dừng lại hoặc

hạn chế khiến con người luôn sống trong cảm giác sợ hãi,... **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên, trong xã hội vẫn còn có những người sống với tinh thần bi quan, mất niềm tin vào cuộc sống, chán ghét cuộc sống này. Lại có những người sống buồn thả, mặc kệ sự trôi chảy của thời gian, không có mục tiêu, lí tưởng sống,... **Bài học** □ Là học sinh, bản thân cố gắng học tập và rèn luyện, trân trọng cuộc sống hiện tại, nghĩ về quá khứ và tương lai một cách hợp lý. **Kết đoạn** □ Tóm lại, chúng ta hãy sống một cuộc đời trọn vẹn để khi nhìn lại thấy bản thân mình đã sống thật có ích và không có điều gì phải hối tiếc.

ĐỀ SỐ 47.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **vai trò của trung thực.**

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Vai trò của trung thực

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Trung thực nghĩa là ngay thẳng, thật thà, nói đúng sự thật, không làm sai lệch sự thật, dám nhận lỗi khi mình mắc khuyết điểm.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Vai trò của trung thực

- Sự trung thực là điều kiện đủ để có được thành công, là yếu tố quan trọng đưa con người đến thành công.
- Sự trung thực sẽ giúp tạo được niềm tin, lòng tin với mọi người, từ đó giữ cho các mối quan hệ được bền vững, lâu dài. Điều này vô cùng quan trọng, giúp công việc thuận lợi, các mối quan hệ xã hội trở nên hài hòa.
- Sống trung thực sẽ đem đến sự thanh thản trong tâm hồn, giúp con người luôn vui vẻ, thoải mái. Điều này lại đem đến sự tỉnh táo, sáng suốt khi đưa ra những lựa chọn, những quyết định quan trọng trong cuộc sống, trong công việc, góp phần tạo nên thành công.

Dẫn chứng

- Trong trường học, không có hiện tượng quay bài, chép bài hoặc xem bài của bạn,

- Trong kinh doanh không được sản xuất những loại hàng kém chất lượng hay kinh doanh những mặt hàng bất hợp pháp, làm nguy hại đến người tiêu dùng,...

Bước 3: Mở rộng

Phê phán những người không trung thực

Bước 4: Bài học

- Lối sống tốt cần phát huy.
- Cần trung thực trong công việc cũng như trong cuộc sống.

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □William Sh. Peare từng nói: “*Không di sản nào quý giá bằng lòng trung thực*”. **Thân đoạn** □Vậy trung thực là gì? **Giải thích** □Trung thực nghĩa là ngay thẳng, thật thà, nói đúng sự thật, không làm sai lệch sự thật, dám nhận lỗi khi mình mắc khuyết điểm. **Triển khai vấn đề** □ **Vai trò** □Đức tính trung thực có vai trò vô cùng quan trọng trong đời sống. Sự trung thực là điều kiện đủ để có được thành công, là yếu tố quan trọng đưa con người đến thành công. Sự trung thực sẽ giúp tạo được niềm tin, lòng tin với mọi người, từ đó giữ cho các mối quan hệ được bền vững, lâu dài. Điều này vô cùng quan trọng, giúp công việc thuận lợi, các mối quan hệ xã hội trở nên hài hòa. Người sống trung thực sẽ đem đến sự thanh thản trong tâm hồn, giúp ta luôn vui vẻ, thoải mái. Điều này lại đem đến sự tỉnh táo, sáng suốt khi đưa ra những lựa chọn, những quyết định quan trọng trong cuộc sống, trong công việc, góp phần tạo nên thành công. **Dẫn chứng** □ Trong trường học, đức tính trung thực biểu hiện như không có hiện tượng quay bài, chép bài hoặc xem bài của bạn, khi một bạn làm vỡ bình hoa, cô giáo hỏi thì ta phải mạnh dạn nhận lỗi mình là người đã gây ra. Trong kinh doanh không được sản xuất những loại hàng kém chất lượng hay kinh doanh những mặt hàng bất hợp pháp, làm nguy hại đến người tiêu dùng,... Đó chính là trung thực. **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên trong xã hội hiện nay thiếu gì những người sống gian dối, sẵn sàng chối bỏ sự thật vì lợi ích cá nhân, lại có người nói dối hòng trục lợi về cho bản thân. Bên cạnh đó, cũng có những người sống trong dối trá, ảo tưởng về những gì bản

thân mình có,... những người này đáng bị xã hội lên án, chỉ trích. **Bài học** □ Bản thân là học sinh, em sẽ cố gắng tu dưỡng, rèn luyện đạo đức; chăm lo học tập trau dồi kiến thức để nâng cao tri thức và có cách ứng xử phù hợp trong cuộc sống. **Kết đoạn** □ Tóm lại, trung thực là một đức tính tốt, cao quý rất đáng để cho chúng ta noi theo.

ĐỀ SỐ 48.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **thái độ sống tích cực**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: suy nghĩ về thái độ sống tích cực.

2. Thân đoạn:

Bước 1. Giải thích thái độ sống tích cực là gì?

Thái độ sống tích cực: Thái độ chủ động trước cuộc sống, được biểu hiện thông qua cách nhìn, cách nghĩ, cách hành động.

Bước 2. Triển khai vấn đề

a. Biểu hiện của thái độ sống tích cực

- Có cái nhìn đúng đắn về cuộc sống, về mối liên hệ giữa cá nhân với cuộc đời, về trách nhiệm của bản thân với gia đình và xã hội.

- Luôn chủ động trước cuộc sống:

- Thái độ sống tích cực là phẩm chất đáng quý của con người, là lối sống đẹp.

b. Ý nghĩa

- Người có thái độ sống tích cực cơ hội thành công trong cuộc sống sẽ cao.

- Thái độ sống tích cực của cá nhân góp phần thúc đẩy xã hội phát triển, tiến bộ.

Dẫn chứng: Những bệnh nhân ung thư, thái độ sống tích cực sẽ giúp họ chiến thắng bệnh tật hoặc kéo dài sự sống,....

Bước 3. Bàn luận, mở rộng: Phê phán những người không có thái độ sống tích cực.

Bước 4. Bài học nhận thức và hành động:

- Nhận thức sâu sắc về ý nghĩa to lớn của thái độ sống tích cực nhất là trong xu thế hội nhập của đất nước.
- Tích cực phấn đấu rèn luyện trong học tập, trong cuộc sống, bồi dưỡng lòng tự tin, ý thức tự chủ.

3. Kết đoạn

Khẳng định lại vấn đề nghị luận: Thái độ sống tích cực chính là tài sản có giá trị nhất mà mỗi người cần có.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Bàn về vai trò của thái độ sống, Mac Anderson đã nhận định: “*Thái độ tích cực là bí quyết nhỏ để làm nên sự khác biệt lớn*”. Câu nói ấy đã khẳng định vai trò của thái độ sống tích cực đồng thời khuyên con người cần có thái độ sống tích cực để sống chủ động, thành công hơn trong cuộc sống. **Thân đoạn** □ Vậy thái độ sống tích cực là gì? **Giải thích** □ Thái độ sống tích cực là thái độ chủ động trước cuộc sống, được biểu hiện thông qua cách nhìn, cách nghĩ, cách hành động. **Triển khai vấn đề** □ **Ý nghĩa** □ Người có thái độ sống tích cực sẽ có cái nhìn đúng đắn về cuộc sống, về mối liên hệ giữa cá nhân với cuộc đời, về trách nhiệm của bản thân với gia đình và xã hội và luôn chủ động trước cuộc sống. Người có thái độ sống tích cực sẽ có cơ hội thành công trong cuộc sống và góp phần thúc đẩy sự phát triển của xã hội. Bởi trong cuộc sống, con người không tránh khỏi những lúc vấp ngã, chán nản, thái độ sống tích cực sẽ giúp người đó đứng lên và tiếp tục chiến đấu, chinh phục con đường mà mình đã lựa chọn. **Dẫn chứng** □ Đó là những người bệnh nhân bị ung thư nhưng có tinh thần lạc quan, thái độ sống tích cực đã vượt qua và khỏi bệnh mà không hoàn toàn dựa vào y học. **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên, trong cuộc sống, vẫn còn có nhiều người bi quan, khi đứng trước khó khăn thử thách không dám đương đầu hoặc luôn chán nản mà gục ngã; lại có nhiều người vì quá lạc quan mà trở nên vô tâm;... những người này nên bị chỉ trích, phê phán. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, thái độ sống tích cực là không ngừng học tập và rèn luyện, tích cực tham gia các hoạt động thiện nguyện, học tập thái độ sống đẹp từ mọi người xung quanh để hoàn thiện bản thân hơn. **Kết đoạn** □ Tóm lại, chúng ta hãy sống với thái độ tích cực nhất có thể, để làm nên nhiều hơn những điều tích cực khác bởi giữa dòng đời ngổn ngang này, thái độ sống tích cực là chiếc phao yên bình nhất mà ta có được.

ĐỀ SỐ 49.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **vai trò của ý chí, nghị lực.**

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận: Vai trò của ý chí, nghị lực

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

Ý chí là khả năng tự xác định mục đích cho hành động và hướng hoạt động của mình, khắc phục mọi khó khăn nhằm đạt mục đích đó còn nghị lực là sức mạnh tinh thần tạo cho con người sự kiên quyết trong hành động, không lùi bước trước những khó khăn.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Biểu hiện

Biểu hiện của người có ý chí, nghị lực trong cuộc sống là không bỏ cuộc khi gặp khó khăn, thử thách, sẵn sàng đương đầu với nó, luôn bình tĩnh tìm ra cách giải quyết, không chủ quan, nóng vội, dăm nghĩ, dăm làm vì những mục tiêu bản thân đã đề ra.

Ý nghĩa

- Ý chí nghị lực giúp ta thêm niềm tin tưởng vào những lựa chọn của bản thân.
- Ý chí chính là một trong những yếu tố quan trọng nhất quyết định đến thành công của con người, người có ý chí sẽ có kế hoạch làm việc, người có kế hoạch làm việc sẽ sớm có được thành công.
- Ý chí giúp con người suy nghĩ đúng đắn và tích cực hơn, từ đó giúp chúng ta sống đúng theo những chuẩn mực đạo đức của xã hội.

Dẫn chứng

Trong thực tế, ta có thể bắt gặp không ít con người như vậy như Anh Nguyễn Ngọc Ký thiếu đi đôi tay nhưng không ngừng nỗ lực để trở thành một người thầy đáng kính; Nick Vujicic sinh ra với tứ chi khiếm khuyết nhưng chưa một lần chịu thua số phận; và không ai xa lạ chính là Bác Hồ kính yêu của chúng ta nếu không có ý chí, nghị lực liệu rằng Người có tìm ra con đường cứu nước cho dân tộc Việt Nam...

Bước 3: Mở rộng

Bên cạnh những người có ý chí, nghị lực xã hội hiện nay lại không thiếu những người dễ dàng bỏ cuộc, nản chí trước những khó khăn trong cuộc sống. Những người như vậy sẽ tự hủy hoại tương lai của chính mình và không bao giờ chạm đến đích thành công của cuộc sống. Thế hệ trẻ hôm nay cần phê phán lối sống này

Bước 4: Bài học

Bản thân em là học sinh ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường cần rèn luyện cho mình nghị lực sống kiên cường, luôn có ý chí mạnh mẽ để vượt qua mọi khó khăn, không ngừng rèn đức luyện tài vì ngày mai lập nghiệp.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề nghị luận.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Muốn vượt qua gian nan thử thách trên đường đời, con người không thể thiếu đi ý chí và nghị lực. **Thân đoạn** □ Vậy ý chí và nghị lực là gì? **Giải thích** □ Ý chí là khả năng tự xác định mục đích cho hành động và hướng hoạt động của mình, khắc phục mọi khó khăn nhằm đạt mục đích đó còn nghị lực là sức mạnh tinh thần tạo cho con người sự kiên quyết trong hành động, không lùi bước trước những khó khăn. **Triển khai vấn đề** □ **Biểu hiện** □ Biểu hiện của người có ý chí, nghị lực trong cuộc sống là không bỏ cuộc khi gặp khó khăn, thử thách, sẵn sàng đương đầu với nó, luôn bình tĩnh tìm ra cách giải quyết, không chủ quan, nóng vội, dám nghĩ, dám làm vì những mục tiêu bản thân đã đề ra. **Ý nghĩa** □ Ý chí nghị lực giúp ta thêm niềm tin tưởng vào những lựa chọn của bản thân. Ý chí chính là một trong những yếu tố quan trọng nhất quyết định đến thành công của con người, người có ý chí sẽ có kế hoạch làm việc, người có kế hoạch làm việc sẽ sớm có được thành công. Ý chí giúp con người suy nghĩ đúng đắn và tích cực hơn, từ đó

giúp chúng ta sống đúng theo những chuẩn mực đạo đức của xã hội. **Dẫn chứng** □ Trong thực tế, ta có thể bắt gặp không ít con người như vậy như Anh Nguyễn Ngọc Ký thiếu đi đôi tay nhưng không ngừng nỗ lực để trở thành một người thầy đáng kính; Nick Vujicic sinh ra với tứ chi khiếm khuyết nhưng chưa một lần chịu thua số phận; và không ai xa lạ chính là Bác Hồ kính yêu của chúng ta nếu không có ý chí, nghị lực liệu rằng Người có tìm ra con đường cứu nước cho dân tộc Việt Nam... Tất cả họ chính là những tấm gương sáng, đem đến cho ta bài học quý báu về ý chí, nghị lực và sự quyết tâm. **Bàn luận, mở rộng** □ Bên cạnh những người có ý chí, nghị lực xã hội hiện nay lại không thiếu những người dễ dàng bỏ cuộc, nản chí trước những khó khăn trong cuộc sống. Những người như vậy sẽ tự hủy hoại tương lai của chính mình và không bao giờ chạm đến đích thành công của cuộc sống. Thế hệ trẻ hôm nay cần phê phán lối sống này. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường cần rèn luyện cho mình nghị lực sống kiên cường, luôn có ý chí mạnh mẽ để vượt qua mọi khó khăn, không ngừng rèn đức luyện tài vì ngày mai lập nghiệp. **Kết đoạn** □ Tóm lại, ý chí nghị lực là thước đo phẩm giá của con người, là bệ phóng đưa con người đến đích thành công.

ĐỀ SỐ 50.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **lòng tự trọng**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

Lòng tự trọng là coi trọng danh dự, phẩm chất, nhân cách của bản thân và những người xung quanh ta.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Biểu hiện

- Trong học tập và rèn luyện, người có lòng tự trọng là người nỗ lực cố gắng tìm tòi, học hỏi để bổ sung và hoàn thiện kiến thức, hơn nữa còn đặt ra cho mình mục

tiêu phần đầu và lập kế hoạch để đạt được mục tiêu đó, dù khó khăn cũng không được nản chí.

- Tự trọng là biết giữ gìn phẩm giá, nhân cách, dám bênh vực lẽ phải dù ảnh hưởng quyền lợi bản thân.

Ý nghĩa của lòng tự trọng:

- Lòng tự trọng khiến cho bản thân người đó tốt đẹp hơn.
- Người có lòng tự trọng sẽ là người có nhận thức và hành động đúng đắn, sống theo chiều hướng tích cực, góp phần giúp ích cho cuộc sống, cho xã hội và cho người khác.

Dẫn chứng

Thực tế người học sinh khi đi thi không quay cóp, gian lận, luôn làm bài tập đầy đủ, vâng lời thầy cô là minh chứng cho lòng tự trọng.

Bước 3: Mở rộng

Tuy nhiên trong xã hội hiện nay tồn tại không ít học sinh đánh mất lòng tự trọng, làm những việc trái với đạo đức, với lương tâm. Rất nhiều học sinh bây giờ xúc phạm thầy cô giáo, không coi thầy cô ra gì, bỏ ngoài tai những lời giảng, lời khuyên chân thành.

Bước 4: Bài học

Bản thân em là học sinh khi còn ngồi trên ghế nhà trường cần bồi đắp cho mình cách sống tự trọng từ những việc làm nhỏ nhất.

3. Kết đoạn

Khẳng định vấn đề nghị luận

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Giá trị của con người không phải là được thể hiện ở ngoại hình, hay không chỉ đơn giản là trình độ học vấn, địa vị trong xã hội mà nó được thể hiện rõ nhất bằng lòng tự trọng của con người. **Thân đoạn** □ Vậy lòng tự trọng là gì? **Giải thích** □ Hiểu một cách đơn giản lòng tự trọng là coi trọng danh dự, phẩm chất, nhân cách của bản thân và những người xung quanh ta. **Triển khai vấn đề** □

Người có lòng "tự trọng" là người luôn biết bản thân mình là ai, mình sinh ra trên cuộc đời này để làm gì? **Biểu hiện** □ Trong học tập và rèn luyện, người có lòng tự trọng là người nỗ lực cố gắng tìm tòi, học hỏi để bổ sung và hoàn thiện kiến thức, hơn nữa còn đặt ra cho mình mục tiêu phấn đấu và lập kế hoạch để đạt được mục tiêu đó, dù khó khăn cũng không được nản chí. Tự trọng là biết giữ gìn phẩm giá, nhân cách, dám bênh vực lẽ phải dù ảnh hưởng quyền lợi bản thân. **Ý nghĩa** □ Lòng tự trọng khiến cho bản thân người đó tốt đẹp hơn. Người có lòng tự trọng sẽ là người có nhận thức và hành động đúng đắn, sống theo chiều hướng tích cực, góp phần giúp ích cho cuộc sống, cho xã hội và cho người khác. **Dẫn chứng** □ Thực tế người học sinh khi đi thi không quay cóp, gian lận, luôn làm bài tập đầy đủ, vâng lời thầy cô là minh chứng cho lòng tự trọng. **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên trong xã hội hiện nay tồn tại không ít học sinh đánh mất lòng tự trọng, làm những việc trái với đạo đức, với lương tâm. Rất nhiều học sinh bây giờ xúc phạm thầy cô giáo, không coi thầy cô ra gì, bỏ ngoài tai những lời giảng, lời khuyên chân thành. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh khi còn ngồi trên ghế nhà trường cần bồi đắp cho mình cách sống tự trọng từ những việc làm nhỏ nhất. **Kết đoạn** □ Tóm lại, lòng tự trọng là thứ cơ bản và cần thiết đối với mỗi con người bởi có lòng tự trọng, bạn mới có được sự tôn trọng của người khác đối với bản thân mình.

ĐỀ SỐ 51.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **lòng đố kị**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: tác hại của đố kị

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

- Đố kị là một đức tính xấu của con người. Những người có lòng đố kị thường tỏ ra khó chịu khi thấy người khác được hơn mình.
- Đố kị là sự ghen ghét so đo với những gì mà người khác có.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Biểu hiện

- Những người có lòng đố kỵ thường tính toán thua thiệt với người khác.
- Người có lòng đố kỵ lại tỏ ra khó chịu, phủ nhận những thành tựu, tài năng của người khác bằng những lời nói, suy nghĩ hay những hành động tiêu cực.

Nguyên nhân:

- + Xuất phát từ sự thiếu tự tin, mặc cảm, tự ti nhưng lại luôn tự cao tự đại.
- + Xuất phát từ những người luôn bất mãn với cuộc sống của bản thân và ghen tị với người khác.

Hậu quả

- Đối với cá nhân, nó làm thui chột những tình cảm tốt đẹp, nhiều mối quan hệ thiêng liêng, làm cho con người trở nên nhạt nhẽo, tầm thường, thậm chí độc ác, ích kỉ.
- Đối với xã hội, nó kìm hãm tài năng, cản trở phát triển hay kéo lùi sự phát triển của lịch sử.

Dẫn chứng

- Trong truyện cổ tích “Sọ Dừa”, hai cô chị vì ghen ghét, đố kỵ mà hãm hại chính em gái ruột của mình khi cô em út khi lấy được Sọ Dừa. Nhưng rồi chính họ lại phải gánh chịu hậu quả.
- Hay như sự việc, một loạt những “anh hùng bàn phím” đã ra sức đề chỉ trích, bôi nhọ ca sĩ TT khi cô có được sự tin cậy của đông đảo người dân để đóng góp vào quỹ từ thiện của mình vào năm ngoái cho đồng bào miền Trung.

Bước 3: Mở rộng

Ca ngợi những con người có tấm lòng cao thượng.

Bước 4: Bài học

- * Nhận thức: Là đức tính xấu cần loại bỏ
- * Hành động:
 - Con người cần phải có lòng cao thượng, rộng rãi, biết vui với thành công của người khác.

- Hãy cạnh tranh lành mạnh. Hãy cố gắng nỗ lực và coi đó là động lực vươn lên. Có như thế, mỗi người mới có thể tự hoàn thiện chính mình, xã hội mới hòa bình, yên ổn.

3. Kết đoạn

- Khẳng định lại những tác hại của tính đố kỵ với cuộc sống con người
- *“Đừng để con rắn ghen tị luôn vào trong tim. Đó là một con rắn độc, nó gặm mòn khối óc và làm đôi bại trái tim”.*

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Trong bức thư của Tổng thống Mỹ Abraham Lincoln gửi thầy hiệu trưởng ngôi trường nơi con trai ông theo học, ông đã viết *“Xin hãy dạy cháu tránh xa sự đố kỵ”*. Dù bức thư đã được viết hơn 200 năm trước nhưng dường như lời nhắn gửi của ông vẫn còn vẹn nguyên giá trị. **Thân đoạn** □ Vậy đố kỵ là gì? **Giải thích** □ Đố kỵ là sự ghen ghét so đo với những gì mà người khác có. **Biểu hiện** □ Những người có lòng đố kỵ thường tính toán thua thiệt với người khác. Đứng trước tài năng hay những thành tựu của người khác thay vì ngưỡng mộ hay công nhận thì người có lòng đố kỵ lại tỏ ra khó chịu, phủ nhận những thành tựu, tài năng ấy bằng những lời nói, suy nghĩ hay những hành động tiêu cực. **Dẫn chứng** □ Đã biết bao câu chuyện về sự đố kỵ. Trong truyện cổ tích “Sọ Dừa”, hai cô chị vì ghen ghét, đố kỵ mà hãm hại chính em gái ruột của mình khi cô em út khi lấy được Sọ Dừa. Nhưng rồi chính họ lại phải gánh chịu hậu quả. Hay như sự việc, một loạt những “anh hùng bàn phím” đã ra sức để chỉ trích, bôi nhọ ca sĩ TT khi cô có được sự tin cậy của đông đảo người dân để đóng góp vào quỹ từ thiện của mình vào năm ngoái cho đồng bào miền Trung. **Hậu quả** □ Đố kỵ gây ra vô vàn những hậu quả. Đối với cá nhân, nó làm thui chột những tình cảm tốt đẹp, nhiều mối quan hệ thiêng liêng, làm cho con người trở nên nhạt nhẽo, tầm thường, thậm chí độc ác, ích kỉ. Đối với xã hội, nó kìm hãm tài năng, cản trở phát triển hay kéo lùi sự phát triển của lịch sử. **Bài học** □ Là một học sinh, tôi luôn ý thức được phải tránh xa lòng đố kỵ nhất là khi sống trong một tập thể lớp học mà mỗi bạn đều có những cá tính riêng, tài năng riêng. Chính vì vậy, tôi luôn cố gắng phát huy tốt nhất những thế mạnh của mình để có thể đạt được những kết quả tốt như mình mong muốn. **Kết đoạn** □ Tóm lại thay vì ghen ghét, hãy coi thành công của người khác là tấm gương để chúng ta học tập, noi theo, phấn đấu. Cuộc sống sẽ rạng rỡ, tươi đẹp hơn nếu không còn sự hiện hữu của lòng đố kỵ.

ĐỀ SỐ 52.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **ý nghĩa của sự bền bỉ trong học tập.**

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận: ý nghĩa của sự bền bỉ trong học tập.

2. Thân đoạn: Triển khai vấn đề

Bước 1: Giải thích

Sự bền bỉ được hiểu là sự kiên trì, nhẫn nại, không bị khuất phục trước khó khăn, dù thế nào vẫn cố gắng vượt qua thử thách.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Ý nghĩa của sự bền bỉ

- Giúp con người rèn luyện ý chí, nghị lực từ đó không dễ dàng bị vấp ngã.
- Làm cho con người trở nên bản lĩnh hơn, không sợ hãi hay lùi bước trước những khó khăn có thể xảy đến trong cuộc sống.
- Trang bị cho con người những phẩm chất đẹp, là chìa khóa dẫn đến sự thành công trong nhiều lĩnh vực.
- Người có lòng kiên trì tích góp được cho mình nhiều kinh nghiệm quý giá và sự dẻo dai.
- Người không có lòng kiên trì thường chán nản, bỏ dở mọi việc giữa chừng, khó thành công trong mọi việc.

Dẫn chứng

- Thầy Nguyễn Ngọc Kí tuy bị liệt cả hai tay nhưng với lòng quyết tâm cao, thầy đã kiên trì rèn luyện viết được bằng đôi chân.
- Một người bạn có đam mê văn chương, nhưng gia đình lại phản đối và buộc bạn phải lựa chọn con đường đi khác. Bạn vẫn kiên trì với ước mơ đó, theo đuổi nó và bây giờ bạn là một nhà văn trẻ có tên tuổi...

Bước 3: Mở rộng

Bên cạnh những những người có sự bền bỉ kiên trì trong học tập thì vẫn còn đâu đó những bạn thiếu kiên nhẫn, nghèo ý chí, chỉ biết hưởng thụ mà không biết bỏ sức lực của mình ra.

Bước 4: Bài học

- Bản thân em là học sinh đang bắt đầu vào đời, việc học tập và rèn luyện đòi hỏi ta phải nỗ lực không ngừng mới đạt được kết quả.
- Phải cố gắng hạn chế những phút sao nhãng của bản thân để mỗi ngày qua đi không lãng phí đồng thời phải luôn rèn luyện, trau dồi đạo đức đặc biệt là đức tính kiên trì nếu muốn thành công trong mọi việc.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề nghị luận

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Để làm nên một thành công nào đó, chúng ta cần có nhiều phẩm chất tốt đẹp. Một trong số đó chính là bền bỉ, nhẫn nại. Nó có tác dụng vô cùng lớn lao trong cuộc sống của con người. **Thân đoạn** □ **Giải thích** □ Sự bền bỉ được hiểu là sự kiên trì, nhẫn nại, không bị khuất phục trước khó khăn, dù thế nào vẫn cố gắng vượt qua thử thách. **Triển khai vấn đề** □ Khi con người bền bỉ, nhẫn nại, con người sẽ có thời gian để chiêm nghiệm và nhìn lại việc mình đã làm. Chỉ khi có được điều đó, ta mới biết mình cần làm gì, biết trân trọng giá trị do sự nỗ lực mình tạo nên. **Ý nghĩa** □ Sự bền bỉ giúp con người rèn luyện ý chí, nghị lực từ đó không dễ dàng bị vấp ngã. Nó làm cho con người trở nên bản lĩnh hơn, không sợ hãi hay lùi bước trước những khó khăn có thể xảy đến trong cuộc sống. Sự bền bỉ trang bị cho con người những phẩm chất đẹp. là chìa khóa dẫn đến sự thành công trong nhiều lĩnh vực. Người có sự bền bỉ tích góp được cho mình nhiều kinh nghiệm quý giá và sự dẻo dai. Người không có sự kiên trì, bền bỉ thường chán nản, bỏ dở mọi việc giữa chừng, khó thành công trong công việc. **Dẫn chứng** □ Thực tế đã chứng minh, thầy Nguyễn Ngọc Kí tuy bị liệt cả hai tay nhưng với lòng quyết tâm cao, thầy đã kiên trì, bền bỉ rèn luyện viết được bằng đôi chân. Một người bạn có đam mê văn chương, nhưng gia đình lại phản đối và buộc bạn phải lựa chọn con đường đi khác. Bạn vẫn kiên trì với ước mơ đó, theo đuổi nó và bây giờ bạn là một nhà văn trẻ có tên tuổi... **Mở rộng** □ Bên cạnh những người có sự bền bỉ kiên trì trong học tập thì vẫn còn đâu đó những bạn thiếu kiên nhẫn, nghèo ý chí, chỉ biết hưởng thụ mà không biết bỏ sức lực của mình ra. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh đang bắt đầu vào đời, việc học tập và rèn luyện đòi hỏi ta phải nỗ lực không ngừng mới đạt được kết quả. Phải cố gắng hạn chế những phút sao nhãng của bản thân để mỗi ngày qua đi không lãng phí đồng thời phải luôn rèn luyện, trau dồi đạo đức đặc biệt là đức tính kiên trì nếu muốn thành công trong mọi việc. **Kết**

đoạn □ Có thể nói nếu như trong cuộc sống ta không kiên trì, nhẫn nại thì khó mà dẫn đến thành công trong mọi việc được. Vì thế cả bạn và tôi đều phải kiên trì, bền bỉ, bạn nhé!

ĐỀ SỐ 53.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **đức hi sinh**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Đức hi sinh trong cuộc sống

2. Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

Đức hi sinh chính là sự nhường nhịn, chấp nhận phần thiệt thòi hơn về mình có thể là vật chất, tinh thần hoặc thậm chí là cả mạng sống để người khác có được cuộc sống và những điều tốt đẹp hơn.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Biểu hiện:

- Trong chiến tranh:

+ Rất nhiều anh hùng, chiến sĩ đã hi sinh vì Tổ quốc, mang lại cuộc sống hòa bình, ấm no cho nhân dân.

+ Họ không ngại gian khổ mà hăng hái tham gia chiến đấu.

+ Các dẫn chứng tiêu biểu: Chủ tịch Hồ Chí Minh dành cả cuộc đời mình cho sự nghiệp giải phóng dân tộc, chăm lo cho cuộc sống của nhân dân; người anh hùng Phan Đình Giót lấy thân mình lấp lỗ châu mai trong chiến dịch Điện Biên Phủ; Bế Văn Đàn lấy vai làm giá súng, Tô Vĩnh Diện dùng thân chèn pháo,...

- Trong đời sống hàng ngày:

+ Cha mẹ lao động vất vả, hi sinh vì các con để các con có một cuộc sống đầy đủ, tốt đẹp.

+ Những con người hi sinh bản thân để cứu bạn bè hoặc người khác khi họ gặp nạn: anh Trần Hữu Hiệp trong vụ chìm tàu ở vùng biển Cần Giờ, em Nguyễn Văn Nam đã hi sinh cứu 5 em nhỏ bị đuối nước,...

+ Những người chiến sĩ, giáo viên tình nguyện ra biển đảo hoặc lên miền núi để công tác, làm việc,...

Ý nghĩa

- Người có đức hi sinh được mọi người tôn trọng, yêu quý.

- Đức hi sinh giúp con người sống gần gũi với nhau hơn, biết yêu thương nhau hơn.

Dẫn chứng

Những người mẹ ngày đêm tảo tần, vật lộn với cuộc sống mưu sinh, những người cha hằng ngày vẫn vật lộn với gánh nặng trụ cột gia đình, những chiến sĩ nơi hải đảo xa xôi vẫn cầm chắc tay súng, những y bác sĩ vì bình yên của thế giới trong thời kỳ dịch bệnh Covid-19... đó là minh chứng cho những hi sinh lặng thầm.

Bước 3: Mở rộng

Phê phán những con người sống vô cảm, ích kỉ, không biết hi sinh vì người khác.

Bước 4: Bài học

* **Nhận thức:** là một trong những phẩm chất đạo đức cao quý của con người->cần lan tỏa

* **Hành động:**

- Phải biết sống vì người khác, rèn luyện đức hi sinh cho bản thân.

- Không quên ơn những người đã hi sinh vì mình.

- Phát huy đức tính cao đẹp của dân tộc.

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Con người để hoàn thiện bản thân thì phải trau dồi nhiều đức tính quý báu. Một trong những đức tính tốt đẹp mà chúng ta cần có chính là đức tính hi sinh. **Thân đoạn** □ Vậy thế nào là đức hi sinh? **Giải thích** □ Đức hi sinh chính là sự nhường nhịn, chấp nhận phần thiệt thòi hơn về mình có thể là vật chất, tinh thần hoặc thậm chí là cả mạng sống để người khác có được cuộc sống và những điều tốt đẹp hơn. **Triển khai vấn đề** □ Đức hi sinh là đức tính tốt đẹp mà chúng ta cần phải rèn luyện. **Ý nghĩa** □ Người có đức hi sinh được mọi người tôn trọng, yêu quý. Đức hi sinh giúp con người sống gần gũi với nhau hơn, biết yêu thương nhau hơn. **Dẫn chứng** □ Những người mẹ ngày đêm tảo tần, vật lộn với cuộc sống mưu sinh, những người cha hằng ngày vẫn vật lộn với gánh nặng trụ cột gia đình, những chiến sĩ nơi hải đảo xa xôi vẫn cầm chắc tay súng, những y bác sĩ vì bình yên của thế giới trong thời kỳ dịch bệnh Covid-19... đó là minh chứng cho những hi sinh lặng thầm. **Bàn luận, mở rộng** □ Thế nhưng bên cạnh đó vẫn còn rất nhiều loại người ham sống sợ chết, vô cảm, ích kỉ, không biết hi sinh vì người khác. Chính vì thế những người này không được yêu quý, kính trọng. **Bài học** □ Là học sinh, được sống trong sự bao bọc, che chở của gia đình và xã hội, chúng ta phải quý trọng tình cảm của mọi người dành cho ta, phải biết sống cho người khác, sống vì người khác, có như vậy thì ta mới đền đáp lại được sự hi sinh cao cả mà người khác đã dành cho mình. **Kết đoạn** □ Tóm lại, đức hi sinh chính là phẩm chất cao đẹp cần có ở mỗi người và vì thế nên hãy biết hi sinh lợi ích riêng vì xã hội, vì mọi người các bạn nhé!

ĐỀ SỐ 54.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **sức mạnh của lòng bao dung trước những sai lầm của người khác.**

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Dẫn dắt và nêu được vấn đề nghị luận: “*Sức mạnh của lòng bao dung trước những sai lầm của người khác*”.

2.Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích: Bao dung là có tấm lòng rộng mở, đại lượng, luôn tha thứ cho lỗi lầm của người khác.

Bước 2: Triển khai vấn đề

- Sức mạnh của lòng bao dung mang đến như một sự khích lệ, động lực để mỗi người có thể dũng cảm nhìn nhận trung thực về sai lầm của bản thân.
- Là cỗ máy kiến tạo nên một xã hội nhân văn, giàu nhân ái và công bằng.
- Giúp con người cởi mở hơn với lỗi lầm của mình và thẳng thắn đối diện với sai trái và tìm cách sửa chữa.
- Giúp con người sống chan hòa hơn, nhân ái hơn, là sợi dây níu kéo con người lại gần nhau hơn.
- Khiến cho mối quan hệ xã hội trở nên tốt đẹp hơn.

***Chứng minh:**

- Cha mẹ luôn tha thứ cho con cái sau mỗi lần chúng mắc sai lầm, luôn bên cạnh động viên, khích lệ và ủng hộ
- Bạn bè luôn tha thứ cho nhau khi giận hờn
- Thầy cô bao dung tha thứ cho những lỗi lầm của học trò nếu như học trò có thiện chí sửa chữa sai lầm đó
- Hằng năm nhà nước luôn có chính sách khoan hồng, ân xá cho những tù nhân tuy phạm sai lầm nhưng luôn có ý thức cải tạo, nỗ lực trở lại thành một con người lương thiện của đất nước

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

Bên cạnh những người luôn sống bao dung, vị tha với mọi người lại có những kẻ luôn sống hẹp hòi, ích kỉ, chỉ nghĩ đến lợi ích của bản thân

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

- Mỗi người hãy luôn học cách tha thứ và mỉm cười trước khó khăn, bỏ qua mọi chuyện
- Suy nghĩ mọi thứ theo hướng tích cực, nhìn cuộc đời một cách lạc quan
- Luôn lắng nghe người khác, thấu hiểu và cảm thông với họ
- Liên hệ bản thân : Chúng ta là học sinh cần bao dung với bạn bè , tha thứ nếu có thể để xây dựng những mối quan hệ tốt đẹp

3.Kết đoạn:

- Khẳng định lại vấn đề: bao dung là một đức tính cao thượng là cách mỗi người nâng tâm hồn mình cao đẹp hơn.

Có thể viết đoạn văn như sau:

Mở đoạn □Tyler Perry đã từng nói rằng: “*Khi bạn không tha thứ cho một ai đó, tức là bạn đang quay lưng lại với tương lai của mình. Khi bạn bao dung, điều đó có nghĩa bạn đang tiến về phía trước*”. Quả thật đúng như vậy, trong cuộc sống

không ai là hoàn hảo và vì thế ai cũng cần được bao dung. **Thân đoạn** □ Vậy bao dung là gì? **Giải thích** □ Bao dung là biết tha thứ những lỗi lầm của người khác với mình; bao dung là bỏ qua những sai phạm, là cho họ một cơ hội để sửa sai; bao dung không chỉ đối với người khác, mà bao dung còn đối với chính bản thân mình. **Triển khai vấn đề** □ **Biểu hiện** □ Biểu hiện của lòng bao dung thật phong phú, với muôn hình vạn trạng khác nhau. **Ý nghĩa** □ Sức mạnh của lòng bao dung có vai trò như thế nào? Sức mạnh của lòng bao dung mang đến như một sự khích lệ, động lực để mỗi người có thể dũng cảm nhìn nhận trung thực về sai lầm của bản thân. Nó là cỗ máy kiến tạo nên một xã hội nhân văn, giàu nhân ái và công bằng. Sức mạnh của lòng bao dung giúp con người cởi mở hơn với lỗi lầm của mình và thẳng thắn đối diện với sai trái và tìm cách sửa chữa, giúp con người sống chan hòa hơn, nhân ái hơn, là sợi dây níu kéo con người lại gần nhau hơn khiến cho mỗi quan hệ xã hội trở nên tốt đẹp hơn. **Dẫn chứng** □ Chẳng hạn sự tha thứ của cha mẹ trước những việc làm sai trái của con cái sẽ giúp con rút kinh nghiệm và tự hoàn thiện mình, rồi tấm lòng tha thứ của thầy cô khi học trò có những biểu hiện thiếu lễ độ sẽ giúp học sinh nhận ra lỗi lầm, hoàn thiện nhân cách đạo đức. Rồi khi ta tha thứ cho lỗi lầm của bạn sẽ giúp bạn tự tin hơn trong công việc và cuộc sống và cũng sẽ có một tình bạn tốt đẹp. Hằng năm nhà nước luôn có chính sách khoan hồng, ân xá cho những tù nhân tuy phạm sai lầm nhưng luôn có ý thức cải tạo, nỗ lực trở lại thành một con người lương thiện của đất nước. **Bàn luận, mở rộng** □ Bên cạnh những người luôn sống bao dung, vị tha với mọi người lại có những kẻ luôn sống hẹp hòi, ích kỉ, chỉ nghĩ đến lợi ích của bản thân. Những kẻ đó cần phải lên án, trừng trị. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh hãy bao dung với bạn bè, tha thứ nếu có thể để xây dựng những mối quan hệ tốt đẹp. **Kết đoạn** □ Hãy nhớ rằng : “*Khi bạn không tha thứ cho một ai đó, tức là bạn đang quay lưng lại với tương lai của mình. Khi bạn bao dung, điều đó có nghĩa bạn đang tiến về phía trước*”.

ĐỀ SỐ 55.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **vai trò của những trở ngại trong sự trưởng thành của con người.**

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận: *vai trò của những trở ngại trong sự trưởng thành của con người.*

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích:

- Trở ngại là những khó khăn, thử thách mà chúng ta gặp phải trên đường đời.
- Trưởng thành là sự phát triển của con người không chỉ về thể chất mà còn về nhân cách, tâm hồn.

Bước 2: Triển khai vấn đề

- Trở ngại là một phần tất yếu của cuộc sống, buộc con người phải đối mặt và vượt qua.
- Trong trở ngại, chông gai, con người rèn luyện cho mình ý chí sắt đá, trau dồi thêm kinh nghiệm sống, rút ra những bài học bổ ích để không ngừng vươn lên trong cuộc sống.
- Trở ngại giúp con người tự hoàn thiện mình, biết trân trọng sức lao động và sống cuộc đời có ý nghĩa.

***Chứng minh**

- Trạng nguyên Mạc Đĩnh Chi sinh ra trong nhà nghèo, không có đủ điều kiện ăn học, nhờ kiên trì rèn luyện không những trở thành người học rộng, tài cao mà còn trở thành trạng nguyên lập nhiều công trạng làm rạng danh đất nước.
- Thầy Nguyễn Ngọc Kí, trở ngại lớn của cuộc đời thầy đó là chứng bại liệt hai tay, nhưng thầy không bỏ cuộc mà tập viết bằng chân, trau dồi học vấn để trưởng thành, trở thành người thầy đáng kính của biết bao thế hệ học trò.
- Chị Lê Thanh Thúy đã không khuất phục căn bệnh ung thư xương, đối mặt với cái chết chị vẫn lạc quan, yêu đời, lập nên quỹ “Ước mơ của Thúy” để giúp đỡ những bệnh nhân ung thư khác.

-.....

Bước 3: Bàn luận, mở rộng:

Tuy nhiên, vẫn còn nhiều bạn trẻ sợ hãi, nhụt chí trước những khó khăn, thách thức trong cuộc sống. Họ yếm thế, tự ti, không muốn đối mặt với khó khăn, thử thách, do vậy không thể trưởng thành.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

Là học sinh, chúng ta cần tập đương đầu với những khó khăn, trở ngại, dù là nhỏ nhất: tự tìm các giải các bài toán khó, lập kế hoạch học tập cụ thể để cải thiện kết quả. Ngoài ra, nhận sự giúp đỡ của người khác và sẵn sàng trợ giúp mọi người, đó cũng là cách hiệu quả để ta vượt qua khó khăn và trưởng thành.

3.Kết đoạn: Khẳng định vấn đề nghị luận.

Có thể viết đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ *“Ai chiến thắng mà không hề chiến bại/Ai nên khôn mà chẳng dai dôi lần”* (Tố Hữu). Cuộc đời không phải là con đường trải đầy hoa hồng vì thế nên trên đường đời trở ngại là tất yếu. Điều quan trọng là, qua mỗi trở ngại, con người rút ra được cho mình những bài học kinh nghiệm gì. **Thân đoạn** □ **Giải thích** □ Trở ngại là những khó khăn, thử thách mà chúng ta gặp phải trên đường đời. Những trở ngại của cuộc đời có biểu hiện rất đa dạng: một lần thi rớt, một ước mơ không thành, một niềm tin tan vỡ... Trưởng thành là sự phát triển của con người, không chỉ về thể chất mà còn về nhân cách, tâm hồn. **Triển khai vấn đề** □ Trong cuộc sống, những trở ngại cho con người bài học để học trưởng thành hơn. Vì sao những trở ngại trong cuộc sống lại khiến con người trưởng thành? Bởi vì trở ngại là một phần tất yếu của cuộc sống, buộc con người phải đối mặt và vượt qua. Ông bà ta có câu: *“thất bại là mẹ thành công”*. Trong trở ngại, chông gai, con người rèn luyện cho mình ý chí sắt đá, trau dồi thêm kinh nghiệm sống, rút ra những bài học bổ ích để không ngừng vươn lên trong cuộc sống. **Dẫn chứng** □ Cuộc sống có biết bao tấm gương sáng ngời về ý chí vượt qua khó khăn, trở ngại đạt tới thành công. Trạng nguyên Mạc Đĩnh Chi sinh ra trong nhà nghèo, không có đủ điều kiện ăn học, nhờ kiên trì rèn luyện không những trở thành người học rộng, tài cao mà còn trở thành trạng nguyên lập nhiều công trạng làm rạng danh đất nước. Thầy Nguyễn Ngọc Kí, trở ngại lớn của cuộc đời thầy đó là chứng bại liệt hai tay, nhưng thầy không bỏ cuộc mà tập viết bằng chân, trau dồi học vấn để trưởng thành, trở thành người thầy đáng kính của biết bao thế hệ học trò. Hay như

Lê Thanh Thúy, chị đã không khuất phục căn bệnh ung thư xương, đối mặt với cái chết chị vẫn lạc quan, yêu đời, lập nên quỹ “Ước mơ của Thúy” để giúp đỡ những bệnh nhân ung thư khác. Đối diện với những trở ngại cuộc sống, Thúy đã tìm thấy ý nghĩa, lý tưởng sống, trở thành người có ích cho cộng đồng. **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên, vẫn còn nhiều bạn trẻ sợ hãi, nhụt chí trước những trở ngại trong cuộc sống. Họ yếm thế, tự ti, không muốn đối mặt với khó khăn, thử thách, do vậy không thể trưởng thành. **Bài học** □ Là học sinh, chúng ta cần tập đương đầu với những khó khăn, trở ngại, dù là nhỏ nhất: tự tìm các giải các bài toán khó, lập kế hoạch học tập cụ thể để cải thiện kết quả. Ngoài ra, nhận sự giúp đỡ của người khác và sẵn sàng trợ giúp mọi người, đó cũng là cách hiệu quả để ta vượt qua khó khăn và trưởng thành. **Kết đoạn** □ Hãy nhớ rằng “*Lửa thử vàng, gian nan thử sức*” và những trở ngại trong cuộc sống chính là hành trang quý báu cho chúng ta trên đường đời.

ĐỀ SỐ 56.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **vai trò của quê hương đối với đời sống tâm hồn mỗi con người.**

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận: *vai trò của quê hương đối với đời sống tâm hồn mỗi con người*

2.Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích:

- Quê hương là nơi mỗi con người được sinh ra, lớn lên, là mảnh đất chúng ta chôn rau cắt rốn, gắn bó suốt một khoảng thời gian dài với những kỉ niệm đẹp để khó quên.

=>không chỉ có ý nghĩa về mặt vị trí địa lý mà nó còn mang giá trị tinh thần, có vai trò quan trọng đối với đời sống tâm hồn mỗi con người.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Vai trò của quê hương:

- Quê hương là nơi ta sinh ra, lớn lên bởi vậy nó là một phần không thể thiếu trong đời sống tinh thần mỗi con người.
- Quê hương còn là mục đích để ta không ngừng vươn lên, phấn đấu để khẳng định tên tuổi nơi mình được sinh ra.
- Quê hương như vòng tay êm ấm của mẹ, là nơi ta trở về sau những bộn bề của cuộc sống, tiếp cho ta năng lượng, sức mạnh để tiếp tục phấn đấu.
- ...

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

Vẫn còn có nhiều người chưa nhận thức được tầm quan trọng của quê hương. Lại có những người tuy có nhận thức đúng về tầm quan trọng của quê hương nhưng lại chưa có ý thức xây dựng quê hương thêm giàu đẹp hơn,...những người này đáng bị xã hội lên án.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

Là một học sinh trước hết chúng ta cần học tập thật tốt, nghe lời ông bà cha mẹ, lễ phép với thầy cô. Có nhận thức đúng đắn về việc giữ gìn và bảo vệ tổ quốc. Luôn biết yêu thương và giúp đỡ những người xung quanh,...

3.Kết đoạn: Khái quát lại vấn đề nghị luận: *vai trò của quê hương đối với đời sống tâm hồn mỗi con người*

Có thể viết đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ *“Quê hương mỗi người chỉ một/ Như là chỉ một mẹ thôi/Quê hương nếu ai không nhớ/Sẽ không lớn nổi thành người.”*Những câu thơ trên đã nêu bật tầm quan trọng của quê hương đối với đời sống tâm hồn mỗi con người. **Thân đoạn** □ **Giải thích** □ Vâng, quê hương là nơi mỗi con người được sinh ra, lớn lên, là mảnh đất chúng ta chôn rau cắt rốn, gắn bó suốt một khoảng thời gian dài với những kỉ niệm đẹp đẽ khó quên. **Triển khai vấn đề** □ Quê hương không chỉ có ý nghĩa về mặt vị trí địa lý mà nó còn mang giá trị tinh thần, có vai trò quan trọng đối với đời sống tâm hồn mỗi con người. **Vai trò** □ Quê hương là nơi ta sinh ra, lớn lên bởi vậy nó là một phần không thể thiếu trong đời sống tinh thần mỗi con người. Nó còn là mục đích để ta không ngừng vươn lên, phấn đấu để khẳng định tên tuổi nơi mình được sinh ra. Quê hương như vòng tay êm ấm của mẹ, là nơi ta trở về sau những bộn bề của cuộc sống, tiếp cho ta năng lượng, sức mạnh để tiếp tục phấn

đầu. **Dẫn chứng** □ Lịch sử Việt Nam hơn 4000 năm dựng nước và giữ nước đã minh chứng cho tình yêu quê hương của bao người con đất Việt. Ngày xưa cha ông ta đau buồn khi nước mất nhà tan, nổi uất nghẹn khi quê hương bị kẻ thù giày xéo còn ngày nay lớp lớp con cháu cùng nhau dựng nước và giữ nước như lời Bác Hồ từng mong muốn. Thế mới thấy quê hương có vai trò quan trọng đối với đời sống tâm hồn mỗi con người. **Bài học** □ Chúng ta được sống trong thời bình như hiện nay là một hạnh phúc lớn lao mà thế hệ đi trước đã dày công vun xới vì thế cần trân trọng cuộc sống hiện tại cũng như cố gắng hoàn thiện bản thân, cống hiến nhiều hơn cho quê hương đất nước. **Liên hệ bản thân** □ Là một học sinh trước hết chúng ta cần học tập thật tốt, nghe lời ông bà cha mẹ, lễ phép với thầy cô. Có nhận thức đúng đắn về việc giữ gìn và bảo vệ tổ quốc. Luôn biết yêu thương và giúp đỡ những người xung quanh,... **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên, trong xã hội hiện nay vẫn còn có nhiều người chưa nhận thức được tầm quan trọng của quê hương. Lại có những người tuy có nhận thức đúng về tầm quan trọng của quê hương nhưng lại chưa có ý thức xây dựng quê hương thêm giàu đẹp hơn,... những người này đáng bị xã hội lên án. **Kết đoạn** □ Tóm lại mỗi chúng ta chỉ có một quê hương cũng như chỉ được sống một lần nên hãy nhớ rằng : **“Quê hương nếu ai không nhớ/ Sẽ không lớn nổi thành người”**

ĐỀ SỐ 57.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **vai trò của lòng yêu nước.**

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Vai trò của lòng yêu nước

2.Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Lòng yêu nước là thứ tình cảm thiêng liêng, là sự tôn trọng, tôn thờ, ghi khắc trong tim đối với đất nước mà mình đang sinh sống.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Vai trò của lòng yêu nước

- Là chìa khóa vạn năng có thể đưa đất nước vượt qua mọi gian nan thử thách.

- Là dòng sữa ngọt mát nuôi dưỡng bao tâm hồn những người con đất Việt.
- Là bệ đỡ vững chắc cho mọi thành công sau này của thế hệ người Việt Nam.
- Là nguồn cảm hứng bất tận đi vào biết bao trang văn trang thơ, nói chí tỏ lòng, diễn tả bất tận mọi cung bậc tình cảm của lòng yêu nước.
- Khiến con người ta sống có trách nhiệm hơn với gia đình quê hương đất nước.

Chứng minh

- Xưa: Hình ảnh chị Võ Thị Sáu gan dạ trước nòng súng quân giặc, anh Bế Văn Đàn, anh Phan Đình Giót,... và hàng ngàn con người Việt Nam đã khiến cả thế giới phải nể phục vì lòng yêu nước, dũng cảm, cứng rắn “như gang như thép”.
- Nay: Một giáo sư Ngô Bảo Châu với giải thưởng về toán học danh giá. Một vận động viên Ánh Viên với những kỉ lục liên tiếp được phá vỡ với môn bơi lội...

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

- Phê phán một số những phần tử tiêu cực phản động, đi ngược lại lợi ích của cộng đồng, xã hội. Chúng luôn có những thủ đoạn nhằm làm bôi nhọ danh dự của Đảng và Nhà nước, làm xấu đi lý tưởng xã hội chủ nghĩa.
- Phê phán những con người sống vô cảm, chỉ nghĩ đến lợi ích cá nhân mà quên đi những giá trị của cuộc sống, quên đi những người xung quanh.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

- Không ngừng nỗ lực học tập, rèn luyện, trau dồi đạo đức để trở thành con người đủ sức, đủ tài để trong tương lai xây dựng nước nhà ngày càng đẹp đẽ và giàu mạnh hơn.

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề: Vai trò của lòng yêu nước.

Có thể viết đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ “Dân ta có một lòng nồng nàn yêu nước”. Đó là lời khẳng định đầy tự hào của chủ tịch Hồ Chí Minh khi nói về lòng yêu nước của dân tộc Việt Nam. **Thân đoạn** □ Vậy lòng yêu nước là gì và có vai trò như thế nào đối với mỗi người. **Giải thích** □ Lòng yêu nước là thứ tình cảm thiêng liêng, là sự tôn trọng, tôn thờ, ghi khắc trong tim đối với đất nước mà mình đang sinh sống. **Triển khai vấn đề** □ **Vai trò** □ Vai trò của lòng yêu nước cũng vô cùng to lớn. Nó là chìa khóa vạn năng có thể đưa đất nước vượt qua mọi gian nan thử thách; là dòng sữa ngọt mát nuôi dưỡng bao tâm hồn những người con đất Việt; là bệ đỡ vững chắc cho mọi thành công sau này của thế hệ người Việt Nam. Hơn thế nữa lòng yêu nước còn là nguồn cảm hứng bất tận đi vào biết bao trang văn trang thơ, nói chí tỏ lòng,

diễn tả bất tận mọi cung bậc tình cảm của lòng yêu nước. Lòng yêu nước nó khiến con người ta sống có trách nhiệm hơn với gia đình quê hương đất nước. **Dẫn chứng** □ Chúng ta làm sao có thể quên một anh hùng Tô Vĩnh Diện lấy thân mình chèn pháo, một Phan Đình Giót lấy thân mình lấp lỗ châu mai, một Bê Văn Đàn lấy vai làm giá súng,... và hàng ngàn những người con đã ngã xuống vì màu cờ đỏ thắm, vì độc lập tự do, vì lòng yêu nước sáng ngời. Ở thời bình, chúng ta còn không thể quên được một giáo sư Ngô Bảo Châu với giải thưởng về toán học danh giá, một vận động viên Ánh Viên với những kỉ lục liên tiếp được phá vỡ với môn bơi lội... Đó chỉ là một số trong rất nhiều tấm gương những người Việt đã và đang không ngừng phấn đấu để làm rạng danh Tổ quốc. **Bàn luận, mở rộng** □ Thế nhưng, trong xã hội hiện nay vẫn còn một số những phần tử tiêu cực phản động, đi ngược lại lợi ích của cộng đồng, xã hội. Chúng luôn có những thủ đoạn nhằm làm bôi nhọ danh dự của Đảng và Nhà nước, làm xấu đi lý tưởng xã hội chủ nghĩa. Hoặc có những con người sống vô cảm, chỉ nghĩ đến lợi ích cá nhân mà quên đi những giá trị của cuộc sống, quên đi những người xung quanh. Những con người như vậy cần phải được giáo dục và thay đổi nhận thức vì một tương lai tốt đẹp hơn. **Bài học** □ Bản thân là những người trẻ, những chủ nhân tương lai của đất nước, mỗi chúng ta cần có ý thức rõ ràng hơn về tầm quan trọng của lòng yêu nước, từ đó, không ngừng cố gắng học tập, trau dồi bản thân để hoàn thiện chính mình và giúp ích cho xã hội. **Kết đoạn** □ Hãy nhớ rằng “*Đừng hỏi tổ quốc đã làm gì cho ta mà hỏi ta đã làm gì cho Tổ quốc hôm nay*” – lời ca ấy cũng chính là thông điệp nhắc nhở chúng ta nên quên đi “cái tôi” ích kỷ của mình để sum vầy cùng dựng xây đất nước.

ĐỀ SỐ 58.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về **ý nghĩa của lòng dũng cảm**.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận: **Ý nghĩa của lòng dũng cảm**

2.Thân đoạn

Bước 1: Giải thích

Lòng dũng cảm là tinh thần sẵn sàng dấn thân, dù trong bất kì tình huống nào cũng kiên cường, không ngại khó khăn, nguy hiểm.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

*** Ý nghĩa của lòng dũng cảm**

- Lòng dũng cảm giúp con người ta kiên cường hơn, sẵn sàng đối mặt với mọi khó khăn, thử thách trong cuộc sống và hoàn thiện bản thân mình hơn.
- Lòng dũng cảm còn giúp ta có dũng khí đứng lên đấu tranh, giúp đỡ người, mang đến những điều tốt đẹp hơn.
- Người có lòng dũng cảm cũng là những người có bản lĩnh hơn người, con đường dẫn đến thành công của họ sẽ rộng mở hơn nhiều so với những người nhút nhát, rụt rè.

*** Chứng minh**

- Trong lịch sử dân tộc ta, mặc dù bị phương Bắc đô hộ, nhưng tổ tiên vẫn kiên cường, gan dạ, dũng cảm chống giặc ngoại xâm. Không chỉ vậy cha ông còn anh dũng đánh trả những kẻ thù lớn mạnh như Pháp, Mỹ.
- Cuộc sống hòa bình nhưng vẫn có nhiều tấm gương phòng chống tội phạm, chiến sĩ công an hi sinh thân mình để bắt tội phạm,...

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

- Phê phán những người hèn nhát, không dám lên tiếng trước những bất công xã hội.
- Phê phán những người ngộ nhận lòng dũng cảm với sự liều lĩnh, bất chấp, không biết hậu quả trước sau.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

- Bài học nhận thức: hiểu giá trị đúng đắn mà lòng dũng cảm mang lại
- Bài học hành động: với học sinh lòng dũng cảm đơn giản như dám thừa nhận về việc chưa làm bài tập về nhà, làm sai dám nhận lỗi, dũng cảm nói ra các khuyết điểm của bạn bè trong lớp, bảo vệ cái tốt và lên án cái xấu.

3.Kết đoạn: Khẳng định vấn đề

CÓ THỂ VIẾT ĐOẠN VĂN THAM KHẢO NHƯ SAU

Mở đoạn □ Những ngày vừa qua cả nước trân quý trước sự hy sinh quên mình cứu 3 bạn nữ bị đuối nước khi tắm biển của anh Nguyễn Văn Nhã (23 tuổi, sinh viên năm 4, Trường ĐHKH Huế). Phải chăng đó là minh chứng cho lòng dũng cảm. **Thân đoạn** □ Vậy, lòng dũng cảm là gì và nó có ý nghĩa như thế nào? **Giải thích** □ Lòng dũng cảm là tinh thần sẵn sàng dấn thân, dù trong bất kì tình huống nào cũng kiên cường, không ngại khó khăn, nguy hiểm. **Triển khai và bàn luận vấn đề** □ **Ý nghĩa** □ Trong cuộc sống, lòng dũng cảm có ý nghĩa vô cùng lớn bởi đó chính là một trong những yếu tố để ta có thể vượt qua khó khăn và đạt được thành công. Lòng dũng cảm giúp con người ta kiên cường hơn, sẵn sàng đối mặt với mọi khó khăn, thử thách trong cuộc sống và hoàn thiện bản thân mình hơn. Hơn nữa nó còn giúp ta có dũng khí đứng lên đấu tranh, giúp đời giúp người, mang đến những điều tốt đẹp hơn. Và những người có lòng dũng cảm cũng là những người có bản lĩnh hơn người, con đường dẫn đến thành công của họ sẽ rộng mở hơn nhiều so với những người nhút nhát, rụt rè. **Dẫn chứng** □ Minh chứng rõ nhất cho ý nghĩa của lòng dũng cảm đó là tấm gương của biết bao vị anh hùng, chiến sĩ, thậm chí là nông dân can trường xả thân vì đất nước. Trong lịch sử dân tộc ta, mặc dù bị phương Bắc đô hộ, nhưng tổ tiên vẫn kiên cường, gan dạ, dũng cảm chống giặc ngoại xâm. Không chỉ vậy cha ông còn anh dũng đánh trả những kẻ thù lớn mạnh như Pháp, Mỹ. Hiện nay, lòng dũng cảm vẫn luôn được phát huy, không chỉ dũng cảm trong chiến trường mà mỗi người dân Việt Nam còn dũng cảm trong công việc, trong đời sống, ví dụ như tấm gương của các nhóm “*hiệp sĩ đường phố*”, tấm gương cứu em bé 2 tuổi rơi từ tầng 12 chung cư Hà Nội những ngày cuối tháng 2 của anh Mạnh ,.... **Mở rộng** □ Thế nhưng trong xã hội hiện nay vẫn còn đâu đó một số người không dám thừa nhận lỗi mà mình tự gây ra, hèn nhát khi gặp khó khăn, ích kỉ chỉ nghĩ đến bản thân...Thiết nghĩ cần lên án gay gắt. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, lòng dũng cảm không gì to tát cả chỉ là dám thừa nhận về việc chưa làm bài tập về nhà, dám nhận lỗi khi mình làm sai, dám dũng cảm nói ra các khuyết điểm của bạn bè trong lớp, bảo vệ cái tốt và lên án cái xấu. **Kết đoạn** □ Tóm lại, lòng dũng cảm là một trong những truyền thống đáng tự hào

của dân tộc, cần được những thế hệ đi sau giữ gìn và phát huy mạnh mẽ, có như vậy đất nước mới có thể phát triển, xã hội mới trở nên văn minh, giàu đẹp.

ĐỀ SỐ 59.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về *vai trò của lòng khiêm tốn*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Khiêm tốn không đơn thuần là bài học mà nó còn là thái độ sống, một nghệ thuật về cách đối nhân xử thế trên đường đời.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

-Khiêm tốn là gì: Là thái độ đúng mức trong việc đánh giá bản thân mình, không tự mãn, tự kiêu, không tự cho mình là hơn người khác.

-Người có lòng khiêm tốn?: Luôn thể hiện thái độ hòa nhã, nhún nhường trong văn hóa ứng xử, luôn tỏ ra tôn trọng bản thân mình và tôn trọng người khác.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Vai trò của lòng khiêm tốn:

- Người khiêm tốn nhận được thiện cảm và đánh giá cao từ những người xung quanh.
- Giúp cá nhân nhận ra thiếu sót để tự hoàn thiện, mài giũa năng lực và ngày càng tiến bộ.
- Là động lực thúc đẩy sự phấn đấu giúp con người thành công trong mọi công việc.
- Người khiêm tốn biết lắng nghe và sẵn sàng nhận sai nên thường nhận được sự góp ý hữu ích và giúp đỡ chân thành từ người khác.
- Lòng khiêm tốn giúp các mối quan hệ với người xung quanh trở nên hài hòa, tốt đẹp.

Chứng minh: Bác Hồ sống một cuộc sống hết sức khiêm tốn với ngôi nhà sàn gỗ mộc mạc, đơn sơ. Ăn uống đạm bạc, lối sống hết sức giản dị...

Bước 3: Mở rộng

Lối sống kiêu căng, tự mãn-> phê phán, lên án.

Bước 4: Bài học

- Hãy tự giác và nuôi dưỡng cho mình một thái độ khiêm tốn để có thể đạt được những thành công trong cuộc sống.
- Rèn luyện tính khiêm tốn từ những hành động nhỏ nhất trong đời sống.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Sinh thời Các Mác từng nói “*Khiêm tốn bao nhiêu cũng không đủ, một chút tự kiêu cũng bằng thừa*”. Câu nói ấy giúp chúng ta hiểu được phần nào ý nghĩa và tầm quan trọng của lòng khiêm tốn trong cuộc sống. **Thân đoạn** □ Vậy lòng khiêm tốn có vai trò như thế nào? **Giải thích** □ Trước hết ta cần hiểu lòng khiêm tốn là thái độ đúng mức trong việc đánh giá bản thân mình, không tự mãn, tự kiêu, không tự cho mình là hơn người khác. **Triển khai vấn đề** □ Vậy tại sao con người cần phải khiêm tốn trong cuộc sống vốn nhiều biến động khôn lường này. Bởi khiêm tốn giúp bạn nhận được thiện cảm và đánh giá cao từ những người xung quanh. **Vai trò** □ Nó giúp cá nhân nhận ra thiếu sót để tự hoàn thiện, mài giũa năng lực và ngày càng tiến bộ. Hơn nữa nó còn là động lực thúc đẩy sự phấn đấu giúp con người thành công trong mọi công việc. Cuối cùng nó giúp các mối quan hệ với người xung quanh trở nên hài hòa, tốt đẹp. **Dẫn chứng** □ Sử sách Việt Nam ngợi ca Hồ chủ tịch- tấm gương sáng ngời về đức tính khiêm nhường. Dù ở cương vị một Chủ tịch nước, Bác vẫn ở trong ngôi nhà sàn đơn sơ với những vật dụng hết sức giản dị, mộc mạc, vẫn tự tay chăm sóc vườn cây, nuôi cá... **Mở rộng** □ Tuy nhiên trong cuộc sống hiện nay vẫn có nhiều người ngủ trên đỉnh vinh quang tự cao, tự đại, kiêu căng, ngạo mạn, một số người thì rụt rè, tự ti, xem nhẹ giá trị bản thân. Những con người như thế sẽ khó thành công trong công việc. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh cần phải thực hiện tính khiêm tốn từ những công việc, hành động nhỏ nhất, học đức tính hòa nhã, không tham vọng, không cho thành công của mình là lớn lao, là vĩ đại mà phải cố gắng, cố gắng từng ngày. **Kết**

đoạn □ Và hãy nhớ rằng “*khiêm tốn mười người thành công đến chín, kiêu ngạo mười người thất bại cả mười*”.

ĐỀ SỐ 60.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về vai trò và ý nghĩa của lòng tự trọng đối với con người.

GỢI Ý LÀM BÀI

DÀN Ý 1

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: vai trò và ý nghĩa của lòng tự trọng đối với con người.

2.Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Lòng tự trọng là coi trọng danh dự, phẩm chất, nhân cách của bản thân và những người xung quanh ta.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

***Vai trò và ý nghĩa của lòng tự trọng đối với cuộc sống con người:**

- Là phẩm chất quan trọng giúp nâng cao, giữ gìn đạo đức, giá trị con người.
- Giúp ta phát huy những khả năng sẵn có, vượt qua được khó khăn, thử thách, không chịu thua trước cám dỗ đời thường.
- Dũng cảm đấu tranh trước cái ác, cái xấu, cống hiến cho cộng đồng, giúp đỡ người khác, được yêu mến kính trọng.
- Xã hội công bằng văn minh chính nghĩa, các mối quan hệ trở nên tốt đẹp hơn.

***Chứng minh:**

- Một học sinh biết tự trọng sẽ không gian dối trong học tập thi cử;
- Một công chức nhà nước biết tự trọng thì biết tự giác hoàn thành nhiệm vụ, không lợi dụng chức vụ để bỏ túi;

- Một công dân biết tự trọng sẽ biết tự giác tôn trọng pháp luật; một con người biết tự trọng sẽ không phản bội lòng tin của người khác.
- Còn nhớ hồi World Cup năm 2002, tổ chức tại Hàn Quốc và Nhật Bản, rất nhiều người hâm mộ từ châu Âu sang Nhật xem bóng đá. Trong các sân vận động, sau khi trận đấu kết thúc, người xem ra về, nhưng người Nhật nán lại nhặt các vỏ đồ hộp, chai, lọ, rác vứt rải rác trong sân vận động, để mang ra thùng rác bên ngoài. Nhiều người hâm mộ Tây thấy xấu hổ, cũng quay lại, học người Nhật, nhặt các vỏ chai lọ, đồ hộp, bao giấy mà mình vứt lại, mang ra thùng rác.

Bước 3: Mở rộng

- Phê phán những người có phẩm chất đạo đức yếu kém, sống ích kỉ, yếu đuối, thiếu tình yêu thương.
- Những người không tôn trọng, lắng nghe người khác, cái tôi quá cao.
- Sống tự cao, tự ái, hiểu sai, lệch lạc.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

- Rèn luyện, học tập nghiêm khắc với bản thân để bồi dưỡng lòng tự trọng.
- Biết lắng nghe sự đóng góp của người khác, không xúc phạm họ.
- Đánh giá cao thành công của mỗi người và biết học hỏi.
- Không kiêu ngạo ngủ quên trong chiến thắng.

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề nghị luận

Có thể viết đoạn văn 1 như sau:

Mở đoạn □ Ngạn ngữ Tây Ban Nha có câu “*Ngay cả khi trong túi hết tiền, cái mũ trên đầu anh cũng phải đội cho ngay ngắn*”. Đó chính là một biểu hiện của lòng tự trọng. **Thân đoạn** □ Vậy lòng tự trọng có vai trò và ý nghĩa như thế nào? **Giải thích** □ Hiểu một cách đơn giản lòng tự trọng là coi trọng danh dự, phẩm chất, nhân cách của bản thân và những người xung quanh ta. **Triển khai vấn đề** □ Người có lòng “tự trọng” là người luôn biết bản thân mình là ai, mình sinh ra trên

cuộc đời này để làm gì? **Vai trò, ý nghĩa** □ Tự trọng là phẩm chất quan trọng giúp nâng cao, giữ gìn đạo đức, giá trị con người. Nó không những giúp ta phát huy những khả năng sẵn có, vượt qua được khó khăn, thử thách, không chịu thua trước cám dỗ đời thường mà còn dũng cảm đấu tranh trước cái ác, cái xấu, cống hiến cho cộng đồng, giúp đỡ người khác và vì thế ta được yêu mến kính trọng. Lòng tự trọng giúp xã hội công bằng văn minh chính nghĩa, các mối quan hệ trở nên tốt đẹp hơn. **Dẫn chứng** □ Một học sinh biết tự trọng sẽ không gian dối trong học tập thi cử; một công chức nhà nước biết tự trọng thì biết tự giác hoàn thành nhiệm vụ, không lợi dụng chức vụ để bỏ túi; một công dân biết tự trọng sẽ biết tự giác tôn trọng pháp luật; một con người biết tự trọng sẽ không phản bội lòng tin của người khác. Còn nhớ hội World Cup năm 2002, tổ chức tại Hàn Quốc và Nhật Bản, rất nhiều người hâm mộ từ châu Âu sang Nhật xem bóng đá. Trong các sân vận động, sau khi trận đấu kết thúc, người xem ra về, nhưng người Nhật nán lại nhặt các vỏ đồ hộp, chai, lọ, rác vứt rải rác trong sân vận động, để mang ra thùng rác bên ngoài. Nhiều người hâm mộ Tây thấy xấu hổ, cũng quay lại, học người Nhật, nhặt các vỏ chai lọ, đồ hộp, bao giấy mà mình vứt lại, mang ra thùng rác. Hành động ấy phải chăng là minh chứng cho vai trò lòng tự trọng của con người Nhật. **Mở rộng** □ Tuy nhiên, trong cuộc sống, vẫn còn có nhiều người không biết tự trọng. Đó thường là những người có phẩm chất đạo đức yếu kém, sống ích kỷ, yếu đuối, thiếu tình yêu thương. Vì lợi ích cá nhân, họ sẵn sàng khinh thường, xúc phạm, phỉ báng người khác, làm những việc trái với đạo lý, vi phạm pháp luật. Những người như thế thật đáng chê trách. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh khi còn ngồi trên ghế nhà trường cần bồi đắp cho mình cách sống tự trọng từ những việc làm nhỏ nhất như biết lắng nghe sự đóng góp của người khác, luôn luôn học hỏi và không bao giờ ngủ quên trong chiến thắng,... **Kết đoạn** □ Tóm lại, tự trọng là ánh sáng lung linh chiếu rọi trong khu vườn đạo đức của mỗi con người vì thế muốn thành công thì đừng quên nhắc nhở mình phải có lòng tự trọng, bạn nhé!

DÀN Ý 2

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Vai trò và ý nghĩa của lòng tự trọng đối với cuộc sống con người.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Tự trọng là coi trọng và giữ gìn nhân cách, phẩm giá và danh dự của mình.

Bước 2: Phân tích, chứng minh

Vai trò và ý nghĩa của lòng tự trọng đối với cuộc sống con người

- Luôn giúp ta tự tin vào việc mình làm, luôn chủ động vững vàng trong mọi công việc, sẵn sàng đối mặt với những khó khăn thử thách.
- Luôn giúp ta lạc quan, yêu đời
- Luôn giúp ta được mọi người tôn trọng
- Góp phần xây dựng xã hội văn minh.

Dẫn chứng

- Cao Bá Quát
- Anh hùng trẻ tuổi Trần Quốc Toản
- Phạm Ngũ Lão
- Thái sư đáng kính Trần Thủ Độ
- Hồ chủ tịch.
-

Bước 3: Mở rộng

- Cần phân biệt tự trọng với tự cao, tự đại
- Bên cạnh những con người giàu lòng tự trọng, vẫn tồn tại những người thiếu tự trọng, đánh mất lòng tự trọng của bản thân.

Bước 4: Bài học

- Để xây dựng lòng tự trọng bản thân mỗi con người phải luôn có ý thức học tập và rèn luyện, nói phải đi đôi với làm.
- Luôn sống một cách chan hòa, làm những điều tốt đẹp tránh xa cái xấu.

3. Kết đoạn

Khẳng định vấn đề: Vai trò và ý nghĩa của lòng tự trọng đối với cuộc sống con người.

Có thể viết đoạn văn 2 như sau

Mở đoạn □ Ông cha ta xưa nay có câu “*Mua danh ba vạn bán danh ba đồng*” để nhắc nhở con cháu phải biết lễ nghĩa; giữ gìn phẩm giá; vẹn tròn lòng tự trọng và sự tôn quý trong phẩm hạnh. **Thân đoạn** □ Vậy tự trọng có vai trò như thế nào trong việc hình thành nhân cách con người. **Giải thích** □ Tự trọng là coi trọng và giữ gìn nhân cách, phẩm giá và danh dự của mình. **Vai trò, ý nghĩa** □ Lòng tự trọng luôn giúp ta tự tin vào việc mình làm, luôn chủ động vững vàng

trong mọi công việc, sẵn sàng đối mặt với những khó khăn thử thách. Nó không những giúp ta lạc quan, yêu đời mà còn giúp ta được mọi người tôn trọng. Hơn nữa nó còn góp phần xây dựng xã hội văn minh. **Dẫn chứng** □ Trong lịch sử hào hùng của dân tộc ta có biết bao nhiêu vị tướng là biểu tượng cao đẹp cho lòng tự trọng, đó là Cao Bá Quát; là anh hùng trẻ tuổi Trần Quốc Toản; Phạm Ngũ Lão hay thái sư đáng kính Trần Thủ Độ. Xa hơn một chút nữa chúng ta cùng đến với vị cha già dân tộc Hồ chủ tịch. Người là tấm gương sáng về lòng tự trọng cho bao người noi theo. Dù khó khăn; gian khổ; bị địch nhiều lần dụ dỗ nhưng người cha già áo sòn vai ấy vẫn một mực kiên trung với cách mạng; miệt mài tìm con đường sáng soi giải phóng dân tộc; thống nhất đất nước; làm nên những trang sử vẻ vang cho con cháu Đại Việt. **Bàn luận, mở rộng** □ Đi ngược lại với lí tưởng cao đẹp của lòng tự trọng đó là lối sống hèn nhát; ích kỷ. Đó là những người có phẩm chất đạo đức yếu kém, sống ích kỉ, yếu đuối, thiếu tình yêu thương. Vì lợi ích cá nhân, họ sẵn sàng khinh thường, xúc phạm, phỉ báng người khác, làm những việc trái với đạo lí, vi phạm pháp luật. Những người như thế thật đáng chê trách. **Bài học** □ Để rèn luyện đức tính tự trọng, mỗi chúng ta phải không ngừng học hỏi; không ngừng nỗ lực; phấn đấu từng ngày. Là học sinh ra sức học hỏi, tiếp thu ý kiến từ bạn bè, người thân để trở thành trò ngoan, công dân có ích cho xã hội. **Kết đoạn** □ Tóm lại, “*Ai cũng có lòng tự trọng, tự tin, không có lòng tự trọng, tự tin là người vô dụng*” (Hồ Chí Minh)

ĐỀ SỐ 61. (Đã chỉnh sửa)

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về vai trò của tình mẫu tử trong cuộc sống của mỗi người.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Vai trò của tình mẫu tử trong cuộc sống của mỗi người.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích:

- Tình mẫu tử là tình ruột thịt nồng nàn giữa người mẹ và đứa con của mình.
- Nó còn là sự hy sinh vô điều kiện của người mẹ dành cho con.
- Là sự yêu thương tôn kính của đứa con với người mẹ của mình.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Vai trò của tình mẫu tử:

Tình mẫu tử là tình cảm có vai trò đặc biệt và thiêng liêng trong lòng mỗi người bởi:

+ Tình mẫu tử **là tình cảm tự nhiên và thiêng liêng, cao đẹp bởi đó là tc đầu tiên** mà mỗi người sinh ra đều cảm nhận được và sẽ gắn bó với nó trong suốt cuộc đời: từ khi mẹ mang nặng đẻ đau, nâng đỡ con khi chập chững vào đời, sánh bước cùng con qua từng nấc thang của cuộc đời. Cuộc đời của người con cũng chính là cuốn nhật ký của người mẹ.

+ TMT là **điểm tựa tinh thần, tiếp thêm cho ta sức mạnh** trước mỗi khó khăn : trong mọi hoàn cảnh, mẹ luôn là chỗ dựa, là nguồn động viên, cổ vũ giúp ta vững vàng bước đi trên đường đời, giúp ta thành công trong cs.

+ Tình mẫu tử có thể soi sáng con đường cho mỗi người, **giúp con người tránh xa những cám dỗ và thức tỉnh khi lầm đường lạc lối**, sống tốt hơn và sống có trách nhiệm hơn.

+ **Là niềm tin, là động lực và là mục đích** cho sự nỗ lực và khát khao sống của cá nhân.

+ Nếu được sống trong tình mẫu tử thì con người ta sẽ vô cùng **hạnh phúc**, cho ta cảm giác an toàn, được yêu thương, chở che, nâng đỡ.

+ Tình mẫu tử có cội rễ sâu xa từ lòng nhân ái - truyền thống đạo lí của dân tộc ta hàng nghìn đời nay (dẫn chứng) , giúp **đời sống tinh thần của ta đầy đủ, phong phú và ý nghĩa**.

Chứng minh: Chọn 1 trong những dẫn chứng sau (có thể chọn trong văn học, trong đời sống)

- Câu chuyện về chị Nguyễn Thị Yên (sinh năm 1981, thôn Đông Lao, xã Đông La, huyện Hoài Đức, Hà Nội) chịu mù để con chào đời hẳn sẽ khiến không ít chúng ta rơi nước mắt.

- Hay một câu chuyện cảm động khác về tình mẫu tử thiêng liêng, người mẹ tình nguyện chết để giữ mạng sống cho con- chị Trần Thị Lan Anh ở Bạc Liêu mặc dù sắp lìa xa cõi đời vì chứng suy tim nặng, nhưng người mẹ ấy vẫn cố gắng duy trì sự sống mong manh từng ngày của đứa con trong bụng. Khi được nhìn thấy con chào đời cũng là lúc chị mỉm cười trút hơi thở cuối cùng.

- Chị Đậu Thị Huyền Trâm- một thiếu úy công an - từ chối xạ trị vì ung thư giai đoạn cuối để cho con có cơ hội làm người đã minh chứng cho tình mẫu tử bất diệt.

-Tháng 4/2014, cả thế giới rung động bởi thông tin phà Sewol chở 450 người, chủ yếu là học sinh của Hàn Quốc bị lật. Và câu chuyện về người mẹ gốc Việt chết sau khi nhường phao cứu sinh để cứu con gái đã khiến nhiều người rơi nước mắt xúc động.

-.....

Bước 3: Bàn luận mở rộng

Phê phán những hành động đi ngược lại với đạo lí: mẹ bỏ rơi con hay con đối xử không tốt với mẹ, bỏ mặc mẹ.

Bước 4: Bài học

- Trân trọng và gìn giữ tình mẫu tử.
- Có những hành động thiết thực, cụ thể để đáp đền tình cảm của mẹ dành cho mình : biết vâng lời, nghe theo lời dạy bảo của cha mẹ ; siêng năng học hành để không phụ công ơn nuôi dưỡng, quan tâm, giúp đỡ từ những việc nhỏ nhất.

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề: Vai trò của tình mẫu tử.

Tình mẫu tử là thứ tình cảm thiêng liêng, cao quý nhất đối với mỗi người. Cần trân trọng tình cảm ấy, sống làm sao cho thật xứng đáng với công ơn sinh thành và dưỡng dục của cha mẹ. Như lời Phật răn dạy “Ai còn mẹ xin đừng làm mẹ khóc - đừng để buồn lên mắt mẹ nghe không”.

Có thể viết thành đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Sinh thời, nhà thơ Chế Lan Viên từng viết: “*Con dù lớn vẫn là con của mẹ/ Đi hết đời lòng mẹ vẫn theo con*”. Câu nói ấy đã minh chứng cho vai trò to lớn của tình mẫu tử? **Thân đoạn** □ Vậy tình mẫu tử có vai trò gì trong cuộc sống của mỗi người? **Giải thích** □ Tình mẫu tử là tình ruột thịt nồng nàn giữa người mẹ và đứa con của mình, nó còn là sự hy sinh vô điều kiện của người mẹ dành cho con, là sự yêu thương tôn kính của đứa con với người mẹ của mình. **Triển khai và bàn luận vấn đề** □ **Vai trò, ý nghĩa** □ Tình mẫu tử giúp đời sống tinh thần của ta đầy đủ, phong phú và ý nghĩa hơn. Hơn nữa nó giúp ta tránh khỏi những cám dỗ trong cuộc sống để trở thành những người con ngoan, con tốt. Nó không những là điểm tựa tinh thần, tiếp thêm cho ta sức mạnh trước mỗi khó khăn mà còn là niềm tin, là động lực, là mục đích cho sự nỗ lực và khát khao sống của cá nhân. **Dẫn**

chứng □ Có những người mẹ quên mình, không quản nắng mưa nhọc nhằn, làm tất tảy để cho con cái không thua bạn kém bè. Tình yêu ấy trao đi không một chút tính toán. Tình yêu ấy là cả một đức hi sinh cao cả. Chắc có lẽ mỗi chúng ta đều nhớ câu chuyện cảm động về tình mẫu tử thiêng liêng của thiếu úy công an Đậu Thị Huyền Trâm từ chối xạ trị vì ung thư giai đoạn cuối để cho con có cơ hội làm người đã làm thức tỉnh bao trái tim bạn đọc gần xa rồi câu chuyện về chị Nguyễn Thị Yên (sinh năm 1981, thôn Đông Lao, xã Đông La, huyện Hoài Đức, Hà Nội) chịu mù để con chào đời hẳn sẽ khiến không ít chúng ta rơi nước mắt. Tháng 4/2014, cả thế giới rung động bởi thông tin phà Sewol chở 450 người, chủ yếu là học sinh của Hàn Quốc bị lật. Và câu chuyện về người mẹ gốc Việt chết sau khi nhường phao cứu sinh để cứu con gái đã khiến nhiều người rơi nước mắt xúc động. Tất cả là minh chứng cho tình mẫu tử bất diệt. **Bàn luận, mở rộng** □ Thế nhưng trong cuộc sống lại có những hành động đi ngược lại với đạo lý như mẹ bỏ rơi con hay con đối xử không tốt với mẹ, bỏ mặc mẹ. Thiết nghĩ cần lên án gay gắt. **Bài học** □ Mỗi người chúng ta hãy luôn khắc ghi công ơn của mẹ và đền đáp công ơn ấy bằng hành động thiết thực như biết vâng lời, nghe theo lời dạy bảo của cha mẹ; siêng năng học hành để không phụ công ơn nuôi dưỡng của mẹ, quan tâm và giúp đỡ mẹ từ những việc nhỏ nhất nhất. **Kết đoạn** □ Tóm lại, tình mẫu tử là thứ tình cảm thiêng liêng, cao quý nhất đối với mỗi người vì thế cần trân trọng tình cảm ấy và sống như lời Phật dạy: “Ai còn mẹ xin đừng làm mẹ khóc/Đừng để buồn lên mắt mẹ nghe không”.

ĐỀ SỐ 62.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về vai trò, giá trị và ý nghĩa của lời cảm ơn.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Vai trò, giá trị và ý nghĩa của lời cảm ơn.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Cảm ơn có nghĩa là cảm kích xúc động và mãi khắc ghi trong lòng sự giúp đỡ của người khác đối với bản thân.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

***Vai trò, giá trị và ý nghĩa của lời cảm ơn.**

- Lời cảm ơn của bạn tuy chỉ là lời nói nhưng nó lại tiếp thêm niềm tin cho người khác vào cuộc sống đầy lừa dối này và họ sẽ có thêm động lực để giúp đỡ thêm nhiều người khác.
- Lời cảm ơn còn cho thấy bạn là người biết cách cư xử, biết trước biết sau không phải kẻ vô ơn. Nó còn kết nối các trái tim lại gần nhau hơn.
- Qua một lời nói cảm ơn người ta có thể đánh giá được trình độ văn hóa, nền giáo dục của gia đình và cả xã hội.

***Dẫn chứng:**

- Khi bạn cảm ơn mẹ về một bữa cơm gia đình giản dị thì mẹ bạn sẽ rất vui và có thêm động lực để làm thêm nhiều bữa cơm ngon cho gia đình. Khi bạn nói lời cảm ơn với chú bộ đội vì đã dắt bạn qua đường, chú sẽ rất vui....
- Người Thái Lan khi thể hiện sự cảm ơn, họ có thể chắp tay trước mặt để thể hiện thành ý, người Nhật khi cảm ơn họ sẽ để tay ngang bụng và cúi đầu gập mình để nói lời cảm ơn, tương tự với người Hàn Quốc họ cũng cúi mũi cúi gập mình có thể đến 90 độ chỉ để bày tỏ sự cảm ơn.

Bước 3: Mở rộng

Phê phán những người “*ăn cháo đá bát*”, tỏ thái độ khinh bỉ hoặc xem thường những người lao động chân tay, những người không những không biết ơn người khác mà còn quay lại hãm hại người đã giúp đỡ mình

Bước 4: Bài học

- Mỗi người cần phải ý thức được ý nghĩa quan trọng của lời cảm ơn.
- Hãy học cách nói cảm ơn với người khác.
- Hãy bắt đầu lời cảm ơn với những điều giản dị bạn được nhận từ gia đình, bạn bè hay từ một người xa lạ.
- Hãy để lời cảm ơn ấy nâng nó lên thành thói quen ứng xử và cuối cùng để nó trở thành nhu cầu của bản thân.

3.Kết đoạn: Khẳng định vai trò, giá trị và ý nghĩa của lời cảm ơn.

Có thể viết thành đoạn văn như sau:

Mở đoạn □ Một trong những nét đẹp văn hóa thể hiện nhân cách của mỗi người chính là văn hóa cảm ơn. **Thân đoạn** □ Vậy lời cảm ơn có vai trò, giá trị và ý nghĩa như thế nào? **Giải thích** □ Cảm ơn có nghĩa là cảm kích xúc động và mãi khắc ghi trong lòng sự giúp đỡ của người khác đối với bản thân. **Triển khai vấn đề** □ Lời cảm ơn trong cuộc sống vốn chỉ là câu nói bình thường nhưng lại thực sự quan trọng thể hiện sự biết ơn đối với người khác. Vậy vì sao ta phải nói lời cảm ơn? Việc nói lời cảm ơn với mọi người cho thấy bạn là một người lịch sự có văn hóa. **Vai trò, ý nghĩa** □ Lời cảm ơn của bạn tuy chỉ là lời nói nhưng nó lại tiếp thêm niềm tin cho người khác vào cuộc sống đầy lừa dối này và họ sẽ có thêm động lực để giúp đỡ thêm nhiều người khác. **Dẫn chứng** □ Như khi bạn cảm ơn mẹ về một bữa cơm gia đình giản dị thì mẹ bạn sẽ rất vui và có thêm động lực để làm thêm nhiều bữa cơm ngon cho gia đình. **Vai trò, ý nghĩa** □ Lời cảm ơn còn cho thấy bạn là người biết cách cư xử, biết trước biết sau không phải kẻ vô ơn. Nó còn kết nối các trái tim lại gần nhau hơn. Đó là mối quan hệ giữa cho và nhận. Nếu mọi người đều biết ơn người đã giúp đỡ mình thì cuộc sống này sẽ tươi đẹp. **Vai trò, ý nghĩa** □ Qua một lời nói cảm ơn người ta có thể đánh giá được trình độ văn hóa, nền giáo dục của gia đình và cả xã hội. **Dẫn chứng** □ Người Thái Lan khi thể hiện sự cảm ơn họ có thể chấp tay trước mặt để thể hiện thành ý, người Nhật khi cảm ơn họ sẽ để tay ngang bụng và cúi đầu gập mình để nói lời cảm ơn, tương tự với người Hàn Quốc họ cũng cúi đầu gập mình có thể đến 90 độ chỉ để bày tỏ sự cảm ơn. **Mở rộng** □ Lời cảm ơn có vai trò, ý nghĩa là vậy thế nhưng hiện nay vẫn có nhiều kẻ “ăn cháo đá bát”, tỏ thái độ khinh bỉ hoặc xem thường những người lao động chân tay, những người không những không biết ơn người khác mà còn quay lại hãm hại người đã giúp đỡ mình. Những người như thế thật đáng bị lên án. **Bài học** □ Vì thế, mỗi người cần phải ý thức được ý nghĩa quan trọng của lời cảm ơn. Hãy học cách nói cảm ơn với người khác. Hãy bắt đầu lời cảm ơn với những điều giản dị bạn được nhận từ gia đình, bạn bè hay từ một người xa lạ. Sau đó hãy để lời cảm ơn ấy nâng nó lên thành thói quen ứng xử và cuối cùng để nó trở thành nhu cầu của bản thân. **Kết đoạn** □ Tóm lại, lời cảm ơn tuy dễ nói, ngắn gọn nhưng lại chứa đựng biết bao nhiêu điều bởi nó thể hiện vẻ đẹp nhân cách con người.

ĐỀ SỐ 63.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về vai trò của ý thức tự lập đối với con người.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Vai trò của ý thức tự lập đối với con người.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Ý thức tự lập là biết tự mình làm những việc vừa sức và có thể làm được, biết tự giải quyết công việc, tự lo liệu cho bản thân và tự mình xây dựng cuộc sống tốt đẹp.

Bước 2: Triển khai vấn đề

*** Vai trò của ý thức tự lập đối với con người.**

- Tự lập là kĩ năng cần có và quan trọng nhất ở mỗi con người.
- Tự lập giúp chúng ta phát triển toàn diện hơn về kỹ năng sống và học vấn.
- Tự lập giúp tăng cường sự tự tin trong công việc.
- Tính tự lập khẳng định ý thức làm chủ năng lực, làm chủ bản thân, làm chủ sự nghiệp của con người.

*** Dẫn chứng:**

- Chủ tịch Hồ Chí Minh
- Câu chuyện về Mai An Tiêm và quả dưa hấu.
-

Bước 3: Bàn luận mở rộng

Phê phán những người không biết tự lập.

Bước 4: Bài học

- Tự chủ động làm những việc mình cần làm mà không cần người khác nhắc nhở.
- Tự trao đổi kiến thức.
- Tự suy nghĩ và quyết định cho bản thân từ những việc nhỏ nhất.

3. Kết đoạn: Khẳng định vai trò của ý thức tự lập đối với con người.

Có thể viết thành đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Người xưa có câu: “*Nước lã mà vã nên hồ/Tay không mà nổi cơ đồ mới ngoan*”. Câu nói ấy đã nói đến sự tự lập và thành công của những người tự lập. **Thân đoạn** □ Vậy tự lập có vai trò như thế nào đối với cuộc sống của mỗi con người? **Giải thích** □ Tự lập hiểu theo nghĩa tường minh là tự mình làm nên việc gì đó mà không lệ thuộc vào một ai. Ý thức tự lập là biết tự mình làm những việc vừa sức và có thể làm được, biết tự giải quyết công việc, tự lo liệu cho bản thân và tự mình xây dựng cuộc sống tốt đẹp. **Triển khai vấn đề** □ **Vai trò, ý nghĩa** □ Tự lập là kỹ năng cần có và quan trọng nhất ở mỗi con người bởi chúng ta phải tự lo liệu cho cuộc sống của mình. Nó giúp chúng ta phát triển toàn diện hơn về kỹ năng sống và học vấn, từ đó làm việc thành công hơn. Tự lập còn giúp tăng cường sự tự tin trong công việc. Chính sự thành thạo trong công việc giúp chúng ta tự tin tiến hành công việc và đạt đến thành công. Hơn thế nữa tự lập còn khẳng định ý thức làm chủ năng lực, làm chủ bản thân, làm chủ sự nghiệp của con người. **Dẫn chứng** □ Có rất nhiều tấm gương tiêu biểu cho lối sống tự lập. Nhưng không thể không nhắc đến Chủ tịch Hồ Chí Minh. Người đã ra đi tìm đường cứu nước khi mới chỉ là một chàng thanh niên còn trẻ tuổi. Chỉ với hai bàn tay trắng, không có bất kì một sự giúp đỡ nào, dù phải làm đủ nghề để kiếm sống nhưng Bác vẫn không ngừng học hỏi để có thể tìm ra con đường cứu nước cho dân tộc. Ngay cả khi đã trở thành một vị Chủ tịch nước – lãnh tụ của dân tộc Việt Nam, Bác vẫn giữ được đức tính tốt đẹp đó. Xung quanh Bác có rất ít người giúp việc, thường chỉ là những người thân cận nhất. Những việc Bác có thể tự làm thì đều không làm phiền đến người khác. Thế mới thấy, Hồ Chủ tịch chính là một biểu tượng của tính tự lập. Học tập và làm theo tấm gương đạo đức của Hồ Chí Minh, thế hệ trẻ Việt Nam hôm nay đã phát huy được đức tính tốt đẹp ấy. Nhiều em học sinh luôn tự giác và đạt được kết quả cao trong học tập. Nhiều sinh viên đã tìm tòi, sáng tạo ra nhiều phát minh độc đáo, có ích cho xã hội. Ví dụ như trong đại dịch Covid-19 vừa qua những sản phẩm như bánh mì thanh long, bún dưa hấu... đều được tạo ra bởi chính đầu óc sáng tạo của những có người có tính tự lập. **Mở rộng** □ Tuy nhiên, bên cạnh đó, không ít bạn trẻ đang trở nên thiếu tính tự lập: ỷ lại vào việc học thêm, tài liệu trên mạng Internet, các sách tham khảo... không chịu tự duy, sáng tạo ra những cái mới mẻ do chính mình tạo ra. Nhiều người thậm chí có suy nghĩ dựa dẫm vào gia đình, bạn bè chứ không chịu cố gắng rèn luyện, tu dưỡng bản thân. Đó là những hành vi cần phải lên án. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, ý thức tự lập đối với em là tự giác học tập và rèn luyện, sống hòa đồng, thân thiện, xây dựng lối sống lành mạnh, tích cực, tự

mình làm những việc giúp đỡ người khác mà không cần ai nhắc nhở để trở thành người hữu ích, mai này đem sức mình xây dựng quê hương, đất nước. **Kết đoạn** □ Tóm lại, mỗi cá nhân hãy ý thức vai trò to lớn của lối sống tự lập. Đừng để con đường bước đến đích của thành công ngày càng xa vời chỉ vì sự thụ động của chính mình.

ĐỀ SỐ 64.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về vai trò của ý thức tự giác trong cuộc sống.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: vai trò của ý thức tự giác trong cuộc sống.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Tự giác là khi chúng ta tự mình suy nghĩ hoặc thực hiện một hành động nào đó từ động lực trong chính bản thân mình chứ không vì một sự thúc ép bên ngoài.

Bước 2: Triển khai vấn đề

***Vai trò của ý thức tự giác**

- Ý thức tự giác giúp con người thực hiện được kế hoạch của cá nhân, tự nâng cao giá trị bản thân, dễ đạt được thành công.

- Ý thức tự giác giúp một cá nhân, tập thể được xã hội tôn trọng, đề cao; giúp xã hội tiến bộ và văn minh hơn.

- Ý thức tự giác không phải kĩ năng bẩm sinh, nó được rèn luyện theo năm tháng và môi trường.

- Người có ý thức tự giác trong một xã hội ý thức tự giác chưa phát triển cao, có thể bị dè bĩu. Vì vậy, cần sự vững vàng tự rèn luyện và can đảm đứng trước dư luận.

*** Dẫn chứng:**

- Xưa, trạng nguyên Nguyễn Hiền học tập rất chăm chỉ, thậm chí còn bắt đom đóm vào vỏ trứng để làm đèn. Việc học hành như một thói quen hàng ngày cần làm mà trạng nguyên Nguyễn Hiền không cần ai phải nhắc.

- Một đứa trẻ sẽ tự giác cất gọn đồ khi thấy ông bà bố mẹ luôn ngăn nắp.

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

Trong cuộc sống, vẫn còn có những kẻ lười biếng, không có ước mơ, khát vọng. Họ không tự giác làm việc, sống dựa dẫm vào người khác. Những người như thế thật đáng chê trách.

Bước 4: Bài học nhận thức và hành động

Lập thời gian biểu, quản lý thời gian, lên kế hoạch cho mỗi công việc.

3. Kết đoạn: Khẳng định vai trò của ý thức tự giác trong cuộc sống: Ý thức tự giác sẽ giúp bạn mở ra những cơ hội và tạo động lực đưa bạn đến với thành công.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Con người muốn hoàn thiện bản thân thì phải rèn luyện nhiều đức tính quý báu khác nhau. Một trong số những đức tính tốt đẹp mà ta cần có chính là tinh thần tự giác. **Thân đoạn** □ Vậy tinh thần tự giác có vai trò như thế nào trong cuộc sống? **Giải thích** □ Tự giác là khi chúng ta tự mình suy nghĩ hoặc thực hiện một hành động nào đó từ động lực trong chính bản thân mình chứ không vì một sự thúc ép bên ngoài. **Triển khai vấn đề** □ **Vai trò** □ Ý thức tự giác giúp con người thực hiện được kế hoạch của cá nhân, tự nâng cao giá trị bản thân, để đạt được thành công. Ý thức tự giác không chỉ giúp một cá nhân, tập thể được xã hội tôn trọng, đề cao mà còn giúp xã hội tiến bộ và văn minh hơn. Ý thức tự giác không phải là kĩ năng bẩm sinh, nó được rèn luyện theo năm tháng và môi trường. **Dẫn chứng** □ Thực tế cho thấy một đứa trẻ sẽ tự giác cất gọn đồ khi thấy ông bà bố mẹ luôn ngăn nắp. **Vai trò** □ Người có ý thức tự giác trong một xã hội ý thức tự giác chưa phát triển cao, có thể bị dè bieu. Vì vậy, cần sự vững vàng tự rèn luyện và can đảm đứng trước dư luận. **Dẫn chứng** □ Tâm gương tự giác học tập của trạng nguyên Nguyễn Hiền là một ví dụ. Ông học tập rất chăm chỉ, thậm chí còn bắt đom đóm vào vỏ trứng để làm đèn. Việc học hành như một thói quen hàng ngày cần làm mà trạng nguyên Nguyễn Hiền không cần ai phải nhắc nhở. **Mở rộng** □ Bên cạnh những người luôn có ý thức tự giác thì trong cuộc sống, vẫn còn có những kẻ lười biếng, không có ước mơ, khát vọng. Họ không tự giác làm việc, sống dựa dẫm vào người khác. Những người như thế thật đáng chê trách. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, phải ý thức tự giác từ những việc nhỏ nhất, ý thức rõ ràng và đúng đắn về vai trò của việc học đối với cuộc sống của mình, không lười nhát, gian lận trong học tập và thi cử, phải tự xây dựng cho mình một kế hoạch học tập phù hợp và kiên

trì thực hiện kế hoạch ấy. **Kết đoạn** □ Tóm lại, ý thức tự giác sẽ tạo ra những cơ hội và tạo động lực đưa chúng ta đến với những ước mơ, hoài bão của riêng mình.

ĐỀ SỐ 65.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về vai trò của ý thức tự giác trong học tập.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: vai trò của ý thức tự giác trong học tập.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Tự giác trong học tập là tự mình thực hiện nhiệm vụ học tập một cách tốt nhất, tự mình xây dựng kế hoạch học tập, tự mình xác định mục đích học tập dựa trên sự hướng dẫn của cha mẹ và thầy cô giáo.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Vai trò của ý thức tự giác trong học tập

- Tự giác trong học tập giúp bạn chủ động, sáng tạo hơn và không ngừng tiến bộ trên con đường học thức. Tự giác trong học tập còn thể hiện tính tự lập, tự chủ, ý chí kiên cường, bền bỉ và những phẩm chất tốt đẹp khác của con người.
- Tự giác trong học tập sẽ được mọi người tin tưởng, yêu mến và giúp đỡ.
- Tự giác trong học tập mang lại cho ta cảm giác hứng thú, say mê, trân trọng chiến thắng và động lực phấn đấu trên con đường chinh phục tri thức.
- Tự giác trong học tập giúp chúng ta nắm rõ nắm sâu vấn đề mình tích lũy, rèn cho con người bản năng tự giác, độc lập, không ỷ nại, có thể làm chủ và xử lý nhanh nhạy trong mọi tình huống xảy đến.
- Tự giác trong học tập là cách tốt nhất phát triển khả năng sáng tạo, tìm tòi; thúc đẩy tư duy của con người, rèn luyện khả năng kiên trì, cẩn mẫn và sức chịu đựng của bản thân. Tự học giúp chúng ta có thể áp dụng những kiến thức đã học vào cuộc sống một cách linh hoạt, có hiệu quả nhất.
- Tự giác trong học tập là chìa khóa hữu hiệu nhất để con người chinh phục được kho tàng tri thức bao la của nhân loại.

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

Phê phán những kẻ lười biếng, không có ước mơ, khát vọng, không tự giác làm việc, sống dựa dẫm vào người khác.

Bước 4: Bài học

- Mỗi con người cần chủ động, tích cực, sáng tạo, độc lập trong học tập. Có như vậy mới chiếm lĩnh được tri thức để vươn tới những ước mơ, hoài bão của mình.
- Học sinh phải có ý thức rõ ràng và đúng đắn về vai trò của việc học đối với cuộc sống của mình. Hãy xây dựng cho mình một kế hoạch học tập phù hợp và kiên trì thực hiện kế hoạch ấy.

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Trong vô số cách học như là học từ thầy cô, bạn bè, sách vở, báo chí,... thì cách học mà tôi cảm thấy hiệu quả nhất đó vẫn là tinh thần tự học hay gọi là ý thức tự giác trong học tập. **Thân đoạn** □ Vậy ý thức tự giác trong học tập có vai trò gì cho mỗi người chúng ta? Trước hết, ta cần hiểu ý thức tự giác trong học tập là gì? **Giải thích** □ Tự giác trong học tập là tự mình thực hiện nhiệm vụ học tập một cách tốt nhất, tự mình xây dựng kế hoạch học tập, tự mình xác định mục đích học tập dựa trên sự hướng dẫn của cha mẹ và thầy cô giáo. **Vai trò, ý nghĩa** □ Tự giác trong học tập giúp bạn chủ động, sáng tạo hơn và không ngừng tiến bộ trên con đường học thức. Tự giác trong học tập còn thể hiện tính tự lập, tự chủ, ý chí kiên cường, bền bỉ và những phẩm chất tốt đẹp khác của con người. Tự giác trong học tập sẽ được mọi người tin tưởng, yêu mến và giúp đỡ. Tự giác trong học tập mang lại cho ta cảm giác hứng thú, say mê, trân trọng chiến thắng và động lực phấn đấu trên con đường chinh phục tri thức. Tự giác trong học tập giúp chúng ta nắm rõ nắm sâu vấn đề mình tích lũy, rèn cho con người bản năng tự giác, độc lập, không ỷ nại, có thể làm chủ và xử lý nhanh nhạy trong mọi tình huống xảy đến. Tự giác trong học tập là cách tốt nhất phát triển khả năng sáng tạo, tìm tòi; thúc đẩy tư duy của con người, rèn luyện khả năng kiên trì, cần mẫn và sức chịu đựng của bản thân. Tự học giúp chúng ta có thể áp dụng những kiến thức đã học vào cuộc sống một cách linh hoạt, có hiệu quả nhất. Tự giác trong học tập là chìa khóa hữu hiệu nhất để con người chinh phục được kho tàng tri thức bao la của nhân loại. **Dẫn chứng** □ Tấm gương tự giác học tập của trạng nguyên Nguyễn Hiền là một ví dụ. Ông học tập rất chăm chỉ, thậm chí còn bắt đom đóm vào vỏ trứng để làm đèn. Việc học hành như một thói quen hàng ngày cần làm mà trạng nguyên Nguyễn Hiền không cần ai phải nhắc nhở. **Mở rộng** □ Tuy nhiên trong cuộc sống vẫn còn có những kẻ lười biếng, không có ước mơ, khát vọng, không tự giác làm việc, sống

dựa dẫm vào người khác. Những người như thế thật đáng chê trách. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh phải có ý thức rõ ràng và đúng đắn về vai trò của việc học đối với cuộc sống của mình, hãy tự xây dựng cho mình một kế hoạch học tập phù hợp và kiên trì thực hiện kế hoạch ấy. **Kết đoạn** □ Tóm lại tự giác trong học tập có ý nghĩa quan trọng nên mỗi người cần có ý chí, nghị lực, chủ động, tích cực, sáng tạo, độc lập trong học tập. Có như vậy mới chạm đến ước mơ, hoài bão của mình.

ĐỀ SỐ 66.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của lòng biết ơn.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Ý nghĩa của lòng biết ơn

2.Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Lòng biết ơn là tình cảm biết trân trọng, ghi nhớ công ơn của người khác dành cho mình, đã giúp đỡ mình.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Ý nghĩa của lòng biết ơn.

- Lòng biết ơn thể hiện phẩm chất đạo đức cần có ở mỗi chúng ta.
- Biết ơn sẽ khiến cho con người trở nên tốt đẹp hơn.
- Là cơ sở tạo nên mối quan hệ tốt đẹp, lành mạnh giữa con người với con người.
- Thúc đẩy tinh thần tương thân tương ái trong cộng đồng.
- Khi chúng ta thừa hưởng những thành quả tốt đẹp, ta cần phải nhớ ơn đến người đã tạo ra thành quả cho ta hưởng thụ.
- Lòng biết ơn đã trở thành truyền thống quý báu, là nghĩa cử cao đẹp của con người Việt Nam từ xưa đến nay.

Dẫn chứng:

- Trong cuộc sống, chúng ta mang ơn ba mẹ đã sinh thành, dưỡng dục, nuôi dạy ta nên người.
- Học sinh biết ơn thầy cô giáo đã dạy dỗ cho mình biết bao kiến thức và bài học quý báu. (Các học sinh của cụ giáo Chu Văn An dù trưởng thành và có địa vị trong xã hội vẫn không quên ơn nghĩa dạy dỗ của thầy, vào ngày mừng thọ thầy, họ vẫn tề tựu đông đủ, kính cẩn với thầy)

- Tất cả chúng ta phải biết ơn các anh chiến sĩ bộ đội đã hi sinh thân mình để mang lại nền độc lập dân tộc, tự do và hạnh phúc cho chúng ta hưởng thụ

-....

Bước 3: Bàn luận, mở rộng

Trong cuộc sống còn có nhiều người sống vô ơn, bạc nghĩa, ích kỉ, chỉ biết nhận lấy mà không biết ơn.

Bước 4: Bài học

+ Nhận thức: Lòng biết ơn là một đức tính cần có ở mỗi người.

+ Hành động:

- Phải biết ơn những người đã mang lại cho mình những lợi ích. Hãy biết ơn và tôn vinh những điều tốt đẹp trong cuộc sống.

- Phân đấu học tập tốt, rèn luyện nhân cách nhân phẩm trở thành người hữu ích mai này đem sức mình xây dựng quê hương đất nước.

3. Kết đoạn: Khẳng định ý nghĩa của lòng biết ơn.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Không phải tự nhiên mà Amburgh đã phải khẳng định chắc chắn rằng: “*Không có kẻ nào bần cùng, thiếu thốn bằng những người không có lòng biết ơn*”. Thế mới biết lòng biết ơn trong cuộc sống này có ý nghĩa biết nhường nào. **Thân đoạn** □ **Giải thích** □ Biết ơn là ghi nhớ công lao của những người đã giúp đỡ mình hay đơn giản hơn là đem lại cho mình cuộc sống bình yên, hạnh phúc. **Ý nghĩa** □ Lòng biết ơn có ý nghĩa vô cùng thiêng liêng, nó thể hiện phẩm chất đạo đức cần có ở mỗi chúng ta. Biết ơn sẽ khiến cho con người trở nên tốt đẹp hơn, là cơ sở tạo nên mối quan hệ tốt đẹp, lành mạnh giữa con người với con người. Nó thúc đẩy tinh thần tương thân tương ái trong cộng đồng. Lòng biết ơn đã trở thành truyền thống quý báu, là nghĩa cử cao đẹp của con người Việt Nam từ xưa đến nay. **Dẫn chứng** □ Trong cuộc sống, chúng ta mang ơn ba mẹ đã sinh thành, dưỡng dục, nuôi dạy ta nên người. Học sinh biết ơn thầy cô giáo đã dạy dỗ cho mình biết bao kiến thức và bài học quý báu. Tất cả chúng ta phải biết ơn những người đã ngã xuống để mang lại nền độc lập dân tộc, tự do và hạnh phúc cho chúng ta hưởng thụ,... **Mở rộng** □ Tuy nhiên, trong xã hội hiện nay, có rất nhiều người đi ngược lại với truyền thống đạo lý “*Uống nước nhớ nguồn*”, có thái độ và hành động vô ơn, “*ăn cháo đá bát*”,... Những hành vi này đều đáng bị lên án. **Bài học** □ Là thế hệ tương lai của đất nước, bản thân em ra sức học tập và rèn luyện để xứng đáng là con ngoan, trò giỏi bên cạnh đó cũng cần giữ gìn và phát huy lòng biết ơn. **Kết đoạn** □ Xin mượn lời của Cicero để khẳng định một lần nữa: “*Lòng biết ơn không chỉ là đức tính vĩ đại nhất mà còn là khởi nguồn của mọi đức tính tốt đẹp khác*”.

ĐỀ SỐ 67.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về sự cần thiết phải có tinh thần trách nhiệm trong công việc.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: sự cần thiết phải có tinh thần trách nhiệm trong công việc.

2.Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Tinh thần trách nhiệm là ý thức thực hiện tốt nghĩa vụ, công việc của bản thân, không ỷ lại, dựa dẫm hay đùn đẩy trách nhiệm cho người khác.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Ý nghĩa, vai trò của sống có trách nhiệm

- Hoàn thành tốt công việc và nhiệm vụ được giao
- Giúp chúng ta ngày càng tốt đẹp, hoàn thiện bản thân mình hơn.
- Được mọi người xung quanh yêu quý, kính trọng và giúp đỡ
- Có được lòng tin của mọi người
- Thành công trong công việc và cuộc sống
- Đảm bảo quyền hạn, lợi ích của mình và người khác góp phần phát triển và giữ gìn đất nước.

Dẫn chứng: anh Nick Vujicic,

Bước 3: Mở rộng

- Phê phán, lên án những kẻ sống vô kỷ luật, thiếu trách nhiệm đối với bản thân và xã hội.

Bước 4: Bài học

- Sống có trách nhiệm là một lối sống đúng đắn cần phải được cổ động và thực hiện phổ biến trong cộng đồng.
- Mỗi con người cần phải sống có trách nhiệm để góp sức mình xây dựng quê hương, đất nước.
- Hãy sống có trách nhiệm với cuộc đời mình vì chính bạn là người sẽ đưa bạn tới nơi bạn mong muốn.

3. Kết đoạn

Khẳng định vấn đề: sự cần thiết phải có tinh thần trách nhiệm trong công việc.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □Bác Hồ từng nói: *"Tinh thần trách nhiệm là gì? Là khi Đảng, Chính phủ hoặc cấp trên giao cho ta việc gì, bất kỳ to hay nhỏ, khó hay dễ, ta cũng đưa cả tinh thần, lực lượng ra làm cho đến nơi, đến chốn, vượt mọi khó khăn, làm cho thành công. Làm một cách cầu thả, làm cho có chuyện, dễ làm khó bỏ, đánh trống bỏ dùi, gặp sao làm vậy,... là không có tinh thần trách nhiệm"*. Câu nói trên của Bác đã nêu bật tầm quan trọng của sự cần thiết phải có tinh thần trách nhiệm trong công việc. **Thân đoạn** □ **Giải thích** □ Tinh thần trách nhiệm là ý thức thực hiện tốt nghĩa vụ, công việc của bản thân, không ỷ lại, dựa dẫm hay đùn đẩy trách nhiệm cho người khác. **Triển khai vấn đề** □ **Vai trò, ý nghĩa** □ Tinh thần trách nhiệm trong công việc giúp chúng ta hoàn thành tốt công việc và nhiệm vụ được giao. Nó giúp chúng ta ngày càng tốt đẹp, hoàn thiện bản thân mình hơn, được mọi người xung quanh yêu quý, kính trọng và giúp đỡ. Hơn nữa nó sẽ giúp chúng ta có được lòng tin của mọi người. Vì thế nên ta dễ dàng thành công trong công việc và cuộc sống. Nó còn đảm bảo quyền hạn, lợi ích của mình và người khác góp phần phát triển và giữ gìn đất nước. **Dẫn chứng** □ Trong cuộc sống quanh ta, không thiếu những người sẵn sàng ý thức trách nhiệm với bản thân công việc của mình và với người khác. Đó là những người tích cực tham gia vào "Giờ Trái Đất", là những người sẵn sàng tham gia vào ngày hội "Dòng máu yêu thương", là những người tích cực lao động, dọn dẹp đất nước sạch sẽ, những người ý thức cần phải xây dựng đất nước giàu mạnh. Xa hơn, chúng ta sẽ bắt gặp một người cách chúng ta nửa vòng Trái Đất- anh Nick Vujicic – một người tràn đầy nghị lực và ý thức, trách nhiệm với bản thân. Anh được mọi người biết đến là một người không tay, không chân nhưng lại trở thành nhà diễn thuyết được cả thế giới biết đến với những diễn thuyết đầy ý thức, nỗ lực và trách nhiệm với bản thân mình. **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên, bên cạnh những người sẵn sàng ý thức, trách nhiệm, vẫn có những kẻ sống vô kỷ luật, thiếu trách nhiệm đối với bản thân, gia đình và xã hội. Những người như vậy, đáng bị xã hội lên án, phê phán. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, ngay từ bây giờ, cần học tập, lao động, ý thức trách nhiệm với bản thân và sẵn lòng giúp đỡ người khác để cuộc sống của chúng ta ngày một tốt đẹp hơn. **Kết đoạn** □ Tóm lại, *"Con người sinh ra không phải để tan biến như hạt cát vô danh, họ sinh ra để in dấu lại trên mặt đất và in dấu lại trong tim của người khác"* (Xukhomlinxki).

ĐỀ SỐ 68.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về sự cần thiết phải tôn trọng quan điểm của người khác.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Sự cần thiết phải tôn trọng quan điểm của người khác.

2.Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Tôn trọng quan điểm của người khác là sự hành xử đúng mực, coi trọng danh dự, nhân phẩm và quyền lợi của mỗi người đồng thời phải biết sống hòa hợp, yêu thương mọi người.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Ý nghĩa, lợi ích của việc tôn trọng quan điểm của người khác:

- Mỗi người có suy nghĩ, cách đánh giá, hệ giá trị khác nhau nên sẽ có quan điểm khác nhau về một vấn đề nào đó trong cuộc sống. Tôn trọng quan niệm của người khác cũng chính là tôn trọng sự khác biệt của mỗi người.

- Tôn trọng quan điểm của người khác giúp cho họ tự tin vào bản thân mình hơn, lạc quan hơn vào cuộc sống.

-Tôn trọng quan điểm của người khác giúp chúng ta có cái nhìn khách quan hơn về cuộc sống, học được cách lắng nghe, đồng cảm, từ đó hoàn thiện bản thân mình hơn.

- Tôn trọng quan điểm của người khác cũng chính là tôn trọng quan điểm của chính mình. Người biết tôn trọng quan điểm của người khác sẽ được mọi người yêu quý và tôn trọng.

- Tôn trọng quan điểm của người khác sẽ tạo ra một môi trường sống lành mạnh, tích cực, văn minh, thúc đẩy sự phát triển của mỗi cá nhân.

Dẫn chứng

- Con cái biết tôn trọng bố mẹ, ông bà cùng những người lớn tuổi thì sẽ biết ứng xử lễ phép, lịch sự, nề nếp. Bố mẹ tôn trọng con cái thì biết tạo điều kiện cho con cái

chia sẻ suy nghĩ, tình cảm, cách nhìn nhận về mọi việc với bản thân mình; biết lắng nghe ý kiến của con.

- Sự tôn trọng của học sinh đối với thầy cô thể hiện ở sự vâng lời, tinh thần tự giác trong học tập và rèn luyện còn sự tôn trọng từ phía thầy cô dành cho học sinh là sự quan tâm, sự kiên nhẫn lắng nghe những ý kiến phản hồi và đưa ra sự khích lệ tốt nhất.

- Khi nghe tin quân Thanh sang xâm lược, ban đầu Nguyễn Huệ định thân chinh cầm quân đi ngay. Nhưng sau đó ông đã lắng nghe ý kiến của tướng sĩ, tế cáo trời đất, lên ngôi Hoàng đế lấy niên hiệu là Quang Trung. Việc Nguyễn Huệ tôn trọng quan điểm, ý kiến của các tướng sĩ giúp nhà vua thu phục được lòng dân, tạo nên khối sức mạnh đoàn kết của dân tộc, đánh đuổi được bè lũ bán nước, cướp nước.

Bước 3: Mở rộng

Trong cuộc sống vẫn còn có nhiều người không biết tôn trọng quan điểm của người khác, luôn cho mình là nhất, quan điểm của mình là đúng và người khác là sai,... những người này đáng bị xã hội thẳng thắn lên án, chỉ trích.

Bước 4: Bài học

- Hãy học cách lắng nghe, chân thành tiếp thu ý kiến đóng góp của mọi người. Từ bỏ thói quen phản đối người khác thay vào đó hãy khéo léo chỉ ra chỗ sai của người khác để họ vui lòng sửa đổi.

3. Kết đoạn: Khái quát lại tầm quan trọng của việc cần thiết phải tôn trọng quan điểm của người khác.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Mạnh Tử có câu “*Thương người thì người thương lại mình, kính người thì người kính lại mình*”. Câu nói của Mạnh Tử đã nêu lên vai trò, ý nghĩa của sự cần thiết phải tôn trọng quan điểm của người khác.**Thân đoạn** □ **Giải thích** □ Tôn trọng quan điểm của người khác là sự hành xử đúng mực, coi trọng danh dự, nhân phẩm và quyền lợi của mỗi người đồng thời phải biết sống hòa hợp, yêu thương mọi người. **Triển khai vấn đề** □ Mỗi người có suy nghĩ, cách đánh giá, hệ giá trị khác nhau nên sẽ có quan điểm khác nhau về một vấn đề nào đó trong

cuộc sống. Tôn trọng quan niệm của người khác cũng chính là tôn trọng sự khác biệt của mỗi người. **Vai trò, ý nghĩa** □ Tôn trọng quan điểm của người khác một mặt giúp cho ta tự tin vào bản thân mình hơn, lạc quan hơn vào cuộc sống, mặt khác nó giúp chúng ta có cái nhìn khách quan hơn về cuộc sống, học được cách lắng nghe, đồng cảm, từ đó hoàn thiện bản thân mình hơn. Tôn trọng quan điểm của người khác cũng chính là tôn trọng quan điểm của chính mình. Người biết tôn trọng quan điểm của người khác sẽ được mọi người yêu quý và tôn trọng. Cuối cùng tôn trọng quan điểm của người khác sẽ tạo ra một môi trường sống lành mạnh, tích cực, văn minh, thúc đẩy sự phát triển của mỗi cá nhân. **Dẫn chứng 1** □ Thực tế cho thấy, con cái biết tôn trọng bố mẹ, ông bà cùng những người lớn tuổi thì sẽ biết ứng xử lễ phép, lịch sự, nề nếp. Bố mẹ tôn trọng con cái thì biết tạo điều kiện cho con cái chia sẻ suy nghĩ, tình cảm, cách nhìn nhận về mọi việc với bản thân mình; biết lắng nghe ý kiến của con. Sự tôn trọng của học sinh đối với thầy cô thể hiện ở sự vâng lời, tinh thần tự giác trong học tập và rèn luyện còn sự tôn trọng từ phía thầy cô dành cho học sinh là sự quan tâm, sự kiên nhẫn lắng nghe những ý kiến phản hồi và đưa ra sự khích lệ tốt nhất. **Dẫn chứng 2** □ (**Chọn 1 trong 2**) Lịch sử chứng minh, khi nghe tin quân Thanh sang xâm lược, ban đầu Nguyễn Huệ định thân chinh cầm quân đi ngay. Nhưng sau đó ông đã lắng nghe ý kiến của tướng sĩ, tế cáo trời đất, lên ngôi Hoàng đế lấy niên hiệu là Quang Trung. Việc Nguyễn Huệ tôn trọng quan điểm, ý kiến của các tướng sĩ giúp nhà vua thu phục được lòng dân, tạo nên khối sức mạnh đoàn kết của dân tộc, đánh đuổi được bè lũ bán nước, cướp nước. **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên trong cuộc sống vẫn còn có nhiều người không biết tôn trọng quan điểm của người khác, luôn cho mình là nhất, quan điểm của mình là đúng và người khác là sai,... những người này đáng bị xã hội thẳng thắn lên án, chỉ trích. **Bài học** □ Mỗi con người chúng ta hãy học cách lắng nghe, chân thành tiếp thu ý kiến đóng góp của mọi người. Từ bỏ thói quen phản đối người khác thay vào đó hãy khéo léo chỉ ra chỗ sai của người khác để họ vui lòng sửa đổi. **Kết đoạn** □ Tóm lại, sự cần thiết phải tôn trọng quan điểm của người khác là kĩ năng cần thiết để có thể có được sự thuận lợi, tốt đẹp hơn trong công việc và cuộc sống.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về vai trò của tình cảm gia đình.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Về vai trò của tình cảm gia đình.

Ví dụ: Tình cảm gia đình là tình cảm đẹp, quý giá và thiêng liêng

2.Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Tình cảm gia đình là tình cảm thiêng liêng, giữa những người máu mủ, ruột rà, trước hết nó chính là tình cảm của những người trong gia đình dành cho nhau đó là: tình mẫu tử, tình phụ tử, tình anh em.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Vai trò của tình cảm gia đình

- Tình cảm gia đình là động lực, là sự động viên, cổ vũ con người vững bước trên đường đời...
- Là cội nguồn sinh dưỡng của con người.
- Là nơi khởi đầu của mọi yêu thương và mơ ước trong ta.
- Là điểm tựa tinh thần vững chắc trong cuộc đời con người.
- Có ý nghĩa đặc biệt trong quá trình hình thành nhân cách, lễ sống, lí tưởng.

Bước 3: Mở rộng

-Trong cuộc sống vẫn còn có nhiều người không xem trọng hạnh phúc gia đình. Họ sống ích kỉ, chỉ biết đến nhu cầu và lợi ích của bản thân, không thực hiện các nghĩa vụ đối với gia đình. Những người như thế thật đáng chê trách.

Bước 4: Bài học

*Nhận thức: là tình cảm đẹp, cao quý và thiêng liêng.

* Hành động: Bản thân phải biết trân trọng, vun đắp, xây dựng tình cảm gia đình ngày càng tốt đẹp hơn

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ “Ba là cây nến vàng/ Mẹ là cây nến xanh/Con là cây nến hồng/ Ba ngọn nến lung linh/ Thắp sáng một gia đình/...”. Lời bài hát trên đã nêu lên vai trò to lớn của tình cảm gia đình trong cuộc đời mỗi con người. **Thân đoạn** □ Vậy đã có ai tự hỏi mình rằng tình cảm gia đình là gì và nó có vai trò quan trọng với chúng ta như thế nào chưa? **Giải thích** □ Tình cảm gia đình là sự gắn kết giữa những người có cùng huyết thống và sống chung với nhau dưới một mái nhà. Rộng hơn, đó còn là sợi dây nối kết những con người dẫu không chung cội rễ nhưng luôn gắn bó, yêu thương và giúp đỡ lẫn nhau. **Vai trò, ý nghĩa** □ Nhưng dù hiểu theo cách nào, tình cảm gia đình vẫn là món quà thiêng liêng và quý giá nhất mà chúng ta có thể có được. Tình cảm gia đình là nguồn động lực lớn lao, giúp chúng ta vững bước trên con đường đời, là chỗ dựa vững chắc giúp ta thêm sức mạnh vượt qua mọi khó khăn. Nó có ý nghĩa đặc biệt trong quá trình hình thành nhân cách, lễ sống, lí tưởng. Sức mạnh to lớn của tình cảm gia đình ấy sẽ chấp cho ta đôi cánh vươn đến những ước mơ, khát vọng lớn lao. Thiếu đi thứ tình cảm ấy, trái tim ta sẽ dần bị bóp nghẹt bởi cái cảm giác cô đơn, lạc lõng và cứ mãi bơ vơ trên con đường kiếm tìm hạnh phúc. Tình cảm gia đình khiến cho con người luôn cảm thấy gần nhau hơn cho dù khoảng cách có bao xa đi nữa. **Dẫn chứng** □ Bức thư của người cha Đỗ Xuân Thảo gửi con Đỗ Nhật Nam được đăng tải trên mạng internet là minh chứng rõ ràng về tình yêu thương vô bờ bến mà cha dành cho con. Nó không những là tình yêu mà còn là niềm tự hào của người cha đối với con. **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên trong cuộc sống đâu phải ai cũng biết trân trọng tình cảm quý báu ấy, một số người cứ mãi chạy theo tiền tài danh vọng hay những mối quan hệ phù phiếm. Để rồi khi nhận ra xung quanh chẳng còn một cánh tay nào sẵn sàng đón lấy mình, đã không còn cơ hội nào cho họ sửa chữa thì tất cả đã quá muộn. **Bài học** □ Để tránh đi vào những vết xe đổ ấy, ngay từ hôm nay mỗi chúng ta cần dành tâm sức để giữ gìn tình cảm gia đình từ những hành động thường ngày. Một lời chúc mỗi sáng, một bữa cơm ấm cúng, một sự quan tâm mỗi ngày,... chỉ những việc làm nhỏ đó thôi nhưng chắc chắn sẽ giúp ngọn lửa gia đình mãi cháy sáng, soi đường và sưởi ấm cho bạn đến hết cuộc đời này. **Kết đoạn** □ Tóm lại, tình cảm gia đình là một dòng suối ấm áp, hiền hòa nuôi dưỡng tâm hồn ta, giúp ta có thể đứng vững trên đường đời đầy chông gai, thử thách.

ĐỀ SỐ 70.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em ý nghĩa của lối sống giản dị.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Ý nghĩa của lối sống giản dị.

2.Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Sống giản dị là sống phù hợp với điều kiện hoàn cảnh của bản thân gia đình và xã hội, không xa hoa lãng phí không cầu kỳ kiêu cách

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Ý nghĩa của lối sống giản dị.

- Giản dị khiến người ta dễ hòa nhập với mọi người, làm cho con người trở nên thân thiện với nhau và giúp ta có thêm bạn bè... góp phần làm sáng lên nhân cách của mỗi con người.
- Giản dị tạo nên sự thanh thản, bình yên trong tâm hồn và sự nhàn nhã, thư thái trong nhịp sống. Khiến con người hoà đồng với tự nhiên, gắn bó sâu sắc với các cá nhân khác.
- Sống giản dị là một trong những cách để mỗi người sống thật, sống có hứng thú, có ý nghĩa.
- Sống giản dị giúp chúng ta hoàn thiện bản thân và tạo cho xã hội sự hoà đồng, bình đẳng, nhân ái.

Dẫn chứng

- Nguyễn Bình Khiêm xa rời vinh hoa quan trường về mở trường dạy học bên dòng sông Tuyết Giang (sông Hàn), sống an bần đến cuối đời.
- Nguyễn Khuyến cũng rời chốn phồn hoa về ẩn cư tại quê nhà, vui thú điền viên.
- Lãnh tụ Hồ Chí Minh cũng là một tấm gương sáng ngời về lối sống giản dị, đáng để chúng ta kính trọng, học tập và làm theo.

Bước 3: Mở rộng

- Lối sống giản dị hoàn toàn khác với lối sống cầu thả, lạc hậu, gò bó, khuôn mẫu; giản dị cũng không đồng nghĩa với tiết kiệm, hà tiện... giản dị phù hợp với điều kiện, với hoàn cảnh vẫn thể hiện được sự tao nhã, thanh lịch, văn hóa.
- Phê phán lối sống xa hoa, đua đòi hay giản dị một cách giả tạo.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức được giản dị là một lối sống đẹp.
- Là học sinh cần phải rèn luyện cho mình tính giản dị: giản dị trong học tập, trong cách giao tiếp, cách sống để hoàn thiện nhân cách, tiết kiệm của cải, trở thành người hữu ích, mai này đem sức mình xây dựng quê hương, đất nước.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ *“Trong tất cả mọi thứ: trong tính cách, trong cung cách, trong phong cách, cái đẹp nhất là sự giản dị”*. Câu nói khuyết danh ấy đã nói lên vai trò, ý nghĩa to lớn của lối sống giản dị. **Thân đoạn** □ Vậy sống giản dị có ý nghĩa như thế nào trong cuộc đời của mỗi con người. **Giải thích** □ Sống giản dị là sống phù hợp với điều kiện hoàn cảnh của bản thân gia đình và xã hội, không xa hoa lãng phí không cầu kỳ kiêu cách. **Triển khai vấn đề** □ Quả thật sống giản dị là một lối sống đẹp vì nó không phải là lối sống đơn giản thô sơ mà là một phong cách sống cao đẹp. **Vai trò, ý nghĩa** □ Không những thế mà lối sống giản dị còn giúp cho con người ta dễ hòa nhập với mọi người, làm cho con người trở nên thân thiện với nhau và giúp ta có thêm bạn bè... góp phần làm sáng lên nhân cách của mỗi con người. Nó tạo nên sự thanh thản, bình yên trong tâm hồn và sự nhàn nhã, thư thái trong nhịp sống khiến con người hoà đồng với tự nhiên, gắn bó sâu sắc với các cá nhân khác. Sống giản dị là một trong những cách để mỗi người sống thật, sống có hứng thú, có ý nghĩa. Nó còn giúp ta hoàn thiện bản thân và tạo cho xã hội sự hoà đồng, bình đẳng, nhân ái. Nhờ vậy mà con người được sống một cuộc sống vui vẻ bình yên hạnh phúc và thanh thản. **Dẫn chứng** □ Từ xưa, Nguyễn Trãi, Nguyễn Bình Khiêm, Nguyễn Khuyến, Hồ Chí Minh,... và biết bao hiền nhân khác, sau khi cống hiến sức mình xây dựng đất nước, đều tìm về nơi thôn dã, thực hành lối sống giản dị như một cách để di dưỡng tinh thần. **Bàn luận, mở rộng** □ Bên cạnh những tấm gương cho lối sống giản dị cũng không ít những người sống phung phí xa hoa. Trong thời hiện đại ngày nay có rất nhiều bạn học sinh đang ngồi trên ghế nhà trường nhưng lại nhuộm tóc rồi ăn mặc không đúng với tư cách của một người học sinh. Hay là những người hoàn cảnh gia đình khá giả lại ăn mặc một cách khoa

trương mặc toàn hàng hiệu. Lối sống ấy cần lên án. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh cần phải rèn luyện cho mình tính giản dị: giản dị trong học tập, trong cách giao tiếp, cách sống để hoàn thiện nhân cách, tiết kiệm của cải, trở thành người hữu ích, mai này đem sức mình xây dựng quê hương, đất nước. **Kết đoạn** □ Tóm lại, mỗi người chúng ta hãy tạo cho mình một lối sống giản dị và lan tỏa lối sống giản dị đến những người xung quanh để cuộc sống này luôn tươi đẹp.

ĐỀ SỐ 71.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về sự cần thiết phải lựa chọn cho mình một lẽ sống phù hợp.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Sự cần thiết phải lựa chọn cho mình một lẽ sống phù hợp.

2.Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Lẽ sống phù hợp là quan niệm sống, thái độ sống, suy nghĩ, cách ứng xử, lối sống đúng đắn, phù hợp với khả năng của bản thân, với chuẩn mực đạo đức, yêu cầu của xã hội...

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Ý nghĩa của lẽ sống phù hợp

- Lẽ sống phù hợp sẽ giúp bạn vượt qua mọi khó khăn, thử thách, chấp nhận nghịch cảnh vươn lên trong cuộc sống.
- Lựa chọn lẽ sống phù hợp còn giúp chúng ta chủ động và tự tin trước tác động của thế giới bên ngoài.
- Lẽ sống phù hợp giúp mỗi người xác định được mục đích, việc làm cụ thể.
- Lẽ sống phù hợp khiến chúng ta nhận rõ mối liên kết giữa bản thân với gia đình và xã hội. Từ đó, nó thúc đẩy chúng ta hành động có ý nghĩa.

- Lễ sống phù hợp, đúng đắn làm cho cuộc sống trở nên có ý nghĩa, nhân văn hơn...

Dẫn chứng

-Anh thanh niên trong Lặng lẽ Sa Pa của Nguyễn Thành Long, Phương Định trong Những ngôi sao xa xôi của Lê Minh Khuê.

-Những con người của thời đại mới dám đương đầu với những trận chiến sinh tử (lũ lụt, đại dịch,...)

-.....

Bước 3: Mở rộng

Trong cuộc sống, vẫn còn không ít người sống ích kỉ, vụ lợi, tẻ nhạt, vô nghĩa, chạy theo những mục đích cá nhân bằng nhiều cách, coi thường lễ sống.

Bước 4: Bài học

- Cần nhận thấy ý nghĩa quan trọng của việc xây dựng cho mình một lễ sống cao đẹp, phù hợp và có ý nghĩa.

- Chọn cho mình một lễ sống phù hợp với lứa tuổi, với nhiệm vụ của một học sinh và cháy hết mình với nó (học tập, rèn luyện đạo đức...)

3. Kết đoạn

Khẳng định lại vấn đề nghị luận: Sự cần thiết phải lựa chọn cho mình một lễ sống phù hợp.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ “Nếu là con chim, chiếc lá/Thì chim phải hót, chiếc lá phải xanh/ Lễ nào vay mà không có trả/ Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình”(Tố Hữu). Lời bài thơ trên đã nói đến vai trò, ý nghĩa của sự cần thiết phải lựa chọn cho mình một lễ sống phù hợp. **Thân đoạn** □ **Giải thích** □ Lễ sống phù hợp là quan niệm sống, thái độ sống, suy nghĩ, cách ứng xử, lối sống đúng đắn, phù hợp với khả năng của bản thân, với chuẩn mực đạo đức, yêu cầu của xã hội... **Triển khai vấn đề** □ Để con người có được hạnh phúc thực sự là phải có lễ sống, lối sống phù hợp với bản thân mình và với thế giới xung quanh, thật ý nghĩa và sống hết mình với lễ sống, lối sống đó. Vậy tại sao phải lựa chọn cho mình lễ sống phù hợp? **Vai trò, ý nghĩa** □ Vì một lối sống phù hợp sẽ giúp bạn vượt qua mọi khó khăn, thử thách và chấp nhận những nghịch cảnh nảy sinh trong cuộc sống. Lựa chọn cách sống phù hợp còn giúp chúng ta chủ động, tự tin trước tác động của thế giới bên ngoài. Lễ sống phù hợp giúp mỗi người xác định được mục đích, việc làm cụ thể. Chính bởi có định hướng rõ ràng, chúng ta mới xác định được những việc cần làm, kết quả cần đạt được, mục đích cần hướng đến. Khi có lễ sống phù hợp, con người sẽ có trách nhiệm hơn với bản thân, với gia đình và xã hội... Và như thế lễ sống

phù hợp khiến chúng ta nhận rõ mối liên kết giữa bản thân với gia đình và xã hội. Từ đó, nó thúc đẩy chúng ta hành động có ý nghĩa. Lễ sống phù hợp, đúng đắn làm cho những xung đột trong xã hội cũng bớt đi, con người biết yêu thương, cảm thông chia sẻ nhiều hơn, cuộc sống trở nên yên bình, đậm sâu nghĩa tình. **Dẫn chứng** □ Trong truyện ngắn “*Lặng lẽ Sa Pa*” của nhà văn Nguyễn Thành Long, nhân vật anh thanh niên cũng là một người có lễ sống phù hợp. Anh dám từ bỏ tất cả để lên đỉnh núi Yên Sơn làm việc một mình. Và còn biết bao nhiêu con người của thời đại mới dám đương đầu với những trận chiến sinh tử như lũ lụt, đại dịch,...Đó chẳng phải là sống phù hợp, sống đẹp hay sao? **Bàn luận, mở rộng** □ Bên cạnh những người chọn cho mình lễ sống phù hợp thì trong cuộc sống đâu đó vẫn còn không ít người sống ích kỉ, vụ lợi, tẻ nhạt, vô nghĩa, chạy theo những mục đích cá nhân bằng nhiều cách, coi thường lễ sống. Những người như thế thật đáng chê trách. **Bài học** □ Vì thế, mỗi người cần nhận thấy ý nghĩa quan trọng của việc xây dựng cho mình một lễ sống cao đẹp, phù hợp và có ý nghĩa. Bản thân em là học sinh, là thế hệ tương lai của đất nước hãy chọn cho mình một lễ sống phù hợp với lứa tuổi, với nhiệm vụ của một học sinh và cháy hết mình với nó như ra sức học tập và rèn luyện đạo đức,... **Kết đoạn** □ Tóm lại, bạn không thể lựa chọn nơi bạn sinh ra nhưng chắc chắn bạn có thể lựa chọn cách mình sống để khi ở cuối con đường, chúng ta đều mỉm cười mãn nguyện!"*Khi anh sinh ra/Mọi người đều cười/Riêng anh thì khóc tu tu/Hãy sống sao để khi chết/Mọi người đều khóc/Còn môi anh thì nở nụ cười*"

ĐỀ SỐ 72.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của lối sống đẹp.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Ý nghĩa của lối sống đẹp.

2.Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích: Có nhiều cách giải thích về sống đẹp

- Sống đẹp là có lối sống lành mạnh, phong phú, phù hợp với các chuẩn mực của xã hội.
- Sống đẹp là sống không ngừng học hỏi, trau dồi kiến thức, không ngừng tiến bộ, vươn lên sáng tạo và thành công.

- Sống đẹp là sống theo pháp luật, sống theo đạo lí con người, luôn vui tươi, hạnh phúc
- Sống đẹp là sống có mục đích, có ước mơ, lí tưởng cao đẹp.
- Sống đẹp là sống có chí cầu tiến, biết đứng dậy bằng chính đôi chân của mình khi vấp ngã, biết bền lòng và dũng cảm vượt qua những thử thách, khó khăn để vươn lên, chấp cánh cho ước mơ của mình được bay cao, bay xa.

Bước 2: Triển khai vấn đề

Ý nghĩa của lối sống đẹp

- Sống đẹp sẽ giúp chúng ta có được niềm tin yêu, sự kính trọng của người khác.
- Khi biết sống đẹp, con người sẽ vững tin vào cuộc sống của mình, không ngừng nỗ lực vươn lên làm cuộc sống tốt đẹp hơn.
- Sống đẹp là cuộc sống đáng quý, đáng trân trọng và gìn giữ.
- Nếu mỗi người đều có một lối sống đẹp thì sẽ không còn khoảng cách giữa người với người nữa.

Dẫn chứng

- Trong lịch sử của dân tộc có biết bao tấm gương về sống đẹp: Trần Hưng Đạo, Trưng Nhị, Trưng Trắc, Trần Quốc Toản, chị Võ Thị Sáu, anh Kim Đồng, anh Nguyễn Văn Trỗi,... vĩ đại hơn cả là Bác Hồ kính yêu. Họ là những người sống hết mình vì dân tộc vì cách mạng, vì nền độc lập, tự do của đất nước. Họ là những tấm gương sáng cho chúng ta học tập, noi theo.
- Trong đợt lũ lụt miền Trung, đại dịch Covid 19,...

Bước 3: Mở rộng

Phê phán lối sống không đẹp: ích kỉ, chỉ quan tâm đến lợi ích của mình, sống vô cảm, thờ ơ, sa vào tệ nạn, ...

Bước 4: Bài học

- Luôn có ý thức xây dựng lối sống đẹp, vươn tới những điều tốt đẹp nhất trong cuộc sống.

- Luôn biết sống vì người khác, biết xây dựng tinh thần đoàn kết, nhân ái, hướng đến chân, thiện, mỹ.
- Là học sinh cần phải biết định hướng lối sống lành mạnh, không ngừng nỗ lực học tập để hoàn thiện bản thân góp phần xây dựng xã hội tốt đẹp.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề: Ý nghĩa của lối sống đẹp.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Trong những giây phút cuối cùng của cuộc đời, nhà thơ Thanh Hải vẫn ước muốn hóa thân vào muôn loài vạn vật, làm tươi đẹp rộn ràng cho cuộc sống “*Một mùa xuân nho nhỏ/Lặng lẽ dâng cho đời/Dù là tuổi hai mươi/ Dù là khi tóc bạc*”. Sống đẹp là sống như thế. **Thân đoạn** □ Vậy sống đẹp có ý nghĩa như thế nào? **Giải thích** □ Sống đẹp là có lối sống lành mạnh, phong phú, phù hợp với các chuẩn mực của xã hội. Sống đẹp là sống không ngừng học hỏi, trau dồi kiến thức, không ngừng tiến bộ, vươn lên sáng tạo và thành công. Sống đẹp là sống theo pháp luật, sống theo đạo lí con người, luôn vui tươi, hạnh phúc. Như vậy, sống đẹp là sống có mục đích, có ước mơ, lí tưởng cao đẹp. Sống đẹp là sống có chí cầu tiến, biết đứng dậy bằng chính đôi chân của mình khi vấp ngã, biết bền lòng và dũng cảm vượt qua những thử thách, khó khăn để vươn lên, chấp cánh cho ước mơ của mình được bay cao, bay xa. Vậy tại sao phải sống đẹp? **Vai trò, ý nghĩa** □ Vì sống đẹp sẽ giúp chúng ta có được niềm tin yêu, sự kính trọng của người khác. Khi biết sống đẹp, con người sẽ vững tin vào cuộc sống của mình, không ngừng nỗ lực vươn lên làm cuộc sống tốt đẹp hơn. Sống đẹp là cuộc sống đáng quý, đáng trân trọng và gìn giữ. Nếu mỗi người đều có một lối sống đẹp thì sẽ không còn khoảng cách giữa người với người nữa. **Dẫn chứng** □ Trong lịch sử của dân tộc có biết bao tấm gương về sống đẹp: Trần Hưng Đạo, Trưng Nhị, Trưng Trắc, Trần Quốc Toản, chị Võ Thị Sáu, anh Kim Đồng, anh Nguyễn Văn Trỗi,... vĩ đại hơn cả là Bác Hồ kính yêu. Họ là những người sống hết mình vì dân tộc vì cách mạng, vì nền độc lập, tự do của đất nước. Họ là những tấm gương sáng cho chúng ta học tập, noi theo. **Mở rộng** □ Bên cạnh những người có lối sống đẹp thì đâu đó trong cuộc sống này vẫn còn rất nhiều người không có lí tưởng sống, dễ dàng chấp nhận một cuộc sống tầm thường, thậm chí là thấp kém. Họ chỉ biết thụ hưởng thành quả lao động của người khác mà không chăm lo lao động và cuối cùng họ phải nhận lấy những hậu quả mà chính họ là người đã ươm mầm dựng xây. **Bài học** □ Vì thế, mỗi người chúng ta luôn có ý thức xây dựng lối sống đẹp, biết sống vì người khác, biết xây dựng tinh thần đoàn kết, nhân ái, hướng đến chân, thiện, mỹ. Bản thân em là học sinh cần phải biết định hướng lối sống lành mạnh, không ngừng nỗ lực học tập để hoàn thiện bản thân góp phần xây dựng xã hội tốt đẹp. **Kết đoạn** □ Hãy

sống như sinh thời nhà thơ nhà thơ Tố Hữu từng mong muốn “*Nếu là con chim, chiếc lá/ Thì chim phải hót, chiếc lá phải xanh/ Lẽ nào vay mà không có trả/Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình*”.

ĐỀ SỐ 73.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của lối sống chan hòa.

GỢI Ý LÀM BÀI

1.Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Ý nghĩa của lối sống chan hòa.

2.Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Sống chan hòa là sống vui vẻ, hòa hợp với mọi người và sẵn sàng cùng tham gia vào các hoạt động chung có ích.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Ý nghĩa của lối sống chan hòa

- Sống chan hòa giúp ta tự đánh giá, tự điều chỉnh nhận thức, thái độ, hành vi cá nhân cho phù hợp với yêu cầu của cộng đồng.
- Sống chan hòa sẽ được mọi người quý mến và giúp đỡ, góp phần vào việc xây dựng mối quan hệ xã hội tốt đẹp.
- Sống chan hòa với mọi người là lối sống tốt đẹp, thể hiện phẩm chất cao quý của con người.

Bước 3: Mở rộng

Phê phán những kẻ sống ích kỉ, chỉ nghĩ cho bản thân mình mà không cần suy nghĩ cho người khác, những người vô cảm mặc kệ nỗi đau của đồng loại,... những người này sẽ không được mọi người yêu quý và dần tự cô lập cuộc sống của mình.

Bước 4: Bài học

Ai có lối sống chan hòa với mọi người sẽ được mọi người yêu thương, tin tưởng và giúp đỡ, góp phần xây dựng mối quan hệ xã hội tốt đẹp.

3. Kết đoạn: Khẳng định lối sống chan hòa là vô cùng đúng đắn và nó giúp con người ta có được niềm vui, hạnh phúc và thành công, mỗi người phải biết sống chan hòa với mọi người.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Nhà thơ Tố Hữu từng viết: “*Một người đâu phải nhân gian. Sống trong một đóm lửa tàn mà thôi*”. Không ai có thể một mình mà sống một cuộc đời ý nghĩa. Bởi thế, để có được niềm vui, hạnh phúc và thành công, mỗi người phải biết sống chan hòa với mọi người. **Thân đoạn** □ Vậy sống chan hòa có ý nghĩa như thế nào? **Giải thích** □ Sống chan hòa là sống vui vẻ, hòa hợp với mọi người và sẵn sàng cùng tham gia vào các hoạt động chung có ích. Người có lối sống chan hòa luôn biết chia sẻ với bạn bè niềm vui nỗi buồn. Họ luôn cởi mở, vui vẻ, chào hỏi gần gũi với mọi người. **Vai trò, ý nghĩa** □ Sống chan hòa giúp ta tự đánh giá, tự điều chỉnh nhận thức, thái độ, hành vi cá nhân cho phù hợp với yêu cầu của cộng đồng. Người có lối sống chan hòa sẽ được mọi người quý mến và giúp đỡ, góp phần vào việc xây dựng mối quan hệ xã hội tốt đẹp. Sống chan hòa với mọi người là lối sống tốt đẹp, thể hiện phẩm chất cao quý của con người. Sống chan hòa mới xây dựng tập thể hòa hợp. **Dẫn chứng** □ Trên một chuyến xe buýt nếu ta biết nhường ghế cho người già, những phụ nữ mang thai hay em bé, trong trường lớp nếu ta biết nhường nhịn, sẽ chia yêu thương với thầy cô và bạn bè, trong gia đình nếu ta biết yêu thương, vui vẻ với mọi người, kính trọng ông bà, cha mẹ nghĩa là ta đã biết sống chan hòa. **Bàn luận, mở rộng** □ Tuy nhiên, trong xã hội vẫn có không ít người có tính ích kỉ, nhỏ nhen, chỉ biết đến bản thân mình mà không cần suy nghĩ cho người khác, lại có những người vô cảm mặc kệ nỗi đau của đồng loại,... những người này sẽ không được mọi người yêu quý và dần tự cô lập cuộc sống của mình. **Bài học** □ Vì thế mỗi người hãy biết sống chan hòa với mọi người để góp phần xây dựng mối quan hệ xã hội tốt đẹp. Bản thân em là học sinh cần biết cởi mở, vui vẻ, chân thành, tôn trọng, bình đẳng, quan tâm giúp đỡ lẫn nhau, biết làm tốt công việc được giao, đoàn kết, gắn bó với tập thể, biết nhường nhịn, sẽ chia với người khác. **Kết đoạn** □ Tóm lại, mỗi người chỉ được sống một lần, chúng ta hãy sống với tấm lòng, sự tử tế, cho đi và yêu thương để làm cho xã hội này ngày càng tốt hơn, con người được sống tình cảm hơn vì vốn dĩ: “*Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình*”.

ĐỀ SỐ 74.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về hoạt động thiện nguyện trong xã hội hiện nay.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Hoạt động thiện nguyện trong xã hội hiện nay.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

- Từ thiện: làm việc tốt từ lòng yêu thương người.
- Hoạt động từ thiện: quyên góp, hiến tặng bằng tiền, vật phẩm, cứu trợ nhân đạo, xóa đói giảm nghèo, chăm sóc sức khỏe hay là trợ giúp tinh thần
- Là hành động của cá nhân hay tập thể, cộng đồng thông qua các tổ chức từ thiện.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- Vì sao cần làm từ thiện:
 - + Xã hội luôn có những số phận bất hạnh
 - + Không một chế độ xã hội nào có thể lo đầy đủ cho mọi số phận bất hạnh.
 - + Làm việc thiện là một nếp sống quen thuộc của con người, một truyền thống dân tộc.
- Những người làm từ thiện sẽ được lợi ích gì?
 - + Cảm thấy nhẹ lòng vì làm tròn một nghĩa vụ đạo lí. Bởi chúa Giesu hay phật Thích ca khuyên người thương người như thể thương thân.
 - + Làm việc thiện cho người khác cũng là làm việc cho chính mình, để phúc đức lại cho con cháu.
 - + Ai cũng có thể gặp tai họa trong đời.
 - + Một xã hội tốt là xã hội giàu lòng yêu thương.

Dẫn chứng

- Lũ lụt miền Trung
- Covid 19
-

Bước 3: Mở rộng

- Từ thiện là một hoạt động đáng quý cần được duy trì để tiếp tục phát triển, đem mang yêu thương và bình yên đến với mọi người và nó xuất phát từ tinh thần tự nguyện chứ không phải là phương tiện để thực hiện một mục đích vụ lợi nào đó.
- Phê phán một lớp người trong xã hội còn vô cảm, dửng dưng không biết quan tâm, sẻ chia với đồng loại.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: Từ thiện là hành động tốt đẹp trong xã hội...
- Hành động: Tuổi trẻ cần tích cực trong công tác từ thiện.

3. Kết đoạn

- *“Có 3 cách để làm giàu tâm hồn: mỉm cười, cho đi và tha thứ”*. Từ thiện chính là *mỉm cười và cho đi*.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Trong cuộc sống hiện đại ngày nay, những việc làm thiện nguyện có ý nghĩa to lớn đối với xã hội. **Thân đoạn** □ Vậy từ thiện là gì và vì sao con người cần làm từ thiện? **Giải thích** □ Từ thiện là những hành động tự nguyện, không có ép buộc. Hoạt động này được thực hiện thông qua việc quyên góp tiền bạc hoặc các vật phẩm có giá trị sử dụng cho những người có hoàn cảnh khó khăn. Bên cạnh đó, những hành động giúp đỡ, an ủi về mặt tinh thần cũng được coi là hình thức từ thiện đặc biệt. **Triển khai vấn đề** □ Vậy vì sao con người cần làm từ thiện? Vì xã hội luôn có những số phận bất hạnh và không một chế độ xã hội nào có thể lo đầy đủ cho mọi số phận bất hạnh. **Ý nghĩa** □ Làm việc thiện là một nếp sống quen thuộc của con người, một truyền thống dân tộc. Người làm việc thiện sẽ cảm thấy nhẹ lòng vì làm tròn một nghĩa vụ đạo lý. Bởi giản đơn ai cũng có thể gặp tai họa trong đời và chính vì vậy nên làm việc thiện cho người khác cũng là làm việc thiện cho chính mình, để phúc đức lại cho con cháu. Một xã hội tốt là một xã hội giàu lòng yêu thương. **Dẫn chứng** □ Hình ảnh *"Ai cần cứ đến lấy. Nếu khó khăn, hãy lấy một gói mỗi ngày. Nếu bạn ổn xin nhường cho người khác"* đã xuất hiện trên nhiều địa điểm ở nước ta trong mùa dịch Covid-19. Hay đó là cô bé Nguyễn Ngọc Trinh (học sinh lớp 4, Trường tiểu học Đoàn Thị Điểm, Hà Nội) trước đại dịch đã biết chia sẻ tấm lòng thơm thảo của mình, dùng số tiền mừng tuổi (hơn ba triệu đồng) gửi tới Thành đoàn Hà Nội với mong muốn cùng các anh chị

đoàn viên, thanh niên Thủ đô mua khẩu trang, nước rửa tay phát miễn phí cho người dân, thanh thiếu nhi Hà Nội... Hay đó là nữ "đại gia chân đất" ở Bắc Giang Trần Thị Bích Thủy đã ủng hộ 50 tấn gạo cho các đơn vị tuyến đầu chống dịch Covid-19,... Tất cả là minh chứng cho tấm lòng thiện nguyện. **Mở rộng** □ Tuy nhiên, hoạt động từ thiện hiện nay vẫn có những vấn đề vô cùng bất cập. Có những người chỉ làm từ thiện để lấy danh nghĩa, lấy sự nổi tiếng về cho bản thân chứ không xuất phát từ thực tâm thiện nguyện. Bên cạnh đó, vẫn có những con người sống vô cảm, thờ ơ với chính những hoàn cảnh khó khăn bên cạnh mình. Những con người ấy cần được giáo dục để thay đổi nhận thức một cách đúng đắn hơn. **Bài học** □ Hãy trân quý những tấm lòng cao cả, hãy hành động ngay từ bây giờ để giúp những hoàn cảnh éo le vượt lên nghịch cảnh, số phận để vươn tới những niềm hy vọng, xây dựng một xã hội ngập tràn lòng yêu thương, thấm đượm tình người. **Kết đoạn** □ Bởi suy cho cùng “*Yêu thương cho đi là yêu thương còn mãi!*”.

ĐỀ SỐ 75.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về thái độ sống tích cực của giới trẻ hiện nay.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Thái độ sống tích cực của giới trẻ hiện nay.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

- Sống tích cực là tư duy theo chiều hướng lạc quan, tin tưởng và nhìn nhận mọi thứ, mọi vấn đề theo chiều hướng tốt đẹp, tìm cách giải quyết vấn đề theo hướng thuận lợi nhất.

- Sống tích cực: dũng cảm, đối đầu với thử thách và không dễ bỏ cuộc.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- Suy nghĩ tích cực có tác dụng và ý nghĩa quan trọng đối với đời sống tinh thần, định hướng hành động đúng đắn cho mỗi người.

- Ý nghĩa của thái độ sống tích cực:

+ Thái độ sống tích cực không chỉ để lại cho ta những thành quả mà ta mong muốn mà còn đem lại nhiều bài học và kinh nghiệm hữu ích giúp ta trưởng thành hơn trong cuộc sống.

+ Người có thái độ sống tích cực sẽ giúp họ vượt qua căng thẳng và tin tưởng vào những điều tốt đẹp ở phía trước, từ đó có thêm động lực để cố gắng hết sức mình với công việc hiện tại và gặt hái được nhiều thành công.

+ Thái độ sống tích cực còn giúp ta biết cách nhìn nhận khi làm sai, tìm được nguyên nhân và biết cách khắc phục, từ đó mới khiến cho chúng ta dễ dàng vượt qua thử thách trong cuộc sống.

+ Thế nên thái độ sống tích cực luôn để lại nhiều giá trị bổ ích và kinh nghiệm sống cho mỗi người.

+ Góp phần thúc đẩy xã hội phát triển tiến bộ.

Dẫn chứng

Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc ta, suốt một đời lo cho nước, cho dân, đi nhiều nơi và làm đủ mọi việc. Con đường Người phải đi thật gian lao, vất vả nhưng với ý chí, quyết tâm, nghị lực phi thường. Người đã mang đến cho dân tộc ta ánh sáng của độc lập tự do, một cuộc đời ấm no, hạnh phúc

Bước 3: Mở rộng

- Phê phán những người không có thái độ sống tích cực.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: ý nghĩa to lớn của thái độ sống tích cực, nhất là trong xu thế hội nhập thế giới.

- Hành động: Tích cực phấn đấu rèn luyện trong học tập, trong cuộc sống, bồi dưỡng lòng tự tin, ý thức tự chủ.

3. Kết đoạn: Thái độ sống tích cực là tài sản có giá trị nhất mà mỗi người đang có.

Có thể viết đoạn văn theo mẫu sau

Mở đoạn □ Nhận xét về tác động của lối sống tích cực, ai đó đã nói rằng "*Suy nghĩ một cách tích cực cho bạn cơ hội tốt nhất*". Thái độ sống của chúng ta sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng cuộc sống. Chính vì thế, giữ một thái độ sống tích cực là điều vô cùng quan trọng của con người. **Thân đoạn** □ Vậy sống tích cực là sống như thế nào và có ý nghĩa ra sao đối với mọi người? **Giải thích** □ Sống tích cực là tư duy theo chiều hướng lạc quan, tin tưởng và nhìn nhận mọi thứ, mọi

vấn đề theo chiều hướng tốt đẹp, tìm cách giải quyết vấn đề theo hướng thuận lợi nhất. Sống tích cực là dũng cảm, đối đầu với thử thách và không dễ bỏ cuộc. **Vai trò, ý nghĩa** □ Suy nghĩ tích cực có tác dụng và ý nghĩa quan trọng đối với đời sống tinh thần, định hướng hành động đúng đắn cho mỗi người. Thái độ sống tích cực không chỉ để lại cho ta những thành quả mà ta mong muốn mà còn đem lại nhiều bài học và kinh nghiệm hữu ích giúp ta trưởng thành hơn trong cuộc sống. Vậy nên thái độ sống tích cực luôn là điều không thể thiếu ở mỗi người. Người có thái độ sống tích cực sẽ giúp họ vượt qua căng thẳng và tin tưởng vào những điều tốt đẹp ở phía trước, từ đó có thêm động lực để cống hiến hết sức mình với công việc hiện tại và gặt hái được nhiều thành công. Thái độ sống tích cực còn giúp ta biết cách nhìn nhận khi làm sai, tìm được nguyên nhân và biết cách khắc phục, từ đó mới khiến cho chúng ta dễ dàng vượt qua thử thách trong cuộc sống. Thế nên thái độ sống tích cực luôn để lại nhiều giá trị bổ ích và kinh nghiệm sống cho mỗi người. Nó góp phần thúc đẩy xã hội phát triển. **Dẫn chứng** □ Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc ta, suốt một đời lo cho nước, cho dân, đi nhiều nơi và làm đủ mọi việc. Con đường Người phải đi thật gian lao, vất vả nhưng với ý chí, quyết tâm, nghị lực phi thường. Người đã mang đến cho dân tộc ta ánh sáng của độc lập tự do, một cuộc đời ấm no, hạnh phúc. Chẳng phải là Người có thái độ sống tích cực đó sao? **Mở rộng** □ Bên cạnh những người có thái độ sống tích cực thì thật đáng buồn thay trong cuộc sống này chúng ta vẫn có thể bắt gặp những người bi quan, khi đứng trước khó khăn thử thách không dám đương đầu hoặc luôn chán nản mà gục ngã; lại có nhiều người vì quá lạc quan mà trở nên vô tâm;... những người này sẽ dễ vấp ngã và khó có được một cuộc sống trọn vẹn. **Bài học** □ Vậy nên từ bây giờ mỗi chúng ta hãy cố gắng học cách suy nghĩ theo hướng tích cực nhiều hơn, để rồi nâng cao kiến thức, tích cực trải nghiệm, không ngừng cố gắng học tập, rèn luyện và giữ vững tinh thần lạc quan. **Kết đoạn** □ Tóm lại, mỗi người chỉ được sống một lần trên đời, chúng ta hãy sống và cảm nhận cuộc sống bằng tình yêu thương, một thái độ sống tích cực nhất để giúp cho bản thân mình trở nên có ý nghĩa hơn.

ĐỀ SỐ 76.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về vai trò của tính kỷ luật.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Vai trò của tính kỷ luật.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Tính kỉ luật là sự tuân thủ thực hiện các nguyên tắc trong công việc và cuộc sống một cách nghiêm khắc nhằm đạt được mục tiêu đã đề ra.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Vai trò của tính kỷ luật

- Giúp con người xác định rõ ràng mục tiêu cần hướng đến, vạch rõ kế hoạch và tập trung được mọi nguồn sức mạnh để hoàn thành công việc một cách xuất sắc nhất.
- Là cầu nối giữa mục tiêu và thành tựu.
- Có sức mạnh lan truyền nghị lực cho người khác, khơi bùng được tình yêu và niềm hăng say lao động trong tập thể và cộng đồng.
- Lúc nào cũng hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, dễ gặt hái được nhiều thành công.

Dẫn chứng:

Cha đẻ của hàng nghìn phát minh vĩ đại trên thế giới Thomas Edison đã kiên trì, tự kỉ luật bản thân mình bao nhiêu năm để phát minh ra máy móc và trở thành nhà phát minh vĩ đại của nhân loại với 1907 phát minh được cấp bằng sáng chế.

Bước 3: Mở rộng

Trong cuộc sống, vẫn còn có nhiều người không có tính kỷ luật. Họ sống và làm việc tùy thích, tùy hứng hời hợt, không theo một kế hoạch cụ thể và thiếu hẳn sự kỷ luật. Bởi thế, họ luôn gặp thất bại. Những người như thế thật đáng chê trách.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức:

- + Trong cuộc sống cần có ý chí quyết tâm, hoài bão lớn. Có khát vọng chinh phục những giá trị đỉnh cao trong cuộc sống.
- + Trong công việc phải hăng say, sáng tạo, kiên trì với mục tiêu đến khi đạt được nó.
- + Không có kỉ luật thì không thành công.

- Hành động:

- + Tự chủ được bản thân, vượt qua những cám dỗ đời thường, hướng đến lí tưởng cao đẹp.
- + Duy trì và phát huy tính kỉ luật của bản thân.

3. Kết đoạn:

Kỉ luật là một đức tính cần có ở mỗi chúng ta.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Để đạt được điều bản thân mong muốn chúng ta đều phải đi một chặng đường dài. Trên con đường ấy, có nhiều khi đã đi lệch hướng và không bao giờ đến đích. Đó không hẳn là vì ta chưa cố gắng hết mình mà là do bản thân ta chưa có đủ tính kỉ luật. **Thân đoạn** □ Vậy tính kỉ luật có vai trò quan trọng như thế nào trong sự thành công của mỗi người? **Giải thích** □ Tính kỉ luật là sự tuân thủ thực hiện các nguyên tắc trong công việc và cuộc sống một cách nghiêm khắc nhằm đạt được mục tiêu đã đề ra. **Vai trò, ý nghĩa** □ Nhờ có tính kỉ luật con người mới tập trung được năng lực, vượt qua khó khăn trở ngại, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, đạt đến thành công. Tính kỉ luật giúp con người xác định rõ ràng mục tiêu cần hướng đến, vạch rõ kế hoạch và tập trung được mọi nguồn sức mạnh để hoàn thành công việc một cách xuất sắc nhất. Kỉ luật là cầu nối giữa mục tiêu và thành tựu. Tính kỉ luật giúp con người không bao giờ rời bỏ mục tiêu dù có khó khăn, trở ngại đến mấy. Tính kỉ luật có sức mạnh lan truyền nghị lực cho người khác, khơi bùng được tình yêu và niềm hăng say lao động trong tập thể và cộng đồng. Nhờ có tính kỉ luật mà con người gặt hái được nhiều thành công. **Dẫn chứng** □ Điển hình như Cha đẻ của hàng nghìn phát minh vĩ đại trên thế giới Thomas Edison đã kiên trì, tự kỷ luật bản thân mình bao nhiêu năm để phát minh ra máy móc và trở thành nhà phát minh vĩ đại của nhân loại với 1.907 phát minh

được cấp bằng sáng chế. **Bàn luận, mở rộng** □ Trong cuộc sống, vẫn còn có nhiều người không có tính kỷ luật. Họ sống và làm việc tùy thích, tùy hứng hời hợt, không theo một kế hoạch cụ thể và thiếu hẳn sự kỷ luật. Bởi thế, họ luôn gặp thất bại. Những người như thế thật đáng chê trách. **Bài học** □ Mỗi người chúng ta trong cuộc sống cần tự chủ được bản thân, vượt qua những cám dỗ đời thường, hướng đến lí tưởng cao đẹp, duy trì và phát huy tính kỷ luật của bản thân. Là học sinh, ngay bây giờ phải nỗ lực rèn luyện tính kỷ luật, nghiêm túc trong mọi công việc, sẵn sàng nhận sai và sửa sai. Có như thế, bạn mới có dũng khí để tiến đến thành công sau này. **Kết đoạn** □ Tóm lại, “*Kỷ luật là tự chăm sóc mình chứ không phải tự trừng trị mình*”, bạn nhé!

ĐỀ SỐ 77.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý thức tự chủ bản thân.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Ý thức tự chủ bản thân

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

- Tự chủ bản thân là làm chủ chính bản thân mình, luôn ý thức được những gì mình đang làm và luôn biết tự điều chỉnh hành vi đúng mực và phù hợp với thể giới xung quanh.
- Tự chủ bản thân còn là làm chủ được những suy nghĩ, tình cảm, hành vi của mình, bình tĩnh, tự tin trong mọi hoàn cảnh.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Tại sao phải rèn luyện ý thức tự chủ bản thân?

- Mỗi cá nhân sống trong cộng đồng đều có sự ràng buộc lẫn nhau. Nếu bạn không tự vươn lên làm chủ bản thân, làm chủ sức lao động và đời sống của mình thì sẽ luôn phải sống phụ thuộc vào người khác.

- Tính tự chủ rất cần thiết vì trong cuộc sống con người luôn luôn gặp những tình huống đòi hỏi phải có sẵn sự đúng đắn phù hợp.

Vai trò của ý thức tự chủ bản thân

- Tính tự chủ giúp con người tránh được những việc làm sai trái, tinh thần trở nên sáng suốt. Từ đó lựa chọn cách thức hiện mục đích hiệu quả cho cuộc sống của mình.

- Tính tự chủ giúp con người biết sống đúng đắn và biết cư xử có đạo đức, có văn hóa.

- Tính tự chủ giúp ta đứng vững trước những tình huống khó khăn và những thử thách hay cám dỗ của cuộc đời.

- Người có ý thức tự chủ bản thân luôn được người khác tin cậy và thành công trong cuộc sống.

- Tự chủ bản thân là phẩm chất quý giá luôn có ở mỗi con người.

Dẫn chứng

Bill Gate hay Steve Jobs - những con người dám vượt thoát khỏi những ràng buộc và định kiến của xã hội để tự chủ bản thân, tự chủ sự nghiệp của mình.

Bước 3: Mở rộng

Trong cuộc sống, vẫn còn có nhiều người không có ý thức tự chủ bản thân. Họ ít khi nghĩ đến việc phải tự làm một công việc nào đó mà luôn chờ đợi sự sai bảo. Họ luôn sống dựa dẫm và phụ thuộc vào người khác. Họ cũng không tự giác gánh vác một trách nhiệm nào và càng không muốn chịu trách nhiệm về bất cứ điều gì. Bởi thế, họ luôn là người có cuộc sống bình thường, thậm chí là thất bại trong cuộc sống. Những người như thế thật đáng chê trách.

Bước 4: Bài học

Tự chủ bản thân là bước đầu hình thành đức tính tự lập. Người có tính tự lập sẽ làm chủ được sự nghiệp, làm chủ cuộc đời. Chỉ những ai biết tự chủ bản thân thì mới thực sự được tự do.

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □

Mở đoạn □ Raymond đã từng viết rằng: “*Chiến thắng là một bông hoa khô không dành cho tất cả các mảnh đất. Nó chỉ nở dưới ánh mặt trời của ý chí*”. Câu nói ấy có nghĩa rằng muốn có được thành công và làm chủ cuộc sống không có cách nào khác là phải tự làm chủ bản thân mình. **Thân đoạn** □ Vậy tự chủ bản thân là gì? Và có vai trò của ý thức tự chủ bản thân là gì? **Giải thích** □ Tự chủ bản thân là làm chủ chính bản thân mình, luôn ý thức được những gì mình đang làm và luôn biết tự điều chỉnh hành vi đúng mực và phù hợp với thể giới xung quanh. Tự chủ bản thân còn là làm chủ được những suy nghĩ, tình cảm, hành vi của mình, bình tĩnh, tự tin trong mọi hoàn cảnh. **Triển khai vấn đề** □ Vậy vì sao phải rèn luyện ý thức tự chủ bản thân? Vì mỗi cá nhân sống trong cộng đồng đều có sự ràng buộc lẫn nhau. Nếu bạn không tự vươn lên làm chủ bản thân, làm chủ sức lao động và đời sống của mình thì sẽ luôn phải sống phụ thuộc vào người khác. **Vai trò, ý nghĩa** □ Tính tự chủ giúp con người tránh được những việc làm sai trái, tinh thần trở nên sáng suốt. Từ đó lựa chọn cách thức hiện thực mục đích hiệu quả cho cuộc sống của mình. Tính tự chủ giúp con người biết sống đúng đắn và biết cư xử có đạo đức, có văn hóa. Không những thế, tính tự chủ giúp ta đứng vững trước những tình huống khó khăn và những thử thách hay cám dỗ của cuộc đời. Người có ý thức tự chủ bản thân luôn được người khác tin cậy và thành công trong cuộc sống. **Dẫn chứng** □ Chẳng hạn như Bill Gate hay Steve Jobs, những con người dám vượt thoát khỏi những ràng buộc và định kiến của xã hội để tự chủ bản thân, tự chủ sự nghiệp của mình. **Mở rộng** □ Bên cạnh những người có ý thức tự chủ bản thân thì trong cuộc sống, vẫn còn có nhiều người không có ý thức tự chủ, luôn sống dựa dẫm và phụ thuộc vào người khác,... Những người như thế thật đáng chê trách. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh cần rèn luyện cho mình ý thức tự chủ bản thân, làm chủ suy nghĩ, tình cảm, năng lực và tất cả những gì bạn đang có. Bởi nó là bước đầu của hình thành đức tính tự lập sau này. Có ý thức tự chủ bản thân mới làm chủ sự nghiệp, làm chủ cuộc đời, mới thực sự được tự do. **Kết đoạn** □ Tóm lại không có sự cao quý nào cao quý hơn ý chí làm chủ bản thân mình và vì thế hãy tập làm chủ bản thân ngay từ bây giờ để ngày mai bạn có thể làm chủ cả cuộc đời mình trong hạnh phúc và viên mãn.

ĐỀ SỐ 78.

Viết đoạn văn (200 chữ) theo cấu trúc tổng - phân - hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của lời khen trong cuộc sống.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: ý nghĩa của lời khen trong cuộc sống.

2. Thân đoạn

Bước 1. Giải thích

- Lời khen là lời ngợi ca, tán thưởng, khâm phục, là lời ghi nhận, động viên, khích lệ tinh thần của người khác khi họ làm được điều gì đó tốt đẹp.

Bước 2. Triển khai và bàn luận vấn đề

*** Ý nghĩa:**

- Lời khen tốt sẽ tạo ra niềm vui, niềm hạnh phúc, sự tự tin, hăng hái (dẫn chứng).

+ Tiếp thêm sự tự tin, tự hào cho người khác, để họ biết họ đang đi đúng hướng và nên duy trì, tiếp tục.

+ Tăng sự hưng phấn, tiếp thêm động lực để người khác tiếp tục cố gắng và gặt hái nhiều thành công hơn nữa.

- Lời khen tốt như thế thuốc thần được tạo nên sức mạnh, thắp sáng niềm tin khiến điều hay của người được khen trở thành điều hay của mọi người, nó làm cho cuộc sống tốt đẹp hơn. Nó chính là quà tặng cuộc sống.

+ Chứng tỏ việc làm của họ được quan tâm, được theo dõi. Họ sẽ cảm thấy hạnh phúc, thấy mình không đơn độc và muốn cố gắng nhiều hơn.

+ Nếu sự nỗ lực và thành quả không được ghi nhận và ghi nhận kịp thời, có thể làm người ta buồn tủi, nản chí, cảm thấy sự cố gắng của mình không có giá trị hoặc trở nên tự ti và dễ buông xuôi.

Dẫn chứng:

Nhà nước, Thủ tướng Chính phủ ghi nhận, biểu dương và đánh giá cao những cống hiến, nỗ lực không mệt mỏi, tận tâm tận lực, không quản ngại vất vả, gian nan và hiểm nguy của đội ngũ cán bộ y tế chống dịch thời gian qua.

Bước 3: Bàn luận, mở rộng: Lời khen xấu sẽ tạo ra sự mất mát, sự đau đớn, xót xa, cay đắng.... (dẫn chứng).

Bước 4. Bài học nhận thức và hành động

- Tâm lý của con người là rất thích được khen bởi vậy không nên tiết kiệm lời khen nhưng cũng không được lạm dụng lời khen.
- Hãy học cách khen chân thành và thông minh. Hãy sử dụng lời khen như món quà cuộc sống

3. Kết đoạn

- Đừng ngại sử dụng lời khen kịp thời, đúng lúc, đúng người, đúng sự việc.
- Bên cạnh lời khen, cuộc sống vẫn rất cần những lời góp ý chân thành, mang tính chất xây dựng để giúp mỗi người khắc phục điểm yếu, hoàn thiện mình hơn. Liên hệ với bản thân người viết.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Trong cuộc đời người, ai cũng muốn bản thân được công nhận, tán dương. Thế nhưng, khen – chê cũng cần phải đúng cách và tiếp nhận sự khen – chê bằng sự tỉnh táo của cả đầu óc và con tim. **Thân đoạn** □ **Giải thích** □ Lời khen là lời ngợi ca, tán thưởng, khâm phục, là lời ghi nhận, động viên, khích lệ tinh thần của người khác khi họ làm được điều gì đó tốt đẹp. Lời khen như tia nắng mặt trời, nó cần thiết cho muôn loài phát triển, trong đó có con người. **Ý nghĩa** □ Lời khen tốt sẽ tạo ra niềm vui, niềm hạnh phúc, sự tự tin, hăng hái Nó tiếp thêm sự tự tin, tự hào cho người khác, để họ biết họ đang đi đúng hướng và nên duy trì, tiếp tục. Đồng thời làm tăng sự hưng phấn, tiếp thêm động lực để người khác tiếp tục cố gắng và gặt hái nhiều thành công hơn nữa. Lời khen tốt như thể thuốc thần được tạo nên sức mạnh, thắp sáng niềm tin khiến điều hay của người được khen trở thành điều hay của mọi người, nó làm cho cuộc sống tốt đẹp hơn. Nó chính là quà tặng cuộc sống. Người nhận được lời khen chứng tỏ việc làm của họ được quan tâm, được theo dõi. Họ sẽ cảm thấy hạnh phúc, thấy mình không đơn độc và muốn cố gắng nhiều hơn. Nếu sự nỗ lực và thành quả không được ghi nhận và ghi nhận

kịp thời, có thể làm người ta buồn tủi, nản chí, cảm thấy sự cố gắng của mình không có giá trị hoặc trở nên tự ti và dễ buông xuôi. **Dẫn chứng** □ Trong thời gian qua khi cả nước gồng mình chống dịch thì Nhà nước, Thủ tướng Chính phủ ghi nhận, biểu dương và đánh giá cao những cống hiến, nỗ lực không mệt mỏi, tận tâm tận lực, không quản ngại vất vả, gian nan và hiểm nguy của đội ngũ cán bộ y tế, các chiến sĩ, các tình nguyện viên,... **Mở rộng** □ Bên cạnh lời khen chân thành trong cuộc sống ta vẫn gặp đâu đó lời khen giả dối ẩn chứa mưu đồ hay để tăng bốc, tung hô. Nó hủy hoại những giá trị cuộc sống, phá vỡ mối quan hệ tốt đẹp của con người. Tâm lý của con người rất thích được khen ngợi. Bởi vậy không nên tiết kiệm lời khen nhưng cũng không được lạm dụng lời khen. **Bài học** □ Hãy học cách khen chân thành và thông minh. Hãy sử dụng lời khen như món quà cuộc sống. Là một học sinh còn ngồi trên ghế nhà trường, mỗi chúng ta hãy biết tỉnh táo trước mọi lời khen. Chúng ta không nên quá khiêm tốn cũng không nên tự kiêu trước lời khen mà mình nhận được mà hãy luôn trau dồi bản thân để trở thành một công dân có ích cho xã hội. **Kết đoạn** □ Tóm lại, chúng ta hãy sử dụng lời khen đúng lúc, đúng chỗ như một món quà mà cuộc sống ban tặng cho con người.

ĐỀ SỐ 79.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của tinh thần lạc quan của con người.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Ý nghĩa của tinh thần lạc quan của con người.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Lạc quan: cảm giác vui vẻ, thoải mái, vô tư dù gặp phải hoàn cảnh khó khăn hay gian nan thử thách hay gặp phải chuyện không vui trong cuộc sống.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Ý nghĩa của tinh thần lạc quan

- Tinh thần lạc quan sẽ giúp người đó đứng lên và tiếp tục chiến đấu, chinh phục con đường mà mình đã lựa chọn.

- Lạc quan giúp con người sống vui vẻ hơn, tận hưởng được nhiều vẻ đẹp hơn của cuộc sống, giúp cho cuộc sống muôn màu sắc hơn.
- Người lạc quan luôn truyền được năng lượng tích cực cho người khác.

Dẫn chứng:

- Bác Hồ trong tù vẫn có thể sáng tác thơ, ngắm trăng
- Các bệnh nhân ung thư...
- Các em bé mồ côi....

Bước 3: Mở rộng

Trong cuộc sống, có nhiều người bi quan, khi đứng trước khó khăn thử thách không dám đương đầu hoặc luôn chán nản mà gục ngã; lại có nhiều người vì quá lạc quan mà trở nên vô tâm;... những người này nên bị chỉ trích, phê phán.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: Lạc quan là một thái độ sống vô cùng quan trọng
- Hành động: Luôn giữ tinh thần lạc quan trong cuộc sống.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □Thầy Nguyễn Ngọc Ký, sinh ra không may mắn khi bị liệt cả hai tay từ nhỏ, nhưng bằng niềm tin và ước mơ cấp sách đến trường, thầy đã không quản khó nhọc để luyện tập, viết bằng đôi chân. Hình ảnh thầy là một tấm gương sáng ngời cho tinh thần lạc quan. **Thân đoạn** □ Vậy tinh thần lạc quan có ý nghĩa gì trong cuộc sống của con người? **Giải thích** □ Lạc quan là cảm giác vui vẻ, thoải mái, vô tư dù gặp phải hoàn cảnh khó khăn hay gian nan thử thách hay gặp phải chuyện không vui trong cuộc sống. **Triển khai và bàn luận vấn đề** □ Tinh thần lạc quan rất quan trọng đối với cuộc sống con người, mỗi người nên rèn luyện cho bản thân sự lạc quan để sẵn sàng đối mặt với những khó khăn, thử thách. **Ý nghĩa** □ Mỗi chúng ta, trong quá trình trưởng thành không thể tránh khỏi những lúc khó khăn, vấp ngã, chán nản,... tinh thần lạc quan sẽ giúp ta đứng lên và tiếp tục chiến đấu, chinh phục con đường mà mình đã lựa chọn. Bên cạnh đó, tinh thần lạc quan còn giúp cho con người sống vui vẻ hơn, tận hưởng được nhiều vẻ đẹp hơn của cuộc sống, giúp cho cuộc sống muôn màu sắc hơn. Người có tinh thần lạc quan

luôn truyền được năng lượng tích cực cho người khác, góp phần làm cho những thông điệp, tinh thần tích cực lan tỏa được mạnh mẽ hơn. **Dẫn chứng** □ Thực tế đã chứng minh tinh thần lạc quan giúp ích rất nhiều cho cuộc sống. Những em nhỏ vùng cao đã lặn lội nhiều cây số để đi học với tinh thần lạc quan, bệnh nhân ung thư nhờ tinh thần lạc quan mà vượt qua được bệnh tật. Một tấm gương sáng ngời về tinh thần lạc quan không thể không nhắc đến chính là chủ tịch Hồ Chí Minh - vị lãnh tụ vĩ đại của dân tộc ta. Trong cảnh lao tù, gông cùm của quân giặc, cô đơn một thân một mình nơi đất khách, Bác vẫn hướng về nhân dân đất Việt mà viết nên những vần thơ thép, trong lao tù Bác vẫn ung dung ngắm trăng, say mê trước vẻ đẹp của thiên nhiên, đất nước. **Mở rộng** □ Tuy nhiên, trong cuộc sống vẫn còn có nhiều người bi quan, khi đứng trước khó khăn thử thách không dám đương đầu hoặc luôn chán nản mà gục ngã, không vực dậy đi tiếp; lại có nhiều người vì quá lạc quan mà trở nên vô tâm, vô tư trước cuộc đời và người khác;... những người này đáng bị chỉ trích, phê phán. **Bài học** □ Bản thân em đang là học sinh ngồi trên ghế nhà trường, chúng ta phải cố gắng học một cách sống lạc quan với đời, lạc quan trong học tập và rèn luyện để đạt được những ước mơ, những mục tiêu mà mình đề ra. **Kết đoạn** □ Tóm lại, hãy luôn tạo ra ở tinh thần mình những niềm tin vững chắc để tìm thấy được sự lạc quan mạnh mẽ nhất bởi cuộc đời bạn có trăm nghìn lí do để khóc thì hãy cho đời thấy bạn có cả ngàn lí do để cười.

ĐỀ SỐ 80.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của bản lĩnh trong cuộc sống.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Ý nghĩa của bản lĩnh trong cuộc sống.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Bản lĩnh là sự tự khẳng định mình, bày tỏ những quan điểm cá nhân và có chính kiến riêng trong mọi vấn đề. Người bản lĩnh dám đương đầu với mọi thử thách để đạt điều mong muốn.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Ý nghĩa của bản lĩnh trong cuộc sống.

- Sống bản lĩnh giúp cho bản thân có được sự tự tin trong cuộc sống.
- Người bản lĩnh cũng dễ dàng thừa nhận những sai sót, khuyết điểm của mình và tiếp thu những cái hay, cái mới, cái hay.
- Trước những cám dỗ của cuộc sống, người bản lĩnh hoàn toàn có thể tự vệ và tự ý thức được điều cần phải làm.

Dẫn chứng

- Bác Hồ
- Nick Vujicic.
- Thầy giáo Nguyễn Ngọc Ký
- Tổng thống Donald Trump đã từng nhiều lần thất bại nhưng nhờ vào niềm tin và bản lĩnh của mình, ông đã thành công rực rỡ với cái danh tỷ phú thế giới và được sách kỷ lục Guinness công nhận.

Bước 3: Mở rộng

Phê phán nhiều người nhút nhát, không dám thể hiện bản thân, theo đuổi ước mơ, gặp chút khó khăn đã bỏ cuộc.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: Bản lĩnh là đức tính tốt đẹp mà con người cần có để phát huy.
- Hành động: Là học sinh cần có bản lĩnh thật tốt để học tập và rèn luyện.

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □Thế hệ trẻ Việt Nam trong quá khứ cũng như ở hiện tại đều biết đến một câu nói vô cùng nổi tiếng trong “Nhật ký Đặng Thùy Trâm”: “*Đời phải*

trải qua giông tố nhưng không được cúi đầu trước giông tố”. Câu nói trên đã được tầm quan trọng của bản lĩnh sống trong cuộc đời con người. **Thân đoạn** □ Vậy bản lĩnh sống có ý nghĩa như thế nào đối với mỗi người? **Giải thích** □ Bản lĩnh là sự tự khẳng định mình, bày tỏ những quan điểm cá nhân và có chính kiến riêng trong mọi vấn đề. **Ý nghĩa** □ Người bản lĩnh dám đương đầu với mọi thử thách để đạt điều mong muốn. Người sống có bản lĩnh giúp cho bản thân có được sự tự tin trong cuộc sống. Không những thế họ cũng dễ dàng thừa nhận những sai sót, khuyết điểm của mình và tiếp thu những cái hay, cái mới, cái hay. Trước những cám dỗ của cuộc sống, người bản lĩnh hoàn toàn có thể tự vệ và tự ý thức được điều cần phải làm. Bản lĩnh sống của con người không phải hình thành trong ngày một ngày hai mà có nó được hình thành theo quá trình thời gian dài mới có được. **Dẫn chứng** □ Chủ tịch Hồ Chí Minh là một tấm gương tiêu biểu. Người đã ra đi tìm đường cứu nước với hai bàn tay trắng. Suốt nhiều năm bôn ba ở nước ngoài, Bác phải làm nhiều nghề để kiếm sống, có những lúc nghèo khổ tưởng như không có gì để ăn. Nếu không có bản lĩnh – chàng thanh niên khi đó mới chỉ ở tuổi đôi mươi làm sao dám một mình bôn ba nước ngoài chỉ với hai bàn tay không? Nếu không có bản lĩnh – Người có thể vượt qua những khổ cực trong những năm bị tù đầy mà vẫn lạc quan làm thơ để cho ra đời một kiệt tác đó là tập “*Nhật kí trong tù*” không? Quả là, bản lĩnh sống đã giúp con người làm nên những điều phi thường nhất. **Mở rộng** □ Tuy nhiên bên cạnh đó, có một bộ phận không nhỏ, nhất là ở giới trẻ thiếu đi bản lĩnh sống. Họ sợ hãi khó khăn, không dám đối mặt với thất bại. Nhiều người chỉ biết phụ thuộc vào người, sống một cách thụ động mà không chịu cố gắng rèn luyện bản thân. Những trường hợp đó thật đáng xấu hổ, cần phải tránh xa. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, việc rèn luyện cho mình bản lĩnh sống trong học tập và trong cuộc sống là vô cùng cần thiết. Chúng ta hãy coi bản lĩnh như một yếu tố quan trọng giúp bản thân mỗi người bước đến đích thành công. **Kết đoạn** □ Tóm lại, bản lĩnh sống của con người là yếu tố quyết định đến thành công và sau giông tố sẽ là cầu vồng của thành công.

ĐỀ SỐ 81.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về vai trò của ước mơ đối với sự thành công của con người.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Vai trò của ước mơ đối với sự thành công của con người.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Ước mơ là những dự định, khát khao mà mỗi chúng ta mong muốn đạt được trong thời gian ngắn hoặc dài. Ước mơ chính là động lực để mỗi chúng ta vạch ra phương hướng đường đi để dẫn tới ước mơ.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Vai trò của ước mơ

- Người có ước mơ mới có động lực làm việc, học tập và cống hiến cho xã hội. Khi mỗi con người trên con đường thực hiện ước mơ của mình cũng chính là đóng góp cho xã hội, cho đất nước phát triển.
- Trên con đường thực hiện ước mơ chúng ta có thể gặp những khó khăn thử thách, khi vượt qua được thử thách đó chúng ta sẽ có thêm những bài học quý giá để hoàn thiện bản thân mình.
- Người sống có ước mơ sẽ thấy cuộc sống tươi đẹp hơn, nhiều màu sắc hơn.
- Khi theo đuổi ước mơ, chúng ta sẽ rèn luyện được những đức tính quý báu như kiên trì, nhẫn nại, chăm chỉ...

Chứng minh

- Những cô cậu học trò ngày đêm học tập để thi đỗ vào một trường Đại học mà mình yêu thích.
- Những vận động viên đang tập luyện không ngừng để giành được những tấm huy chương quý giá cho đất nước...
- Bill Porter mặc dù bị bệnh bại não nhưng ông vẫn đam mê bán hàng. Và sau nhiều năm nỗ lực, ông đã trở thành một trong những nhân viên tiếp thị giỏi nhất nước Mỹ.
- Hay như Olesya Vlaykina – một vận động viên bơi lội người Nga. Vào năm hai mươi tuổi, cô bị tai nạn và mất đi cánh tay trái. Điều đó thật kinh khủng đối với một cô gái trẻ mang trong mình ước mơ trở thành vận động viên bơi lội. Tuy nhiên không đầu hàng số phận, cô đã tham gia Paralympic Games và giành huy chương vàng, xác lập kỉ lục thế giới về bộ môn bơi lội.

Bước 3: Mở rộng

- Phê phán những bạn trẻ sống không có ước mơ, không có ý chí phấn đấu, sống buông bỏ đời mình theo số phận muốn tới đâu thì tới...

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: phải có ước mơ mục đích sống cho riêng mình.
- Hành động: Ra sức rèn luyện học tập, tu dưỡng đạo đức để chuẩn bị những tư trang cần thiết cho con đường đi tới ước mơ của mình.

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Có ai đó đã từng nói rằng: “*Người nghèo nhất trong tất cả mọi người không phải là người không có một xu dính túi, mà là người không có lấy một ước mơ*”. Quả thật, ước mơ vô cùng quan trọng trong cuộc sống của mỗi người.

Thân đoạn □ Vậy ước mơ là gì và vai trò của ước mơ đối với sự thành công của mỗi người như thế nào? **Giải thích** □ Ước mơ là những dự định, khát khao mà mỗi chúng ta mong muốn đạt được trong thời gian ngắn hoặc dài. Ước mơ chính là động lực để mỗi chúng ta vạch ra phương hướng đường đi để dẫn tới ước mơ. **Ý nghĩa** □ Người có ước mơ mới có động lực làm việc, học tập và cống hiến cho xã hội. Khi mỗi con người trên con đường thực hiện ước mơ của mình cũng chính là đóng góp cho xã hội, cho đất nước phát triển. Trên con đường thực hiện ước mơ chúng ta có thể gặp những khó khăn thử thách, khi vượt qua được thử thách đó chúng ta sẽ có thêm những bài học quý giá để hoàn thiện bản thân mình. Người sống có ước mơ sẽ thấy cuộc sống tươi đẹp hơn, nhiều màu sắc hơn. Và khi theo đuổi ước mơ, chúng ta sẽ rèn luyện được những đức tính quý báu như kiên trì, nhẫn nại, chăm chỉ... **Dẫn chứng** □ Ta đã từng biết đến rất nhiều những tấm gương biết nỗ lực vì ước mơ của bản thân. Đó là Bill Porter mặc dù bị bệnh bại não nhưng ông vẫn đam mê bán hàng. Và sau nhiều năm nỗ lực, ông đã trở thành một trong những nhân viên tiếp thị giỏi nhất nước Mỹ. Hay như Olesya Vlaykina – một vận động viên bơi lội người Nga. Vào năm hai mươi tuổi, cô bị tai nạn và mất đi cánh tay trái. Điều đó thật kinh khủng đối với một cô gái trẻ mang trong mình ước mơ trở thành vận động viên bơi lội. Tuy nhiên không đầu hàng số phận, cô đã tham gia Paralympic Games và giành huy chương vàng, xác lập kỉ lục thế giới về bộ môn bơi lội. Và trên thế giới vẫn còn hàng triệu những con người nhỏ bé nhưng họ vẫn

đang ngày đêm nỗ lực để thực hiện ước mơ của mình. Tất cả những ước mơ đều đáng được trân trọng. **Mở rộng** □ Bên cạnh những người sống có ước mơ thì trong cuộc sống này đâu đó vẫn còn những bạn trẻ sống không có ước mơ, không có ý chí phấn đấu, sống buông bỏ đời mình theo số phận muốn tới đâu thì tới... Những người như thế thật đáng chê trách. **Bài học** □ Là một học sinh đang ngồi trên ghế nhà trường, chúng ta cần phải có ước mơ và mục đích sống cho riêng mình. Để đạt được ước mơ, chúng ta cần ra sức học tập, tu dưỡng đạo đức để chuẩn bị những hành trang cần thiết cho con đường đi tới ước mơ của mình. Đó cũng chính là điều mà mỗi người cần có cho hành trình đi tới tương lai. **Kết đoạn** □ Tóm lại, chỉ cần có một ước mơ đủ lớn, ý chí sẽ đưa bạn đến thành công “*đủ nắng hoa sẽ nở*”, đủ khát khao và ước mơ thì hạnh phúc sẽ đang đây.

ĐỀ SỐ 82.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về *cách nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn trong xã hội ngày nay*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Cách nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn trong xã hội ngày nay.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

- Tâm hồn con người là tổng hoà của nhiều yếu tố như cảm xúc, nhận thức, lí trí, khát vọng... Người có tâm hồn đẹp là người có tấm lòng nhân ái, bao dung, nhạy cảm trước mọi nỗi niềm của con người.

- Vẻ đẹp tâm hồn là vẻ đẹp của phẩm chất bên trong, là yếu tố tạo nên nét đẹp chân chính của mỗi người.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- Nuôi dưỡng tâm hồn là điều rất quan trọng và thật cần thiết.
- Mỗi người có thể nuôi dưỡng tâm hồn mình bằng nhiều cách khác nhau:
 - + Biết lắng nghe
 - + Không ngừng học hỏi
 - + Luôn hướng thiện và có tâm hồn đồng cảm với người khác
 - + Biết cách sống mình vì mọi người, và luôn có ý chí vươn lên trong cuộc sống

- + Tránh gây tổn thương cho những người xung quanh
- + Biết chia sẻ niềm vui mà bạn mình vừa nhận được.....

Dẫn chứng: Chủ tịch Hồ Chí Minh,...

Bước 3: Mở rộng

Phê phán một số người hiện nay thường chỉ quan tâm đến vẻ đẹp hình thức, ra sức chăm chút cho vẻ đẹp hào nhoáng bên ngoài mà không quan tâm trau dồi vẻ đẹp tâm hồn (công, dung, ngôn, hạnh)

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: Nuôi dưỡng tâm hồn là điều rất quan trọng và thật cần thiết.
- Hành động: Biết quan sát, lắng nghe, học hỏi, nhạy cảm, thấu hiểu, chia sẻ với người khác để cùng hướng tới những điều thiện.

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ “*Mẹ ru cái lẽ ở đời/Sữa nuôi phần xác, hát nuôi phần hồn*”. Những lời thơ của Nguyễn Duy để lại cho chúng ta nhiều suy ngẫm. Con người để hoàn thiện bản thân thì ngoài việc cố gắng học tập, ăn uống đầy đủ thì cũng cần cố gắng nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn cho mình. **Thân đoạn** □ Vậy vẻ đẹp tâm hồn là gì? Và làm thế nào để nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn? **Giải thích** □ Thật ra, vẻ đẹp tâm hồn là vẻ đẹp của phẩm chất bên trong, là yếu tố tạo nên nét đẹp chân chính của mỗi người. Người có tâm hồn đẹp là người có tấm lòng nhân ái, bao dung, nhạy cảm trước mọi nỗi niềm của con người. **Triển khai vấn đề** □ Việc nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn có vai trò và ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với mỗi người. Mỗi người có thể nuôi dưỡng tâm hồn mình bằng nhiều cách khác nhau như biết lắng nghe, không ngừng học hỏi, luôn hướng thiện và có tâm hồn đồng cảm với người khác, biết cách sống mình vì mọi người và luôn có ý chí vươn lên trong cuộc sống, tránh gây tổn thương cho những người xung quanh,.... . Nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn là động lực quan trọng góp phần giúp ta cố gắng thực hiện những mục tiêu trong cuộc sống và đạt được những điều chúng ta mong muốn. Việc nuôi dưỡng tâm hồn ảnh hưởng trực tiếp đến nhân phẩm, tính cách của con người, tác động trực tiếp đến sự phát triển của bản thân. Nếu trong xã hội ai cũng có ý thức rèn luyện bản thân, nuôi dưỡng tâm hồn thì xã hội này sẽ trở nên tốt đẹp hơn, văn minh hơn. **Dẫn chứng** □ Thực tế trong cuộc sống cho thấy, mỗi người có cách nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn khác nhau, không ai giống ai. Người thì không ngừng bồi dưỡng bản thân, người thì lại hòa mình với thiên nhiên, với cuộc sống để cảm nhận nó bằng tất cả các giác quan. Như Chủ tịch Hồ Chí Minh, Người luôn sống hòa hợp với thiên nhiên. Có lẽ bởi vậy mà Bác luôn yêu nó thậm chí coi nó là tri kỉ.

Cũng nhờ nó mà tâm hồn Người lúc nào cũng yêu đời, vui tươi. **Mở rộng** □ Bên cạnh đó, vẫn còn có nhiều người hiện nay thường chỉ quan tâm đến vẻ đẹp hình thức, ra sức chăm chút cho vẻ đẹp hào nhoáng bên ngoài mà không quan tâm trau dồi vẻ đẹp tâm hồn (công, dung, ngôn, hạnh) Những người này cần phải xem xét lại bản thân mình và cố gắng tiến bộ hơn. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, là thế hệ trẻ của đất nước cần biết quan sát, lắng nghe, học hỏi, thấu hiểu, chia sẻ với người khác để cùng hướng tới những điều thiện. **Kết đoạn** □ Tóm lại, chúng ta hãy sống và trở thành người có tâm hồn cao đẹp, giúp ích cho người và tô đẹp cho đời.

ĐỀ SỐ 83.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về *ý nghĩa của sự thay đổi bản thân*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Ý nghĩa của sự thay đổi bản thân.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Thay đổi bản thân: không ngừng học hỏi, cải thiện để bản thân mình tiến bộ hơn, hoàn thiện hơn từng ngày.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

* Ý nghĩa của việc thay đổi bản thân:

- Làm cho bản thân mình ngày càng tốt hơn, mở mang tầm hiểu biết.
- Khắc phục được những khuyết điểm của bản thân mình từ đó được mọi người tin nhiệm, tin tưởng.
- Người biết hoàn thiện bản thân sẽ tiến bộ từng ngày và nhận được tình yêu thương từ mọi người.

Chứng minh

Nếu không nhờ sự thay đổi từng ngày thì Chủ tịch tập đoàn Vingroup, ông Phạm Nhật Vượng không thể có được thành công như ngày hôm nay - trở thành tỉ phú đô la nhờ bước đầu khởi nghiệp từ kinh doanh mỳ ăn liền tại Ukraina, sau đó đầu tư bất động sản ở Việt Nam.

Bước 3: Mở rộng

Trong xã hội vẫn còn có nhiều người sống an phận, nghe theo sự sắp đặt của người khác hoặc quá lười biếng, không có ý thức vươn lên để hoàn thiện bản thân mình,... những người này đáng bị xã hội thẳng thắn phê phán.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: Thay đổi chính mình là cần thiết

- Hành động: Tích cực học tập và rèn luyện nhân cách, đạo đức, lối sống.

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề

Có thể viết đoạn văn theo gợi ý sau

Mở đoạn □ Cuộc sống là một chuỗi những khó khăn, thử thách yêu cầu mỗi chúng ta cần phải nỗ lực và thay đổi bản thân không ngừng để có thể thích nghi với từng hoàn cảnh, từng trường hợp. Chính vì vậy, sự thay đổi bản thân có ý nghĩa vô cùng lớn và là một trong những yếu tố để làm nên thành công. **Thân đoạn** □ **Giải thích** □ Thay đổi bản thân có nghĩa là không ngừng học hỏi, cải thiện để bản thân mình tiến bộ hơn, hoàn thiện hơn từng ngày. **Ý nghĩa** □ Việc thay đổi bản thân có ý nghĩa vô cùng quan trọng trong cuộc đời mỗi con người. Nó làm cho bản thân mình ngày càng tốt hơn, mở mang tầm hiểu biết. Thay đổi bản thân khắc phục được những khuyết điểm của mình từ đó được mọi người tín nhiệm, tin tưởng. Người biết hoàn thiện bản thân sẽ tiến bộ từng ngày và nhận được tình yêu thương từ mọi người. Nhờ có thay đổi bản thân mà cuộc sống vật chất và tinh thần của con người được cải thiện, góp phần thúc đẩy sự tiến bộ xã hội. **Dẫn chứng** □ Thực tế chứng minh nếu không nhờ sự thay đổi từng ngày thì Chủ tịch tập đoàn Vingroup, ông Phạm Nhật Vượng không thể có được thành công như ngày hôm nay - trở thành tỉ phú đô la nhờ bước đầu khởi nghiệp từ kinh doanh mỳ ăn liền tại Ukraina, sau đó đầu tư bất động sản ở Việt Nam. Hiện tại đã triển khai dự án sản xuất ô tô tại Việt Nam và nuôi tham vọng vươn tới những cơ hội mới trên thị trường quốc tế. Chắc chắn rằng, mỗi sự thay đổi đều không dễ dàng gì nhưng rõ ràng thay đổi sẽ giúp cuộc đời ý nghĩa hơn. **Mở rộng** □ Tuy nhiên trong cuộc sống hiện nay vẫn tồn tại một bộ phận giới trẻ không thay đổi bản thân nên để lại nhiều hậu quả đáng tiếc: sống không có lí tưởng, ước mơ, hoài bão; trở nên lạc hậu, bị quan, chán nản, luôn gặp thất bại trên đường đời. Những người này đáng bị xã hội thẳng thắn phê phán. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, việc thay đổi bản thân đơn giản là nhìn nhận điểm mạnh, điểm yếu của mình để có những thay đổi phù hợp và tích cực nhất từ đó ra sức tích cực học tập và rèn luyện. Có như vậy mới thay đổi được chính mình góp phần cho sự thành công trong tương lai. **Kết đoạn** □ Tóm lại,

“Bạn không thể mong đạt được những mục tiêu mới hay vượt qua hoàn cảnh hiện tại nếu bạn không thay đổi”.

ĐỀ SỐ 84.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về *ý nghĩa của lời xin lỗi trong cuộc sống*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Ý nghĩa của lời xin lỗi trong cuộc sống.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

- Xin lỗi": là hành động tự nhận khuyết điểm, sai lầm về mình, là sự đồng cảm, sẻ chia đối với người bị ta làm tổn thương, thiệt hại. Biết xin lỗi là mong muốn được đền bù thiệt hại và tha thứ.

- Xin lỗi không chỉ là cách thể hiện thái độ biết lỗi, tự nhận thấy sai lầm mà còn là phép lịch sự trong giao tiếp, ứng xử giữa người với người.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Ý nghĩa của lời xin lỗi trong cuộc sống:

- + Xin lỗi là một trong các biểu hiện của ứng xử có văn hóa của con người, là hành vi văn minh, lịch sự trong quan hệ xã hội
- + Lời xin lỗi chân thành phản ánh phẩm chất văn hóa của cá nhân, giúp mọi người dễ cư xử với nhau hơn.
- + Xin lỗi là một phép lịch sự trong giao tiếp, thể hiện sự văn minh và thái độ tôn trọng con người
- + Lời xin lỗi chân thành có thể cứu vãn được sự việc đáng tiếc có thể đã xảy ra
- + Xin lỗi đúng cách, đúng lúc giúp ta tránh được những tổn thất về vật chất và tinh thần
- + Lời xin lỗi còn để thể hiện sự chia sẻ, đồng cảm với mọi người
- + Lời xin lỗi chân thành hàn gắn những chia rẽ và hận thù do những lỗi lầm ấy gây nên.

+ Xin lỗi còn để dạy cho con cái biết học cách lớn lên là người có ý thức trách nhiệm.

+ Biết nói lời xin lỗi giúp cho cuộc sống của chúng ta được an lành, hạnh phúc hơn.

Dẫn chứng

Hành động của cậu bé 8 tuổi ở Hải Phòng lỡ làm vỡ gương ô tô đã viết giấy gửi lời xin lỗi và số điện thoại ngõ ý đền bù cho chủ nhân chiếc ô tô để trước cổng trường mà báo chí đưa tin trong suốt thời gian qua khiến chúng ta phải suy ngẫm.

Bước 3: Mở rộng

Phê phán những người không biết nói lời xin lỗi

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: Xin lỗi là thói quen tốt.

- Hành động:

+ Biết sống chân thành, tôn trọng, quý trọng người khác, thành thật nhận khuyết điểm về mình, không được né tránh trách nhiệm hay ngụy biện về hành động của mình

+ Lời xin lỗi phải xuất phát từ đáy lòng mới thật sự hữu dụng

+ Hiểu rõ đối tượng là ai để bày tỏ thái độ xin lỗi một cách đúng đắn và hiệu quả nhất.

+ Xin lỗi đúng lúc, đúng nơi sẽ làm cho người được xin lỗi thấy dễ tha thứ hơn, đặc biệt cần biết sửa sai sau khi xin lỗi.

3. Kết đoạn

Khẳng định vai trò, ý nghĩa của lời xin lỗi trong các mối quan hệ cuộc sống.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Có ai đó đã từng nói: “*Một lời xin lỗi vụng về vẫn tốt hơn sự im lặng*”. Câu nói ấy đã nói lên được tầm quan trọng của lời xin lỗi trong cuộc sống.

Thân đoạn □ Vậy lời xin lỗi có ý nghĩa gì? **Giải thích** □ Xin lỗi là hành động tự nhận khuyết điểm, sai lầm về mình, là sự đồng cảm, sẻ chia đối với người bị ta làm tổn thương, thiệt hại. Biết xin lỗi là mong muốn được đền bù thiệt hại và tha thứ. Xin lỗi không chỉ là cách thể hiện thái độ biết lỗi, tự nhận thấy sai lầm mà còn là phép lịch sự trong giao tiếp, ứng xử giữa người với người. **Triển khai vấn đề** □ Vậy tại sao phải nói lời xin lỗi? Vì xin lỗi là một trong các biểu hiện của ứng xử có văn hóa của con người, là hành vi văn minh, lịch sự trong quan hệ xã hội. **Ý nghĩa** □ Trong cuộc sống, lời xin lỗi có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Nó giúp mọi người dễ cư xử với nhau hơn. Xin lỗi là một phép lịch sự trong giao tiếp, thể hiện sự văn minh và thái độ tôn trọng con người. Lời xin lỗi chân thành có thể cứu vãn

được sự việc đáng tiếc có thể đã xảy ra. Xin lỗi đúng cách, đúng lúc giúp ta tránh được những tổn thất về vật chất và tinh thần. Lời xin lỗi còn để thể hiện sự chia sẻ, đồng cảm với mọi người. Không những thế, lời xin lỗi chân thành hàn gắn những chia rẽ và hận thù do những lỗi lầm ấy gây nên. Xin lỗi còn để dạy cho ta biết học cách lớn lên là người có ý thức trách nhiệm. Quả thật, biết nói lời xin lỗi giúp cho cuộc sống của chúng ta được an lành, hạnh phúc hơn. **Dẫn chứng** □ Chắc có lẽ chúng ta không thể nào quên hành động của cậu bé 8 tuổi ở Hải Phòng lỡ làm vỡ gương ô tô đã viết giấy gửi lời xin lỗi và số điện thoại ngỏ ý đền bù cho chủ nhân chiếc ô tô để trước cổng trường mà báo chí đưa tin trong suốt thời gian qua khiến chúng ta phải suy ngẫm. Cho nên biết nói lời xin lỗi là một hành động lịch sự làm cuộc sống xã hội trở nên văn minh, tốt đẹp hơn. **Mở rộng** □ Cần phê phán những kẻ thiếu tự trọng, thiếu dũng cảm, làm sai nhưng bảo thủ không nhận trách nhiệm. **Bài học** □ Cũng qua đây chúng ta cần rút ra bài học cho mình là cần biết sống chân thành, tôn trọng, quý trọng người khác, thành thật nhận khuyết điểm về mình, không được né tránh trách nhiệm hay ngụy biện về hành động của mình. Lời xin lỗi phải xuất phát từ đáy lòng mới thật sự hữu dụng. **Kết đoạn** □ Tóm lại, hãy biết nói lời xin lỗi đúng nơi, đúng chỗ để cuộc sống này có ý nghĩa hơn bạn nhé!.

ĐỀ SỐ 85.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về *ý nghĩa của việc đứng dậy sau vấp ngã đối với tuổi trẻ trong cuộc sống*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Ý nghĩa của việc đứng dậy sau vấp ngã đối với tuổi trẻ trong cuộc sống.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Vấp ngã là những thất bại mà bản thân ta không mong muốn. Mỗi lần thất bại là mỗi lần ta cảm thấy đớn đau, tự ti, ngã vào hố sâu mà khó có thể đứng dậy.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- Con người từ khi sinh ra đã không ít lần vấp ngã: Ngày còn bé bụ bẫm, chập chững tập đi qua bao nhiêu lần vấp ngã đứng dậy và tập đi được. Vì vậy giờ ta có trưởng thành thì ta càng phải biết cách chấp nhận nó như một điều tự nhiên trong cuộc sống để sống nhẹ nhàng và vui vẻ hơn. Thất bại chính là động lực để con người vượt qua, là bài học để từ đó con người rèn luyện bản thân phấn đấu để ngày càng hoàn thiện.
- Đứng dậy sau mỗi lần vấp ngã làm ta trưởng thành hơn trong cuộc sống, học được cách đứng dậy giúp ta vượt qua được khó khăn.
- Trong cuộc sống, ai cũng ít nhất 1 lần vấp ngã theo cả nghĩa đen và nghĩa bóng. Sau mỗi lần vấp ngã ấy, người ta sẽ rút ra dc một bài học cho chính mình, biết tránh những chỗ ghồ ghề khó đi, biết tìm cho mình bước đi mới hay là dẫm lên chính chỗ đã ngã xuống và đi tiếp.
- Vấp ngã thất bại chỉ là một chuyện thường tình trong cuộc sống, người muốn thành công đều phải trải qua vấp ngã. Như một vận động viên muốn thành công đều có khó khăn trong quá trình luyện tập, khi thi đấu cũng có lúc vấp ngã nhưng luôn nỗ lực phấn đấu rèn luyện để đến được vinh quang, người chiến thắng là người ngã gục cuối cùng trước các đối thủ.
- Đứng dậy ngay tại điểm vấp ngã rất dễ làm ta thấy sợ hãi, thiếu suy nghĩ, sáng suốt hay áp đặt quá khứ vì vậy khi bạn cảm thấy đủ tự tin hãy đứng dậy từ một điểm bắt đầu theo hướng mới tích cực hơn.

Dẫn chứng

- Nhà bác học Edison hơn nghìn lần thất bại mới chế tạo ra được bóng đèn chiếu sáng.
- Nhà sản xuất phim hoạt hình nổi tiếng Walt từng bị ông chủ tòa soạn báo sa thải vì khả năng sáng tạo kém trước khi sáng tạo ra những bộ phim hoạt hình vui tươi và đầy tính sáng tạo

Bước 3: Mở rộng

Bên cạnh đó vẫn còn có nhiều con người sống nhút nhát, dám nghĩ nhưng không dám làm những việc mà bản thân mình đặt ra. Cũng có những người mới chỉ gặp

chút khó khăn đã nản chí, bỏ cuộc giữa chừng,... những người này khó có được thành công trong cuộc sống.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: đứng dậy sau vấp ngã là tốt.
- Hành động: Bài học, liên hệ bản thân.

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Trong cuộc sống, hẳn ai ai cũng phải vấp ngã ít nhất một lần bởi lẽ không ai là hoàn hảo, không ai có thể thành công ngay trong chốc lát. **Thân đoạn** □ Vậy sau mỗi lần vấp ngã đó, bạn sẽ làm gì để đứng dậy? Để trả lời cho câu hỏi đó, trước hết ta cần hiểu thế nào là vấp ngã? **Giải thích** □ Vấp ngã là những thất bại mà bản thân ta không mong muốn. Mỗi lần thất bại là mỗi lần ta cảm thấy đớn đau, tự ti, ngã vào hố sâu mà khó có thể đứng dậy. **Triển khai vấn đề** □ Con người từ khi sinh ra đã không ít lần vấp ngã. **Ý nghĩa** □ Thất bại chính là động lực để con người vượt qua, là bài học để từ đó con người rèn luyện bản thân phấn đấu để ngày càng hoàn thiện. Đứng dậy sau mỗi lần vấp ngã làm ta trưởng thành hơn trong cuộc sống, học được cách đứng dậy giúp ta vượt qua được khó khăn. Trong cuộc sống, ai cũng ít nhất 1 lần vấp ngã theo cả nghĩa đen và nghĩa bóng. Sau mỗi lần vấp ngã ấy, người ta sẽ rút ra dc một bài học cho chính mình, biết tránh những chỗ ghồ ghề khó đi, biết tìm cho mình bước đi mới hay là dẫm lên chính chỗ đã ngã xuống và đi tiếp. Vấp ngã thất bại chỉ là một chuyện thường tình trong cuộc sống, người muốn thành công đều phải trải qua vấp ngã. Đứng dậy ngay tại điểm vấp ngã rất dễ làm ta thấy sợ hãi, thiếu suy nghĩ, sáng suốt hay áp đặt quá khứ vì vậy khi bạn cảm thấy đủ tự tin hãy đứng dậy từ một điểm bắt đầu theo hướng mới tích cực hơn. **Dẫn chứng** □ Thực tế chứng minh, nhà bác học Edison hơn nghìn lần thất bại mới chế tạo ra được bóng đèn chiếu sáng. Nhà sản xuất phim hoạt hình nổi tiếng Walt từng bị ông chủ tòa soạn báo sa thải vì khả năng sáng tạo kém trước khi sáng tạo ra những bộ phim hoạt hình vui tươi và đầy tính sáng tạo,... Vậy điều gì đã khiến họ có thể vượt qua muôn vàn gian nan để khẳng định được bản thân mình? Phải chăng họ dám đương đầu với thất bại và tự đứng dậy sau vấp ngã. **Mở rộng** □ Bên cạnh những người tự đứng dậy sau vấp ngã thì trong cuộc sống này ta cũng gặp phải những con người chấp nhận thất bại và không dám đứng lên đương đầu với sự thất bại đó là những con người hèn nhát, nhu nhược, không có ý chí, sự

quyết tâm và một tinh thần gan dạ để đương đầu với những thất bại đó. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh thì em cần phải cố gắng hết sức mình trong học tập cũng như trong cuộc sống, không phải vì gặp chút khó khăn mà em bỏ cuộc. **Kết đoạn** □ Tóm lại, mỗi người hãy cố gắng đứng lên sau những thất bại vì nó sẽ trở thành nền tảng cho chúng ta sau này.

ĐỀ SỐ 86.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về *ý nghĩa của việc đối mặt với thất bại trong cuộc sống*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Ý nghĩa của việc đối mặt với thất bại trong cuộc sống.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Thất bại là việc không đáp ứng được mục tiêu mong muốn hoặc dự định. Đối mặt thất bại là một thái độ sống đúng đắn, thể hiện cách ứng xử của con người trước sự thật đau lòng dù mình không mong muốn.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Ý nghĩa của việc đối mặt với thất bại trong cuộc sống:

- Đối mặt thất bại rèn cho con người tinh thần dũng cảm, ý chí, nghị lực phi thường.
- Đối mặt thất bại tạo cho con người có sức mạnh tinh thần để vươn lên hơn nữa, mới có thể đạt được những gì mình mong muốn, thực hiện được những khát vọng của bản thân.
- Đối mặt thất bại trở thành cơ hội để sửa chữa sai lầm từ những bài học kinh nghiệm đã được rút ra.

Dẫn chứng: Bác Hồ,...

Bước 3: Mở rộng

Phê phán biểu hiện tiêu cực sau thất bại: Nếu thất bại mà lại thất vọng, bi quan, chán nản thì ta dễ bỏ cuộc và sẽ chẳng đạt được bất cứ thành công.

Bước 4: Bài học

- Về nhận thức: hiểu được giá trị của việc đối mặt thất bại trong đời sống;
- Về hành động: học tập và rèn luyện, sẵn sàng đón nhận thất bại và tìm mọi cách để vươn đến thành công; thắng không kiêu, bại không nản...

3. Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Trong cuộc sống, chúng ta sẽ không tránh khỏi những lần thất bại, vấp ngã. Nhưng lựa chọn bỏ cuộc hay đứng lên đi tiếp lại là ý chí của mỗi người. Bởi vậy nên việc đối mặt với thất bại trong cuộc sống có ý nghĩa vô cùng to lớn. **Thân đoạn** □ **Giải thích** □ Thất bại là việc không đáp ứng được mục tiêu mong muốn hoặc dự định. Còn đối mặt thất bại là một thái độ sống đúng đắn, thể hiện cách ứng xử của con người trước sự thật đau lòng dù mình không mong muốn. **Ý nghĩa** □ Việc đối mặt với thất bại trong cuộc sống có ý nghĩa vô cùng to lớn. Trước hết đối mặt với thất bại rèn cho con người tinh thần dũng cảm, ý nghị, nghị lực phi thường. Bên cạnh đó đối mặt với thất bại còn tạo cho con người có sức mạnh tinh thần để vươn lên hơn nữa, mới có thể đạt được những gì mình mong muốn, thực hiện được những khát vọng của bản thân. Mặt khác đối mặt với thất bại sẽ trở thành cơ hội để sửa chữa sai lầm từ những bài học kinh nghiệm đã được rút ra. **Dẫn chứng** □ Có rất nhiều tấm gương về việc đối mặt với thất bại trong cuộc sống để thành công mà chúng ta cần học tập trong đó không thể không nhắc đến Bác Hồ, người đã vượt qua nhiều khó khăn gian khổ để mang lại thành công to lớn là dành được độc lập cho nước nhà. **Mở rộng** □ Tuy nhiên, trong cuộc sống vẫn còn có nhiều người sống không có ước mơ, không biết phấn đấu vươn lên, chỉ ỷ lại, dựa dẫm vào người khác, không biết tự làm chủ cuộc sống của mình hoặc khi vấp ngã thì nản chí không dám đối mặt,... Những người này sẽ không có được thành công, sẽ sớm bị xã hội đào thải; đáng bị xã hội chỉ trích, phê phán. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, là những chủ nhân tương lai của đất nước, hãy ra sức học tập và rèn luyện, sẵn sàng đón nhận thất bại và tìm mọi cách để vươn đến thành công; thắng không kiêu, bại không nản... **Kết đoạn** □ Tóm lại, thất bại không phải là “con đường cụt”, nó là “con đường vòng” mà ta chắc chắn sẽ đi qua.

ĐỀ SỐ 87.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về *vai trò của lời chào trong giao tiếp hàng ngày*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Vai trò của lời chào trong giao tiếp hàng ngày.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Lời chào là "phương tiện" trong cách ứng xử giao tiếp xã hội, nhằm để làm quen, duy trì mối quan hệ gắn bó, đoàn kết, tương thân tương ái giữa con người với con người trong một tập thể, cộng đồng.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

Vai trò của lời chào:

- Lời chào là một hình thức khởi đầu một cuộc trò chuyện trong giao tiếp.
- Lời chào thể hiện thái độ trân trọng, cung kính và thân thiết của mình đối với người khác.
- Trong đời sống, lời chào như một hình thức xã giao để bắt đầu một cuộc nói chuyện được tự nhiên, lịch sự, cởi mở.
- Lời chào khẳng định phẩm chất tốt đẹp của con người.
- Lời chào còn có giá trị to lớn trong truyền thống văn hóa dân tộc (lời chào cao hơn mâm cỗ).

Dẫn chứng

Bước 3: Mở rộng

Phê phán một số người không có kỹ năng chào hỏi.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: Lời chào có giá trị to lớn trong giao tiếp hàng ngày.
- Hành động: Có ý thức giữ gìn, phát huy và luôn nhắc nhở những thế hệ tiếp nối cần chú trọng tới lời chào hỏi: "*Lời nói chẳng mất tiền mua/ Lựa lời mà nói cho vừa lòng nhau*".

3. Kết đoạn: Khái quát lại vấn đề: khẳng định vai trò quan trọng của lời chào.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Rất nhiều những câu tục ngữ, thành ngữ về lời chào hỏi như: "lời chào cao hơn mâm cỗ", "đi hỏi về chào", "đi thưa về báo"... điều đó chứng tỏ lời chào hỏi từ lâu đã trở thành văn hóa ứng xử giao tiếp rất đẹp, giàu tính nhân văn của dân tộc Việt Nam. Tuy nhiên, trong xã hội hiện đại ngày nay, văn hóa lời chào hỏi ấy đang dần bị mai một nghiêm trọng. **Thân đoạn** □ Vậy lời chào hỏi là gì và có vai trò như thế nào trong giao tiếp hằng ngày? **Giải thích** □ Lời chào là "phương tiện" trong cách ứng xử giao tiếp xã hội, nhằm để làm quen, duy trì mối quan hệ gắn bó, đoàn kết, tương thân tương ái giữa con người với con người trong một tập thể, cộng đồng. **Vai trò** □ Lời chào có vai trò quan trọng trong giao tiếp hằng ngày. Lời chào là một hình thức khởi đầu một cuộc trò chuyện trong giao tiếp. Nó thể hiện thái độ trân trọng, cung kính và thân thiết của mình đối với người khác. Trong đời sống, lời chào như một hình thức xã giao để bắt đầu một cuộc nói chuyện được tự nhiên, lịch sự, cởi mở. Hơn nữa nó còn khẳng định phẩm chất tốt đẹp của con người. Ông bà ta nói "Lời chào cao hơn mâm cỗ" nghĩa là lời chào còn có giá trị to lớn trong truyền thống văn hóa dân tộc. **Mở rộng** □ Tuy nhiên, có một thực trạng đáng buồn là ngày nay, lời chào đang ngày dần mất đi giá trị của nó, trẻ con gặp người lớn tìm cách lảng tránh thay vì cất tiếng chào. Những điều ấy xuất phát từ sự thiếu ý thức, thiếu hiểu biết của bản thân mỗi người, do môi trường giáo dục thiếu sự quan tâm, dạy dỗ. Đó là một thực trạng đáng buồn mà chúng ta cần lên án, phê phán. **Bài học** □ Thế nên, mỗi người nhất là giới trẻ những chủ nhân tương lai của đất nước chúng ta cần tự tạo cho mình một kỹ năng chào hỏi. Để nó là hành trang bên mình khi còn là học sinh, lời chào có thể xây dựng nên một tình bạn đẹp, tình thầy trò gắn bó. Khi ra ngoài xã hội sẽ được mọi người tôn trọng. Chẳng gì tuyệt vời hơn khi chúng ta là một người có văn hóa, có lịch sự, chúng ta được mọi người yêu mến kính trọng. **Kết đoạn** □ Tóm lại, dù ở thời đại nào, ở lứa tuổi nào, lời chào vẫn luôn có ý nghĩa và giá trị to lớn. Học cách chào hỏi là bài học đầu tiên để con người hoàn thiện bản thân và phát triển nhân cách của chính mình "Lời nói chẳng mất tiền mua/ Lựa lời mà nói cho vừa lòng nhau".

ĐỀ SỐ 88.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về việc cần làm để phát triển trí tuệ của bản thân.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Việc cần làm để phát triển trí tuệ của bản thân.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

- Trí tuệ: là kết quả của hoạt động trí thức, dựa trên lý trí, dùng đến lý luận, khái niệm, ngôn từ, và chủ yếu gồm những sự hiểu biết, những kiến thức đã được gom góp lại.

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- Vai trò của trí tuệ với cuộc sống:
 - + Trí tuệ giúp ta giải quyết mọi vấn đề đơn giản, hiệu quả.
 - + Trí tuệ sáng tạo ra những công cụ phục vụ cuộc sống con người,
 - + ...
- Cách thức để phát triển trí tuệ bản thân:
 - + Đọc sách, bồi đắp tri thức của mình.
 - + Thực hành dựa trên cơ sở lý thuyết đã học.
 - + Rèn luyện não bộ bằng cách đưa bản thân vào những thử thách mới mẻ, để não bộ trở nên linh hoạt, nhạy bén hơn.
 - + Rèn luyện thân thể, tập thể dục thể thao,
 - + Nghỉ ngơi và giải trí hợp lý.

Dẫn chứng

- Newton
- Bill Gates

Bước 3: Mở rộng

Phê phán những người lười biếng, không chịu suy nghĩ, động não, chỉ thích đi theo lối mòn,...

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: Trí tuệ là do bạn xây dựng nên, nó có thành công hay không cũng do bạn mà nên.
- Hành động: tích cực học tập, rèn luyện bản thân hoàn chỉnh cả về đạo đức và trí tuệ.

Có thể viết đoạn văn theo mẫu sau

Đoạn 1

Mở đoạn □

Mở đoạn □ "Nếu ta không gieo trồng tri thức khi còn trẻ, nó sẽ không cho ta bóng râm khi ta về già". Câu nói ấy nói lên vai trò quan trọng của những việc cần làm để phát triển trí tuệ của bản thân. **Thân đoạn** □ Vậy trí tuệ là gì và vai trò của trí tuệ ra sao với cuộc sống của mỗi người? **Giải thích** □ Trí tuệ là kết quả của hoạt động trí thức, dựa trên lý trí, dùng đến lý luận, khái niệm, ngôn từ, và chủ yếu gồm những sự hiểu biết, những kiến thức đã được gom góp lại. "*Bộ lông làm đẹp con công, trí tuệ làm đẹp con người*" (Ngạn ngữ Nga). **Vai trò, ý nghĩa** □ Tại sao trí tuệ lại quan trọng như vậy? Vì nó giúp ta giải quyết mọi vấn đề đơn giản, hiệu quả. Trí tuệ sáng tạo ra những công cụ phục vụ cuộc sống con người. Có trí tuệ, bạn sẽ có thể sẵn sàng đương đầu mọi khó khăn, để cống hiến cho đất nước. Vậy muốn phát triển trí tuệ bản thân thì phải làm như thế nào? Trước hết là đọc sách, bồi đắp tri thức của mình. Sau đó là thực hành dựa trên cơ sở lý thuyết đã học. Mặt khác rèn luyện não bộ bằng cách đưa bản thân vào những thử thách mới mẻ, để não bộ trở nên linh hoạt, nhạy bén hơn. Bên cạnh đó cũng không quên rèn luyện thân thể, tập thể dục thể thao mỗi ngày. Bởi tinh thần minh mẫn, trí tuệ mới sáng suốt. **Dẫn chứng** □ Thực tế đã chứng minh nhiều tấm gương có trí tuệ vĩ đại. Newton chính là tấm gương sáng ấy. Ông là nhà toán học, vật lý học, cơ học, thiên văn học vĩ đại người Anh. Sinh ra là một đứa trẻ yếu ớt, thường phải tránh những trò chơi hiếu động của bạn bè. Tuy nhiên, bằng khả năng trời phú, ông đã tự tạo ra những trò chơi cho mình và trở thành người tài năng cho đất nước. Hay đó là Bill Gates – một người giàu trí tuệ và tình yêu thương con người. Ông đỗ Đại học Harvard, theo học ngành Luật sư. Nhưng chỉ một thời gian sau đó, ông đã quyết định dừng việc học của mình, cùng với một số những người bạn tập trung vào việc kinh doanh. Nhờ trí tuệ hơn người, không lâu sau đó, ông đã thành lập nên công ty Microsoft. Không chỉ vậy, ông còn dùng 95% khối tài sản của mình để giúp đỡ những người có hoàn cảnh khó khăn, bất hạnh trên thế giới. Như vậy, trí tuệ thật vĩ đại, nó giúp con người thành công, hạnh phúc và giàu lòng nhân hậu, bao dung với người khác. **Mở rộng** □ Tuy nhiên, bên cạnh đó, vẫn có những kẻ không biết nhận ra giá trị trí tuệ của bản thân. Không chịu nỗ lực học tập để đạt được trí tuệ ấy, chỉ biết mãi dựa dẫm, ỷ lại vào người khác. Những kẻ như vậy thật đáng trách, đáng bị lên án, phê phán. **Bài học** □ Vậy nên, ngay từ bây giờ, chúng ta cần tích cực học tập, rèn luyện bản thân hoàn chỉnh cả về đạo đức và trí tuệ để một ngày không xa, chúng ta là những người xây dựng đất nước phát triển. **Kết đoạn** □ Tóm lại, trí tuệ là do bạn xây dựng nên, nó "đắng" hay "ngọt" thì cũng do bạn mà nên.

Đoạn 2

Mở đoạn □ "Nếu ta không gieo trồng tri thức khi còn trẻ, nó sẽ không cho ta bóng râm khi ta về già" (Lãnh chúa Chesterfield). Câu nói ấy đã minh chứng cho những việc cần làm để phát triển trí tuệ của bản thân. **Thân đoạn** □ Vậy, trước hết, chúng ta cần hiểu thế nào là trí tuệ? **Giải thích** □ Đó là trí thông minh, khả năng giải quyết một vấn đề nào đó của con người. **Triển khai vấn đề** □ Thực tế cuộc sống cho chúng ta thấy, trí tuệ đóng một vai trò rất quan trọng. **Ý nghĩa** □ Nó giúp ta nắm bắt được tình huống một cách nhanh chóng từ đó có thể đề ra phương án giải quyết hiệu quả, cụ thể. Hơn thế nữa, trí tuệ còn giúp ta được mọi người đánh giá cao nhờ tài năng vượt bậc. **Dẫn chứng** □ Newton chính là tấm gương sáng cho một người có trí tuệ vĩ đại. Ông là nhà toán học, vật lý học, cơ học, thiên văn học vĩ đại người Anh. Sinh ra thiếu thốn, là một đứa trẻ yếu ớt, thường phải tránh những trò chơi hiếu động của bạn bè. Tuy nhiên, bằng khả năng trời phú, ông đã tự tạo ra những trò chơi cho mình và trở thành người tài năng cho đất nước. Hay đó là Bill Gates – nhờ trí tuệ hơn người mà đã thành lập nên công ty Microsoft. Không chỉ vậy, ông còn dùng 95% khối tài sản của mình để giúp đỡ những người có hoàn cảnh khó khăn, bất hạnh trên thế giới. Phải chăng đó là minh chứng cho những việc cần làm để phát triển trí tuệ của bản thân. **Ý nghĩa** □ Như vậy, trí tuệ thật vĩ đại, nó giúp con người thành công, hạnh phúc và giàu lòng nhân hậu, bao dung giới người khác. **Mở rộng** □ Tuy nhiên, không phải ai cũng sở hữu một trí tuệ thông minh, nhanh nhạy. Vẫn có những kẻ không biết nhận ra giá trị trí tuệ của bản thân, không chịu nỗ lực học tập để đạt được trí tuệ ấy, chỉ biết mãi dựa dẫm, ỷ lại vào người khác, không tự sức mình vươn lên. Những kẻ như vậy thật đáng trách, đáng bị lên án, phê phán. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh, ngay từ bây giờ, em cần vạch sẵn cho mình những dự định, những kế hoạch để có thể phát triển trí tuệ của bản thân như tích cực học tập, rèn luyện cả về đạo đức và trí tuệ. **Kết đoạn** □ Tóm lại, "Rễ của tri thức thì đắng, nhưng quả của nó thì ngọt" (Cicero) và trí tuệ là do bạn xây dựng nên, nó có thành công hay không cũng do bạn mà nên.

ĐỀ SỐ 89.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về *ý nghĩa của việc không ngừng học hỏi*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Ý nghĩa của việc không ngừng học hỏi.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Học hỏi là quá trình bạn tìm kiếm, khám phá những tri thức mới, đặt ra những thắc mắc và tìm sự hỗ trợ hoặc tự mình tìm ra câu trả lời cho những thắc mắc ấy. Không ngừng học hỏi là con đường dẫn đến thành công

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- *Tại sao lại cần phải học hỏi?*

- + Học tập sẽ chuẩn bị hành trang thay đổi cuộc đời
- + Học hỏi giúp xây nên thứ vũ khí hủy diệt
- + Là cách để ta luôn luôn theo kịp được với thời đại.
- + Học hỏi để nâng cao hình tượng trong mắt người khác
- + Học hỏi giúp ta liên hệ đến nhiều thứ, từ đó biết thêm nhiều điều khác nữa.

- *Ý nghĩa của việc học hỏi:*

- + Mở rộng hiểu biết bản thân, giúp bạn tự tin về mọi mặt trong cuộc sống.
- + Học hỏi sẽ giúp tâm hồn rộng mở, bắt kịp xu thế của thời đại.
- + Dễ dàng đạt được sự thành công.

- Nếu không học hỏi, nâng cao bản thân, con người sẽ tụt hậu. Mỗi cá nhân tụt hậu sẽ kéo theo sự thoái hóa về nhiều mặt trong xã hội.

- Các nguồn để học hỏi: sách vở, từ những người thân, bạn bè, thầy cô, từ trải nghiệm của cá nhân mình.

Dẫn chứng: Bác Hồ,...

Bước 3: Mở rộng

Phê phán những người lười biếng, tự cao, tự mãn với bản thân.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: Không ngừng học hỏi là con đường dẫn đến thành công.
- Hành động: Em đã không ngừng học hỏi hay chưa? Hãy chia sẻ đôi điều về bản thân mình trong chủ đề trên?

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề.

Có thể viết đoạn văn như sau

Mở đoạn □ Sinh thời, Bác Hồ từng nói “*Học hỏi là một việc phải tiếp tục suốt đời*”. Lời nói của Người đã nói lên vai trò, ý nghĩa của việc không ngừng học hỏi trong cuộc sống. **Thân đoạn** □ Vậy học hỏi là gì, tại sao con người cần phải học và học hỏi có ý nghĩa gì? **Giải thích** □ Học hỏi là quá trình bạn tìm kiếm, khám phá những tri thức mới, đặt ra những thắc mắc và tìm sự hỗ trợ hoặc tự mình tìm ra câu trả lời cho những thắc mắc ấy. Không ngừng học hỏi là luôn tìm tòi, mày mò, nghiên cứu. **Triển khai và bàn luận vấn đề** □ Không ngừng học hỏi là con đường dẫn đến thành công. Vậy tại sao con người phải học hỏi? Vì học hỏi giúp ta xây nên thứ vũ khí hủy diệt, là hành trang thay đổi cuộc đời, là cách để ta luôn luôn theo kịp được với thời đại. Học hỏi để nâng cao hình tượng trong mắt người khác. Học hỏi giúp ta liên hệ đến nhiều thứ, từ đó biết thêm nhiều điều khác nữa. **Vai trò, ý nghĩa** □ Việc ta không ngừng học hỏi có ý nghĩa rất lớn đối với cuộc sống con người. Nó mở rộng hiểu biết bản thân, giúp bạn tự tin về mọi mặt trong cuộc sống. Nó giúp tâm hồn rộng mở, bắt kịp xu thế của thời đại. Học hỏi là một bước đệm rất lớn dẫn đến thành công. Nếu không học hỏi, nâng cao bản thân, con người sẽ tụt hậu. Mỗi cá nhân tụt hậu sẽ kéo theo sự thoái hóa về nhiều mặt trong xã hội. Và học không phải chỉ tiếp thu máy móc những gì trong sách báo viết mà phải có ý kiến riêng của mình, luôn sáng tạo và nghĩ ra những cái mới: học từ người thân, bạn bè, thầy cô, từ trải nghiệm của cá nhân. Ta hãy luôn vươn đến những giá trị tốt đẹp trong cuộc sống. **Dẫn chứng** □ Bác Hồ là một tấm gương sáng ngời của một người học hỏi không ngừng. Bác học ngoại ngữ, học viết báo, nghiên cứu chủ

nghĩa Mác-Lênin, nghiên cứu và tiếp thu có chọn lọc tinh hoa văn hóa nhân loại, đặc biệt là văn hóa phương Đông và văn hóa phương Tây. Người biết và sử dụng thông thạo trên mười ngoại ngữ nhờ tự học chứ không qua một trường đào tạo chính quy nào. Người học ở sách báo, đồng nghiệp, bạn bè, nhân dân. Người học từ thực tiễn sinh động ở các nước đế quốc, nước thuộc địa, ở phong trào cách mạng trên thế giới. **Mở rộng** □ Bên cạnh những người có tinh thần không ngừng học hỏi ấy, xã hội hiện nay vẫn không ít kẻ lười biếng, tự cao, tự mãn với bản thân. Những người như thế đáng bị phê phán. **Bài học** □ Là học sinh, chúng ta cần nhận thức rõ hơn về việc không ngừng học hỏi, lắng nghe, hợp tác, tu dưỡng phẩm chất và trau dồi những năng lực của bản thân. Có như vậy, ta mới dễ dàng thành công trong cuộc sống. **Kết đoạn** □ Tóm lại, “*Học, học nữa, học mãi*” bạn nhé!

ĐỀ SỐ 90.

Viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) theo cấu trúc Tổng-phân-hợp, trình bày suy nghĩ của em về *việc mỗi người cần xác định mục tiêu trong cuộc sống của mình*.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề: Việc xác định mục tiêu trong cuộc sống của mỗi người là vô cùng quan trọng.

2. Thân đoạn:

Bước 1: Giải thích

Mục tiêu: đích cần đạt tới để thực hiện nhiệm vụ .

Bước 2: Triển khai và bàn luận vấn đề

- Tại sao cần xác định mục tiêu trong cuộc sống?
- + Mục tiêu khiến cuộc sống con người có phương hướng và có ý nghĩa
- + Mục tiêu sẽ thúc đẩy con người nỗ lực để vươn tới thành công
- + Một người sống có mục tiêu tức là sống có ý tưởng, có ước mơ và khát vọng

- Cần phải có mơ ước, có ý tưởng sống rõ ràng, hiểu được năng lực, thể mạnh của bản thân để xác định được đúng mục tiêu của mình.
- Khi đã có mục tiêu cần vạch ra kế hoạch cụ thể, không ngừng nỗ lực, cố gắng vượt qua mọi khó khăn để vươn đến mục tiêu
- Mỗi người cần xây dựng cho mình những mục tiêu riêng trong cuộc sống

Dẫn chứng

Hai Bà Trưng, Bà Triệu, Trần Hưng Đạo, Lê Lợi, Nguyễn Trãi, Quang Trung, Hồ Chí Minh,...

Bước 3: Mở rộng

Phê phán những người sống không mục tiêu không lý tưởng.

Bước 4: Bài học

- Nhận thức: Việc xác định mục tiêu là vô cùng quan trọng.
- Hành động: Liên hệ bản thân

3. Kết đoạn: Khẳng định vấn đề.

Có thể viết đoạn văn theo mẫu sau

Mở đoạn □Đi-đơ-rô từng nói “*Nếu không có mục đích, anh không làm được gì cả. Anh cũng không làm được cái gì vĩ đại nếu mục đích tầm thường*”. Câu nói ấy vai trò của việc xác định mục tiêu trong cuộc sống của mỗi người là vô cùng quan trọng. **Thân đoạn** □ Vậy mục tiêu là gì và việc xác định mục tiêu trong cuộc sống có ý nghĩa gì? **Giải thích** □ Mục tiêu là đích cần đạt tới để thực hiện nhiệm vụ. **Triển khai và bàn luận vấn đề** □ Con người cần xác định mục tiêu trong cuộc sống là vì mục tiêu khiến cuộc sống con người có phương hướng và có ý nghĩa hơn. Nó thúc đẩy con người nỗ lực để vươn tới thành công. Một người sống có mục tiêu tức là sống có ý tưởng, có ước mơ và khát vọng. Trong cuộc sống, mỗi người cần phải có mơ ước, có ý tưởng sống rõ ràng, hiểu được năng lực, thể mạnh của bản thân để xác định được đúng mục tiêu của mình. Và khi đã có mục tiêu cần

vạch ra kế hoạch cụ thể, không ngừng nỗ lực, cố gắng vượt qua mọi khó khăn để vươn đến mục tiêu. Mỗi người cần xây dựng cho mình những mục tiêu riêng trong cuộc sống. **Dẫn chứng** □ Thực tế lịch sử cho thấy những tên tuổi lưu danh muôn đời đều là những người có mục đích sống lớn lao, cao cả. Hai Bà Trưng, Bà Triệu, Trần Hưng Đạo, Lê Lợi, Nguyễn Trãi, Quang Trung, Hồ Chí Minh cùng chung một khát vọng: bảo vệ Tổ quốc, đánh đuổi ngoại xâm, giành chủ quyền độc lập, tự do thiêng liêng cho dân tộc. Công lao to lớn của các vị anh hùng đó đời đời được nhân dân ca tụng và ghi nhớ. **Mở rộng** □ Bên cạnh những người sống có mục tiêu thì vẫn còn đâu đó những kẻ sống không mục tiêu không lý tưởng. Loại người này cần được phê phán, chỉ trích. **Bài học** □ Bản thân em là học sinh cần xác định “*học để làm gì?*”, học để hiểu những điều hay lẽ phải, học để trưởng thành, học để làm người. Nghĩa là ngay từ bây giờ, chúng ta ra sức rèn đức luyện tài vì ngày mai lập nghiệp. **Kết đoạn** □ Tóm lại, “*Con người sinh ra không phải để tan biến. Họ sinh ra để in dấu lại trên mặt đất, in dấu lại trong trái tim người khác*” và để làm được điều đó, việc quan trọng là phải tìm ra cho mình một mục đích sống bởi “*Tìm ra mục đích sống của bạn là bước quan trọng đầu tiên để sống một cuộc sống không giới hạn*”.

PHẦN IV

DÀN Ý NHỮNG ĐOẠN VĂN QUA MỘT SỐ VĂN BẢN VÀ CÂU CHUYỆN

ĐỀ SỐ 1

Đánh giá đời sống của mỗi người cao hay thấp hãy nhìn vào thời gian nhàn rỗi của họ. Có người làm việc “đầu tắt mặt tối” không có lấy chút nhàn rỗi. Có người phung phí thời gian ấy vào các cuộc nhậu nhẹt triền miên. Có người biết dùng thời gian ấy để phát triển chính mình. Phải làm sao để mỗi người có thời gian nhàn rỗi và biết sử dụng hữu ích thời gian ấy là một vấn đề lớn của xã hội có văn hóa.

Đánh giá đời sống một xã hội cũng phải xem xã hội ấy đã tạo điều kiện cho con người sống với thời gian nhàn rỗi như thế nào. Công viên, bảo tàng, thư viện, nhà

hát, nhà hàng, câu lạc bộ, sân vận động, điểm vui chơi... là những cái không thể thiếu. Xã hội càng phát triển thì các phương tiện ấy càng nhiều, càng đa dạng và càng hiện đại. Xã hội ta đang chăm lo các phương tiện ấy, nhưng vẫn còn chậm, còn sơ sài, chưa có sự quan tâm đúng mức, nhất là ở các vùng nông thôn.

Thời gian nhàn rỗi chính là thời gian của văn hóa và phát triển. Mọi người và toàn xã hội hãy chăm lo thời gian nhàn rỗi của mỗi người.

(Phỏng theo Hữu Thọ, dẫn theo SGK Ngữ văn 11 Nâng cao, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2017, trang 94)

☞ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về câu nói: *Thời gian nhàn rỗi chính là thời gian của văn hóa và phát triển.*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Mở đoạn

– Trong cuộc sống bận bịu của công việc, ai ai cũng cần phải có nhu cầu nghỉ ngơi thư giãn.

2. Phát triển đoạn

a. Giải thích

- *Thời gian rảnh rỗi* là khoảng thời gian không dành cho học tập và công việc.
- Người xưa có câu: *Nhàn cư vi bất thiện*, nghĩa là nhàn rỗi rất vô bổ, có thể dẫn đến những việc làm có hại.
- Nhưng xét về mặt tích cực, nhàn rỗi với những hình thức thư giãn lại thể hiện chính nền văn hóa và sự phát triển của đất nước đó.
- ☐ Câu nói khuyên chúng ta nên đưa ra những lựa chọn văn hóa để thời gian nhàn rỗi không trở nên vô nghĩa.

b. Lí giải, chứng minh, phê phán hiện tượng trái với ý nghĩa câu nói

- Lí giải:
 - + Thời gian cuối tuần và những khi rảnh rỗi họ có thật nhiều sự lựa chọn khác nhau: có thể ngồi nhâm nhi chút cà phê và đọc sách, đánh cờ, đi bộ thư giãn ở công viên, thăm vườn bách thú đến bảo tàng nhà hát hay các câu lạc bộ. Xã hội nào càng phát triển thì những hình thức thư giãn kể trên ngày càng nhiều.
 - + Những thú vui của chúng ta khi rảnh rỗi thể hiện chính văn hóa của bản thân. Có những người tiêu tốn thời gian của mình vào những việc vô bổ như nghiện game online, nghiện Facebook.
- Chứng minh:

+ Trong một khảo sát của trang web Global WebIndex vào tháng 10 – 2014, Việt Nam đứng thứ 10 trong top 10 nước nghiện Facebook nhất thế giới.

– Bác bỏ:

+ Những thứ đó không những không giúp ta phát triển mà nó còn đưa ta vào con đường của những sai lầm của mù quáng không thể bút ra được, và nó còn làm nền văn hóa của đất nước tụt hậu với sự kìm hãm của các tệ nạn xã hội.

– Mở rộng:

+ Ngược lại nếu con người ta có thói quen đọc sách, vui chơi khám phá, hòa mình vào chăm sóc thiên nhiên, thì tâm hồn con người ta trở nên nhẹ nhàng thanh thoát; có thời gian bên gia đình, chăm sóc gia đình sẽ gắn kết tình cảm các thành viên hình thành nên một tổ ấm, một tế bào tốt của xã hội.

3. Kết đoạn

– Tất cả những thói quen nhân rồi đó sẽ góp phần xây dựng, khẳng định một xã hội văn minh, văn hóa.

ĐỀ SỐ 2

Bạn ơi, nếu bạn muốn sống một đời mà không phạm chút sai lầm nào, làm gì được nấy, thì đó hoặc là bạn ảo tưởng, hoặc là bạn hèn nhát trước cuộc đời.

Một người mà lúc nào cũng sợ thất bại, làm gì cũng sợ sai lầm là một người sợ hãi thực tế, trốn tránh thực tế, và suốt đời không bao giờ có thể tự lập được. Bạn sợ sặc nước thì bạn không biết bơi; bạn sợ nói sai thì bạn không nói được ngoại ngữ! Một người mà không chịu mất gì thì sẽ không được gì. Sai lầm cũng có hai mặt. Tuy nó đem lại tổn thất, nhưng nó cũng đem đến bài học cho đời.

(Theo Ngữ văn 7, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2017, trang 43)

✍ Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về quan niệm của tác giả trong đoạn trích: *Nếu bạn muốn sống một đời mà không phạm chút sai lầm nào, làm gì được nấy, thì đó hoặc là bạn ảo tưởng, hoặc là bạn hèn nhát trước cuộc đời.*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

– *Không phạm chút sai lầm nào* là không mắc những sai trái, lầm lạc trong nhận thức, suy nghĩ, hành động và không để lại những hậu quả đáng tiếc.

– *Ảo tưởng* là không có thật, xa rời thực tiễn đời sống.

– *Hèn nhát* là không có can đảm, dũng khí, sợ đối mặt với khó khăn, gian khổ...

2. Bình luận

– Khẳng định quan điểm đúng đắn.

– Tại sao muốn sống một đời mà không phạm chút sai lầm nào là ảo tưởng: khi con người sợ phạm sai lầm thì sẽ không dám xông pha, mạo hiểm, không có ý chí phấn đấu, vươn lên, sống thu mình trong vỏ bọc bình yên, cách xa với thế giới bên ngoài. Những kẻ đó sẽ dần dần tự đánh mất ý chí, nghị lực, dũng khí, trở thành kẻ hèn nhát trong cuộc đời.

– Phê phán: những kẻ hèn nhát, sợ đối mặt với khó khăn, gian khổ, ảo tưởng, viễn vông, xa rời thực tế.

3. Bài học nhận thức và hành động

– Nhận thức được tính chất hai mặt của sai lầm.

– Luôn tự tin, dũng cảm, dám trải nghiệm, dám dấn thân trên con đường đi đến thành công.

ĐỀ SỐ 3

(1) *Tôi tên là Nick Vujicic. Khi bắt tay vào viết quyển sách này, tôi hai mươi bảy tuổi. Khác biệt với hầu hết mọi người, tôi không tay, không chân ngay từ lúc mới lọt lòng. Hoàn cảnh nghiệt ngã tưởng đã có lúc nhấn chìm tôi nhưng rồi khát vọng sống mãnh liệt đã giúp tôi chiến thắng số phận (...)*

(2) *Nếu tôi thất bại, tôi sẽ thử làm lại, làm lại và làm lại nữa. Nếu bạn thất bại, bạn sẽ cố làm lại chứ? Tinh thần con người có thể chịu đựng được những điều tệ hơn là chúng ta tưởng. Điều quan trọng là cách bạn đến đích. Bạn sẽ cán đích một cách mạnh mẽ chứ?*

(3) *Bạn sẽ gặp khó khăn, bạn có thể khuyeu ngã và cảm thấy như thể mình không còn sức mạnh để đứng dậy được nữa. Tôi biết cảm giác đó. Tất cả chúng ta đều biết cảm giác đó. Cuộc sống không phải lúc nào cũng dễ dàng nhưng khi chiến thắng những dốc ghềnh của cuộc sống, chúng ta sẽ mạnh mẽ hơn, và càng quý trọng hơn những cơ hội mà chúng ta có được. Điều thực sự quan trọng chính là những thông điệp sống bạn chia sẻ với tất cả mọi người trong hành trình cao đẹp và cái cách bạn kết thúc hành trình ấy.*

(4) *Tôi yêu cuộc sống của bạn như yêu cuộc sống của chính mình. Hãy đến với nhau, những món quà dành cho chúng ta là rất đáng ngạc nhiên.*

(Trích *Cuộc sống không giới hạn* của Nick Vujicic)

☞ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về ý kiến của Nick Vujicic trong đoạn trích: *Nếu tôi thất bại, tôi sẽ thử làm lại, làm lại và làm lại nữa. Nếu bạn thất bại, bạn sẽ cố làm lại chứ? Tinh thần con người có thể chịu đựng được những điều tệ hơn là chúng ta tưởng. Điều quan trọng là cách bạn đến đích. Bạn sẽ cán đích một cách mạnh mẽ chứ?*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

– *Thất bại* là không đạt được mục đích, mục tiêu đã đặt ra; không làm được điều mình mong muốn...

– *Làm lại và làm lại nữa* là bắt đầu lại công việc mà ta đã thực hiện nhưng thất bại, chưa đạt được mục tiêu đã đề ra.

☐ Ý kiến của Nick Vujicic muốn đề cập đến sức mạnh của ý chí và nghị lực của con người. Thất bại là điều không thể tránh khỏi, nhưng sau mỗi lần thất bại con người cần có ý chí, nghị lực, niềm tin, biết vượt lên chính mình.

2. Bàn luận

– Trong cuộc sống, mỗi người đều có ước mơ, mục đích để vươn tới. Trên con đường vươn tới mục đích, chúng ta có thể thất bại do nhiều nguyên nhân (HS nêu dẫn chứng).

– Điều quan trọng là đứng trước thất bại, chúng ta không được bỏ cuộc, phải dũng cảm đương đầu với khó khăn, thử thách, biết rút kinh nghiệm, biết đứng dậy làm lại từ đầu (HS nêu dẫn chứng).

– Khi làm lại từ đầu, chúng ta phải có động lực và niềm tin (HS nêu dẫn chứng).

– Câu nói của Nick Vujicic đã đánh thức ý chí, sự tự tin trong mỗi chúng ta; giúp chúng ta mạnh dạn đối mặt với những thử thách trong cuộc sống. Sức mạnh tinh thần lớn lao có thể giúp con người vượt qua mọi khó khăn...

– Phê phán những người hay nản chí, có suy nghĩ, thái độ và hành động tiêu cực khi gặp thất bại.

3. Bài học nhận thức và hành động

– Câu nói của Nick Vujicic bao hàm một quan niệm sống tích cực và là lời khuyên bổ ích: hãy làm lại khi đã rút kinh nghiệm sau mỗi lần thất bại; phải có ý chí, niềm tin, nỗ lực vươn lên; không đầu hàng số phận...

– Liên hệ bản thân (trả lời câu hỏi của Nick Vujicic).

ĐỀ SỐ 4

Đọc câu chuyện dưới đây:

TẤT CẢ SỨC MẠNH

Có một cậu bé đang chơi ở đồng cát trước sân. Khi đào một đường hầm trong đồng cát, cậu bé đụng phải một tảng đá lớn. Cậu bé liền tìm cách đẩy nó ra khỏi đồng cát.

Cậu bé dùng đủ mọi cách, cố hết sức lực nhưng rốt cuộc vẫn không thể đẩy được tảng đá ra khỏi đồng cát. Đã vậy bàn tay cậu còn bị trầy xước, rướm máu. Cậu bật khóc rầm rức trong thất vọng. Người bố ngồi trong nhà lặng lẽ theo dõi mọi chuyện. Và khi cậu bé bật khóc, người bố bước tới: Con trai, tại sao con không dùng hết sức mạnh của mình?

Cậu bé thôn thức đáp: Có mà! Con đã dùng hết sức rồi mà bố!

Không con trai – người bố nhẹ nhàng nói – con đã không dùng đến tất cả sức mạnh của con. Con đã không nhờ bố giúp.

Nói rồi người bố cúi xuống bới tảng đá ra, nhấc lên và vứt đi chỗ khác.

(Theo báo Tuổi trẻ – Bùi Xuân Lộc phỏng dịch từ *Faith to Move Mountains*)

✍️ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về câu chuyện trên.

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giới thiệu vấn đề cần nghị luận

– Trong cuộc sống không phải lúc nào người ta cũng có thể tự mình làm được hết mọi việc. Sức mạnh của mỗi chúng ta còn nằm ở những người thân, bạn bè – những người luôn quan tâm, lo lắng và sẵn lòng giúp đỡ chúng ta.

– Trích dẫn câu chuyện.

2. Giải thích nội dung, ý nghĩa câu chuyện và rút ra bài học

– Cậu bé đối diện với khó khăn, dù cố gắng hết sức vẫn thất bại, khóc và tuyệt vọng vì nghĩ rằng sức mạnh của con người nằm trong chính bản thân mình.

– Người cha với lời nói và hành động mang đến một thông điệp: *sức mạnh của mỗi người là sức mạnh của bản thân và sự giúp đỡ từ người khác.*

– Bài học: tự lực là cần thiết nhưng nếu không biết dựa vào sự giúp đỡ từ người khác khi cần thiết cũng khó thành công hơn.

3. Bàn luận

- Tại sao mỗi người nên nhận sự giúp đỡ của người khác?
- + Thực tế cuộc sống đặt ra nhiều vấn đề phức tạp, bất ngờ vượt khỏi khả năng của mỗi cá nhân; có những vấn đề phải nhiều người mới giải quyết được.
- + Mỗi người luôn có khát vọng được thành công trên nhiều lĩnh vực.
- Ý nghĩa của sự giúp đỡ từ người khác:
- + Sự thành công sẽ nhanh và bền vững hơn.
- + Người nhận sự giúp đỡ có thêm sức mạnh và niềm tin, hạn chế được những rủi ro và thất bại.
- + Tạo lập mối quan hệ tốt đẹp, gắn kết giữa người với người, nhất là trong xu thế hội nhập hiện nay.
- Giúp đỡ không phải là làm thay; giúp đỡ phải vô tư, chân thành, tự nguyện.
- Phê phán những người tự cao không cần đến sự giúp đỡ của người khác, những người ỷ lại, dựa dẫm vào người khác.

4. Bài học nhận thức và hành động

- Phải nhận thấy sức mạnh của cá nhân là sức mạnh tổng hợp.
- Chủ động tìm sự giúp đỡ và chỉ nhận sự giúp đỡ khi bản thân thực sự cần.
- Có thói quen giúp đỡ mọi người.

ĐỀ SỐ 5

Đọc bài thơ dưới đây:

*Chẳng ai muốn làm hành
khất
Tội trời đày ở nhân gian
Con không được cười giễu
họ
Dù họ hôi hám úa tàn.
Nhà mình sát đường, họ đến
Có cho thì có là bao
Con không bao giờ được hỏi
Quê hương họ ở nơi nào.*

*Con chó nhà mình rất hư
Hễ thấy ăn mày là cắn
Con phải răn dạy nó đi
Nếu không thì con đem bán.
Mình tạm gọi là no ấm
Ai biết cơ trời vẫn xoay
Lòng tốt gửi vào thiên hạ
Biết đâu nuôi bố sau này.*

(Trích *Dặn con* – Trần Nhuận Minh – 100 bài thơ hay thế kỉ XX)

☞ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về lời cha dặn con ở khổ thơ:

*Mình tạm gọi là no ấm
Ai biết cơ trời vẫn xoay
Lòng tốt gửi vào thiên hạ*

Biết đâu nuôi bố sau này.

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Mở đoạn

- Lòng yêu thương con người, đó là hạt nhân cơ bản, cốt lõi, bài học mà ở bất kì nơi đâu, bất kì thời đại nào con người ta cũng cần phải có.
- Bài thơ *Dặn con* của Trần Nhuận Minh là một bài thơ thâm thúy bởi đề cập đến một cách ứng xử rất mực chân tình với những người bất hạnh quanh ta.

2. Khái quát nội dung của khổ thơ

- Khổ cuối: thương người cơ nhỡ, bất hạnh là thương chính mình: *Mình tạm gọi là no ấm/ Ai biết cơ trời vẫn xoay/ Lòng tốt gửi vào thiên hạ/ Biết đâu nuôi bố sau này.*

□ Có thể nói, mạch của bài thơ đi đến đạo lí tình thương: *Lá lành đùm lá rách; Thương người như thể thương thân.* Đoạn thơ là lời của người cha nói với con, dặn con: cuộc sống hiện tại của ta cũng tạm gọi là no ấm, đầy đủ hơn nhiều người. Nhưng ai có thể biết trước được cuộc sống trong tương lai của mình giàu sang phú quý hay cơ cực bần hàn. Vậy con hãy đem lòng tốt của mình đến với mọi người, biết đâu sau này nếu có “sa cơ lỡ vận” mọi người lại sẵn lòng giúp đỡ con.

3. Suy nghĩ về lời cha dặn

- Những lời người cha dạy con tuy chỉ dựa trên một sự việc, hiện tượng ta thường gặp nhưng thể hiện một thái độ, một đạo lí sống. Đó là một thái độ, một đạo lí sống thân thiện, tốt đẹp, thông minh và thực tế.

– Bởi lẽ:

+ Mọi người sinh ra ai cũng có quyền sống, quyền bình đẳng, quyền mưu cầu hạnh phúc. Nhưng không phải ai cũng hạnh phúc và sung sướng như nhau. Mọi người sống trên đời đều có một hoàn cảnh, một số phận riêng không ai giống ai. Tùy thuộc những sự phân bố vừa ngẫu nhiên vừa tất nhiên mà những số phận khác nhau ấy sẽ may mắn hay hẩm hiu, hạnh phúc hay bất hạnh... không như nhau (những điều kiện tự nhiên, xã hội và di truyền...). Nghèo khổ, bất hạnh không phải là tội lỗi, chỉ là sự rủi ro. Rủi ro sẽ dẫn đến thiệt thòi. Có thể kể đến các thiên tai, các đại dịch, các châu lục và miền đất có điều kiện tự nhiên khắc nghiệt; những người bị ốm đau, bệnh tật hiểm nghèo; những em bé mồ côi; những nạn nhân của chiến tranh...

+ Vì vậy, những người gặp điều kiện tốt, được hưởng cuộc sống tốt lành hơn phải biết chia sẻ, đùm bọc, giúp đỡ những người bất hạnh, thiệt thòi. Đó là lương tâm hướng tới sự công bằng, là trách nhiệm với đồng loại, là thiên tính tự nhiên của nhiều loài, nhất là ở con người. Cha ông ta có câu: *Một con ngựa đau cả tàu bỏ cỏ* là vì thế.

+ Cuộc sống sẽ tươi đẹp hơn nếu mỗi con người biết: *Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình.*

– Một con người thương yêu là một con người cao quý, hạnh phúc. Một xã hội nhân đạo là một xã hội văn minh, phát triển. Một cử chỉ xót thương là một hành động mạnh mẽ, thiết thực.

– Yêu thương, đùm bọc, chở che, giúp đỡ lẫn nhau là truyền thống tốt đẹp của con người Việt Nam. Đó là cái gốc đạo đức của mỗi con người, là nền tảng của luân lí xã hội, tạo nên sự đoàn kết trong cộng đồng.

4. Đánh giá và mở rộng

– Con người ta sống phải biết yêu thương, đùm bọc, chở che, giúp đỡ lẫn nhau. Sống phải biết cho và lúc cần sẽ được nhận lại. Người cha thấu hiểu lẽ đời và giàu tình người.

– Cách đối xử với người bất hạnh:

+ Tránh thái độ kì thị, khinh miệt, thương hại... (trong trường hợp này thương hại cũng giống như khinh miệt).

– Ý nghĩa của cách đối xử ấy:

+ Giảm bớt khó khăn về vật chất, cũng như giảm bớt cả những tổn thương về tinh thần cho những người vốn đã bất hạnh đau khổ. Đó là biểu hiện của tình thương, tình người.

+ Thương người cũng chính là thương mình. Cái sâu sắc của người cha khi dạy con là lòng nhân ái.

– Nếu những bậc làm cha mẹ đều chú ý nuôi dạy con cái như thế thì xã hội sẽ có những thế hệ trẻ biết sống một cách khoan dung và nhân ái.

– Phê phán: hiện tượng một số người sống thiếu sự đồng cảm, sẻ chia, vô cảm trước những bất hạnh, éo le của người khác. Khi chúng ta không tự bồi dưỡng được một cách nhìn, một thái độ và một cách ứng xử tốt đẹp thì hậu quả sẽ tiêu cực: người thiệt thòi càng khốn khó, mỗi chúng ta không thanh thản, không hoàn thiện, đạo lí tốt đẹp của dân tộc bị mai một, xã hội không phát triển.

5. Bài học nhận thức và hành động

– Tự nhìn nhận đánh giá lại bản thân mình qua hành vi ứng xử với người bất hạnh xung quanh.

– Cần điều chỉnh cách sống, cách ứng xử để thể hiện là một người có văn hóa: *Người yêu người, sống để yêu nhau* (Tố Hữu).

ĐỀ SỐ 6

ĐBQH (Đại biểu quốc hội) Tôn Thị Ngọc Hạnh (Đắk Nông) cho rằng những đánh giá SGK hiện tại “quá tải, chưa thiết thực” là chính xác. Bởi thực tế “học sinh đang rất vất vả, thậm chí không đủ thời gian để học”.

Là Giáo viên trường Lam Sơn, Thanh Hóa, ĐBQH Lê Thị Hương cũng nhìn nhận SGK hiện hành đang còn nhiều hạn chế: Chương trình nặng nề, quá tải, chưa thiết thực, nặng về trang bị kiến thức lí thuyết, chưa coi trọng thực hành; tổ chức giáo dục thì chủ yếu là dạy học trên lớp, chưa coi trọng kĩ năng thực hành, hoạt động trải nghiệm; thi cử lạc hậu, phiền diện.

Theo bà, đây là nguyên nhân chính khiến học sinh Việt Nam luôn yếu về tư duy độc lập, năng lực phản biện, phát hiện, thiếu tự tin trong giao tiếp và yếu về ngoại ngữ, tin học.

Trước Đề án đổi mới, dù là người trực tiếp giảng dạy, bà Hương nói vẫn còn nhiều phân vân, nhiều câu hỏi. Chẳng hạn, nếu cùng song hành nhiều bộ SGK thì thi cử thế nào? Liệu có nảy sinh cơ chế xin cho? Đổi mới mà không gắn với đổi mới giáo viên, cơ sở vật chất thì liệu có thành công?

PGD Sở Giáo dục – Đào tạo Hà Nội Phạm Thị Hồng Nga cũng xác nhận phương pháp giáo dục nặng về dạy chữ, đối phó với thi cử mà thiếu quan tâm đến kĩ năng sống hiện nay đang khiến học sinh Việt Nam thua kém nhiều so với các nước khu vực và thế giới.

*Phát biểu nghị trường rất đáng chú ý là của ĐBQH Nguyễn Kim Thúy (Đà Nẵng). Dẫn lời một nhà sư phạm: “**Một đứa trẻ không phải là chiếc lọ hoa để đổ cho đầy nước mà là ngọn lửa cần được thắp sáng**”, bà cho rằng giáo dục không thể là việc nhồi nhét. Trong thực tế, chỉ vì một quy định của Bộ Giáo dục – Đào tạo là đề thi theo SGK mà các thầy cô đang phải “đổ đầy” để học sinh đối phó với các kì thi.*

(Theo <https://laodong.vn/chinh-tri>)

☞ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về câu nói: *Một đứa trẻ không phải là chiếc lọ hoa để đổ cho đầy nước mà là ngọn lửa cần được thắp sáng.*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Mở đoạn

– Liên quan đến sự phát triển của xã hội từ sự giáo dục con người, rất nhiều vấn đề hiện nay cần được quan tâm. Trong đó, việc giáo dục trẻ em làm sao đúng cách là một vấn đề quan trọng. Ý kiến: *Một đứa trẻ không phải là chiếc lọ hoa để đổ cho đầy nước mà là ngọn lửa cần được thắp sáng* khiến ta phải trầm trở.

2. Phát triển đoạn

a. Giải thích

☞ Câu nói bàn về cách giáo dục trẻ em:

– Khi coi trẻ em là chiếc lọ hoa, người lớn sẽ chỉ tìm cách đổ đầy nước vào trong đó và làm theo những điều họ cho là phải.

– Khi coi trẻ em là ngọn lửa, người dạy sẽ nhóm và truyền lửa cho các em, có nghĩa là để cách em được thể hiện bản thân mình, được trải nghiệm để trưởng thành.

□ Vì vậy, câu nói là lời khuyên mọi người trong gia đình, nhà trường và xã hội cần phải có cách giáo dục trẻ em đúng cách để các em có được điều kiện tự phát triển.

b. Lí giải, chứng minh, phê phán hiện tượng trái với ý nghĩa câu nói

– Lí giải:

+ Giáo dục trẻ em là việc làm không thể thiếu của xã hội. Cộng đồng, xã hội chỉ phát triển khi có sự giáo dục ở mọi nơi: gia đình, nhà trường và xã hội.

+ Nhưng người lớn thường cho mình quyền năng dạy trẻ em theo quan điểm cá nhân của mình. Nhiều trường hợp rơi vào cực đoan, sự giáo dục mang tính cưỡng ép. Trẻ em bị gò theo khuôn.

+ Giáo dục xét đến cùng phải giúp cho người được giáo dục có khả năng tự giáo dục. Vì thế, người dạy chỉ nên giúp cho trẻ em phương pháp để tự khám phá thế giới, cuộc sống xung quanh mình.

+ Mỗi con người đều có một cá tính riêng. Vì thế không thể có sự giáo dục rập khuôn, ép tất cả phải như nhau. Cần phải coi trọng sự nhân văn của giáo dục.

– Chứng minh:

+ HS lấy dẫn chứng để chứng minh.

– Bác bỏ:

+ Thật đáng lên án những ai giáo dục trẻ em bằng cách “nhồi nhét”, “vào khuôn”.

3. Kết đoạn

– Cần dạy cho trẻ đúng cách, không để trẻ em bị áp đặt hay ỷ lại.

– Truyền cảm hứng cho trẻ tự khám phá.

ĐỀ SỐ 7

Có bao giờ bạn tự hỏi giá trị thực của cuộc sống không? Tại sao cả đời người, chúng ta cứ mê mải đi tìm, trần trở suy nghĩ về ý nghĩa và giá trị của nó?

Phải chăng...

Cuộc sống là một đường chạy marathon dài vô tận, nếu ta không cố gắng thì sẽ mãi bị bỏ lại ở phía sau và không bao giờ tới đích.

Cuộc sống là một đường chạy vượt rào, nếu ta không cố gắng ta sẽ không thể vượt qua bất kì rào cản nào.

Cuộc sống là một đường chạy nước rút, nếu ta không cố gắng ta chỉ là người chạy cuối cùng.

Cuộc sống là một đường chạy tiếp sức, biết giúp đỡ nhau chúng ta sẽ chiến thắng.

Vậy cuộc sống của bạn là đường chạy nào? ... Hay là tất cả? ...

(Dẫn theo <http://khotangdanhnghon.com/danh-ngon-cuoc-song>)

✍️ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về ý kiến: *Cuộc sống là một đường chạy vượt rào, nếu ta không cố gắng ta sẽ không thể vượt qua bất kì rào cản nào.*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

– Đường chạy vượt rào nghĩa là trên đường chạy có những rào chắn, đòi hỏi sức bật để vượt qua. Có vượt qua được những rào cản mới về được đến đích.

□ Cách nói hình ảnh, có ý nghĩa biểu tượng: nói về con đường đời với những tính chất và yêu cầu, đòi hỏi khác nhau, song có một điểm chung là con người luôn phải cố gắng nỗ lực hết sức, bằng khả năng của bản thân và kết nối với mọi người, để chúng ta đến được một cái đích, đạt được một mục tiêu nào đó đã đặt ra.

2. Bàn luận, mở rộng vấn đề

– Có thể khẳng định: đường đời của chúng ta không thể chỉ là một trong những con đường trên mà phải là sự tổng hợp linh hoạt của cả bốn con đường, tùy từng chặng, từng giai đoạn khác nhau của cuộc đời.

– Dù ở chặng nào, điều quan trọng và cần thiết để chúng ta vượt qua và chiến thắng là:

- + Sự cố gắng nỗ lực của bản thân.
- + Sự đoàn kết, chung sức, hợp lực với những người khác

– Tuy nhiên, cuộc sống không phải lúc nào cũng là những đường chạy, những cuộc đua, những cái đích hữu hạn, hữu hình. Nhưng cuộc sống luôn đòi hỏi sự nỗ lực, cố gắng bền bỉ để có những cuộc “về đích” thật ngoạn mục.

– Phê phán:

+ Những người không nỗ lực, cố gắng trên hành trình sống...

+ Những người dựa dẫm, ỷ lại vào người khác...

3. Bài học nhận thức và hành động

– Từ nhận thức đúng đắn về đường đời và điều kiện, sức mạnh để đến đích, mỗi người xác định được ý thức và hành động để mỗi chặng đường đời của mình đều có thể gặt hái nhiều thành công, sự sống nhiều giá trị và ý nghĩa...

ĐỀ SỐ 8

Đọc câu chuyện dưới đây:

TIẾNG VỌNG RỪNG SÂU

Có một cậu bé ngộ nghịch thường bị mẹ khiển trách. Ngày nọ giận mẹ, cậu chạy đến một thung lũng cạnh khu rừng rậm. Lấy hết sức mình, cậu hét lớn: Tôi ghét người. Từ khu rừng có tiếng vọng lại: Tôi ghét người. Cậu hoảng hốt quay về sà vào lòng mẹ khóc nức nở. Cậu không sao hiểu được từ trong khu rừng lại có người ghét cậu.

Người mẹ nắm tay con, đưa trở lại khu rừng. Bà nói: Giờ thì con hãy hét thật to: Tôi yêu người. Lạ lùng thay, cậu vừa dứt tiếng thì có tiếng vọng lại: Tôi yêu người. Lúc đó người mẹ mới giải thích cho con hiểu: Con ơi, đó là định luật trong cuộc sống của chúng ta. Con cho điều gì con sẽ nhận điều đó. Ai gieo gió thì gặt bão. Nếu con thù ghét người thì người cũng thù ghét con. Nếu con yêu thương người thì người cũng yêu thương con.

(Theo *Quà tặng cuộc sống*, NXB Trẻ, 2017)

☞ Từ câu chuyện trên, Anh (Chị) có suy nghĩ gì về mối quan hệ giữa cho và nhận trong cuộc sống bằng một đoạn văn (khoảng 200 chữ).

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giới thiệu vấn đề

– Giữa một cuộc sống có biết bao nhiêu bộn bề và lo lắng cho nên chúng ta ắt hẳn ai cũng rất cần những yêu thương và chia sẻ cho dù là bình dị nhất. Trao đi yêu thương để nhận lại vốn là một quy luật luôn có trong cuộc sống. Đó là mối quan hệ qua lại lẫn nhau.

– Trong cuộc sống mỗi chúng ta đều tồn tại cái thiện và cái ác, có khi nào một ai đó làm điều ác mà đêm về không gặp ác mộng, có ai đó làm việc tốt xong mà không thăm cảm giác vui vẻ, hạnh phúc trong lòng. Hãy nhớ rằng cho điều gì sẽ nhận được điều đó, ai “gieo gió thì sẽ gặt bão”, ta thù ghét người thì người cũng sẽ thù ghét ta, ta yêu thương người thì người cũng sẽ yêu thương ta.

– Đưa ra câu chuyện *Tiếng vọng rừng sâu*.

2. Giải thích

– *Yêu* là trạng thái cảm xúc quuyến luyến, quý mến, gắn bó giữa người với người và giữa người với vạn vật trong cuộc sống. Khi mình thể hiện thái độ, cảm xúc trân trọng quý mến đối với ai, với vật gì thì mình sẽ nhận lại được những tình cảm tương tự.

– *Ghét* là trạng thái ác cảm, không gắn bó, không ưa thích của con người, đối lập hẳn với yêu. Khi mình bày tỏ thái độ, tình cảm khinh bạc, hắt hủi đối với một ai đó, với vật gì đó thì sẽ nhận được kết quả tương tự.

□ Câu chuyện đề cập đến mối quan hệ giữa cho và nhận trong cuộc đời mỗi con người. Khi con người trao tặng cho người khác tình cảm gì thì sẽ nhận lại được tình cảm đó. Đây là mối quan hệ nhân quả và cũng là quy luật tất yếu của cuộc sống.

3. Phân tích và chứng minh

– Mối quan hệ giữa cho và nhận trong cuộc sống vô cùng phong phú, bao gồm cả vật chất lẫn tinh thần.

– Mối quan hệ giữa cho và nhận không phải bao giờ cũng ngang bằng trong cuộc sống: có khi ta cho nhiều nhưng nhận lại ít hơn và ngược lại.

– Khi cho, cái mình nhận có khi là sự bằng lòng với chính mình, là sự hoàn thiện hơn nhân cách làm người của mình trong cuộc sống.

– Nếu làm điều gì không tốt, ích kỉ, vụ lợi hay hành động vì động cơ xấu sẽ phải nhận những gì đã gieo. Đó là sự không thanh thản trong tâm hồn, hay những hành động không tốt do người khác đáp lại. Như vậy, chính mình hại mình.

– Thương yêu, tốt với người sẽ được người yêu thương, đối xử tốt.

– Mối quan hệ giữa cho và nhận không phải bao giờ cũng là mình cho người đó và nhận của người đó, mà nhiều khi mình nhận ở người mà mình chưa hề cho.

4. Làm thế nào để thực hiện tốt mối quan hệ giữa cho và nhận trong cuộc sống?

– Con người phải biết cho cuộc đời này những gì tốt đẹp nhất: đó là sự yêu thương, trân trọng, cảm thông giúp đỡ lẫn nhau cả về vật chất lẫn tinh thần chứ không phải là sự cho – nhận vì mục đích vụ lợi.

– Con người cần phải biết cho nhiều hơn là nhận lại.

– Phải biết cho mà không hi vọng mình sẽ được đáp đền.

– Để cho nhiều hơn, con người cần phải cố gắng phấn đấu rèn luyện và hoàn thiện mình, làm cho mình giàu có cả về vật chất lẫn tinh thần để có thể yêu thương nhiều hơn cuộc đời này.

5. Đánh giá và mở rộng

– Đây là ý kiến đúng và có ý nghĩa sâu sắc.

– Nó hướng con người đến cuộc sống tốt, cao đẹp, giàu yêu thương, có trách nhiệm trước ứng xử bản thân với cộng đồng.

– Tuy nhiên đôi khi cho và nhận không phải lúc nào cũng tương ứng nhưng không vì thế mà tính toán trong cuộc sống. Sống tốt phải là bản chất tự nhiên, không gượng ép.

– Hận thù lúc nào cũng kéo theo hận thù, bạo động lúc nào cũng sinh ra bạo động. Chỉ có tình yêu mới làm phát sinh tình yêu. Chính vì thế hãy lấy tình yêu để đáp trả thù hận. Tiếng vọng cao đẹp nhất của một nghĩa cử yêu thương lúc nào cũng là tiếng vọng của sự bình an trong tận đáy tâm hồn chúng ta.

6. Bài học nhận thức và hành động

– Con người phải biết cho cuộc đời này những điều tốt đẹp nhất: đó là sự yêu thương, trân trọng, cảm thông giúp đỡ lẫn nhau chứ không phải cho nhận vì mục đích vụ lợi...

– Con người cần biết cho nhiều hơn là nhận lại; phải biết cho mà không trông chờ đáp đền.

– Vấn đề đặt ra trong câu chuyện là bài học lớn về một lối sống đẹp: sống nhân ái, luôn bao dung và yêu thương với cuộc đời.

7. Khẳng định vấn đề

– Cuộc sống trao trả cho chúng ta những gì chúng ta ban phát. Cuộc sống là một tấm gương phản chiếu những hành động của chúng ta. Nếu muốn được yêu thương, thì phải biết thương yêu, nếu muốn được đối xử tử tế thì phải sống tử tế, nếu muốn được cảm thông và kính trọng thì phải biết thông cảm và tôn trọng, nếu muốn được người khác khoan dung và độ lượng với mình thì chính bản thân phải sống khoan dung và hào hiệp. Quy luật này áp dụng cho mọi khía cạnh đời sống.

– Cho đi là một điều chúng ta nên làm trong cuộc sống cho nên chúng ta hãy sống sao để cho bản thân thấy có ý nghĩa hơn và bạn sẽ thấy điều kì diệu từ trong cuộc sống về luật cho đi và nhận lại.

ĐỀ SỐ 9

*Con nhớ mẹ! Lửa hồng soi tóc bạc
Năm con đau, mẹ thức một mùa dài
Con với mẹ không phải hòn máu cắt
Nhưng trọn đời con nhớ mãi ơn nuôi
Nhớ bản sương giăng, nhớ đèo mây phủ
Nơi nao qua, lòng lại chẳng yêu thương?
**Khi ta ở, chỉ là nơi đất ở
Khi ta đi, đất đã hóa tâm hồn!***

(Trích *Tiếng hát con tàu* – Chế Lan Viên, *Ngữ văn 12*, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2017, trang 144)

☞ Anh (Chị) hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) nêu suy nghĩ của mình về hai câu thơ:

Khi ta ở, chỉ là nơi đất ở

Khi ta đi, đất đã hóa tâm hồn!

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

- Nội dung hai câu thơ: tình cảm gắn bó với vùng đất đã đi qua và đã sinh sống với biết bao kỉ niệm vui, buồn...
- *Ta ở – đất ở*: đất là nơi chúng ta sinh sống, làm việc, hoặc là nơi ta tham quan tìm hiểu.
- *Ta đi – đất hóa tâm hồn*: khi đi xa, vùng đất ta sinh sống sẽ là một góc tâm hồn, một phần tình cảm không thể thiếu được.

2. Khẳng định mặt đúng và bác bỏ mặt sai

- Câu thơ của Chế Lan Viên đúng:
 - + Vùng đất ta sống: ngoài nơi để ta sinh hoạt tồn tại làm việc còn là nơi cho ta vẻ đẹp thiên nhiên con người, còn có nhiều mối quan hệ khác...

+ Vùng đất ta sống chứa đựng nhiều kỉ niệm, tình cảm: bạn bè, gia đình, cảnh vật, con người...

+ Chế Lan Viên nói đúng quy luật tình cảm của con người: gần yêu thương xa nhung nhớ.

– Dẫn chứng:

+ Bản thân, thực tế cuộc sống.

+ Dẫn chứng văn học:

• *Đất khách mười mùa sương/ Về thăm quê ngoảnh lại/ Ê-đô là cố hương* (Thơ HaiCư).

• *Vô đoan cánh độ Tang Càn thủy/ Khước vọng Tinh Châu thị cố hương*. (Dịch: Qua bến Tang Càn vô tích nữa/ Tinh Châu ngoảnh lại đã thành quê).

(Trích *Qua bến Tang Càn* – Giả Đảo)

3. Bàn luận và mở rộng

– Phê phán: những con người vô tâm vô cảm.

– Ý nghĩa: câu thơ của Chế Lan Viên gợi nhắc tình quê hương đất nước, tình yêu gắn liền với trách nhiệm.

– Bài học: nhớ quê hương, nâng niu, có trách nhiệm với vùng đất mình đã sống.

ĐỀ SỐ 10

*Ông bà anh yêu nhau thời chưa có tivi
Ông bà anh yêu nhau thời chưa có xe
hơi*

*Ông thường đưa bà anh đi dạo quanh
Trên con ngựa sắt Thống Nhất màu
xanh*

*Ông bà anh đưa nhau đi khắp phố xa
Bà ngồi trên gác бага chiếc xe đạp
tróc sơn*

*Ông mua tặng bà anh một đóa hoa
Và đó là món quà đầu tiên*

*Ôi tình yêu, ngày xưa đẹp lắm con ơi
Những dòng thư tay viết vội, những
lời ngây ngô đầu môi*

*Anh và em yêu nhau ngày tháng
trôi mau vì*

*Ta chẳng nói chuyện gì với nhau
Ngồi bên nhau cầm điện thoại thật
lâu*

*Và có nhiều lúc em giận dỗi khi,
anh chẳng muốn khoe em với
thiên hạ hiếu kì*

*Ôi tình yêu, thời nay mệt quá ai ơi
Giận nhau không nói một lời, chỉ
vì không rep inbox thôi*

*Và em ơi, thời nay mệt quá đi thôi
Anh muốn tình yêu tuyệt vời, như
ông bà anh*

Và thời ấy, bình dị lắm con ơi

Chạm tay nhau một giây thôi, là nhớ nhau cả đời

Và đó là lời ông nói với anh, ông có một tình yêu tươi xanh

Và đó là những lời ông nói với anh, ông có một tình yêu xanh ngát xanh

Ôi tình yêu, ngày xưa đẹp lắm con ơi

Những dòng thư tay viết vội,

những lời ngây ngô đầu môi

Và thời ấy, bình dị lắm con ơi

Chạm tay nhau một giây thôi, là nhớ nhau cả đời.

Anh và em yêu nhau thời xe máy ô tô

Anh và em yêu nhau thời Facebook, zalo

Anh và em yêu nhau thời tay cầm

Oppo

That's Right?

Và đó là lời ông nói với anh, ông có một tình yêu tươi xanh

Và em ơi em, em có hiểu lòng anh?

Anh muốn có một tình yêu xanh ngát xanh... như ông bà anh.

👉 Bài hát *Ông bà anh* của Lê Thiện Hiếu đang được rất nhiều bạn trẻ yêu thích. Có người cho rằng: *Đừng ai bận lòng so sánh tình yêu xưa – tình yêu nay mà làm gì. Dù ngày xưa hay ngày nay thì tình yêu vẫn đẹp như nó vốn thế mà thôi.* Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về câu nói trên.

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích ý kiến

– Ý kiến khẳng định: tình yêu muôn đời vẫn vẫn đẹp và không thay đổi về bản chất mặc cho những khác biệt xưa nay.

2. Nguyên nhân

Vì sao tình yêu xưa nay “vẫn đẹp như nó vốn thế mà thôi”?

– Mỗi thời đại, quan niệm về tình yêu của con người khác nhau khiến cho cái đẹp trong tình yêu cũng có những chuẩn mực riêng biệt. Sự khác biệt giữa quan niệm tình yêu của mỗi thế hệ không mang ý nghĩa phủ định quan niệm tình yêu và vẻ đẹp của tình yêu xưa cũ hay hiện đại:

+ Tình yêu thời “ông bà anh” đẹp ở sự bình dị mà sâu sắc: yêu nhau từ *những dòng thư tay viết vội, những lời ngây ngô đầu môi, dù chạm tay nhau một giây thôi nhưng nhớ nhau cả đời.*

+ Tình yêu thời nay đẹp ở sự mạnh mẽ, là người phụ nữ khi phía sau, khi kề sát sự thành công của người đàn ông; ở sự chia sẻ, là người chồng sau bao tất bật hối hả của một ngày làm việc vẫn cùng vợ gánh vác lo toan việc nhà; ở khát vọng chinh phục những hoài bão, là hai người trẻ cầm tay nhau bước đi vượt qua những chông chênh đầu đời chẳng hề sợ hãi.

– Tình yêu xưa hay nay đều bắt đầu từ những cảm xúc, sự rung động của con người, chỉ có hình thức thể hiện được thay đổi dựa theo nhu cầu của con người và điều kiện cuộc sống từ thời này sang thời khác.

+ Dẫn chứng: nếu lá thư tay gửi về phương xa với bao nhiêu ngóng trông chờ đợi là phương tiện kết nối của tình yêu thời xưa thì cũng nổi nhớ nhung ấy trong tình yêu thời nay đã dễ dàng với một cú bấm điện thoại ra đã thấy gương mặt người thương ở rất gần.

– Vì sự tương đồng trong bản chất, tình yêu thời xưa và tình yêu thời nay luôn có những điểm gặp gỡ nhau, bởi người ta khi đã sống trong tình yêu thì không phân biệt thời gian và không gian họ sinh sống.

+ Dẫn chứng:

• Khi Nguyễn Du ở thế kỉ XVIII đưa nàng Kiều vượt lên trên lễ thường mà *xăm xăm băng lối vườn khuya một mình* tìm gặp chàng Kim là đại thi hào đã bên vực cho một khát vọng chân chính muôn đời của con người khi yêu: khát vọng được gặp gỡ và hòa hợp.

• Khi Nguyễn Thiện Hiếu viết những lời ca *Ông bà anh* là chàng ca sĩ, nhạc sĩ 9X này đã nhận ra tình yêu hiện đại vẫn cần nương tựa vào những giá trị xưa cũ sau những ngày mới một *giận nhau không nói một lời, chỉ vì không rep inbox thôi*.

3. Lật ngược vấn đề

– Không nên hoàn mỹ hóa tình yêu xưa hay nay bởi tình yêu khi nào cũng bị hạn chế bởi xã hội và thời đại.

– Tình yêu ngày xưa không hiếm cái kết buồn do tư tưởng “cha mẹ đặt đâu, con ngồi đấy” hay “trọng nam khinh nữ”.

– Thời đại công nghệ, tình yêu ngày nay dễ đến dễ đi, chóng qua như một cái like và khô khan như mẩu chat Facebook. Cũng như vậy, người ta có thể nói lời yêu do phương tiện bạn đang đi, đôi giày hiệu bạn đang mang, chiếc smartphone bạn đang sử dụng chứ không hẳn vì con người bạn.

4. Rút ra bài học

– Bởi bản chất của tình yêu qua các thời đại vẫn vẹn nguyên, chỉ khác nhau ở quan niệm và cách biểu hiện, việc so sánh tình yêu xưa và nay chỉ làm rộng hơn khoảng cách giữa các thế hệ, làm ta cô độc hơn trong tình yêu ngày nay vốn phức tạp và đa chiều.

– Bởi tình yêu hiện đại vẫn cần đến những giá trị xưa cũ, người trẻ hãy sống chậm, hãy đợi tình đến rồi hãy yêu, chân thành và không toan tính.

Dân ta phải biết sử ta

Cho tường gốc tích nước nhà Việt Nam.

1. Dân ta phải biết sử ta. Sử ta dạy cho ta những chuyện vẻ vang của tổ tiên ta. Dân tộc ta là con Rồng cháu Tiên, có nhiều người tài giỏi đánh Bắc dẹp Nam, yên dân trị nước, tiếng để muôn đời.

2. Trước khi vua Gia Long bán nước ta cho Tây, nước ta vẫn là nước độc lập. Đời nào cũng có người anh hùng mưu cao, võ giỏi, đứng ra đoàn kết nhân dân đuổi giặc cứu nước. Đời Trần, quân Nguyên đánh đâu được đấy, chiếm được nước Tàu và nửa châu Âu, thế mà ba lần bị ông Trần Hưng Đạo đánh tan. Bình dân như ông Lê Lợi và ông Nguyễn Huệ đã đánh đuổi quân Tàu làm cho nước ta độc lập. Người già như ông Lí Thường Kiệt quá 70 tuổi mà vẫn đánh Đông dẹp Bắc, bao nhiêu lần đuổi giặc cứu dân. Thiếu niên như Đồng Thiên Vương, chưa đến 10 tuổi mà đã ra tay cứu nước, cứu nòi. Trần Quốc Toản mới 15, 16 tuổi đã giúp ông Trần Hưng Đạo đánh phá giặc Nguyên. Phụ nữ thì có Bà Trưng, Bà Triệu ra tay khôi phục giang sơn. Những vị anh hùng ấy vì nước, vì dân mà làm nên sự nghiệp kinh thiên động địa. Nhờ những vị dân tộc anh hùng ấy mà nước ta được tự do độc lập, lừng lẫy ở Á Đông. Vì muốn giành làm vua mà Gia Long đem nước ta bán cho Tây. Thế là giang sơn gấm vóc tan tác tiêu điều, con Lạc, cháu Hồng hóa là trâu ngựa. Từ đó đến nay biết bao nhiêu người oanh liệt đứng lên khởi nghĩa đánh Tây, như ông Phan Đình Phùng, ông Hoàng Hoa Thám...

3. Sử ta dạy cho bài học này: Lúc nào dân ta đoàn kết muôn người như một thì nước ta độc lập, tự do. Trái lại, lúc nào dân ta không đoàn kết thì bị nước ngoài xâm lấn. Vậy nay ta phải biết đoàn kết, đoàn kết mau, đoàn kết chắc chắn thêm lên mãi dưới ngọn cờ Việt Minh để đánh đuổi Tây – Nhật, khôi phục lại độc lập, tự do.

(Theo <http://www.baomoi.com/> Nên học sử ta – Hồ Chí Minh, báo Việt Nam độc lập, tháng 2 – 1942)

☞ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về lời Bác dạy:

Dân ta phải biết sử ta

Cho tường gốc tích nước nhà Việt Nam.

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Mở đoạn

– Dân tộc Việt Nam có một lịch sử lâu đời với nhiều thành tựu và chiến công huy hoàng rất đáng tự hào trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc thân yêu của mình. Lịch sử dân tộc Việt Nam từ ngàn xưa đến nay là lịch sử đấu tranh dựng nước và giữ nước. Nội dung lịch sử dân tộc ta thật vô cùng rộng lớn, phong phú bao gồm các mặt hoạt động khác nhau: kinh tế, chính trị, quân sự, văn hóa, xã hội... của xã hội và con người Việt Nam trong quá khứ cũng như hiện tại.

2. Giải thích

– *Biết sử ta* không phải đơn thuần là ghi nhớ một số sự kiện, một vài chiến công nói lên tiến trình đi lên của dân tộc hay ghi nhớ công lao của một số người làm nên sự nghiệp to lớn.

– Học sử là để ôn lại truyền thống dựng nước và giữ nước của dân tộc Việt Nam. Chúng ta sẽ tự hào về quốc gia mình đang sống.

□ Như vậy “*biết sử ta*” là để hiểu và trân trọng những gì mà cha ông đã gây dựng, từ đó sẽ có ý thức và trách nhiệm của người công dân tốt.

3. Phân tích

– Thực tế cho thấy rất nhiều bạn chưa thích tìm hiểu lịch sử nước nhà.

– Phương pháp giảng dạy bộ môn Lịch sử còn rập khuôn theo kiểu thầy đọc trò chép, không có sự sáng tạo.

– Cần có cái nhìn mới mẻ hơn về môn Lịch sử.

4. Bàn luận

– Chương trình lịch sử khô cứng, không hấp dẫn và đôi khi nhàm chán đối với người học.

– Có nhiều mốc thời gian, sự kiện khó nhớ và rất khó thuộc.

– Bị chi phối quan niệm thực dụng về việc học.

– Cần có niềm đam mê, sự hứng thú lịch sử thực sự.

5. Bài học nhận thức

– Mỗi người cần phải thay đổi quan niệm, nhận thức đối với môn Lịch sử.

– Khơi nguồn đam mê và tạo hứng thú với truyền thống hào hùng bất khuất của cha ông.

– Học Lịch sử để trân trọng những gì mà mình đang có.

– Lịch sử bộ môn “ôn cố tri tân” góp phần không nhỏ vào việc giáo dục nhân cách và khơi gợi tinh thần dân tộc cho thế hệ trẻ.

ĐỀ SỐ 12

*Chúng ta vẫn thường nghe một người tằn tiện phán xét người khác là phung phí. Một người hào phóng đánh giá người kia là keo kiệt. Một người thích ở nhà chê bai kẻ khác bỏ bê gia đình. Và một người ưa bay nhảy chê cười người ở nhà không biết hưởng thụ cuộc sống... Chúng ta nghe những điều đó mỗi ngày, đến khi mệt mỏi, đến khi nhận ra rằng đôi khi phải phớt lờ tất cả những gì người khác nói và rút ra một kinh nghiệm là đừng bao giờ phán xét người khác một cách dễ dàng. [...] Thỉnh thoảng chúng ta vẫn gặp những người tự cho mình quyền được phán xét người khác theo một định kiến có sẵn. Những người không bao giờ chịu chấp nhận sự khác biệt. Đó không phải là điều tồi tệ nhất. Điều tồi tệ nhất là chúng ta chấp nhận buông mình vào tấm lưới định kiến đó. **Cuộc sống của ta nếu bị chi phối bởi định kiến của bản thân đã là điều rất tệ, nên nếu bị điều khiển bởi định kiến của những người khác hẳn còn tệ hơn nhiều.** Sao ta không thể thôi sợ hãi, và thử nghe theo chính mình?*

(Trích *Lắng nghe lời thì thầm của trái tim* – Phạm Lữ Ân)

Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về ý kiến của tác giả được nêu trong đoạn trích: *Cuộc sống của ta nếu bị chi phối bởi định kiến của bản thân đã là điều rất tệ, nên nếu bị điều khiển bởi định kiến của những người khác hẳn còn tệ hơn nhiều.*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Bàn luận về ý kiến

a. Cuộc sống của ta nếu bị chi phối bởi định kiến của bản thân đã là điều rất tệ

– Định kiến có thể khiến con người mất đi khả năng nhìn nhận thực tế đủ chính xác.

– Khi ta có định kiến về chính bản thân mình, chúng ta sẽ tự giới hạn mình lại, không dám vượt qua “vùng an toàn” – những thói quen mòn cũ, để khám phá cuộc sống và khám phá năng lực của mình.

– Nếu ta có định kiến về người khác, ta có thể không thấy được những điều tốt đẹp của họ và điều đó có thể sẽ khiến ta không có cách cư xử tốt và đúng mực.

b. Nếu bị điều khiển bởi định kiến của những người khác hẳn còn tệ hơn nhiều

– Nhắm mắt tin theo những định kiến của người khác rất dễ khiến ta mất đi cách nhìn nhận của riêng mình, khó có thể đưa ra ý kiến đúng đắn, có thể làm nảy sinh các mâu thuẫn không đáng có với những người xung quanh.

– Bị định kiến của người khác chi phối ta sẽ không dám sống thật với bản thân mình.

👉 **Lưu ý:** Khi làm bài HS cần có dẫn chứng kèm theo.

2. Bài học nhận thức và hành động

– Bớt đi định kiến chúng ta có thể làm giảm thiểu những lầm lẫn trong cuộc sống.

– Không để định kiến chi phối, ta sẽ sống công bằng và thanh thản hơn.

ĐỀ SỐ 13

Warren Buffet từng nói: “Không bao giờ có ai giống bạn”. Một ý tưởng rất thâm thúy. Không bao giờ có ai giống như tôi. Và không bao giờ có ai giống như bạn. Giữa hàng tỉ người khác, bạn là duy nhất. Một bản thể duy nhất tồn tại hôm nay.

Thế thì hôm nay, bạn có là chính mình? Hãy tự hỏi. Bởi vì không còn lúc nào thể hiện chính mình tốt hơn lúc này. Tôi nhớ đến lời của triết gia Herodotus: “Thà chấp nhận rủi ro phải gánh chịu một nửa những chuyện xấu mà ta từng dự đoán trước, còn hơn giữ mãi sự vô danh hèn nhát vì sợ những điều có thể xảy ra”. Một lời nói tuyệt đẹp.

Khi trưởng thành, ta chấp nhận những niềm tin tiêu cực, những giả định sai lầm, những nỗi sợ đang phá hoại thế giới quanh ta. Chúng trở thành rào cản vô hình.

Khi đối đầu với những rào cản trong công việc, trong đời sống, ta thoái lui. Ta tin rằng giới hạn là có thật. Vì thế ta lùi bước trước tất cả những gì mình đáng trở thành, đáng làm, đáng có.

Thế nên tôi mong bạn tự hỏi về rào cản vô hình của mình. Ý thức về chúng. Quan sát chúng. Thách thức chúng. Để khi một trong số đó đối đầu với bạn, thay vì chạy mất, bạn sẽ dùng sức mạnh ý chí và nhiệt huyết của trái tim để lao qua nó. Tiến về miền tươi sáng mà cuộc đời bạn đáng được hưởng.

Cuộc sống rộng ra hoặc co lại tùy vào ý chí muốn tiến thẳng vào nỗi sợ của mình. Hãy thực hiện những gì bạn sợ, bạn sẽ tỏa sáng.

Trước hết, bạn sẽ thấy nỗi sợ chẳng qua chỉ là ảo giác. Thứ đến, bạn nhận được phần thưởng cho lòng can đảm, bởi vì bên kia cánh cửa của bất cứ nỗi sợ nào cũng đều có sẵn những món quà lộng lẫy.

Ta hình thành nhân cách qua các cuộc nói chuyện. Ta bị ảnh hưởng bởi ý tưởng mình nghe được và bởi người đang nói chuyện.

Mỗi người bạn tiếp xúc đều biết ít nhất một thứ mà bạn không biết. Đừng để họ ra đi mà chưa học được điều gì.

Sáng nay tôi thức dậy với những lời trong một bài hát: “Ủy mị chẳng ích gì, chuyện trôi qua nhanh lắm”. Đúng như thế. Cuộc đời thực sự đang trôi nhanh lắm.

Sao lại trì hoãn những việc có thể làm hôm nay cho những lúc rảnh rỗi trong tương lai xa xôi nào đó? Sao lại chần chừ thụ hưởng những giờ phút tuyệt vời và chờ đến khi về già?

Vậy hãy đông đây ngày tháng với nhiều hoạt động. Cười nhiều lên. Yêu nhiều hơn. Ước mơ thêm. Nếu có cơ hội xảy đến trong những giờ tới, hãy chớp lấy. Bởi vì tháng ngày đang đi qua. Rất nhanh.

(Theo <https://www.facebook.com/kns.edu.vn> – Đòi người gần gũi, NXB Trẻ)

☞ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về câu nói: *Sao lại trì hoãn những việc có thể làm hôm nay cho những lúc rảnh rỗi trong tương lai xa xôi nào đó?*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

- Trì hoãn là không thực hiện, không hành động, bỏ lỡ cơ hội.
- Việc hôm nay sẽ ảnh hưởng đến tương lai mai sau, vì thế đừng để bỏ mất một cơ hội, một mối quan hệ.
- Đừng băn khoăn đắn đo trước lựa chọn dù mạo hiểm.

2. Phân tích và chứng minh

- Nhân vật Papencópxki trong *Thép đã tôi thế đấy* đã từng nói: *Đời người chỉ có một lần hãy sống sao cho ra sống, đừng để những năm tháng của tuổi trẻ phải sống hoài sống phí.*
- Một con thuyền sợ sóng gió không dám căng buồm ra khơi thì mãi mãi chỉ là cái xác con thuyền mà thôi.

– Mark Twain từng nói: *Hãy luôn ước mơ, thám hiểm và khám phá để chinh phục những chông gai và thử thách của cuộc sống.*

3. Bàn luận vấn đề

- Không tự tin, sợ thất bại sẽ không bao giờ dám hành động.
- Sự trì hoãn là vô ích, hoặc thậm chí còn gây ra những thiệt hại lớn.
- Dừng lại sẽ lãng phí năng lực và cơ hội cho tuổi trẻ. Tuổi trẻ cần phải mạo hiểm, mạnh mẽ và quyết đoán.

4. Bài học nhận thức và hành động

- Mỗi người phải luôn tự tin vào bản thân mình để vượt qua những khó khăn và thử thách, đặc biệt là nỗi sợ vô hình.
- Luôn chủ động để tạo ra cơ hội chiến thắng và tránh những rủi ro.
- Luôn học hỏi những cái hay, cái mới để quản lí rủi ro một cách khôn khéo.
- Có cái nhìn lạc quan trước những khó khăn và thử thách.

ĐỀ SỐ 14

Điều gì phải thì cố làm cho kì được, dù là một việc phải nhỏ. Điều gì trái, thì hết sức tránh, dù là một điều trái nhỏ.

Trước hết phải yêu Tổ quốc, yêu nhân dân. Phải có tinh thần dân tộc vững chắc và tinh thần quốc tế đúng đắn. Phải yêu và trọng lao động. Phải giữ gìn kỉ luật. Phải bảo vệ của công. Phải quan tâm đến đời sống của nhân dân. Phải chú ý đến tình hình thế giới, vì ta là một bộ phận quan trọng của thế giới, mọi việc trong thế giới đều có quan hệ với nước ta, việc gì trong nước ta cũng quan hệ với thế giới.

Thanh niên cần phải có tinh thần gan dạ và sáng tạo, cần phải có chí khí hăng hái và tinh thần tiến lên, vượt mọi khó khăn, gian khổ để tiến mãi không ngừng. Cần phải trung thành, thật thà, chính trực.

(Trích Một số lời dạy và mẫu chuyện về tám gương đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh – NXB Chính trị Quốc gia, 2009, trang 176)

☞ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về ý kiến được nêu trong đoạn trích: *Điều gì phải thì cố làm cho kì được, dù là một việc phải nhỏ. Điều gì trái, thì hết sức tránh, dù là một điều trái nhỏ.*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

– *Điều phải* là điều đúng, điều tốt, đúng với lẽ phải, đúng với quy luật, tốt với xã hội, với mọi người, với Tổ quốc, với dân tộc.

– *Điều trái* là những việc làm sai trái, không phù hợp với chuẩn mực đạo đức xã hội và bị đánh giá tiêu cực.

– Nhỏ là mang tầm vóc nhỏ, diễn ra hàng ngày, xung quanh, có thể ít ai để ý.

□ Lời dạy của Bác có ý nghĩa: đối với điều phải, dù nhỏ, chúng ta phải cố hết sức làm cho kì được, tuyệt đối không được có thái độ coi thường những điều nhỏ. Bác cũng khuyên đối với điều trái nhỏ phải hết sức tránh, tuyệt đối không làm.

2. Phân tích

– Vì sao điều phải chúng ta phải cố làm cho kì được, dù là nhỏ?

– Vì việc làm phản ánh đạo đức của con người. Nhiều việc nhỏ hợp lại sẽ thành việc lớn.

– Vì sao việc trái lại phải tránh, dù là nhỏ?

– Vì tất cả đều có hại cho mình và cho người khác. Làm điều trái, điều xấu sẽ trở thành thói quen.

3. Bàn luận, mở rộng

– Tác dụng của lời dạy: nhận thức, soi đường đặc biệt cho thế hệ trẻ.

– Phê phán những việc làm vô ý thức, thiếu trách nhiệm.

4. Bài học và liên hệ bản thân

– Lời dạy định hướng cho chúng ta thái độ đúng đắn trong hành động để làm chủ cuộc sống, để thành công và đạt ước vọng.

– Liên hệ bản thân.

ĐỀ SỐ 15

Có một người xây dựng cơ nghiệp bằng hai bàn tay trắng, rồi trở nên giàu có. Ông đối xử hào hiệp với mọi người, nhiệt tâm với sự nghiệp từ thiện.

Một hôm, ông tìm hiểu ba gia đình nghèo, cuộc sống rất khó qua ngày. Ông cảm thông cho hoàn cảnh của mấy gia đình này, quyết định quyên góp cho họ.

Một gia đình hết sức cảm kích, vui vẻ đón nhận lấy sự giúp đỡ của ông.

Một gia đình thì vừa do dự tiếp nhận, nhưng hứa là sẽ nhất định sẽ hoàn trả lại.

Một gia đình cảm ơn lòng hảo tâm của ông, nhưng lại cho rằng đây chỉ là một hình thức bố thí nên đã từ chối.

(Theo <https://www.facebook.com/thanhxuan1234/posts>)

☞ Từ văn bản trên Anh (Chị) hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về câu hỏi sau: *Cần làm gì để trở thành người có ích?*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

– *Sống có ích* là lối sống đẹp, tích cực phù hợp với thời đại, sống hòa hợp với mọi người xung quanh, được nhiều người thừa nhận. Sống có ích còn phải có những hành động việc làm (giá trị vật chất), những tình cảm tốt đẹp (giá trị tinh thần) đem lại hiệu quả thiết thực cho cá nhân cũng như cho cộng đồng.

2. Nêu biểu hiện và giải pháp

– Những yếu tố cần có và cần làm của bản thân mỗi người:

+ Sống có ích là khi chúng ta biết nghĩ đến người khác, biết hi sinh những cái nhỏ nhất, biết từ bỏ những cám dỗ của xã hội và biết rộng mở vòng tay để có chia sẻ với những mảnh đời bất hạnh.

+ Sống có ích đến từ những hành động thiết thực nhất: biết cách đối nhân xử thế, nếu sai phải biết cách xin lỗi thật lòng, biết chịu trách nhiệm trước sai lầm của mình, biết cư xử, ứng xử có văn hóa, văn minh. Biết bảo vệ môi trường. sống và làm việc theo hiến pháp và pháp luật.

+ Phải biết vượt qua hoàn cảnh, giàu nghị lực và ý chí vươn lên.

+ Biết tôn trọng ý kiến người khác, biết lắng nghe học hỏi để trau dồi, tu dưỡng, nâng cao hiểu biết của bản thân.

– Trong gia đình người lớn cần làm gương và tạo những suy nghĩ tích cực cho con trẻ.

– Đối với Nhà nước:

+ Luật pháp chứa đựng những bài học, chuẩn mực hướng công dân có những hành động đúng đắn và thực thi nghiêm minh, công bằng đối với tất cả các công dân trong cộng đồng.

3. Bài học nhận thức và hành động

– Hãy là một tấm gương, hãy tìm một mục đích sống của mình để sống có ích từng ngày từng giờ, hãy luôn làm tốt nhất những gì là có thể trong bốn phạm, sứ mệnh của mình, không làm bất kì việc gì làm xấu đi hình ảnh của bản thân, lãng phí thời gian vô ích.

ĐỀ SỐ 16

Nền giáo dục của chúng ta đang bắt đầu đổi mới theo xu hướng tiến bộ hơn, tích cực hơn, theo đó học sinh muốn thành đạt thì ngoài những kiến thức sách vở, họ còn phải thành thạo các kỹ năng xã hội, kỹ năng sống để phát triển toàn diện, họ cần phải được trang bị các giá trị chuẩn mực về tính cách, phẩm chất và những đạo đức tốt đẹp.

Trong những năm học vừa qua, rất nhiều em học sinh đã tham gia đội Thanh niên Tình nguyện để làm những công việc khác nhau, từ việc nhỏ đến việc lớn... Chẳng hạn trong suốt một tháng hè họ đã miệt mài lao động để làm đẹp thêm mái trường chúng ta: họ làm vệ sinh các phòng ốc, sơn mới các bức tường, sửa chữa nhà ăn... Qua đó họ đã thu hoạch được những bài học quý giá cho mình: họ biết tìm hiểu công việc, biết vạch ra kế hoạch làm việc, biết cách làm việc theo nhóm, biết phân công và hỗ trợ lẫn nhau, biết cải tiến kỹ năng lao động và biết sáng tạo trong lao động. Qua những công việc mang tính phục vụ cộng đồng như vậy, mỗi cá nhân cảm thấy gắn bó và hòa đồng với tập thể của mình hơn và thương yêu nhau hơn... Thầy nghĩ rằng những bài học như thế không có hoặc ít có trong các tiết học Toán, Lí, tiếng Anh... hay Sinh, Sử...

Bên cạnh những niềm vui, đôi lúc thầy vẫn thoáng gặp những hiện tượng đáng buồn. Đó là khi thầy trông thấy một em nào đó vô tư vứt rác không đúng chỗ, đó là khi trên mặt bàn mới toanh ai đó đã ngang nhiên viết và vẽ bậy, hoặc bôi bẩn bằng kẹo cao su, đó là khi trên mặt tường trắng đẹp bỗng in hằn một dấu chân bẩn thỉu... Những hành động, tuy rất hiếm hoi, nhưng không thể nào chấp nhận được, phải nói thẳng đó là những hành động không tử tế. Là một học sinh đang ngồi trên ghế nhà trường, trước hết các em phải là những người tử tế, muốn vậy cần phải học tập và rèn luyện thường xuyên ngay trong thời gian cấp sách tới trường.

Các em thân mến. Rồi đây khi rời mái trường Lương Thế Vinh thân yêu, các em sẽ bước vào đời bởi nhiều con đường khác nhau, do chính mình lựa chọn, hoặc do hoàn cảnh đưa đẩy. Thầy mong rằng những điều đã học – theo nghĩa rộng của từ này – sẽ giúp các em vững vàng hơn trong cuộc sống. Các em có thể trở thành những người lao động chân chính, những nhà kỹ thuật có chuyên môn giỏi, những

người nghiên cứu thành công, những doanh nghiệp tầm cỡ, những nhà lãnh đạo xuất sắc, những chính khách uyên bác... nhưng trước hết phải là những người tử tế, biết yêu thương và căm giận, vì nhân dân, vì Tổ quốc Việt Nam yêu quý của chúng ta.

(Trích Bài phát biểu của thầy Văn Như Cương trong ngày khai giảng năm học 2015 – 2016 tại trường THPT Lương Thế Vinh – Hà Nội. *Baomoi.vn* ngày 05 – 09 – 2015)

☞ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh (chị) về ý kiến được nêu trong đoạn trích: *Là một học sinh đang ngồi trên ghế nhà trường, trước hết các em phải là những người tử tế, biết yêu thương và căm giận, vì nhân dân, vì Tổ quốc Việt Nam yêu quý của chúng ta.*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

– *Người tử tế* là người đàng hoàng, đứng đắn, tốt bụng, có lòng tốt trong đối xử với nhau, biết sống có đạo lý, tình nghĩa, được mọi người coi trọng.

☐ Toàn bộ quan niệm trên đề cập đến những phẩm chất quan trọng mà trước hết mỗi học sinh cần có.

2. Bàn luận vấn đề

– Để trở thành một con người chân chính, trước hết phải biết “sống tử tế”, biết yêu – ghét đúng sai; phải có tính cách, tình cảm, phẩm chất đạo đức tốt đẹp; phải có ý thức công dân, tinh thần trách nhiệm với cộng đồng, với đất nước... Đó là những giá trị hợp với truyền thống, đạo lý góp phần làm cho đời người có ý nghĩa hơn, cuộc sống tốt đẹp hơn.

– Tình yêu Tổ quốc và nhân dân, ý thức sống và cống hiến vì nhân dân, vì đất nước sẽ là động lực lớn thúc đẩy học sinh hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình ngay khi còn ngồi trên ghế nhà trường.

3. Bài học nhận thức và hành động

– Mỗi học sinh cần rèn đức luyện tài để trở thành những người công dân chân chính.

– Để thành đạt, vững vàng hơn trong cuộc sống; mỗi học sinh cần phải học tập và rèn luyện để phát triển một cách toàn diện: học tập không chỉ bằng khối óc mà còn bằng cả trái tim; học tập một cách chủ động, sáng tạo với những khát vọng và trách nhiệm vì Tổ quốc.

ĐỀ SỐ 17

Thượng đế tạo dựng chúng ta để cảm nghiệm được tin yêu trong tim, chứ không phải những ảo tưởng về tiền tài, danh vọng như tôi đã làm trong suốt cuộc đời nhưng không thể đem theo tôi được. Tôi có thể mang theo được những kỉ niệm của yêu thương.

Đây mới chính là sự giàu sang sẽ có thể đồng hành với bạn, là sức mạnh, ánh sáng soi sáng cho bạn tiến tới. Tình yêu có thể đi hàng ngàn cây số và chính vì thế cuộc đời không có giới hạn. Đi, tiến đến nơi mà bạn muốn, cố gắng lên để đạt được những mục đích. Tất cả là ở trong tim và trong lòng bàn tay của bạn.

Cái giường nào đắt giá nhất trên đời? Đó là giường bệnh viện, vì nếu có tiền, bạn có thể mượn tài xế lái xe cho bạn, nhưng không thể dùng tiền để thuê người mang bệnh cho bạn. Mất tài sản mình có thể tìm lại được, có một cái khi đã mất thì không thể tìm lại được: sự sống.

*Dù đang ở giai đoạn nào trong cuộc đời, cuối cùng, tất cả phải đối diện khi bức màn sự sống kéo xuống. Làm ơn **hãy nâng niu và nhận thức được giá trị tình yêu gia đình**, tình yêu bạn đời và tình yêu bạn hữu, gìn giữ sức khỏe cho bạn và chăm sóc đồng bào của bạn.*

(Theo

<http://www.daikinguyenvn.com/doi-song/nhung-loi-cuoi-cung-cua-steve-jobs-lam-c-han-dong-the-gioi.html>)

☞ Anh (Chị) hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về ý kiến được nêu trong đoạn trích: *Hãy nâng niu và nhận thức được giá trị tình yêu gia đình.*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

- *Nâng niu* là chăm chút với tình cảm trân trọng.
- *Nhận thức được giá trị của gia đình* nghĩa là hiểu rõ vai trò quan trọng của gia đình trong cuộc sống của chúng ta.

☐ Phải luôn thương yêu gia đình của chúng ta.

2. Bình luận

a. Tại sao phải nâng niu và nhận thức được giá trị của gia đình

– Gia đình là nơi con người sinh ra, lớn lên và hoàn thiện nhân cách. Đó là một “tổ ấm kì diệu”, là nơi truyền thụ đầu tiên những giá trị tinh thần. Bất cứ thời đại nào, gia đình cũng luôn là điểm tựa thiêng liêng cho mỗi người.

– Gia đình là điểm tựa vững chắc, là bến đỗ bình yên nhất đối với mỗi thành viên.

– Chỉ có gia đình, chỉ có người thân mới có thể bao bọc, yêu thương chúng ta một cách vô điều kiện và trọn vẹn nhất.

– Gia đình là nơi tuyệt vời nhất mà chúng ta có thể trao đi yêu thương không hề toan tính, đả đo. Tình cảm gia đình như những tia sáng kì diệu của cuộc đời.

□ Gia đình hạnh phúc là nguyên nhân, động lực để con người học tập, lao động.

b. Nâng niu và nhận thức giá trị yêu gia đình ta phải làm gì?

– Các thành viên trong gia đình phải luôn yêu thương nhau, thấu hiểu và thông cảm cho nhau, tình cảm thiêng liêng ấy là chất keo bền chặt gắn kết các thành viên trong gia đình.

– Phải luôn có ý thức vun đắp tình cảm gia đình.

– Lên án những ai không có ý thức vun đắp hạnh phúc gia đình.

3. Bài học nhận thức và hành động

– Luôn yêu thương, quý trọng tình cảm gia đình.

– Giữ gìn hạnh phúc gia đình là trách nhiệm của chúng ta.

ĐỀ SỐ 18

*Ngài phải dạy cho con cháu rằng mảnh đất dưới chân chúng là những nắm tro tàn của cha ông chúng tôi, và vì thế, chúng phải kính trọng đất đai. Ngài phải bảo chúng rằng đất đai giàu có được là do nhiều mạng sống của chủng tộc chúng tôi bồi đắp nên. Hãy khuyên bảo chúng như chúng tôi thường dạy con cháu mình: **Đất là Mẹ**. Điều gì xảy ra với đất đai tức là xảy ra đối với những đứa con của đất. Con người chưa biết làm tổ để sống, con người giản đơn là một sợi tơ trong cái tổ sống đó mà thôi. Điều gì con người làm cho tổ sống đó, tức là làm cho chính mình.*

Ngay cả đối với người da trắng, họ được đi cùng và nói chuyện với chúng như người bạn đối với người bạn, cũng không thể nào tránh khỏi số phận chung của con người. Sau hết chúng ta có thể trở thành anh em và hãy chờ xem. Nhưng điều

mà chúng tôi biết trước được là đến một ngày nào đó người da trắng sẽ hiểu là chúng ta có cùng một Chúa, có thể lúc này Ngài nghĩ Ngài có Người (Chúa) nên Ngài muốn có mảnh đất này của chúng tôi. Nhưng Ngài sẽ không thể nào có được. Người là vị chúa của con người và tình cảm của Người sẽ được chia sẻ công bằng cho người da đỏ cũng như người da trắng. Mảnh đất này đối với Người là quý giá và làm tổn hại đến mảnh đất là khinh rẻ Đấng tạo thế. Người da trắng cũng vậy, rồi sẽ qua đi và còn sớm hơn tất cả các bộ lạc khác. Làm ô uế nắm mồ của Ngài, thì một đêm nào đó Ngài sẽ chết vì ngạt thở trên đất hoang mạc của Ngài.

(Trích *Bức thư của thủ lĩnh da đỏ*)

– Xi-at-ton, Theo tài liệu *Quản lí môi trường phụ vụ phát triển bền vững*, dẫn theo *Ngữ văn 6*, Tập hai, NXB Giáo dục, 2017)

☞ Bằng hiểu biết của mình và qua ý kiến của người viết trong đoạn trích, hãy bàn luận về quan niệm: “Đất Là Mẹ” và thái độ của con người ngày nay đối với đất đai (trong một đoạn văn khoảng 200 chữ).

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

– *Đất là Mẹ*:

+ Đất theo nghĩa hẹp là đất đai, nghĩa rộng là Trái Đất, tức mọi thứ của thiên nhiên.

+ Mẹ ban cho mỗi người sự sống, chăm sóc và nuôi dưỡng cả thân thể và tâm hồn.

□ Đất cũng vậy. Đất sinh ra con người, cho con người nơi ở, nước uống, thức ăn, đồ mặc... Đất nuôi dưỡng tâm hồn con người bằng những đồi hoa, bằng những vườn trái chín, bằng con sông uốn lượn...

2. Lí giải: vì sao tác giả coi “Đất là Mẹ”?

– Vì đó là quan niệm từ cổ xưa: Đất mẹ, thần đất mẹ Gaia, Demete...

– Vì Đất là khởi nguyên và liên quan trực tiếp đến sự sống của con người.

– Cách so sánh gợi được vai trò của đất với nhân loại.

3. Chứng minh

– Ta trồng cây trên đất đai.

– Ta xây nhà trên đất.

– Ta khai thác biết bao nhiêu tài nguyên từ trong lòng đất...

4. Bàn luận

– Đất là Mẹ: quan niệm đúng đắn, cách ví von giản dị mà giàu sức gợi tả, dù hàng trăm năm vẫn có ý nghĩa và thiết thực.

– Ngày nay, ta chưa hiểu được tầm quan trọng của đất, ta đang tàn phá đất đai, đó là tự hủy hoại mình.

5. Vận dụng

– Bảo vệ đất đai là bảo vệ cuộc sống.

– Cần phục hồi những miền đất bị con người biến thành khô cằn, sỏi đá.

6. Liên hệ bản thân

– Bản thân mỗi người luôn nhận thức được vai trò rất quan trọng của đất trong cuộc sống.

ĐỀ SỐ 19

Tôi hỏi đất:

– *Đất sống với nhau như thế nào?*

– *Chúng tôi tôn cao nhau.*

Tôi hỏi nước:

– *Nước sống với nhau như thế nào?*

– *Chúng tôi làm đầy nhau.*

Tôi hỏi cỏ:

– *Cỏ sống với nhau như thế nào?*

– *Chúng tôi đan vào nhau làm nên những chân trời.*

Tôi hỏi người:

– *Người sống với nhau như thế nào?*

Tôi hỏi người:

– *Người sống với nhau như thế nào?*

Tôi hỏi người:

– *Người sống với nhau như thế nào?*

(Hữu Thịnh, dẫn theo *Thư mùa đông*, NXB Hội Nhà văn, 2016, trang 65)

☞ Từ bài thơ trên, Anh (Chị) hãy tìm cho mình một bài học về lối sống bằng một đoạn văn (khoảng 200 chữ).

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích khái niệm (từ ngữ)

– *Tôn cao nhau* là ủng hộ, nâng đỡ, đề cao nhau để giúp nhau khẳng định sự tồn tại của cá nhân mình.

– *Làm đầy nhau* là bù đắp, bổ sung cho nhau để trở nên hoàn thiện.

– *Đan vào nhau làm nên những chân trời* là sự đoàn kết, gắn bó với nhau để làm nên một khối thống nhất và vững mạnh, cũng là để cuộc sống của mỗi cá nhân được mở rộng phạm vi mà trở nên phong phú, lớn lao hơn.

☐ Đặc điểm tồn tại của đất, của nước, của cỏ được lọc qua cái nhìn và tư duy con người trở thành một bài học về lối sống cho con người.

☞ Cần lưu ý tới sự đối xứng giữa ba câu hỏi dành cho đất, nước, cỏ với ba câu hỏi dành cho con người. Sự đối xứng này khiến bài thơ *Hỏi* trở thành bài thơ giải bày, đề xuất một quan niệm sống bởi trong câu hỏi đã câu sẵn câu trả lời.

2. Phân tích, lí giải

– Con người cần ủng hộ, giúp đỡ, trân trọng nhau để giúp nhau tiến bộ:

+ Mỗi cá nhân khi bước vào cuộc sống đều có thể gặp phải những khó khăn, vướng mắc hoặc sai lầm, vấp ngã. Nếu không có sự ủng hộ, giúp đỡ của người khác sẽ rất khó có thể vượt lên, không có sự coi trọng của người khác. Tinh thần thiện chí này sẽ giúp mỗi người tự hoàn thiện mình và góp phần hoàn thiện các cá nhân khác.

– Để có thể ủng hộ, giúp đỡ, bù đắp, bổ sung nhau, con người không thể và không nên sống ích kỉ, chỉ biết nghĩ đến mình, cũng không thể sống riêng rẽ, xa rời các cá nhân khác. Tinh thần đoàn kết, gắn bó luôn là cần thiết cho sự tiến bộ mỗi cá nhân cũng như sự tiến bộ chung của toàn xã hội.

3. Bình luận đánh giá

– Trong thức tế, con người rất khó tránh khỏi việc mắc phải thói đồ kị, sự hẹp hòi, tính ích kỉ... vốn là những biểu hiện tâm lí dẫn người ta đến chỗ chỉ nghĩ cho mình, vì mình, thích đề cao mình, đặt mình cao hơn người khác. Khi nét tâm lí này

phát triển vượt qua ngoài sự kiểm soát của lí trí, nó sẽ làm xấu đi mối quan hệ giữa con người với con người và góp phần tạo nên những bất ổn, lệch lạc trong đời sống xã hội.

– Tác giả của bài thơ không cao giọng rao giảng đạo đức mà chỉ nêu ra một vấn đề, gợi mở để mọi người cùng ngẫm nghĩ, tự lựa chọn và tự điều chỉnh bản thân. Ở chiều sâu tư tưởng của bài thơ là một bài học vô cùng thấm thía về cách sống, cách làm người để mỗi người trở nên “người” hơn.

ĐỀ SỐ 20

Mới đây, các giáo sư tâm lí học ở Trường Đại học York và Toronto (Canada) đã tìm ra những bằng chứng để chứng minh rằng: Đọc sách văn học thực sự giúp con người trở nên thông minh và tốt tính hơn.

Những nghiên cứu của các giáo sư đã cho thấy những người thường xuyên đọc sách văn học thường có khả năng thấu hiểu, cảm thông và nhìn nhận sự việc từ nhiều góc độ. Ngược lại, những cá nhân có khả năng thấu cảm tốt cũng thường lựa chọn sách văn học để đọc.

Sau khi đã tìm thấy mối liên hệ hai chiều ở đối tượng độc giả là người lớn, các nhà nghiên cứu tiếp tục tiến hành với trẻ nhỏ và nhận thấy những điều thú vị, rằng những trẻ được đọc nhiều sách truyện thường có cách ứng xử ôn hòa, thân thiện hơn, thậm chí trở thành đứa trẻ được yêu mến nhất trong nhóm bạn.

*Đọc một “nội dung sâu sắc” khác với cách đọc “mì ăn liền” của chúng ta khi lướt qua các trang mạng. **Hiện tại, việc thực sự đọc, chìm đắm vào một nội dung văn học là việc ngày càng hiếm thấy trong đời sống đương đại.***

Theo các nhà tâm lí học, việc chú tâm đọc một nội dung sâu sắc có tầm quan trọng đối với mỗi cá nhân giống như việc người ta cần bảo tồn những công trình lịch sử hay những tác phẩm nghệ thuật quý giá. Việc thiếu đi thói quen đọc nghiêm túc sẽ gây ảnh hưởng tới sự phát triển trí tuệ và cảm xúc của những thế hệ “sống trên mạng”.

(Trích Đọc sách văn học giúp chúng ta thông minh hơn?)

✎ Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về ý kiến được nêu trong đoạn trích: *Hiện tại, việc thực sự đọc, chìm đắm vào một nội dung văn học là việc ngày càng hiếm thấy trong đời sống đương đại.*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

– Ý kiến trên nêu lên thực trạng về thanh niên ngày nay ít chú tâm vào đọc sách văn học, chủ yếu đọc các thông tin qua mạng Internet một cách vội vàng theo kiểu “mì ăn liền”.

– Đây là một thực trạng đáng báo động trong cuộc sống đương đại.

2. Bàn luận

✎ HS có thể lập luận theo một trong các hướng sau:

a. Đồng tình

– Thói quen đọc sách, nhất là sách văn học, đang bị mai một bởi sự phát triển của các phương tiện thông tin hiện đại có kết nối mạng internet; người ta thường đọc trên máy tính, máy tính bảng, điện thoại thay cho việc đọc sách truyền thống.

– Do sự phát triển của ngành công nghệ giải trí như: phim ảnh, game show, zalo, facebook, instagram... lôi cuốn, hấp dẫn và chiếm nhiều thời gian của tuổi trẻ.

– Hơn nữa, do nhịp sống hiện đại, người ta có xu hướng đọc những tác phẩm ngắn mang tính giải trí nhất thời hoặc đọc lướt nội dung của văn bản để nắm được ý chính...

– Cách đọc “mì ăn liền” ảnh hưởng đến sự phát triển trí tuệ và cảm xúc của thế hệ trẻ...

b. Không đồng tình

– Việc đọc thông tin qua các phương tiện nghe nhìn có kết nối mạng internet đang diễn ra phổ biến và rất cần thiết trong xã hội hiện đại thời hội nhập.

– Những tác phẩm văn học có giá trị được in thành sách vẫn có sức hấp dẫn lớn đối với nhiều người.

– Không phải tất cả mọi người đều quay lưng với văn học đích thực. Thực tế vẫn có bạn trẻ say mê đọc sách văn học và tham gia sáng tác văn học.

c. Vừa đồng tình vừa không đồng tình

✎ HS kết hợp hai lập luận trên.

3. Nêu dẫn chứng

✎ HS bám sát vào nội dung bàn luận và đưa dẫn chứng.

4. Bài học nhận thức và hành động

– Cuộc sống ngày càng hiện đại không đồng nghĩa với việc quay lưng lại với việc đọc sách, nhất là sách có nội dung văn học.

– Sách văn học khơi gợi ở con người tình yêu thương, lòng đồng cảm sẻ chia, đạo lí làm người...

ĐỀ SỐ 21

Rất nhiều người đều đã từng xem múa rối. Mỗi con rối đóng một vai trò khác nhau, gương mặt biểu cảm, cử chỉ sống động như thật. Nếu nhìn kĩ sẽ thấy những con rối bị những sợi dây mảnh điều khiển. Mỗi biểu cảm, mỗi động tác của nó đều bị đôi tay mà chúng ta không nhìn thấy khống chế. Trên sân khấu cuộc đời, chẳng phải rất nhiều người cũng giống chúng sao? Chúng ta không biết mình đang làm những gì, không biết vì sao làm như vậy, nhưng không dừng lại được, giống như để mặc cho đôi bàn tay vô hình sắp đặt. Tôi nghĩ trong lòng mỗi người đều có bóng dáng lí tưởng của mình, nhưng vì sao chúng ta cứ làm những chuyện không thể khiến bản thân vui vẻ, bản thân không muốn làm nhưng lại không thể không làm? Bạn biết vì sao không? Bạn đã từng hỏi vì sao mình lại làm như vậy không?

(...) Trong cuộc đời, chúng ta luôn chạy về hướng đám đông chứ không phải là hướng của mình. Chúng ta cứ đi theo bước chân của người khác như thế, chạy ngược chạy xuôi về phía đám đông. Cuối cùng, tiền không kiếm được mà việc mình muốn làm cũng không làm được. Nếu chúng ta có thể chú tâm vào việc mình muốn làm, cộng với tinh thần và sức lực chúng ta dùng để chạy theo người khác thì chúng ta cũng có thể có được thành công.

Liệu chúng ta đã từng nghĩ vì sao mình lại bị nhấn chìm trong đám đông không thể thoát ra được chưa? Lẽ nào chúng ta thật sự không biết mình muốn gì, muốn làm cái gì sao? Tôi nghĩ mỗi chúng ta đều có thứ mình muốn và việc mình thích làm.

(Trích Tìm lại cái tôi đã mất cứu vãn cuộc đời không vui vẻ – Trình Chí Lương, NXB Văn học, 2017, trang 160 – 161)

☞ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về vấn đề được đặt ra trong văn bản: *Hiệu ứng đám đông*.

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Làm rõ hiện tượng

– “Hiệu ứng đám đông” là những tác động của đám đông đến suy nghĩ và hành vi của con người, khiến con người phải làm theo những điều mà số đông cho là hay, là đúng và sáng suốt mà bản thân lại không có suy nghĩ, chính kiến về điều đó.

– Biểu hiện của hiệu ứng đám đông: nỗi sợ hãi bị đám đông phán xét và bị loại ra khỏi nhóm; những người không quen biết cùng hòa nhau phán xét, “ném đá” một người dẫu chưa hiểu ngọn nguồn sự việc; ăn mặc theo trào lưu, nói năng theo số đông dẫu điều đó chưa hẳn có nghĩa và chưa hẳn đúng phong cách của bản thân; những hành vi phản cảm trên mạng dễ dàng nhận hàng nghìn like và lượt share vì được đám đông cổ vũ... Đây là hiện tượng rất phổ biến, có thể thấy ở bất cứ đâu, cần cảnh báo về sự nguy hại của nó.

2. Nguyên nhân của hiệu ứng đám đông

– Con người sống trong xã hội nên luôn chịu sự tác động, chi phối của quy luật chung, của số đông; do tâm lý chủ quan “số đông luôn đúng”; do đám đông có những quyền lực đáng sợ, có thể kiểm soát và định hướng hành vi con người.

– Do bản thân mỗi người thiếu thông tin, mơ hồ trong nhận thức, thiếu chính kiến, yếu đuối, không suy nghĩ chín chắn... nên dễ bị đám đông chi phối, lôi kéo.

3. Bàn luận mặt tích cực và tiêu cực của hiện tượng

– Nếu đám đông có những ảnh hưởng tích cực thì hiệu ứng đám đông sẽ giúp con người kết nối với nhau; bắt kịp trào lưu, xu hướng để tránh lạc hậu; được tham vấn và định hướng hành động đúng đắn; tập hợp đông đảo mọi người hưởng ứng các phong trào tích cực của xã hội...

– Tuy nhiên, hiện nay, hiệu ứng đám đông có nhiều tác động tiêu cực hơn:

+ Làm mỗi người bị thủ tiêu chính kiến, tư duy độc lập, sự sáng tạo vì mãi chạy theo điều đám đông nghĩ và làm. Điều này tất yếu sẽ khiến mỗi người trở thành cái bóng, không dám sống thật với chính mình, không làm chủ được bản thân và cuộc đời của mình, không biết mình thực sự muốn gì và cần phải làm gì.

+ Khiến cho mọi người không hiểu, không nắm bắt được bản chất cốt lõi của sự việc, sự vật vì nó luôn bị che lấp bởi ý kiến của đám đông. Lúc đó lời đánh giá của số đông trở thành tiêu chuẩn của chân lý. Thực tế đã chứng minh trong nhiều trường hợp số đông chưa đã đúng.

– Gây ra những hậu quả đáng tiếc, khôn lường đối với người xung quanh và xã hội: nhiều người phải chạy trốn, trầm cảm hoặc tự sát vì bị đám đông lên án; nhiều vụ phạm tội tập thể diễn ra; tệ nạn xã hội gia tăng...

⇒ Học sinh liên hệ thực tế để làm sáng rõ hơn các vấn đề lí luận.

4. Rút ra giải pháp, bài học nhận thức và hành động đúng đắn, phù hợp

ĐỀ SỐ 22

Mỗi người trước sau phải rước một đam mê.

Người không ham thích một cái gì cả là một người bệnh, một người không bình thường, hay là một người chuẩn bị đi tu, vì đã diệt dục. Nhưng ai dám bảo người tu hành là người không đam mê? Và đam mê một ý niệm thường mãnh liệt hơn đam mê một cái gì cụ thể.

*Những bậc cha mẹ thường hay đón đường đam mê của con cái bằng mớm cho chúng một đam mê đầu đời: tập cho con thích vẽ, thích đàn và thích nhất là học. **Đam mê học hỏi là niềm đam mê không bao giờ phản bội con người.***

Ngày nay, bởi có lắm cám dỗ đầu đời chầu trực ở ngay ngưỡng cửa gia đình và trường học, muốn cho con mình khỏi rơi vào một “đám muội” tối đen, cha mẹ nào cũng dốc sức làm lụng kiếm tiền cho con cái tham gia vào một cuộc chơi có ích (chơi tem, sưu tập tranh...) hay một môn thể thao (võ thuật, bơi lội, bóng đá...) mong sao rằng buộc sinh lực và năng khiếu của đứa trẻ vào cỗ xe đam mê trên đường đời.

Đó cũng là đầu tư vào một đam mê để tránh rơi vào những đam mê khác.

Bản thân tôi đến ngày nay hãy còn vào ra lớp học với một niềm sau mê tươi trẻ, ngay cả trong những thời khắc không thuận lợi. Ngồi nhẩm lại, tôi làm công việc như thế này đã trên bốn mươi năm. Tôi bỗng nhiên tự hỏi: “cái tôi” năm xưa và “cái tôi” năm nay vẫn là một chăng? Hóa ra bộ máy người còn bền hơn bộ máy cơ khí ư? Dầu mỡ thường xuyên nhỏ vào chiếc máy người là niềm khao khát biết thêm, biết hơn, hoàn toàn phi vật chất và những tế bào não bộ sẵn lòng bổ sung cho nhau trong một trường luân vũ thường xuân.

Giả như, do một trớ trêu nào đó của hoàn cảnh, tôi đam mê cờ bạc trong suốt thời gian ấy thì giờ đây ra sao? Rất có thể tôi đang mặc một chiếc áo ren vàng, rua bạc, rung rặng dây kim khí hoặc có thể bây giờ tôi đang co ro vì gió lùa qua lỗ rách.

May quá, tôi chỉ đam mê nghề dạy học. Tài sản mà tôi để lại gồm toàn giấy trắng mực đen và những nét chữ.

Đam mê là một ngọn lửa mà các thế hệ nối tiếp truyền cho nhau. Khổ nổi, phần phật bốc cao cùng một lúc là ngọn lửa sinh tồn và ngọn lửa hủy diệt. Cả hai quần quýt lấy nhau bao nhiêu là để sớm loại trừ nhau bấy nhiêu. Sống chết đều bằng một ngọn lửa do ta đốt lên mà thôi.

✍️ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày ý kiến của Anh (Chị) về ý kiến nêu ở trong đoạn trích: *Đam mê học hỏi là niềm đam mê không bao giờ phản bội con người.*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

– *Đam mê* là những hứng thú, say mê của con người với một lĩnh vực nào đó hoặc một điều gì đó.

– *Đam mê học hỏi* là hứng thú, say mê với việc học, rèn luyện kiến thức, trau dồi tri thức.

– *Phản bội* chính là sự lật lọng, tráo trở.

□ Câu nói khẳng định sự bất biến của niềm đam mê học hỏi là không bao giờ phản bội con người, nó sẽ đem đến cho con người những lợi ích, những điều tốt đẹp hơn.

2. Chứng minh

a. Tại sao đam mê học tập là niềm đam mê không bao giờ phản bội con người?

– Vì kiến thức ta đạt được sau quá trình học là hành trang theo ta suốt cuộc đời, để có thể làm những điều ta mong muốn.

– Vì học tập là công việc cả đời, trau dồi tri thức là chuyện luôn luôn nên làm, có đam mê với việc học chúng ta sẽ tích lũy được những điều bổ ích, những kiến thức đó giúp chúng ta trở thành người tốt hơn.

– Đam mê học tập sẽ giúp chúng ta vượt qua những thử thách để đối mặt với những khó khăn, vượt qua nó một cách dễ dàng.

– Vì cái rễ của học tập thì cay đắng nhưng hoa quả của nó lại ngọt ngào.

– Những đam mê khác có thể có mặt trái nhưng đam mê học tập thì không, luôn giúp ta chinh phục những điều mơ ước.

b. Biểu hiện của đam mê học tập không bao giờ phản bội con người

– Đam mê học tập, ta có kiến thức cho chính bản thân mình. Đến cuối cùng, chúng ta đi học là để có kiến thức, để không trở thành gánh nặng của gia đình và xã hội.

– Truyền đam mê ấy đến những người khác (những người làm công việc giáo viên như người viết văn bản).

– Có đam mê trong học tập sẽ rèn luyện được những đức tính kiên trì, chịu khó vì biết kiến thức là mệnh mạng, những gì chúng ta biết hôm nay chỉ là hạt cát giữa sa mạc.

– Đam mê học tập là đam mê suốt đời, học tập suốt đời.

3. Bàn luận, nêu bài học nhận thức và hành động

– Ngoài đam mê học tập, cũng cần có những đam mê khác để cuộc sống phong phú, để hoàn thiện bản thân, không trở thành một sách.

– Đam mê học tập để trở thành người có tri thức nhưng cũng cần trở thành người có văn hóa, có đạo đức.

– Bài học hành động và liên hệ bản thân:

+ Là học sinh ngồi trên ghế nhà trường, sắp có bước ngoặt quan trọng trong cuộc đời, bạn đã có cho mình đam mê nào chưa? Bạn có đam mê học tập không? Bạn sẽ làm gì để thực hiện niềm đam mê ấy?

+ Thắp cho bản thân một ngọn lửa sinh tồn, nó sẽ soi sáng cuộc đời bạn.

ĐỀ SỐ 23

Người bạn trung thực chính là tài phúc của kiếp này! Đồng thời, xin bạn hãy nhớ, người hay chủ động thanh toán tiền, không phải do ngu ngốc lắm tiền, mà là người ta coi bạn bè quan trọng hơn tiền bạc.

Người mà khi cùng làm việc nhóm biết bỏ qua lợi ích cá nhân, không phải do đàn độn, mà là do hiểu được thế nào là chia sẻ.

Người mà khi làm việc tự nguyện chủ động làm nhiều, không phải do ngu ngốc, mà do biết được trách nhiệm.

Người sau khi cãi nhau tự xin lỗi trước, không phải do người ta sai, mà do hiểu được thứ gì mới đáng để trân trọng.

Người tự nguyện giúp đỡ bạn, không phải do nợ bạn cái gì, mà thực sự coi bạn là bạn bè.

Người khác giúp bạn là tình cảm, không giúp bạn là bổn phận, không có thứ gì là đương nhiên phải thế.

(...)

(Trích *Điều khó nhất và phá sản lớn nhất đời người*, Lí Gia Thành, Nguồn baomoi.vn)

✍️ Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ bản thân về tác dụng của sự trải nghiệm.

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giới thiệu được vấn đề

– Có người đã nói: *Cuộc đời là những chuyến đi*. Thế giới rộng lớn, đời người thì nhỏ bé và hữu hạn; sống trên đời mà không trải nghiệm những vui – buồn, thành công – thất bại... thì cuộc sống sẽ tẻ nhạt biết bao.

2. Bàn luận rõ vấn đề

– Trải nghiệm là gì? Là qua thực tế (thực hành, luyện tập, quan sát...) hiểu ra vấn đề.

– Tác dụng của sự trải nghiệm: vận dụng kiến thức, kỹ năng đã học vào cuộc sống; thể hiện vốn hiểu biết qua hành động, việc làm cụ thể; rèn luyện được tư duy, bản lĩnh; rút ra được bài học kinh nghiệm để trưởng thành hơn...

3. Rút ra được bài học nhận thức

– Tham gia các hoạt động thực tế có thêm kinh nghiệm cho bản thân.

– Cần gắn học với thực hành để nắm rõ hơn các kiến thức lí thuyết.

Bài 26

Trí tuệ cảm xúc là khả năng nhận dạng cảm xúc, hiểu được ý nghĩa của chúng và nhận ra tác động của chúng đối với những người xung quanh. Trí tuệ cảm xúc bao hàm cả việc nhận thức người khác: khi bạn hiểu cảm xúc của mọi người, bạn sẽ kiểm soát các mối quan hệ hiệu quả hơn.

Những người giàu trí tuệ cảm xúc hiểu rõ cảm xúc của mình nên không bao giờ để chúng chế ngự. Đồng thời họ cũng rất nghiêm khắc khi đánh giá bản thân. Họ biết đâu là điểm mạnh và điểm yếu của mình để từ đó phát huy hoặc khắc phục, nhờ

vậy họ có thể làm việc hiệu quả hơn. Nhiều người tin rằng sự hiểu rõ bản thân chính là thành tố quan trọng nhất của trí tuệ cảm xúc...

Biết cảm thông có lẽ là thành tố quan trọng thứ hai của trí tuệ cảm xúc. Cảm thông là việc bạn đồng cảm và hiểu được ước muốn, nhu cầu và quan điểm của những người sống quanh bạn. Những người biết cảm thông thường rất giỏi trong việc nắm bắt cảm xúc của người khác, kể cả những cảm xúc tinh tế nhất. Nhờ vậy, họ luôn biết cách lắng nghe người khác và thiết lập quan hệ với mọi người. Họ không bao giờ nhìn nhận vấn đề một cách rập khuôn hay phán đoán tình huống quá vội vàng. Họ luôn sống chân thành và cởi mở...

*Như vậy, **trí tuệ cảm xúc là một yếu tố quan trọng giúp bạn đạt đến thành công trong cuộc sống, đặc biệt là trong sự nghiệp.** Quản lí con người và các mối quan hệ là kĩ năng quan trọng của mọi nhà lãnh đạo, vì thế nâng cao và vận dụng trí tuệ cảm xúc trong công việc là một cách thể hiện khả năng lãnh đạo của bạn.*

(Theo <http://mindtools.com>, Trí tuệ cảm xúc – yếu tố quan trọng để thành công)

✍️ Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về ý kiến trong đoạn trích: *Trí tuệ cảm xúc là một yếu tố quan trọng giúp bạn đạt đến thành công trong cuộc sống, đặc biệt là trong sự nghiệp.*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

– *Thành công* là thành quả đạt được sau một quá trình phấn đấu, mang đến niềm vui sướng hạnh phúc cho con người.

– *Trí tuệ cảm xúc* là khả năng nhận dạng cảm xúc, hiểu được ý nghĩa và tác động của nó với những người xung quanh.

□ Cả câu nói là lời khẳng định vai trò, tầm quan trọng của trí tuệ cảm xúc đối với thành công của con người trong cuộc sống.

2. Phân tích, chứng minh

✍️ Vì sao *trí tuệ cảm xúc* là yếu tố giúp con người đạt thành công trong sự nghiệp?

– Để thành công trong sự nghiệp phải trải qua rất nhiều khó khăn, nếu chỉ có trí thông minh thôi chưa đủ mà cần phải có ý chí nghị lực, sự kiên trì, lòng quyết tâm theo đuổi mục tiêu. Đó là những yếu tố thuộc về trí tuệ cảm xúc (EQ).

– Để thành công trong sự nghiệp còn cần có sự giúp đỡ của nhiều người xung quanh. Do đó người có trí tuệ cảm xúc tốt dễ thành công hơn người không có hoặc

ít có trí tuệ cảm xúc, bởi vì họ biết nắm bắt cảm xúc của người xung quanh, biết thiết lập các mối quan hệ tốt đẹp với đồng nghiệp... vì vậy họ nhận được nhiều sự ủng hộ giúp đỡ từ mọi người.

3. Bàn luận, mở rộng

– Phê phán những người không chịu rèn luyện trí tuệ cảm xúc, không biết chế ngự cảm xúc của bản thân, thiếu sự cảm thông với mọi người xung quanh. Họ sẽ khó có được thành công và hạnh phúc trong cuộc sống

– Tuy nhiên để thành công không phải chỉ cần trí tuệ cảm xúc, vẫn cần học tập nâng cao trình độ năng lực chuyên môn.

4. Bài học nhận thức

– Nhận thức được vai trò của trí tuệ cảm xúc, rèn luyện trí tuệ cảm xúc... kết hợp hài hòa giữa IQ và EQ sẽ dẫn ta đến thành công vang dội.

ĐỀ SỐ 24

... Cái thú tự học cũng giống cái thú đi chơi bộ ấy. Tự học cũng là một cuộc du lịch, du lịch bằng trí óc, một cuộc du lịch say mê gấp trăm lần du lịch bằng chân, vì nó là du lịch trong không gian lẫn thời gian. Những sự hiểu biết của loài người là một thế giới mênh mông. Kể làm sao hết được những vật hữu hình và vô hình mà ta sẽ thấy trong cuộc du lịch bằng sách vở?

Ta cũng được tự do, muốn đi đâu thì đi, ngừng đâu thì ngừng. Bạn thích cái xã hội ở thời Đường bên Trung Quốc thì đã có những thi nhân đại tài tả viên “Dạ minh châu” của Đường Minh Hoàng, khúc “Nghê thường vũ y” của Dương Quý Phi cho bạn biết. Tôi thích nghiên cứu đời con kiến, con sâu – mỗi vật là cả một thế giới huyền bí đấy, bạn ạ – thì đã có J. H. Pha-brow và hàng chục nhà sinh vật học khác sẵn sàng kể chuyện cho tôi nghe một cách hóm hỉnh hoặc thi vị.

Đương học về kinh tế, thấy chán những con số ư? Thì ta bỏ nó đi mà coi cảnh hồ Ba Bể ở Bắc Cạn hay cảnh núi non Thụy Sĩ, cảnh trời biển ở Ha-oai. Hoặc không muốn học nữa thì ta gấp sách lại, chẳng ai ngăn cản ta cả...

(Theo Nguyễn Hiến Lê, *Tự học – một nhu cầu thời đại*, NXB Văn hóa – Thông tin, Hà Nội, 2003)

☞ Từ thông điệp có ở phần văn bản trên, Anh (Chị) hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) đề xuất với Ban Giám Hiệu nhà trường phổ thông: xây dựng phong trào đọc sách cho học sinh

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

☞ Học sinh có thể trình bày khác nhau nhưng phải đảm bảo một số nội dung chính sau:

1. Giới thiệu vai trò của việc đọc sách với học sinh trong nhà trường

– Giúp mỗi bạn học sinh có thêm tri thức, hiểu biết, có thêm kinh nghiệm sống...

2. Nêu tình trạng đọc sách của học sinh hiện nay

– Việc phát triển công nghệ thông tin khiến cho mạng Internet trở nên phổ biến, việc đọc sách của học sinh bị suy giảm, tình trạng “lười” đọc sách xuất hiện ở nhiều người.

3. Nội dung đề xuất

– Nhà trường cần có tủ sách phong phú (có thể của học sinh trong gia đình của lớp, của nhà trường).

– Nêu gương những cá nhân đọc sách tích cực.

– Triển khai phong trào đọc sách ở các lớp.

– Thi: học sinh giới thiệu sách trong một dịp nhất định.

– Lấy nội dung đọc sách nằm trong tổng kết thi đua của học sinh.

4. Rút ra bài học, hành động cho bản thân

– Nhận thấy được tầm quan trọng của việc đọc sách, có kế hoạch đọc sách mỗi ngày cho bản thân, lựa chọn những cuốn sách tiêu biểu và có giá trị để đọc...

ĐỀ SỐ 25

ÔNG GIÀ VÀ THẦN CHẾT

Một hôm, ông già đi đón củi và gánh về nhà. Đường thì xa, gánh củi thì nặng, ông già kiệt sức, đặt bó củi xuống và nói:

– Chà, giá thần chết mang ta đi có phải hơn không!

Thần Chết đến và bảo:

– *Ta đây, lão cần gì nào?*

Ông già sợ hãi bảo:

– *Lão muốn ngài nhắc hộ bó củi lên cho lão.*

(Lép Tôn-xtôi, phỏng theo truyện ngụ ngôn của Ê-Dôp)

☞ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về ý nghĩa của câu chuyện trên.

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Nêu vấn đề

2. Ý nghĩa của câu chuyện

– Câu chuyện đã đặt con người bên bờ vực thẳm và buộc họ chọn lựa giữa cái chết nhẹ nhàng và sự sống vất vả.

– Qua câu trả lời của ông lão với thần Chết: *Lão muốn ngài nhắc hộ bó củi lên cho lão*, Lép Tôn-xtôi muốn khẳng định: sự sống là đáng quý; con người dù lâm vào hoàn cảnh bất hạnh đến đâu, dầu có gần kề cái chết, vẫn mong muốn được sống.

3. Bàn luận – Những suy nghĩ gợi lên từ câu chuyện

a. Phân tích và chứng minh

– Tư tưởng bi quan và lòng ham sống tồn tại song song trong con người. Nhưng, như một quy luật, sự sống luôn giành chiến thắng, chí ít là sự chiến thắng diễn ra trong tư tưởng con người.

– Cuộc sống luôn có muôn vàn khó khăn thử thách. Do đó, con người cần có bản lĩnh vượt qua chông gai trên hành trình đi tìm hạnh phúc; không nên vì một phút nản lòng mà có thể đánh mất cả cuộc đời mình. (HS có thể lấy dẫn chứng về: Những bệnh nhân ung thư đối mặt với cái chết được báo trước vẫn khát khao sống, chống chọi với bệnh tật từng giờ phút, muốn sống có ý nghĩa những ngày ngắn ngủi còn lại – Ước mơ của Thúy...).

b. Đánh giá – mở rộng

– Câu chuyện gợi ra một vấn đề có ý nghĩa nhân sinh lớn lao, hướng con người một quan niệm sống cao đẹp: phải biết vươn tới một cuộc sống đích thực, một bản lĩnh trước cuộc sống nhiều thử thách.

– Hàm ý phê phán những người sống yếu hèn, dễ dàng gục ngã, tìm đến cái chết khi rơi vào nghịch cảnh.

– Dám đương đầu với nghịch cảnh, sống mạnh mẽ... là những phẩm chất cần thiết của con người trong thời đại mới.

3. Nêu bài học nhận thức và hành động

– Mỗi con người cần phải quý cuộc sống của bản thân mình và phải sống sao cho xứng đáng để khi mất đi không còn gì phải hối hận.

– Rèn luyện ý chí, nghị lực, sống có ý thức trách nhiệm với đời, với bản thân để dù hoàn cảnh thế nào vẫn không bi quan, gục ngã, đầu hàng hoàn cảnh.

Bài 30

Tôi được tặng một chiếc xe đạp leo núi rất đẹp nhân dịp sinh nhật của mình. Trong một lần tôi đạp xe ra công viên chơi, một cậu bé cứ quần quanh ngắm nhìn chiếc xe với vẻ thích thú và ngưỡng mộ thực sự.

– Chiếc xe này của bạn đấy à? Cậu bé hỏi.

– Anh mình đã tặng nhân dịp sinh nhật của mình đấy. Tôi trả lời, không giấu vẻ tự hào và mãn nguyện.

–Ồ, ước gì tôi... Cậu bé ngập ngừng.

Dĩ nhiên là tôi biết cậu bé đang nghĩ gì rồi. Chắc chắn cậu ấy ước ao có được một người anh như thế. Nhưng câu nói tiếp theo của cậu bé hoàn toàn nằm ngoài dự đoán của tôi.

– Ước gì tôi có thể trở thành một người anh như thế! Cậu ấy nói chậm rãi và gương mặt lộ rõ vẻ quyết tâm. Sau đó, cậu đi về phía chiếc ghế đá sau lưng tôi, nơi một đứa em trai nhỏ tật nguyền đang ngồi và nói:

– Đến sinh nhật nào đó của em, anh sẽ mua tặng em chiếc xe lăn lắc tay nhé.

(Trích *Hạt giống tâm hồn*, Tập 4, nhiều tác giả. NXB Tổng hợp TP Hồ Chí Minh, 2017, trang 142)

☞ Anh (Chị) hãy viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của bản thân về ý kiến: *Đừng trông đợi một phép màu hay một ai đó sẽ mang hạnh phúc đến cho bạn.*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

– Hạnh phúc là gì? Hạnh phúc là niềm vui của con người khi đạt được mục đích lí tưởng của cuộc sống và thỏa mãn về nhu cầu vật chất hoặc tinh thần ở thời điểm nhất định trong cuộc sống.

– Phép màu là gì? Là những cách thức phương pháp bất ngờ do một thế lực siêu nhiên nào đó giúp con người tạo ra niềm vui hạnh phúc

□ Ý nghĩa của câu nói: hạnh phúc do chính ta tạo ra ở mọi thời điểm và hoàn cảnh trong cuộc sống.

2. Bàn luận

– Cuộc sống luôn có những niềm vui và nỗi buồn, thành công và thất bại. Đó là sự tồn tại hai mặt của cuộc đời thường bởi những cặp phạm trù tương ứng và con người phải đối mặt với những điều ấy trong quá trình tạo ra hạnh phúc cho đời mình.

– Con người ta ai cũng phải có lí tưởng và mục đích khát vọng của cuộc đời. Khi đạt được những điều ấy chúng ta sẽ cảm thấy thỏa mãn và có động lực để tiếp tục cống hiến cho xã hội. Đó là hạnh phúc.

– Cá nhân phải tận dụng mọi cơ hội mọi thời điểm để làm việc và thực hiện mục tiêu khát vọng của mình. Khi gặp khó khăn không hề nản chí, gặp nghịch cảnh không hề do dự, luôn chủ động trong mọi tình huống, không ỷ lại trông chờ lệ thuộc vào ai hay thế lực nào. Có như thế hạnh phúc mới có ý nghĩa có giá trị.

– Phát huy tác dụng của tập thể và tận dụng cơ hội để tạo ra hạnh phúc.

☞ HS lấy một số dẫn chứng về những tấm gương biết tạo ra hạnh phúc cho mình vượt lên nghịch cảnh để trở thành người hạnh phúc, ví dụ thầy Nguyễn Ngọc Kí, Nick Vujicic...

3. Bài học nhận thức và hành động

– Cá nhân đóng vai trò quan trọng trong việc tạo ra hạnh phúc của cuộc đời mình. Không nên lệ thuộc và ỷ lại trông chờ vào hoàn cảnh hay người khác.

– Cần tích cực tham gia vào các hoạt động tập thể xã hội để tìm kiếm và tạo ra hạnh phúc.

– Liên hệ bản thân.

ĐỀ SỐ 26

... Để hiểu rõ hơn quan niệm của các bà mẹ Pháp về tương lai của con cái, chúng tôi xin dẫn một ví dụ khác từ bà mẹ có ba người con đang học phổ thông:

“Không ai biết trước được tương lai, nhưng nếu mong đợi thì trước tiên là cháu có một việc làm mà cháu thích. Tôi không muốn cháu cứ phải học thật nhiều, nếu mà cháu không thích thú gì sự học hành đó. Nếu có cháu nào thích làm thợ nề thì cứ làm thợ nề. Điều quan trọng là chúng hạnh phúc với công việc của chúng. Tôi không thúc đẩy chúng học nhiều nếu điều đó không phù hợp với cháu, không nên làm như vậy. Quan trọng là có một công việc để kiếm sống, tôi không nói với cháu là dứt khoát con phải làm bác sĩ. Các bậc cha mẹ đều muốn con mình trọn vẹn, thập toàn, nhưng tôi thì không, vì “nhân vô thập toàn” mà”. – Chị nói.

Nhiều bà mẹ Pháp đã cho biết mục tiêu ưu tiên của họ là giáo dục con trưởng thành, phát triển về mọi mặt, nhất là khả năng tự lập để bước vào đời, để sống cuộc sống của chính mỗi người con và biết sống với người khác trong một xã hội nhiều khác biệt, chứ họ không ép con theo đuổi bất kì hình mẫu nào theo sự hình dung của họ nếu điều đó không phù hợp với con.

Với họ, quan trọng là từng người con cảm thấy hạnh phúc, ham thích nghề nghiệp trong tương lai của mình, dấu đó là nghề chân tay hay trí óc. Chuyện học hành bằng cấp cũng cần thiết vì điều này tăng thêm sự lựa chọn nghề nghiệp cho con về sau, nhưng chỉ là một trong nhiều con đường của cuộc sống, chứ không quyết định cho tương lai và hạnh phúc của con...

(Trích bài viết *Cha mẹ Pháp tự hào điều gì về con cái?* – Tác giả Nguyễn Khánh Trung – Báo Tuổi trẻ online)

✍️ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về ý kiến được nêu trong đoạn trích: *Với họ, quan trọng là từng người con cảm thấy hạnh phúc, ham thích nghề nghiệp trong tương lai của mình, dấu đó là nghề chân tay hay trí óc.*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

– Nội dung ý kiến: thể hiện quan điểm đúng đắn, đề cao yếu tố quan trọng – thái độ tích cực, say mê, yêu thích đối với công việc. Đó là nền tảng cho lựa chọn nghề nghiệp, định hướng cho tương lai.

2. Chứng minh

✍️ HS có thể trình bày quan điểm cá nhân nhưng cần hợp lí, thuyết phục. Dưới đây là một số hướng giải quyết:

- Vai trò quan trọng của công việc đối với cuộc sống của mỗi người.
- Thái độ tích cực, say mê, yêu thích nghề nghiệp có những tác động tích cực như thế nào đối với con người.

3. Bàn luận, nêu bài học nhận thức và hành động

– Phê phán những quan niệm chưa đúng trong việc lựa chọn nghề nghiệp: chọn nghề theo xu hướng thời thượng, chỉ chú trọng những nghề được xã hội đề cao, hứa hẹn thu nhập cao mà không tính đến khả năng, niềm đam mê của bản thân, nhiều gia đình chưa hiểu con mình, còn định hướng nghề nghiệp mang tính gò ép...

– Giải pháp:

- + Nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng của thái độ lao động.
- + Rèn luyện thái độ nghiêm túc về việc lựa chọn hướng về một công việc trong tương lai.
- + Gia đình có sự tôn trọng quyết định lựa chọn của con cái nhưng vẫn cần theo sát, tư vấn giúp con lựa chọn tốt hơn.

ĐỀ SỐ 27

... Nguy hơn, thực phẩm bẩn chính là kẻ sát nhân thầm lặng, ảnh hưởng và di hại đến nhiều thế hệ làm kiệt quệ giống nòi, người tiêu dùng có còn đủ tỉnh táo để phân biệt trong ma trận thực phẩm đang giăng như mạng nhện ấy đâu là sạch, đâu là bẩn hay lực bất tòng tâm để rồi “nhắm mắt đưa chân”.

Nếu không có biện pháp hữu hiệu để ngăn chặn kịp thời, rồi đây 10, 20 năm sau tỉ lệ mắc ung thư và tâm thần của người Việt sẽ còn cao hơn rất nhiều. Mọi nỗ lực để nâng cao chất lượng sống, cải tạo nòi giống chẳng lẽ bó tay trước những người đang đầu độc dân tộc mình!

*Phát triển sẽ là gì nếu không phải giúp người dân nâng cao đời sống, tạo môi trường lành mạnh, an toàn để mỗi chúng ta sống và đóng góp cho xã hội, nhưng **thực phẩm bẩn tràn lan như hiện nay như là cái u ác tính cho cả dân tộc**, nếu không cắt bỏ sẽ di căn thành ung thư, hãy hành động ngay hôm nay đừng để đến lúc vô phương cứu chữa.*

(Trích *Vấn nạn thực phẩm bẩn, chẳng nhẽ bó tay?* – ThS. Trương Khắc Hà)

☞ Anh (Chị) có suy nghĩ gì trước vấn nạn: *Thực phẩm bẩn tràn lan như hiện nay như là cái u ác tính cho cả dân tộc?* Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về vấn nạn trên.

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

– *Thực phẩm bẩn* là những thực phẩm chứa các chất độc hại, tác động tiêu cực đến sức khỏe và tính mạng con người.

– *U ác tính* là nguyên nhân gây ra căn bệnh ung thư, là mầm mống hủy hoại hủy hoại sức khỏe của dân tộc, giống nòi.

2. Thực trạng

– Thực phẩm bẩn đang hoành hành tràn lan trở thành quốc nạn...

– Hầu hết thức ăn ta ăn đều có chứa chất độc hại: thịt có chất tạo nạc, rau có thuốc trừ sâu; làm đồ, ruốc bằng hóa chất...

– Thực phẩm bẩn gây ra những ảnh hưởng xấu về sức khỏe con người: ngộ độc, tiềm ẩn nguy cơ mắc các căn bệnh nan y...

3. Nguyên nhân

– Về phía doanh nghiệp, người sản xuất:

+ Vì lợi nhuận đã sử dụng các chất tạo nạc trong chăn nuôi; thuốc trừ sâu, thuốc kích thích tăng trưởng trong trồng và bảo quản thực vật, hóa chất làm chín trái cây...

+ Sự xuống cấp về lương tâm, đạo đức và là biểu hiện của một trình độ nhận thức hẹp hòi, ích kỉ.

– Về phía người tiêu dùng:

+ Thiếu hiểu biết về nguồn gốc, xuất xứ các sản phẩm trên thị trường.

+ Tâm lí ham của rẻ, mẫu mã đẹp...

– Về phía cơ quan có thẩm quyền

+ Chưa xử lí thích đáng đối với các trường hợp sản xuất, tiêu thụ thực phẩm bẩn.

+ Chưa có sự phối hợp đồng bộ giữa cơ quan pháp luật với các tổ chức khoa học để nhanh chóng phát hiện, ngăn chặn việc sản xuất, tiêu thụ thực phẩm bẩn...

4. Hậu quả

– Thực phẩm bẩn khiến sức khỏe bị ảnh hưởng, tính mạng bị đe dọa, là nguyên nhân gây ra nhiều căn bệnh nguy hiểm như ung thư...

– Gây nên tâm lí hoang mang, sự bất ổn nảy sinh trong xã hội...

☐ Cần sớm có những biện pháp kịp thời và hiệu quả để xử lí tình trạng thực phẩm bẩn tràn lan như hiện nay. Đòi hỏi có sự chung tay của các cơ quan quản lí, sự phát giác của người dân và ý thức của người sản xuất.

5. Giải pháp

- Nâng cao hiểu biết cho cả người sản xuất lẫn người tiêu thụ về tác hại khôn lường, lâu dài của việc sản xuất, tiêu thụ, sử dụng thực phẩm bẩn.
- Xử lý thích đáng việc sản xuất, tiêu thụ thực phẩm bẩn.
- Đẩy mạnh sản xuất thực phẩm hữu cơ, sạch, an toàn cho sức khỏe.
- Lên án những hành vi nuôi trồng, buôn bán thực phẩm bẩn.
- Mỗi người ý thức chung tay cùng xã hội đẩy lùi thực phẩm bẩn bằng những hành động thiết thực...

ĐỀ SỐ 28

Nhiều người Việt kiếm tiền bằng mọi giá, đánh đổi cả liêm sỉ, danh dự để có tiền. Sự kiếm tiền nào độc ác hơn là kiếm tiền trên sức khỏe và mạng sống đồng bào mình? Trung bình hai giờ đồng hồ có ba mươi người chết vì bệnh ung thư – một con số tàn nhẫn đến rợn người. Bao giờ người Việt mới thôi độc ác với nhau? Đó là câu hỏi trăn trở của không biết bao nhiêu người có lương tâm và dường như đến thời điểm này họ vẫn đang bất lực. Làm thế nào để con người biết yêu thương nhau hơn? Đơn giản vậy thôi nhưng nó quyết định vận mệnh của cả dân tộc, cả thế giới này. Người nông dân chỉ cần thương người tiêu dùng một chút đã không nhẫn tâm tưới thuốc độc lên rau củ quả để đào huyệt chôn đồng bào mình và chôn sống chính mình. Các quan chức chỉ cần bớt lãng phí một chút thôi, sẽ có bao nhiêu bệnh viện được xây và bao nhiêu đứa trẻ được đến trường.

(Lê Bình, trích *Tạp chí kinh tế tuần Bính Thân – Phẳng hay không phẳng*, VTV1, 12 – 2 – 2016)

☞ *Nghịch cảnh không chỉ là một phép thử của tình cảm mà còn là thước đo của trí tuệ và bản lĩnh của con người* (Danh ngôn Pháp). Anh (Chị) hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về ý kiến trên.

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

- *Nghịch cảnh* là hoàn cảnh trái ngược, nghịch lý, éo le mà con người không mong muốn trong cuộc sống. Ví dụ: ốm đau, tai nạn, chiến tranh, xung đột...

– Nghịch cảnh không chỉ là phép thử của tình cảm mà còn là thước đo của trí tuệ và bản lĩnh nghĩa là qua nghịch cảnh, con người không chỉ hiểu thêm về tâm hồn, tình cảm của mình và của người mà quan trọng hơn, thấy được trí tuệ và bản lĩnh trong cuộc sống.

□ Ý cả câu: khẳng định ý nghĩa của nghịch cảnh trong quá trình nhận thức và tự nhận thức của con người

2. Bàn luận ý kiến

– Nghịch cảnh là một phần tất yếu của cuộc sống và ai cũng phải trải qua ít nhất một lần trong đời.

– Qua nghịch cảnh, ta hiểu thêm về trái tim mình và trái tim người, thấy được tình cảm của tập thể và cả dân tộc.

– Đối diện và vượt qua nghịch cảnh, mỗi người và cả dân tộc sẽ chứng tỏ được tầm vóc của trí tuệ và bản lĩnh của mình.

– Phê phán quan niệm và hành động sai lầm: chạy trốn hay đầu hàng nghịch cảnh, thiếu tinh táo sáng suốt khi gặp hoàn cảnh éo le, ngang trái, dễ thất bại trong công việc, thậm chí bị kẻ thù lợi dụng.

3. Bài học nhận thức và hành động

– Tự làm giàu cho tâm hồn và trí tuệ để có sức mạnh vượt qua nghịch cảnh. Nhưng không chỉ trong nghịch cảnh mới giúp ta nhận thức được nhiều điều mà ngay trong những hoàn cảnh bình thường của cuộc sống thường ngày thì mỗi người cần luôn có ý thức học hỏi, cầu tiến để rút kinh nghiệm cho mình, trau dồi kiến thức cho bản thân.

– Sống yêu thương, đoàn kết, tinh táo để cùng nhau chiến thắng.

ĐỀ SỐ 29

GIÁ TRỊ CON NGƯỜI

Pa-xcan

Người ta chẳng qua là một cây sậy, cây sậy mềm yếu nhất trong tạo hóa nhưng là một cây sậy có tư tưởng.

Cần gì cả vũ trụ tòng hành nhau mới đè bẹp cây sậy ấy? Một chút hơi, một giọt nước cũng đủ làm chết người. Nhưng dù vũ trụ có đè bẹp người ta, người ta so với vũ trụ vẫn cao hơn, vì khi chết thì hiểu biết rằng mình chết chứ không như vũ trụ kia, khỏe hơn mình nhiều mà không tự biết rằng mình khỏe.

Vậy giá trị của chúng ta là ở tư tưởng.

Ta cậy cao dựa vào tư tưởng, chứ đừng dựa vào không gian, thời gian là hai thứ chúng ta không bao giờ làm đầy hay đo kịp. Ta hãy rèn tập để biết tư tưởng cho hay, cho đúng, đó là nền tảng của nhân luân.

Tôi không căn cứ vào không gian để thấy giá trị của tôi, mà tôi trông cậy vào sự quy định của tư tưởng một cách hoàn toàn, dù tôi có bao nhiêu đất cát cũng chưa phải là “giàu hơn”, vì trong phạm vi không gian này, vũ trụ nuốt tôi như một điểm con, nhưng trái lại, nhờ tư tưởng, tôi quan niệm, bao trùm toàn vũ trụ.

(Theo *Bài tập Ngữ văn 11*, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2017, trang 114) ➡
Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về ý kiến của Pa-xcan trong văn bản: *Giá trị của chúng ta là ở tư tưởng*.

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Giải thích

– *Giá trị* là tiêu chuẩn để xem xét một con người đáng quý đến mức nào về mặt đạo đức, trí tuệ, nghề nghiệp, tài năng.

– *Tư tưởng* là quan điểm, suy nghĩ chung tiến bộ đối với hiện thực khách quan, với các vấn đề xã hội.

□ *Giá trị của chúng ta là ở tư tưởng* nghĩa là vị thế, tầm vóc của con người trong cuộc sống thể hiện thông qua những suy nghĩ tiến bộ về hiện thực khách quan hay các vấn đề xã hội mà người đó cống hiến và để lại.

2. Phân tích

a. *Giá trị của con người không nằm ở vật chất mà người đó có (của cải, đất đai, vóc dáng bên ngoài)*

– Con người nhỏ bé trước vũ trụ bao la, rộng lớn. Trước không gian, thời gian mọi thứ thuộc về vật chất đều dễ bị biến đổi, tan biến.

– Đời người hữu hạn, không có ai trường tồn cùng thời gian.

b. *Giá trị của con người nằm ở tinh thần, tư tưởng, tình cảm tiến bộ với hiện thực khách quan, với những vấn đề xã hội*

– Con người có trí tuệ, tư tưởng, có sự sáng tạo, ý chí, nghị lực... vì vậy có thể có những khám phá, phát minh, cống hiến lớn lao cho nhân loại. Dầu con người mất đi nhưng tư tưởng thì còn mãi.

– Nó vượt qua và trường tồn với không gian, thời gian.

– Dẫn chứng:

+ Chủ tịch Hồ Chí Minh: sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc.

+ Nguyễn Trãi: nhân nghĩa, yên dân.

+ Các-Mác, Lê-nin: sự nghiệp giải phóng giai cấp vô sản, giải phóng nhân dân lao động khỏi chế độ áp bức, bóc lột tiến tới là giải phóng con người.

+ Nam Cao: nghệ thuật vị nhân sinh

3. Bàn luận, mở rộng

– Phê phán lối sống coi trọng vật chất, coi trọng hình thức.

– Chắt lọc, học hỏi tư tưởng vĩ đại của quá khứ

– Làm giàu vốn tư tưởng lành mạnh, tích cực

4. Bài học và liên hệ bản thân

– Phân đấu hài hòa đời sống vật chất, đời sống tinh thần để có cuộc sống ý nghĩa.

ĐỀ SỐ 30

*Người Việt Nam có thể coi là ít tinh thần tôn giáo. Họ coi trọng hiện thế trần tục hơn thế giới bên kia. Không phải người Việt Nam không mê tín, họ tin có linh hồn, có ma quỷ, thần Phật. Nhiều người thực hành cầu cúng. Nhưng về tương lai, họ lo cho con cho cháu hơn là cho linh hồn của mình. Tuy là coi trọng hiện thế nhưng cũng không bám lấy hiện thế, không quá sợ hãi cái chết (sống gửi thác về). **Trong cuộc sống, ý thức về cá nhân và sở hữu không phát triển cao. Của cải vẫn được quan niệm là của chung, giàu sang chỉ là tạm thời, tham lam giành giật cho nhiều cũng không giữ mãi mà hưởng được.** Người ta mong ước thái bình, an cư lạc nghiệp để làm ăn cho no đủ, sống thanh nhàn, thông thả, có đông con nhiều cháu, ước mong về hạnh phúc nói chung là thiết thực, yên phận thủ thường, không mong gì cao xa, khác thường, hơn người. Con người được ưa chuộng là con người hiền lành, tình nghĩa. Không chuộng trí mà cũng không chuộng dũng. Dân tộc chống ngoại xâm liên tục nhưng không thương võ. Đâu đâu cũng có đền thờ những người có công đức – chủ yếu là có công chống ngoại xâm – nhưng không một anh hùng xuất chúng, một võ sĩ cao cường nào được lưu danh. Trong tâm trí nhân dân thường có Thần và Bụt mà không có Tiên. Thần uy linh bảo quốc hộ dân và Bụt hay cứu giúp mọi người; còn Tiên nhiều phép lạ, ngao du ngoài thế giới thì xa lạ.*

Không ca tụng trí tuệ mà ca tụng sự khôn khéo. Khôn khéo là ăn đi trước, lội nước theo sau, biết thủ thế, giữ mình, gỡ được tình thế khó khăn. Đối với cái dị kì, cái mới, không dễ hòa hợp nhưng cũng không cự tuyệt đến cùng, chấp nhận cái gì vừa phải, hợp với mình nhưng cũng chân chừ, dè dặt, giữ mình.

(Trích *Nhìn về vốn văn hóa dân tộc* – Trần Đình Hượu, *Ngữ văn 12*, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2017, trang 160 – 161)

✎ Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của Anh (Chị) về ý kiến: *Trong cuộc sống, ý thức về cá nhân và sở hữu không phát triển cao. Của cải vẫn được quan niệm là của chung, giàu sang chỉ là tạm thời, tham lam giành giật cho nhiều cũng không giữ mãi mà hưởng được.*

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Yêu cầu về hình thức

- Đoạn văn đảm bảo kết cấu của một đoạn văn thông thường.
- Có mở đoạn, thân đoạn, kết đoạn.

2. Yêu cầu về nội dung

a. Giải thích được ý kiến

- Chỉ ra quan niệm, ý thức về sở hữu vật chất của người Việt Nam là không tham lam, giành giật.

b. Nêu quan niệm của người Việt về việc sở hữu của cải vật chất hiện nay

- Một bộ phận lớn thanh niên hiện nay vẫn giữ được những phẩm chất tốt đẹp theo quan niệm này: không tham lam, giành giật của chung, của tập thể làm của riêng cho mình. Nhiều người còn mang của cải của mình đi làm từ thiện, giúp đỡ những người có hoàn cảnh khó khăn.

- Tuy nhiên một bộ phận lại chỉ lo trục lợi, tham nhũng, vơ vét của công để làm giàu bất chính.

3. Rút ra bài học hành động

- Thanh niên ngày nay phải biết cống hiến, biết sống vì người khác, không tham lam, giành giật, biết chăm lo đến những người thiệt thòi, thiếu may mắn.

ĐỀ SỐ 31

Đọc câu chuyện dưới đây:

NGỌC TRONG ĐÁ

Một người thợ ngọc qua hàng thợ đá, vào xem các thứ đá thấy một tảng đá trong có ngọc, mua về, để ra quả nhiên được ngọc. Ngọc ấy trắng muốt và có gân đỏ, vô cùng quý giá. Người thợ ngọc nhờ ấy mà giàu có.

Thợ đá thấy thế, lấy làm thích lắm, cũng muốn bắt chước. Anh ta nghĩ bụng: Đá nào trong cũng có ngọc. Rồi ở nhà bao nhiêu thứ đá, đem đập ra để tìm ngọc. Không những không thấy ngọc mà các đá đều vỡ tan chẳng dùng được vào việc gì cả. Anh ta vừa mất của, vừa lỗ vốn, cùng quần khổ sở, chẳng bao lâu rồi chết.

(Theo [https://tusach.thuvienkhoahoc.com/wiki/Cổ học tinh hoa](https://tusach.thuvienkhoahoc.com/wiki/Cổ_học_tinh_hoa))

☞ Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) nêu suy nghĩ của Anh (Chị) về câu chuyện trên.

HƯỚNG DẪN VIẾT ĐOẠN VĂN

1. Mở đoạn

- Giới thiệu vấn đề nghị luận
- + Trong cuộc sống, ai cũng đều có tham vọng trở nên thành công trong cuộc sống. Nhưng để có được sự thành đạt không phải là một điều dễ dàng. Nó phải đi liền với sự thông minh, có hiểu biết.
- + Tuy nhiên, những người thiếu kiến thức mà lại có lòng tham không đáy thì chỉ rước họa mà thôi.
- Giới thiệu câu chuyện *Ngọc trong đá*.

2. Thân đoạn

a. Giải thích ý nghĩa của câu chuyện

- Người thợ đá sở dĩ thất bại bởi anh ta quá tham lam, muốn trở nên giàu có như người thợ ngọc trong khi anh lại thiếu hiểu biết về ngọc nên kết quả việc tìm ngọc của anh bị thất bại, chẳng những không tìm thấy ngọc mà còn hại cả bao nhiêu đá, tài sản của anh đến độ phá sản, đau buồn rồi chết.

□ Câu chuyện cho thấy bài học lớn về bệnh tham lam và thiếu hiểu biết: tham thì thâm, thiếu kiến thức thì khó có thể thành công. Đặc biệt cùng một lúc mắc cả hai căn bệnh này thì càng nguy hại hơn.

b. Biểu hiện của căn bệnh này

- Người mắc bệnh tham lam hay chạy theo lợi ích, dục vọng cá nhân. Vì ham muốn của mình mà sẵn sàng bất chấp mọi thứ: khó khăn, mạo hiểm... hoặc có thể dùng mọi thủ đoạn để đạt được tham vọng.

– Người mắc bệnh thiếu hiểu biết là những kẻ thiếu hiểu biết về cuộc sống xung quanh mình nên khi đi vào thực tế thường hay gặp thất bại.

– Lòng tham có thể che mờ lí trí khiến con người không còn suy xét đúng, sai, lợi, hại... dẫn đến những việc làm gây hậu quả nghiêm trọng.

– Nếu cùng một lúc cùng mắc cả hai căn bệnh này thì rất nguy hiểm và khó chữa. Người tham lam mà không có hiểu biết về khoa học, về nguyên tắc sống... thì hậu quả do họ gây ra thật khôn lường.

□ Đây là hai căn bệnh nguy hiểm có thể gặp trong xã hội, làm mất đi vẻ đẹp của con người và cản trở sự phát triển của xã hội, thậm chí còn có thể gây ra những hậu quả khôn lường cho cá nhân và cho cả cộng đồng.

c. Bình luận

– Trong cuộc sống con người nên có ước mơ, khát vọng và cái đích phấn đấu nhưng đừng để lòng tham vô đáy chi phối bản thân dẫn đến những việc làm sai lầm.

– Cần trang bị cho mình đầy đủ kiến thức trước khi muốn thực hiện một công việc nào đó. Có như thế chúng ta mới gặt hái được thành công.

– Tri thức sẽ là kim chỉ nam cho hành động, suy nghĩ, tư tưởng, tình cảm của mình, giúp ta có được lí tưởng và việc làm đúng đắn.

3. Kết đoạn

– Khái quát lại vấn đề vừa nghị luận

+ Bản thân mỗi con người phải hiểu rõ những gì là có thực và đừng mơ tưởng những cái viển vông.

– Rút ra bài học cho bản thân

+ Cần có một thái độ sống đúng đắn và nó phải đi liền với sự thông thái, hiểu biết. Có được như vậy, mới mong có được thành công, hạnh phúc trong cuộc sống.